

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА АРХИВНИТЕ ФОНДОВЕ

Том I

МИНИСТЕРСТВО
НА НАРОДНАТА
ОТБРАНА
ЦЕНТРАЛЕН
ВОЕНЕН АРХИВ
ГРАД ВЕЛИКО
ТЪРНОВО

ПЪТЕВОДИТЕЛ
НА АРХИВНИТЕ
ФОНДОВЕ
1877-1945

Том I

ВОЕННО
ИЗДАТЕЛСТВО

ЗА СЛУЖЕБНО ПОЛЗУВАНЕ

МИНИСТЕРСТВО
НА НАРОДНАТА
ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

ЦЕНТРАЛЕН
ВОЕНЕН АРХИВ
ГРАД
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА АРХИВНИТЕ ФОНДОВЕ

1877-1945

Том 1

ВОЕННО
ИЗДАТЕЛСТВО

СОФИЯ • 1976

Съставители:

Полковник Т. ТОДОРОВ
Т. ЕВТИМОВ

ПОСВЕЩАВА СЕ НА 25-ГОДИШНИНАТА
ОТ ОСНОВАВАНЕТО НА ЦЕНТРАЛНИЯ
ВОЕНЕН АРХИВ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

С постановление на Министерския съвет от октомври 1951 г. и МЗ 50/1951 г. бе създаден Централен военен архив във Велико Търново за съхраняване на архивните документи на щабовете на частите, учрежденията и заведенията в Българската народна армия, които имат историческа и справочна ценност. С това се положиха здрави основи на военното архивно дело.

В течение на повече от 25 години Централният военен архив постигна значителни успехи по комплектуването и съхраняването на архивните фондове, по тяхната научно-техническа обработка и по изграждането на научния справочен апарат. Фондовете продължават да се попълват и обогатяват с ценни архивни документи, отразяващи военната и политическата история на нашия народ, съвременното строителство и подготовка на БНА.

Централният военен архив разполага със съвременна материално-техническа база, която създава благоприятни условия за бързото развитие на архивното дело.

Настоящият пътеводител ще улесни научните работници и военните изследователи по-оперативно и в по-широки мащаби да използват военните архивни фондове.

Съхраняваните в Централния военен архив документи имат изключително значение за военната ни история и се нареждат сред най-ценните исторически извори. Тук се намират оригиналните списъци на опълченците от Шипка. Съхраняват се и документи за Освободителната война (1877/78 г.) по формирането на Българското опълчение и участието му заедно с руските войски в отбраната на Шипка, Шейново, Стара Загора и др.

Запазени са документи от Сръбско-българската война 1885 г. и материали от съдебните процеси през периода 1886—1887 г., които разкриват борбата на народа и армията против чуждата династия в България.

Архивните документи за Балканската и Междусъюзническата война (1912—1913 г.) разкриват икономическата подготовка на войната, сключването на държавни заеми, увеличаването на военните бюджети и др. Те дават богат материал за положението на балканските страни — Турция, Гърция, Сърбия и Румъния — в навечерието и по време на войните.

Архивните материали за 1915/1918 г. разкриват демагогската и фатална роля на цар Фердинанд по въвлечането на България в Първата световна война, осветляват борбата на БРСДП (т. с.) против войната и работата ѝ във войската.

Има ценни архивни документи за мощното стачно движение през 1919—1920 г., както и за дейността на войската срещу Септемврийското въстание.

От разузнавателните известия и военносъдебните дела през 1939—1944 г. може да се съди за работата на партията сред буржоазната армия, за организираните бягства, за недоволствата, разпространяването на прогресивния печат в казармите, разкриването на войнишките конспирации и други.

Архивните материали за Отечествената война (1944—1945 г.) отразяват готовността на българския народ да даде своя принос за разгрома на фашистка Германия.

Дневниците, описанията на бойните действия, заповедите и донесенията разкриват бойния път на българската армия, която в състава на Трети украински фронт получи своето бойно кръщение при Ниш, Косово, Драва и Мур.

Пътеводителят обхваща периода от Освобождението на България до края на Отечествената война (1877—1945 г.). Той е разработен на базата на исторически развилата се организационна структура на армията в четири основни раздела.

Раздел първи — Фондове на Българското опълчение, Българската земска войска, Източнорумелийската милиция и Министерството на войната.

Раздел втори — Фондове на армиите, корпусите, дивизиите, бригадите и военните учебни заведения.

Раздел трети — Фондове на Военноморския флот, Въздушните и Трудовите войски.

Раздел четвърти — Фондове на военните съдилища, инспекциите, гарнизоните, комендантствата и военните окръжия.

В характеристиките на фондовете са включени документи до 1945 г., с изключение на фондовете на фондообразуватели, неучаствували в Отечествената война, чиито документи са анулирани до 1944 г.

Във всяка характеристика са посочени наименованието на фондообразувателя към 1944 г. и промените в него, номерът на фонда, обемът и хронологическите му граници. Дадени са и кратки исторически данни за формирането, функциите и дейността на фондообразувателя. При анулирането на документалния състав е спазван въпросно-предметният признак, съчетан с хронологията и вида на документите. След вида на документите са посочени техните хронологически граници, като за недатираните е отбелязано (б. д.).

За еднотипните по дейност и документален състав фондообразуватели са изготвени обща историческа справка и обща анотация, а наименованията на фондовете и сигнатурните данни са дадени под формата на списък.

Пътеводителят е снабден със списък на съкращенията, именен и географски указател и указател на наименованията на военните части. Всички наименования, термини и понятия са дадени така, както са употребени в оригиналните документи.

Колективът съставител се надява, че с настоящия пътеводител ще внесе значителен принос в по-нататъшното изучаване историята на народната армия и нейните фондообразуватели и ще задоволи нарасналите интереси на научната ни общественост.

При съставянето на характеристиките на фондовете участваха архивистите Я. Александрова, Л. Петрова, В. Сотирова, Е. Йорданова, Ив. Коев, Ив. Иванов, Р. Ангелова, Д. Цанкова, Ст. Цанев, Я. Анастасова и М. Кирова.

РАЗДЕЛ I

ФОНДОВЕ НА
БЪЛГАРСКОТО ОПЪЛЧЕНИЕ,
БЪЛГАРСКАТА
ЗЕМСКА ВОЙСКА,
ИЗТОЧНОРУМЕЛИЙСКАТА
МИЛИЦИЯ
И МИНИСТЕРСТВОТО
НА ВОЙНАТА

ЩАБ БЪЛГАРСКО
ОПЪЛЧЕНИЕ*
(1877—1878 г.)

Ф. 42к, 104 а. е., 1876—1882 г.

С приказ на главнокомандувачия Руската действаща армия от 17. IV. 1877 г. в Кишинев се формира Българското опълчение в състав 6 пеши дружини и 6 конни сотни, разделени на три бригади.

През месец юни 1877 г. се формират 6 нови дружини, които влизат в състава на опълченските бригади.

Под командването на генерал Столетов Българското опълчение взема активно участие в Освободителната руско-турска война.

*

Заповеди по Българското опълчение (1877—1878 г.).

Законо, правилници, положения и инструкции по формирането и устройството на Българското опълчение (1876—1877 г.).

Списъци на опълченци и сведения за числения състав на опълченските дружини (1877—1878 г.).

Строеви рапорти за състоянието на 1-ва опълченска дружина към 16. XII. 1877 г.

Списък на българи опълченци от Галац, Браила, Слатина и др. към м. май 1877 г.

Списък на поборниците, опълченци от Освободителната война (1877—1878 г.), с данни за местожителството им.*

Алфавитни книги на опълченците (1877—1878 г.).

Преписки по устройството на гарнизонната и съдебната служба, по духа и дисциплината в частите на Българското опълчение (1877 г.), по приемането на служба и преводи на офицери от руската армия в опълчението (1877 г.), по разквартируването на частите, назначаването на комисии по определяне на границите на България, заповеди за демобилизация на Руската армия (1878 г.).

* Всички заглавия в Пътеводителя на архивните фондове са отпечатани така, както са записани в документите на архива, без да са нормализирани съгласно съвременната ортография.

Молби от българи, емигранти в Румъния (Стати Христов Казасов и Иван Г. Чернев от В. Търново), за приемането им в опълчението (1877 г.).

Списък на 34 българи, представени от Българското благотворително общество „Дружба“ в Браила за включване в Българското опълчение (1877 г.).

Преписки по военните действия на опълчението от формирането му до боевете при Шипка и Ст. Загора (1877—1878 г.).

Благодарствено писмо от Градското управление — Враца до Шаба на Българското опълчение за освобождението на града (1877 г.).

Донесение на командира на 8-и корпус генерал-лейтенант Радечки за настъпателните действия на 53-и полк (1877 г.).

Рапорти и сведения за убити и ранени офицери и опълченци (1877—1878 г.), списъци на убити и ранени опълченци в боевете от 9 до 20. VIII. 1877 г. на Шипка и на 19. VII. 1877 г. при Стара Загора.

Представления за награждаване и списъци на наградени опълченци с руски ордени и медали (1877—1878 г.).

Преписки по устройството на санитарната част на Българското опълчение, по откриването на фелдшерски школи (1877—1878 г.).

Донесение на ген. Столетов и списък на руски лекари с назначение в Българските опълченски дружини (1876 г.).

Изходящи дневници (1878 г.).

Ведомости за изплатено парично довольствие на опълченци (1877—1878 г.).

Към фонда се съхраняват:

— заповеди, разпореждания, рапорти и др. на началника на инженерната част при Българската земска войска (1878—1882 г.);

— преписка по подготовката на младежи за постъпването им в Българската войска (1878—1879 г.).

БЪЛГАРСКА ЗЕМСКА ВОЙСКА (1878—1879 г.)

Ф. 42^л, 41 а. е., 1877—1879 г.

С приказ № 1/8.VII.1878 г. на руския императорски комисар в България княз Дондуков-Корсаков от частите на Българското опълчение се формира Българската земска войска в състав от пеши дружини, сотни и батареи, получаващи название по мястото на формирането и дислоцирането.

За началник на Българската земска войска е назначен генерал-майор Шейлиховски.

Със заповед № 16/30. IX. 1878 г. на руския императорски комисар в България ген.-адютант княз Дондуков-Корсаков от придадените от състава на Действащата армия в Българската земска войска батареи се формират две полеви пеши артилерийски бригади.

За нуждите на Българската земска войска от 17. XI. 1878 г. се откриват военнофелдшерски школи в градовете София, Търново, Пловдив и Пазарджик.

Съгласно приказ № 30/6. II. 1879 г. частите от Българската земска войска в Пловдивска и Сливенска губерния формират Пловдивската и Сливенската бригада.

*

Прикази на руския императорски комисар в България по формирането, устройството и управлението на Българската земска войска (1878—1879 г.), по дисциплината и по устройството на медицинската служба (1879 г.).

Прикази, рапорти и донесения за формирането на части на Българската земска войска, свикването на набори, състоянието и обучението на личния състав (1878—1879 г.), правилници и инструкции за образуването на Българската земска войска, за правата и задълженията на началника на войската, таблица за квартируването на войсковите части (1878—1879 г.).

Заповеди на руския императорски комисар в България № 18/26. XI. 1878 г. за откриването на военно училище в София.

Докладни записки, рапорти и списъци на руски офицери за встъпването им в длъжност в състава на Българската земска войска.

Молба от капитан Райчо Николов за оставането му на служба в 9-а Търновска дружина (17. X. 1878 г.).

Списък на руски офицери, кадър в Българската земска войска (1878 г.), служебни списъци на офицери и войници (1878—1879 г.).

Списъци на офицери от опълчението, на убити и ранени опълченци (1877—1879 г.).

Към фонда се съхраняват фотокопия от кореспонденцията на ген. Казимир Ерирот (1880—1881 г.).

ЩАБ ИЗТОЧНОРУМЕЛИЙСКА МИЛИЦИЯ (1879—1885 г.)

(Източнорумелийска милиция и жандармерия 1879—1885 г.)
Ф. 42п, 101 а. е., 1879—1885 г.

От 26. II. 1879 г. Земската войска на Източна Румелия се преименува в Източнорумелийска милиция. Съгласно Органическият устав се формират 12 дружини и един учебен батальон.

За началник на войските от милицията е назначен бригадният генерал Виталис, а за началник на щаба — капитанът от френската армия де Тустен.

От юни 1879 г. 1-ва Пловдивска, 10-а Хасковска и 12-а Бургаска дружина се формират в боен състав, а останалите — в мирновременен състав.

От 1881 г. към Източнорумелийската милиция и жандармерия се формират Пловдивски и Сливенски офицерски обществен съд.

С Указ № 61/1885 г. от Източнорумелийската милиция се формират 5-а пеша бригада в състав 9-и Пловдивски и 10-и Родопски полк, 6-а пеша бригада в състав 11-и Сливенски и 12-и Балкански полк, 3-и конен и 3-и артилерийски полк.

*

Заповеди по личния състав на Източнорумелийската милиция и жандармерия (1879—1885 г.), преписки по личния състав (1881—1885 г.), азбучни списъци на офицери (1879—1885 г.).

Циркуляри и предписания по жандармерията и домакинската част (1880—1882 г.).

Окръжни, разпореждания (1880, 1885 г.), наставления, ръководства и правилници (1882 г.).

Преписки по обучението на набора (1885 г.), по маневрите (1882—1883, 1885 г.), по постъпването на военни чиновници във воен-

ни училища у нас и в чужбина (1885 г.), по инспекторските прегледи на частите (1883 г.).

Преписки по преследването, залавянето и съденето на разбойници (1882, 1885 г.).

Статистически сведения за служещите в милицията и жандармерията (по народности) (1882 г.), за населените пунктове в Източна Румелия (1885 г.).

Месечни строеви рапорти (1881—1885 г.).

Протоколна книга на ликвидационната комисия (1886 г.).

Заповеди по учебната дружина (1883—1885 г.).

Преписки по формирането и разформирането на части (1879—1885 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по Източния военен отдел (1881 г.).

МИНИСТЕРСТВО НА ВОЙНАТА

В изпълнение на чл. 161 от Търновската конституция през юли 1879 г. се учредява Военно министерство, чиято задача се свежда до формирането и организирането на войскови части и учреждения, до обучението и подготовката на личния състав и задоволяването му с необходимите материални средства, за да се изгради войска, годна да защити независимостта на родината.

С Указ № 1/5.VII. 1879 г. за пръв военен министър е назначен ген. Паренсов.

Министерството се учредява със следната организация:

- 1) Строево отделение,
- 2) Инспекторско отделение,
- 3) Хазайствено отделение.

С Указ № 176/1891 г. в министерството се извършва основна преорганизация и то добива следната структура:

- 1) Канцелария на министерството,
- 2) Генерален щаб,
- 3) Административен отдел,
- 4) Военносъдебен отдел,
- 5) Инспекция,
- 6) Комитет по образованието и устройството на войската,
- 7) Артилерийско управление.

С Указ № 56 от 1897 г. е утвърден първият Закон за военната тежба, а с Указ № 93/1903 г. — Законът за военната служба и устройството на въоръжените сили в страната.

В зависимост от създадената военна обстановка през войните 1912—1913 и 1915—1918 г. към министерството се формира Щаб на Действащата армия.

През 1913 г. министър на войната е ген. Вазов, а през 1919—1920 и 1923 г. — Ал. Стамболийски.

Съгласно чл. 65 от Ньойския договор България като победена страна няма право на редовна армия, което налага структурни изменения в нашата войска. През периода от септември 1921 г. до август 1938 г. в страната е въведен доброволческият период, като щабовете на армиите се прикриват под названието „първостепенни гарнизони“, дивизиите се преименуват в полкове, а полковете — в дружини. Солунското споразумение, подписано на 31. VIII. 1938 г., премахва клаузите на Ньойския договор и в страната отново се въвежда редовната наборна система на военната служба.

Създадената военна конюнктура след 1941 г. налага да се организират военновременни формирования и запасният кадър е извикан периодически на преподготовка.

През 1941—1944 г. за охрана и прикриване на турската граница Военното министерство формира и изпраща обединения и съединения под названието „Прикривающ фронт“.

До 1945 г. във Военното министерство се извършват 54 министерски промени.

По време на Отечествената война към Военното министерство се разкрива длъжността „главнокомандуващ на Българската войска“.

За участие във втората фаза на Отечествената война министерството формира Първа българска армия с командувач генерал Стойчев.

КАНЦЕЛАРИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВОЙНАТА (1879—1945 г.)

(Другар на военния министър — 1879—1890 г.,

Инспектор на войската — 1890—1891 г.,

Канцелария на Военното министерство — 1891—1901 г.,

Главно секретарство — 1901—1913 г.,

Канцелария — 1912—1945 г.)

Ф. 1, 1290 а. е., 1879—1945 г.;

Ф. 7, 178 а. е., 1881—1945 г.

Канцеларията е подчинена на министъра на войната и съхранява документите, отразяващи дейността на министерството по отношение на командването на войската.

*

Царски укази, заповеди и наредби по военното ведомство (1879—1945 г.), регентски укази (1886, 1944—1945 г.) и заповеди (1887, 1944—1945 г.), доклади на военния министър до царя (1879—1896, 1898—1912, 1914—1918, 1920, 1922—1944 г.).

Министерски заповеди (1879—1945 г.) и материали към тях (1940—1944 г.), циркуляри и разпореждания по военното ведомство (1878—1884, 1889—1921 г.) и разпореждания по ГЩ (1925—1929, 1934—1936, 1944—1945 г.).

Доклади и протоколи на Висшия военен съвет (1891—1896, 1909—1910, 1929—1940 г.).

Заповеди и правилници за уреждане служебното положение на офицерите (1941—1945 г.), атестации на офицерите (1914, 1926—1928 г.), списъци и снимки на офицери (1881—1886, 1913—1914, 1917—1919, 1924—1939, 1940 г.).

Заповеди, рапорти и отчети по състоянието на частите (1904, 1914—1939 г.), по организирането и комплектуването им (1886—1890, 1913 г.), по организирането на пограничната стража (1884—1941 г.), по организирането на вътрешната и гарнизонната служба (1936—1939 г.).

Списъци на генерали и офицери от българската войска (по старшинство) (1889, 1891—1892, 1894, 1896, 1898—1901, 1903—1906, 1908—1909, 1911, 1915, 1918, 1923—1924, 1930—1943 г.), списъци на офицери от запаса, мобилизирани през Първата световна война (1915—1918 г.).

Списъци на административните офицери в българската войска (1943—1944 г.), на трудовите офицери (1939—1940 г.), на офицерите от жандармерията (1923 г.), списъци на командния кадър в гвардейските и доброволческите части (1944—1945 г.), представления, молби и списъци за награждаване с ордени и медали на участници във войните (1912—1913, 1915—1920, 1944—1945 г.), на офицери и чиновници (1913—1923, 1944—1945 г.), на граждани (1937 г.) и участници в маневрите (1937 г.).

Списъци на наградени български военнослужещи и чиновници от различни войскове части със съветски ордени и медали (1945 г.).

Представления за награждаване на чужди поданици с български ордени за участие във войната 1915—1918 г. и по други поводи (1937—1939 г.).

Доклади по представянето за награждаване с орден „За храброст“ на съветски военнослужещи (1945 г.).

Списъци на убити, ранени и безследно изчезнали чинове (1885, 1912—1918, 1944—1945 г.), списъци на представени за награждаване инвалиди от Първата световна война (1923 г.), списъци на чинове, представени за повишение в звание за бойни отличия през Първата световна война (1921—1922 г.) и през Отечествената война (1945 г.), списъци и представления на награде-

ни народни борци против фашизма с орден „Народна свобода 1941—1944 г.“ (1944 г.).

Списъци и характеристики на български офицери, служили в Съветската и в други армии (1945—1947 г.), отчети и преписки по обучението на запасните офицери (1928—1931, 1938 г.) и подофицери (1930—1931 г.).

Укази и списъци на представени за помилване затворници (1944—1945 г.).

Списъци на офицери, уволнени за груби фашистки прояви (1944—1948 г.). Списък на загиналите в борбата против капитализма и фашизма партизани, ятаци и политзатворници от Карловска околия (1944 г.), списък на живите и загиналите партизани от батальон „Хр. Ботев“ (1945 г.).

Преписки по доставката на въоръжение, боеприпаси, медикаменти и снаряжения (1886 г.), по строителството на отбранителни и други съоръжения (1891—1896, 1904—1905 г.), преписки по организирането на общовойскови маневри (1902, 1904, 1908—1910, 1937—1938 г.).

Царски манифести за обявяване на война (1912, 1913, 1915 г.).

Договор за мир между България и страните от Съглашението (1918 г.).

Релации, отчети и сведения за действията на армията (1885, 1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.), за разходите през Сръбско-българската война (1885 г.), донесения, рапорти др. по движението на личния състав, мобилизация на чинове за участие в Отечествената война, молба от офицери, желаещи да заминат доброволци на фронта (1944—1945 г.), преписки по изграждане на помощник-командирския институт (1944—1945 г.).

Доклад на делегацията за сключване на примирието между България и Англия и САЩ (1944 г.).

Поздравителни телеграми от държавни ръководители, общественици и съветски военачалници по случай победата над фашизма (1945 г.).

Сведения, донесения и други по регистрацията, номерирането и награждаването на военните знамена (1920—1925, 1937—1941 г.).

Правилници за военната цензура, за гражданската мобилизация и за обучението във Всенната академия и военните училища (1917—1918, 1920—1925, 1929—1930, 1939, 1941—1942 г.).

Донесения от и до Министерството на войната, Министерството на вътрешните работи и Министерството на финансите по наз-

начаването на военни аташета и по външнополитическото разузнаване (1913—1914 г.).

Преписки по взаимодействието със съюзниците (1915—1917 г.), със силите от Съглашението (1919 г.), по въпросите на бежанците и военнопленниците (1912—1913 г.).

Книга за заведените анкети и дознания срещу офицери (1923—1930 г.).

Спогодба по снабдяването на германските войски в България (1941 г.).

Доклади на военния министър по железничарската стачка (1920 г.) и за дейността на БКП сред войската с данни за Ц. Драгойчева, Б. Българанов, Ив. Михайлов и др. (1924 г.).

Преписка с дружествата на запасните офицери по прилагане на Закона за запасното войнство (1940—1941 г.).

Текст на военната клетва (1880 г.).

Статут на ордените (б. д.).

Прикази по награждаването на Ботеви четници (1888 г.).

Изходящ журнал (1878 г.).

Молби от чуждестранни офицери за приемането им на служба в Българската армия (1885 г.).

Показания на офицери пред Парламентарната комисия (1912—1913 г.).

Описания на героични прояви и снимки на герои от Отечествената война (1944—1945 г.).

Към фонда се съхраняват прикази по личния състав и действията на Пловдивския и Софийския гарнизон, Задбалканския корпус, Източната армия и Южния отряд (1885 г.), по Източния и Западния военен отдел (1882—1883 г.).

Заповеди и разпореждания по Източнорумелийската милиция (1881 г.) и жандармерията (1920—1923 г.).

Документи от личния архив на Александър Батенберг за войната през 1885 г.

ПОЛИТИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВОЙНАТА (1944—1945 г.)

(Политически отдел при Министерството на войната — 1944—1945 г.)
Ф. 3, 67 а. е., 1944—1945 г.

След победата на 9. IX. 1944 г. за ръководство на политическата работа във войската към Министерството на войната се формира политически отдел, оглавяван от помощник-министър на войната. При приключване на войната Политическият отдел се разраства в Политическо управление с два отдела. Орган на този отдел е помощник-командирският институт.

През ноември 1945 г. е утвърдена Наредба закон за политическото възпитание във войската.

*

Заповеди за провеждане на политическа работа сред войниците и за назначаване на помощник-командири, списъци и атестации на помощник-командири (1944—1945 г.)

Списъци на произведени в по-горен чин военнослужещи за участие в завземането на властта на 9. IX. 1944 г.

Спомени за дейността на войнишките комитети (1944 г.).

Съобщение на Военноосведомителната служба за живота на фронта, описания на героични прояви, дописки за дружбата между фронт и тил (1945 г.).

Спомени за политическата и културно-просветната дейност във войската по време на Отечествената война (1944—1945 г.).

Бюлетени на радиоосведомителната служба при Щаба на войската (1945 г.).

ЩАБ НА ВОЙСКАТА (1879—1945 г.)

Строево отделение — 1878—1889 г.,
Генерален щаб — 1890—1894 г.,
Щаб на армията — 1895—1899 г.,
Генерален щаб — 1900—1903 г.,
Щаб на армията — 1904—1930 г.,
Ф. 22, 694 а. е., — 1885—1945 г.

Към формираното през 1879 г. Военно министерство се създава Строево отделение, което изпълнява функциите на генерален щаб до реорганизацията на министерството през 1890 г., когато

се създава Генерален щаб с четири отделения — Строево, Инспекторско, Мобилизационно и Историческо. През 1898 г. към Щаба на армията се формират пехотна, кавалерийска, артилерийска и военно-инженерна инспекция.

Задачите на Щаба на армията се определят със Заповед № 24/21. I. 1898 г. на военния министър. Според нея, той става специално учреждение, което в мирно време се грижи за устройството на въоръжените сили, обучението, възпитанието и бойната готовност на личния състав.

През 1901 г. структурата на Генералния щаб добива следния вид: Оперативно отделение, Мобилизационно отделение, Военно-статистическа част, Картографическа част, Топографическа част и Архив с регистратура.

През 1907 г. е обявено „Положение за устройството и дейността на Щаба на армията в мирно време“, съгласно което делопроизводството на Ща се разделя на три отделения: Оперативно, Мобилизационно и Канцелария. Инженерното отделение прераства в Инженерна инспекция към Военното министерство, а Информационното бюро при Канцеларията на Военното министерство преминава към Щаба на армията.

По време на войните (1912—1913 и 1915—1918 г.) функциите на Щаба на армията се прехвърлят върху Щаба на Действащата армия при Главната квартира.

През 1944 г. Щабът на войската е имал следните отдели: Оперативен, Учебно-възпитателен, Разузнавателен, Строево-организационен, Превоз и военни съобщения, Снабдяване, Щабна дружина и други служби.

След победата на 9. IX. 1944 г. съобразно с нуждите за участие на България в Отечествената война към Щаба на Главното командуване се разкриват отдели за връзка със съюзническите щабове.

От 1. I. 1945 г. Щабът на войската има следната организация: Кабинет на главнокомандувачия, Кабинет на началника на Щаба на войската, пет отдела, щабна рота при Главното командуване.

*

Заповеди, разпореждания, донесения, сведения, планове, отчети и други по личния състав, назначения, уволнения, повишаване в звания (1885—1945 г.), списъци на офицери (1926—1945 г.), на чиновници (1924—1945 г.) и войници (1941—1942 г.), азбучен указател за офицери от Щаба на войската (1885, 1914, 1919, 1942 г.), за наградените (1915—1920, 1934, 1936 г.).

Доклад за състоянието на войската (1897 г.).

Доклад за дейността по разоръжаването (1932 г.).

Доклад на Ща до Министерския съвет по подготовката на войната (1912—1913 г.).

Оперативни заповеди и разпореждания по мобилизацията и съсредоточаването на частите (1885, 1891—1892, 1900—1902, 1907—1910, 1912—1915, 1939, 1942—1945 г.), по образуването на доб-

роволчески чети и ученически легион (1885 г.), по разформирането и преформирането на южнобългарските войски (1885, 1917—1918 г.), отчети по мобилизацията (1885—1886, 1897, 1907—1912, 1915, 1931, 1935,—1937, 1940—1941 г.), донесения за бойните действия (1885—1886 г.), релации за действията на частите в Сръбско-българската война (1885 г.).

Преписки по пограничната служба и определяне на границите с Румъния, Турция, Гърция и Сръбскохърватско (1902—1904, 1906—1908, 1910—1911, 1913—1914, 1921—1923, 1928, 1930—1932, 1934 г.), по укрепяване на границите (1885—1942 г.), монографии за военноеографското състояние на страната (1885, 1900, 1903—1914, 1926, 1940, 1942 г.).

Преписки за размяна на пленници (1885—1886 г.), за ранени, убити и пленени чинове (1885, 1918 г.), донесения за числения състав на армията и загубите (1912—1913 г.).

Заповеди и списъци за награждаване на военни знамена (1912—1913, 1915—1918 г.).

Заповед № 407/14. VIII. 1942 г. за обявяване на оперативните зони и участниците във войните на фронта (1912—1913, 1915—1918 г.).

Донесения по демобилизацията и опразването на Добруджа от българските войски (1918 г.) и на Беломорска Тракия (1919 г.), по движението на съглашенските войски (1919 г.) и по предаването на оръжие на Румъния (1921 г.).

Доклад във връзка с посрещането на Съветската армия у нас (1944 г.).

Сведение за числения състав на българската войска, мобилизирана във войната срещу Германия към 1. XI. 1944 г.

Списъци на военнослужещи, желаещи да участвуват в Отечествена война (1944 г.).

Списъци на убити, ранени, пленени и изчезнали чинове по време на Отечествена война (1944—1945 г.).

Сведения за разходите по воденето на Отечествена война (1944—1945 г.).

Доклад за разходите и жертвите през Отечествена война (1945 г.).

Договори и конвенции и преписки по сключването и изпълнението им — Цариградски договор (1913 г.), Женевска конвенция (1915—1918 г.), Солунско примирие (1918 г.), Парижка конференция (1919 г.), по изпълнение на Договора за мир и разоръжаване (1921—1922, 1927 г.), по предложените закони от ликвидационния орган при Междусъюзническата военна контролна комисия (1922 г.), по конвенцията относно режима на Проли-

вите (1925—1926 г.), по ЖП конвенцията (1940 г.), по уреждането на превода по българо-гръцката граница, по присъединяването на Южна Добруджа (1940 г.), по снабдяването на германските войски в България (1941—1944 г.).

Преписки по положението на българските военнопленници в лагерите Сурович, Макри, Шамли, островите Корсика, Итака и Крит (1918—1919 г.), по завръщането на военнопленници (1919 г.), за бежанците в Тракия и турските военнопленници (1921 г.), за руските бежанци и пленници (1921 г.), по настаняването на емигрантите от армията на Врангел (1922 г.).

Разузнавателни сведения и донесения за Румънската армия (1900 г.), за маневрите във Франция (1903 г.), Турция (1907 г.) и Русия (1910 г.), за военните действия по време на Руско-японската война (1905 г.), за положението в Македония (1905—1906 г.), Турция (1907, 1911, 1914, 1919 г.), Италия (1928—1930 г.), Германия (1932 г.) и Гърция (1943 г.).

Сведения, карти и схеми за прелитане на чужди самолети над страната и на коридорите за прелитане (1923, 1934, 1942—1944 г.).

Заповеди, разпореждания, планове, сведения и отчети по занятията, обучението и възпитанието на личния състав на войската, по откриването на училища и школи (1908—1913, 1930, 1936—1945 г.), по провеждането на тактически игри и маневри (1908—1909, 1911—1912, 1914—1932, 1936—1937, 1943 г.).

Правилник за устройството на тила и снабдяването на войската във военно време (1928—1937 г.).

Преписки по доставките на оръжие, бойни припаси, инженерно, вещево, санитарно и друго имущество (1901, 1938, 1940—1944 г.), по въоръжението и превода (1913, 1922, 1936—1937, 1939, 1942—1943 г.).

Преписки по финансирането и бюджетите на войската (1916—1917, 1921—1922, 1936, 1938—1939, 1941—1944 г.), по направените разходи през Отечествена война (1945 г.).

Заповеди и разпореждания по дисциплината във войската (1937—1940 г.).

Заповеди, разпореждания, донесения, разузнавателни известия, сведения и други по дейността на партията във войската (1923—1944 г.).

Списъци на чинове, наградени за участие в потушаването на Септемврийското въстание 1923 г.

Донесения за участието на чинове в преследването на комунистите през февруари и май 1925 г.

Позиви против готвения от Ал. Цанков фашистки преврат и

осъждането на деветнадесетомайския преврат от 1934 г., позиви за възстановяване на Търновската конституция (1936 г.).

Протестно писмо на група школьници от ШЗО до министъра на войната с искане за възстановяване на Търновската конституция, народен съд за Ал. Цанков и свободно допускане на синовете на народа във Военното училище (1936 г.).

Писма и подписи за мир и дружба със СССР, позиви и прокламации (1940 г.).

Заповеди, донесения и дознания по дейността на комунистите и ремсистите във войската, по разкрити конспирации в летище „Божурище“ (1942 г.), 18-и пех. полк (1943 г.) и 65-и пех. полк (1943 г.).

Разузнавателни известия за комунистическата дейност във войската и дружествата (1943 г.), списък на извършените акции от партизаните (1943 г.).

Донесения за преминаване в нелегалност на о. з. подпоручик Дичо Петров Таков от 1/3 граничен получастък (1944 г.), о. з. подпоручик Димитър Иванов Пчелински от 4-а бронестрелба на дружина, о. з. подпоручик Атанас Апостолов Русев, о. з. поручик Вълчо Тенев Вълев и други от 1/123 пех. дружина (1944 г.).

Разпореждане на началника на Щаба на войската по формирането на ловни дружини към дивизионните области (1943 г.).

Списъци на уволнени от армията военнослужещи за комунистическа дейност (1942—1943 г.).

Донесения и списъци за наградени военнослужещи за участие в преследването и избиването на партизани и ятаци във вътрешността на страната.

Списъци на убити, ранени и изчезнали чиновници в сражения с партизаните (1943—1944 г.).

Възвание за всенародна подписка за издигане паметника „Цар Освободител“ и изграждане Музей на българското възраждане и освобождение и Инвалиден дом (1901 г.), за построяването на паметник на Хр. Ботев (1936—1939 г.), за тържествено отпразнуване на 25-ата годишнина от Априлското въстание в Хасково (1901 г.), проектозакон за военни инвалиди (1931—1942 г.), закон и правилник за Общия съюз на запасното войнство (1942 г.).

40-Т-268, л. 203-205 - отнети от Мандарин 1911/13.
40-Ч-377, л. 183-184 - Оператив 1915/18.
40-Ч-451, л. 386, 388 - Симеонов 1918.
ЩАБ НА
ДЕЙСТВУВАЩАТА АРМИЯ
(1912—1918 г.) 40-Ч-443, л. 349 (ВЗ. Ог. Термани)
40-Ч-1436, л. 93, 94
(Обща главна квартира — 1912—1913 г.,
Щаб на Действуващата армия — 1915—1918 г.)
Ф. 40, 2196 а. е., 1912—1945 г.

С височайша Заповед № 1/22. IX. 1912 г. се формира Обща главна квартира при следната организация:

Щаб на Действуващата армия,
Оперативен отдел,
Цензурно-картографски отдел,
Управление на инспектора на артилерията,
Управление на инспектора на инженерните войски,
Санитарна инспекция,
Главно тилово управление,
Военносъдебна част.

Задачата на Щаба на Действуващата армия при Общата главна квартира е да организира и ръководи в тактическо и оперативно отношение бойните действия на войските през Балканската и Междусъюзническата война.

След свършване на Междусъюзническата война ЩДА се разформира.

Във връзка с участието на България в Първата световна война от 15. IX. 1915 г. отново се формира Щаб на Действуващата армия с два отдела: Оперативен и Полска канцелария.

В подчинение на ЩДА са и ЖП дружина и телеграфният парк.

Към 1. XII. 1916 г. ЩДА има следната организация:

Оперативен отдел,
Полска канцелария,
Управление на началника на артилерията,
Управление на началника на инженерните войски,
Управление на военносъдебната част,
Управление на военносанитарните части,
Свита на царя,
Ескадрон и полусескадрон.

След прекъсване на бойните действия през 1918 г. ЩДА се разформира.

Формираната ликвидационна комисия приключва делата на ЩДА през 1925 г., след което и тя престава да функционира.

За организиране на хранителното, вещевото и паричното доволствие на войската през 1912—1913 и 1915—1918 г. се формира главно Тилово управление.

През периода на Първата световна война към ЩДА действа и комендантска секция.

Заповеди по строевата част — назначения, уволнения и преосвидетелствувания на военни чинове (1912—1913, 1915—1918 г.), заповеди по мобилизацията (1915—1916 г.), списъци на наградени офицери, чиновници и войници с български (1912—1913, 1915—1918 г.) и чуждестранни (1915—1918 г.) ордени и медали, списъци на попаднали в плен наши чинове (1915—1918 г.), на убити, ранени и безследно изчезнали (1912—1913, 1915—1918 г.), на убити и повишени за бойно отличие войници (1916—1918 г.), списък на офицерския състав от артилерията и инженерните войски към I. IV. 1918 г., списък на генералите от българската армия (1878—1924 г.), атестации на офицери от Действащата армия (1915—1918 г.).

Сведения за числения състав на частите от Действащата армия (1916—1918 г.).

Молби и ходатайства за помилване на осъдени от военно-полевите съдилища военни чинове (1916—1918 г.).

Преписки по промените в личния състав (1912—1913 г., 1915—1918 г.), по издирването на убити, ранени и безследно изчезнали (1915—1916 г.), по приемането на доброволци на служба (1915—1917 г.), по дейността на цензурните комисии (1916—1917 г.), по командироването на офицери на обучение в Германия (1917—1918 г.), по демобилизирането на освидетелствувани чинове (1918 г.).

Преписки по формирането и попълването на огнестрелни складове с личен състав (1916—1917 г.), по обучението, възпитанието и бойната подготовка на чиновите от крепостните артилерийски полкове (1916—1918 г.).

Преписки по формирането на части (1912—1913, 1915—1918 г.), по организирането на гарнизонната и комендантската служба (1912—1913 г.).

Директиви за действията на войските (1912—1913 г.), оперативни заповеди, разпореждания и донесения (1915—1918 г.), дневник за военните действия на Главната квартира (1912—1913 г.), поуки от организирането на полските позиции (1912—1913 г.), бойни карти на театъра на военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), рекогносцировка на пътищата по западната ни граница (1912—1913 г.), карти на Одринската крепост (1912—1913 г.).

Сведения за количеството и състоянието на оръжието и боеприпасите в частите (1912—1913 г.).

Дневник за военните действия на ЩДА (1915—1918 г.), релации (1915 г.), поуки от воденето на съвременния бой (1918 г.).

Сведения за развитието на българската артилерия (1915—1918 г.).

Дневници за бойните действия на ЖП части (1916—1918 г.).

Преписки по действията на войските (1912—1913, 1915—1918 г.), по превземането на Одрин (1913 г.), по взаимодействието с германските и австрийските войски (1915—1918 г.).

Сведения за военните действия на турските армии (1912—1913 г.), числени бойни разписания на турската, румънската, сръбската и гръцката армия (1914—1918 г.).

Заповеди и разпореждания по запазване духа и дисциплината в армията (1916—1917 г.), преписки по дейността на военносъдебната част (1915—1917 г.), по разследване на дейността на партията и анархистите, по бунтовете в 27-и пех. полк (1915 г.), 25-и пех. полк (1916 г.), 1-ва пех. дивизия (1916 г.), 57-и, 24-и и 11-и пех. полк (1918 г.).

Преписки по дезертиранията от фронта (1916 г.).

Преписки по организиране на учебното дело в Добруджа (1917—1918 г.).

Заповеди по формирането и попълването с личен състав на Главното тилово управление (1912—1913, 1915—1918 г.) и ликвидацията му (1919—1923 г.).

Дневник за военните действия на Главното тилово управление (1915—1918 г.).

Преписки по преговорите за примирие и мир с Русия (1917—1918 г.) и Румъния (1916—1918 г.).

Разходо-оправдателни документи на военните аташета за изразходвани суми по разузнаването (1915—1918 г.).

Финансови преписки по изплащането на командировки на офицери и чиновници (1912—1913 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1912—1913, 1915—1919 г.).

Към фонда се съхраняват преписки по награждаването на офицери за 10- и 20-годишна служба (1920—1943 г.), по личния състав на пограничната стража и граничните инциденти (1929—1934 г.).

Заповеди на главния интендант на Действащата войска (1941—1942 г.).

Преписки по мобилизацията на моторните превозни средства (1941 г.).

Финансови преписки по изплащане на задгранични командировки на офицери от РО (1941—1942 г.), преписки на началника на Инженерния отдел на I българска армия по оперативната част (1945 г.).

ОПЕРАТИВЕН ОТДЕЛ
ПРИ ЩВ
(1890—1945 г.)

(Оперативно отделение при Щаба на войската — 1890—1930 г.,
Оперативно отделение към отдел I на ЩВ — 1930—1944 г.)
Ф. 24, 320 а. е., 1891—1945 г.

Отделът е формиран през 1890 г. със задача да ръководи оперативната подготовка и дейността на щабове и войските.

*

Донесения, сведения и списъци за личния състав на войсковите части (1896—1898 г.), списъци на генералщабните офицери (1918—1920 г.), числено-бойни разписания (примерни) за армия, дивизия и други формирования (1939—1940, 1943 г.).

Донесения, сведения и таблици по снабдяването на войската с оръжие, снаряжение и други материали (1898 г.).

Планове, доклади и отчети по провеждането на войскови маневри и учения (1926, 1930, 1932, 1936—1938 г.).

Оперативни планове за действията на Българската войска срещу Турция, Гърция, Сърбия и Румъния (1915 г.).

Показания на висши офицери от 2-ра и 3-а дивизия при анкетата за пробива при Добро поле (1918 г.).

Донесения за разположението и движението на съглашенските части в България (1919 г.).

Дневник за дейността на българската войска (1939—1944 г.) и за бойната дейност на Оперативния отдел (1944—1945 г.).

Препис от съветската нота от 5. IX. 1944 г. за обявяване война на България.

Донесения за навлизането на Съветската армия в България, за формирането на гвардейски и доброволчески части (1944 г.).

Протокол за сътрудничество между българските и югославските военни части (1944 г.).

Оперативни документи по формирането и действията на I българска армия и взаимното действие ѝ с частите на Трети украински фронт (1944—1945 г.).

№ 24-ш-87, 1662-Дон. 1910г. и в издана от Тимовско-маш. в.с. на Ю. В. В. за да се поместят за в архива и стари документи

Донесения за действията на II армия в Косовската операция (1944 г.).

Заповед на върховния главнокомандуващ Сталин за действията на съветските войски и частите на I българска армия при Балатонското езеро и превземането на Надканиджа (1945 г.).

Описание на пътищата в страната (1900, 1903, 1904 г.).

Донесения и сведения за състоянието на турската (1898—1900 г.), румънската (1898 г.), сръбската (1891—1898 г.) и гръцката (1899 г.) армия.

Донесения, рапорти и сведения за отпуснатите оръжия и боеприпаси на Деникиновата армия (1919 г.).

РАЗУЗНАВАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ
ПРИ ЩВ
(1908—1945 г.)

(Разузнавателна секция при Оперативното отделение — 1908—1930 г.,
Разузнавателна служба при ЩА — 1930—1937 г.)
Ф. 23, 1662 а. е., 1890—1945 г.

До 1908 г. разузнавателната дейност във войската е организирана и ръководена от информационна секция към Оперативния отдел.

Разузнавателната секция при Оперативното отделение се формира с Указ № 190/1907 г.

От 1915 г. контрашпионската служба се отделя от Разузнавателното отделение.

Към 1944 г. Разузнавателното отделение (РО) има следната организация:

- РО1 — външно разузнаване,
- РО2 — вътрешно разузнаване и „Продуч“,
- РО3 — противоразузнаване,
- РО4 — шифроразузнаване.

През 1943 г. към РО се създава служба за наблюдение и контрол на военните чиновници и пътниците по цялата ЖП мрежа в страната.

*

Заповеди, разпореждания, донесения, сведения и отчети по личния състав на разузнавателните служби във войската, по назначаването и уволняването на разузнавачи (1943—1944 г.), доклади и списъци на български военни аташета (1928—1944 г.) и

на офицери разузнавачи (1936—1944 г.), заповеди по формирането на ловни дружини (1943—1944 г.).

Правилници за работата на военноизправителните заведения (1938—1939 г.) и с шифъра (1940—1944 г.).

Заповеди на командира на Брегалнишката и Вардарската дивизионна област (1913 г.), на III армия (1940 г.), на 3-а пех. гранична бригада (1941 г.) и на 7-а пех. дивизия (1943—1944 г.) и дисциплината в частите.

Разузнавателни известия, прегледи и донесения за състоянието, организацията и дислокацията на чужди армии (1901—1944 г.), за дейността на чуждото разузнаване и пропаганда в България (1939—1944 г.), за българо-германските отношения (1937—1944 г.), за службата на българските офицери в Германия (1939—1941 г.), за движението на чуждестранните военни аташета из страната (1933—1944 г.).

Донесения за числения състав на българското население в Тракия и Одринско (1919 г.), за гостуването на румънския пълномощен министър в Оряхово и Видин (1936 г.).

Доклади за военното и политическото положение в света (1939 г.).

Досиета на чуждестранните военни аташета (1938—1941 г.).

Графични и числени бойни разписания на турската, гръцката и румънската армия (1914—1915 г.), карти и схеми за организацията на турски, гръцки, югославски, германски, англо-американски и съветски пехотни полкове (1938—1945 г.).

Разпитни листове и дознания на военнопленници и дезертьори от чуждите армии (1936—1944 г.).

Преписки за албанското и арабското движение (1907—1912 г.), за организацията на чуждите разузнавателни служби (1909—1919 г.), за дезертиралите войници от турската, румънската, сръбската и руската армия (1913—1915, 1940 г.), за уреждане на гранични инциденти със Сърбия, Гърция, Турция и Румъния (1919—1921 г.), за пристигането на чужди офицери в България (1938 г.), за гостуването на френския кораб „Д. Ибервил“, турския кораб „Хамидие“ и германския крайцер „Емден“ (1938 г.), за службата на д-р Делнус (1939—1943 г.), за пребиваването на английския адмирал Пърл в България (1940 г.).

Разпореждания и донесения за дейността на БКП (1918—1924 г.), за арестуването на Г. Димитров по повод на устроения от него митинг и освобождаването му (1918—1919 г.), за транспорт-

ната стачка (1919 г.), рапорт за пътуването на Г. Димитров до Червен бряг и срещата му с Тодор Луканов (1919 г.), за дейността на БКП през 1919 г. и възгледите на Д. Благоев и Г. Димитров по подготовката на социалистическата революция (1919 г.).

Сведения за дейността на Цола Драгойчева и Хр. Михайлов по ръководството на пловдивската военна конспиративна организация (1924—1925 г.).

Сведения за атентата в Софийската катедрала и за действията на партизанските чети в страната (1925 г.).

Присъда срещу Станке Димитров, Марко Фридман, Димитър Грънчаров, Николай Петрини, Христо Косовски, Петър Задгорски, Петър Абаджиев, Димитър Даскалов, Благой Камбуров и Георги Коев (1925 г.).

Донесения за комунистическата дейност в частите на Шуменски, Врачански, Хасковски, Белоградчишки, Видински, Свищовски, Разложки, Никополски и Карловски гарнизон, в 1-ва, 2-ра, 4-а, 5-а, 6-а и 7-а дивизионна област, 1-ви, 15-и, 36-и, 33-и, 68-и и 23-и пех. полк, 6-а пех. дивизия, 1-ва армейска област, Черноморски и Дунавски флот, Въздушни войски, летище „Божурище“ и други (1931—1944 г.), за подофицери, заподозрени в комунистическа дейност (1939—1944 г.).

Заповеди, разпореждания, донесения и други по организирането на борбата с нелегалните (1941—1944 г.), разузнавателни известия за комунистическа дейност във войската и за състоянието на духа и дисциплината (1934—1944 г.), списъци на военни чинове, участвували в акции срещу партизаните (1942—1944 г.).

Списъци и сведения за неблагонадеждни запасни чинове — комунисти и единокронтници — и указания за изпращането им на служба в тудовите дружини в Белене, Св. Врач и др. (1942—1943 г.).

Планове по охраната на казармените райони в случай на размирици в страната (1933—1944 г.).

Устав на народната антифашистка чета (1943 г.), нелегални позиви на БКП (1934—1944 г.).

Сведения за уволнени трудови офицери, избягали военни чинове, извършили престъпления, възбудени наказателни преследвания и други (1938—1940 г.), за постъпилите и освободените чинове в гарнизонните затвори (1940—1943 г.).

Списъци на български офицери по випуск към 1. I. 1936 г., на наградени офицери с германски ордени и на германски военни чинове с български ордени (1940—1944 г.), на убити, ранени и безследно изчезнали наши военни чинове и заловени военнопленници (1944—1945 г.).

Преписки по дейността на Военната контролна комисия в България (1919—1931 г.), показания на участници в боя при Добро поле (1918 г.).

Преписки по дейността на сътрудници на съветското разузнаване, по заведените дела против военнослужещи и граждански лица по ЗЗД и обвинителни актове против членове на ЦК на БКП (1942 г.).

Ведомости за заплати на жандармерийски дружини (1942 г.).

МОБИЛИЗАЦИОННА ИНСПЕКЦИЯ (1890—1945 г.)

(Инспекторско-мобилизационно отделение — 1890—1891 г.,
Мобилизационно отделение — 1891—1912 г.,
Мобилизационна секция — 1912—1931 г.,
Организационна секция — 1912—1931 г.,
Строево-мобилизационно отделение — 1931—1940 г.,
Оперативно-мобилизационен отдел — 1940—1944 г.,
Отдел IV — строева организационно-мобилизационна секция при ЩВ — 1944 г.)
Ф. 25, 975 а. е., 1890—1945 г.

През 1890 г. към Генералния щаб се създава Инспекторско-мобилизационно отделение със задача да съставя и съгласува мирновременните и военновременните щатове на войската, да съставя мобилизационните планове, да формира и разформира войскове части и да ги комплектува с личен състав, да организира подготовката и подготовката на наборите.

Промените в наименованието на фондообразувателя през различните периоди не изменят същността му.

*

Заповеди по личния състав (1944—1945 г.).

Преписки по съставянето на мобилизационните планове на частите (1889 г.).

Преписки по мобилизацията и демобилизацията на запасни чинове (1886, 1915—1918, 1941—1945 г.), по разпределението на

хората и оръжието при мобилизация (1889, 1892, 1912—1913, 1915—1918, 1943—1944 г.), по формирането, разформирването и предислоцирането на войскове части (1919, 1938—1945 г.).

Планове за военновременната организация на Българската войска (1929 г.).

Числено-бойни разписания на войскове части (1943—1945 г.).

Военновременни щатове на родовете войски (1915—1943 г.).

Ведомости за числения състав на действащите и запасните чинове от войската (1897—1900 г.).

Сведения за загубите в жива сила и техника на Българската армия по време на Отечествената война (1944—1945 г.).

Преписки по назначения, преводи и уволнения на офицери (1915—1945 г.), по наказания на офицери, проявили бездействие с власт по време на антивоенните бунтове на войниците през август 1913 г.

Донесения за комунистическа дейност в частите, за постъпването на голям брой доброволци комунисти в жандармерийските дружини (1921 г.), за извършени акции от партизани (1943 г.).

Схема за организацията на руска, френска и германска пехота на дивизия по време на войната (1915—1918 г.).

Към фонда се съхраняват преписки и планове по разпределението на хората и оръжието при мобилизация от артилерийските части (1892, 1897 г.), преписки на Оперативния отдел по назначаване, превеждане и изключване на офицери от армията (1915 г.).

Отчети, сведения и мобилизационни преписки на Кабинета на министъра по службата на подофицери и войници от запаса (1915 г.).

Сведения за наградени убити офицери (1915—1918 г.).

Преписки и щатни таблици на Инженерния отдел по формиране на войскове, трудови и доброволчески части (1943—1945 г.).

Числено-бойни разписания на частите от бойния и прикриващия фронт и от вътрешността (1945 г.).

Преписки на Щаба на Действащата армия по бюджета на Министерството на войната (1940 г.).

ПЕХОТНА ИНСПЕКЦИЯ (1891—1945 г.)

(Инспекторско управление на пехотата — 1891—1898 г.)
Ф. 28, 91. а. е., 1891—1945 г.

Пехотната инспекция е формирана през 1891 г. със задача да организира обучението на пехотните части, да следи за новостите във военното изкуство и да създава материална база за обучението. От 1935 г. към нея се числят Пехотната школа във В. Търново, рота бойни коли и Учебно-техническо отделение с учебна секция и Организационно отделение.

*

Заповеди по личния състав (1901—1904, 1935—1945 г.).

Преписки по щатове (1939 г.) и по формирането на войскове части (1944 г.), списъци и сведения за изпратените офицери във военните учебни заведения у нас и в чужбина (1935, 1939—1940, 1942—1944 г.).

Отчети по подготовката на запасните чинове (1933—1938 г.) и по откриването на школи и курсове (1939—1942 г.), за проведените царски маневри и действията на артилерията по време на маневрите (1937—1938 г.).

Списъци на мобилизирани чинове от 1-ви корпус (1944 г.).

Преписки, програми, планове и отчети по учебния процес (1937—1945 г.), по физическата подготовка във войската и по дейността на организацията „Бранник“ (1941—1944 г.).

Преписки по стъкмяването на частите от НОВА и изпращането им на фронта (1944 г.).

Известия и донесения за тактиката на комунистическото движение във войсковите части (1936—1942 г.).

УПРАВЛЕНИЕ НА АРТИЛЕРИЯТА (1879—1945 г.)

(Управление на артилерията — 1879—1925 г.,
Артилерийска инспекция — 1925—1944 г.)
Ф. 4, 331 а. е., 1878—1945 г.

С формирането на Министерството на войната Управлението на артилерията се води към Строевото отделение, а от 1881 г. става самостоятелно подразделение към министерството.

В неговите задължения влиза комплектуването на артилерийските части и организирането на обучението и възпитанието на личния състав.

*

Заповеди по артилерията (1878—1879, 1883—1885, 1889—1901, 1903—1926, 1928—1932, 1936—1945 г.).

Заповеди, планове, програми и отчети по обучението на личния състав на артилерийските части (1886—1889, 1907, 1909—1921, 1926, 1936—1945 г.).

Преписки по мобилизационната готовност на артилерийските части (1907—1935, 1940—1944 г.), по формирането и разформирането на артилерийски (1887, 1911—1912, 1914, 1945 г.) и противовъздушни (1938—1940 г.) части.

Заповеди, разпореждания, сведения и донесения по движението на личния състав (1880, 1883, 1885, 1899—1907, 1909—1911, 1913—1938, 1940—1942 г.), списъци на офицери от артилерията (1880 г.).

Преписки по награждаване на руски офицери, останали на служба в Българската войска (1880 г.).

Репорт за бойните действия на 3-а горска батарея през Сръбско-българската война (1885 г.).

Преписки по инспектиране на артилерийските части (1886, 1889, 1899, 1911, 1914 г.).

Преписки по експлоатирането от Германия на медните мини „Плакалинца“, „Бор“, „Майданек“ и мангановата мина „Победа“ (1915—1918 г.).

Преписки по прилагане клаузите на Ньойския договор (1921—1924 г.), по предаване на оръжие и бойни припаси на Съглашенската военна контролна комисия (1918—1924 г.).

Списъци на ранени и болели офицери от артилерийските части (1915—1918 г.).

Разузнавателни известия и донесения за дейността на чуждото разузнаване в България (1938 г.).

Входящ и изходящ дневник (1878—1879 г.).

Ведомости за заплатите на военнослужещи от Планинската бригада (1905—1908 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав и оперативни заповеди, учебни програми и други на артилерийските части (1944—1945 г.).

БРОНИРАНИ ВОЙСКИ

(1945 г.)

Ф. 6, 16 а. е., 1945 г.

От 29. III. 1945 г. на базата на съществуващите 1-ва бронирана бригада и 1-во и 2-ро щурмово артилерийско отделение се формират Бронирани войски в състав Щаб на Бронирани войски, 1-ва и 2-ра бронирана бригада.

*

Заповеди на командира на Бронирани войски (1945 г.), преписки по личния състав, списъци и дознания на завърнали се от плен чиновци от бронирани части (1945 г.).

Годишен отчет по моралната, строевата и техническата подготовка на личния състав и състоянието на оръжейно-огнестрелната, инженерната, интендантската и санитарната служба (1945 г.).

ИНЖЕНЕРНИ ВОЙСКИ

(1878—1945 г.)

(Сапъорна и военниинженерна част на българската земска войска — 1878—1879 г.,

Управление на инженерните части — 1880—1886 г.,

Военниинженерна инспекция — 1886—1890 г.,

Инженерно отделение — 1891—1894 г.,

Военниинженерна инспекция — 1894—1903 г.,

Военниинженерно отделение — 1903—1904 г.,

Управление на инженерните войски — 1904—1907 г.,

Военниинженерна инспекция — 1907—1918 г.,

Инженерни войски — 1918—1940 г.,

Инженерни и свързочни войски — 1940—1943 г.)

Ф. 26, 417 а. е., 1878—1945 г.

Като съставна част на Министерството на войната инженерните войски се създават през 1882 г. със задача да организират комплектуването, въоръжението и снабдяването на инженерните части и обучението на личния състав.

През 1887 г. се учредяват два инженерни отдела — Южен, в който влизат Пловдивски, Татарпазарджишки, Хасковски, Стараозгорски, Сливенски и Бургаски окръг и Северен — Русенски, Търновски, Свищовски, Ломпалански, Варненски, Видински, Силистренски и Шуменски окръг.

Софийски, Кюстендилски и Трънски окръг и Ихтиманска и Берковска околия във военниинженерно отношение се подчиняват непосредствено на началника на Инженерното отделение към Министерството на войната.

Северният и Южният отдел се закриват през 1891 г.

*

Заповеди по личния състав (1900—1944 г.).

Донесения и списъци за формирането на инженерни роти с кадри от руската войска (1878 г.).

Годишни отчети на инженерните войски (1935—1938 г.).

Донесения, доклади, карти и схеми по военниинженерното строителство: по прокопаването на морския канал Черно море—Девненското езеро (1906—1908 г.); по строителството на казармени помещения, паметници, къщи музеи и др. (1887—1912 г.); по експлоатацията на милитаризирани мини „Перник“, „Бели връх“, „Бобов дол“ и др. (1918—1919 г.); донесения за дейността на тесните социалисти по време на транспортната стачка; позиви, брошури и други на миньори и железничари (1919 г.); позив в защита на осъдените миньори Темелко Ненков и др. (1919 г.); присъда на Софийския военно-полеви съд срещу Темелко Ненков и Иван Костадинов Калчев от Г. Оряховица (1919 г.).

Доклад на началника на инженерните войски по потушаване на стачката на миньорите и арестуването на Г. Димитров (1919 г.).

Рапорт на командира на 5-а инженерна дружина за обявената стачка в Русе (1919 г.).

Донесения за положението в дивизионните области по време на железничарската стачка (1919—1920 г.).

Благодарствени писма и телеграми до майор Атанас Узунов за приноса му в организиране на видинската отбрана (1886 г.).

Донесения по устройството на Беломорието, Черноморския, Македонския и Югоизточния укрепен фронт (1944 г.).

Донесения и еведения за бягство на войници (1936, 1940—1942 г.).

Доклади и сведения за военниинженерното снабдяване на частите през Отечествената война (1944—1945 г.).

Албум със снимки от Първата световна война (1915—1918 г.).

Брошури „Дългът на бойците“ и „Против милитаризма, за работническа и всенародна милиция“ (1919 г.).

ИНСПЕКЦИЯ НА КОННИЦАТА (1898—1945 г.)

(Кавалерийска инспекция — 1898—1935 г.)
Ф. 28, 106 а. е., 1898—1945 г.

Създадена е през 1898 г. със задача да организира, формира и разформира конни части, да организира обучението и възпитанието на личния състав и снабдяването на частите с коне.

От 1905 г. към инспекцията е формирано ремонтно отделение, в което се съсредоточава цялата дейност по отчетността и снабдяването с коне на всички конни части.

*

Заповеди по личния състав (1904—1942 г.), преписки по мобилизиране на чинове от конните части (1908, 1911—1915, 1942—1943 г.), преписки по военновременните щатове (1938—1942 г.) и по формирането и разформирането на частите (1941—1943 г.).

Преписки по проведени тактически занятия с офицерите (1908—1909 г.), по инспектирането на конните части (1909—1911 г.), по мобилизирането и съсредоточаването на частите по оперативни планове „А“, „Б“, „В“ и „Г“ (1904—1909, 1911 г.).

Преписки и сведения по състоянието на въоръжението и бойните припаси (1911—1912 г.), по снабдяването на частите с облекло, храна и др. (1943—1944 г.).

ОТДЕЛ „ДОСТАВКИ И ПОДДЪРЖАНЕ“ (1879—1945 г.)

(Техническо отделение при Артилерийското управление — 1879—1897 г.,
Техническо отделение при Административния отдел — 1897—1898 г.,
Артилерийско отделение — 1898—1899 г.,
Завеждащ въоръжението към Артилерийската инспекция — 1899—1935 г.,
Снабдителен отдел със секции артилерийско и пехотно въоръжение — 1935—1936 г.,
Оръжейна инспекция — 1936—1942 г.)
Ф. 5, 690 а. е., 1885—1945 г.

Създадено през 1879 г. Техническо отделение е подчинено на Артилерийското управление и организира оръжейното снабдяване на войската.

През 1899 г. тази дейност се изпълнява от Артилерийската инспекция.

От февруари 1942 г. Оръжейната инспекция се разформира, като от личния ѝ състав се формират Оръжейна служба при Щаба на войската и отдел „Доставки и поддържане“ при Министерството на войната.

*

Прикази на завеждащия въоръжението във войската (1887 г.), на завеждащия въоръжението на артилерийските складове (1890 г.), на управление „Сапьорна и инженерна част“ в Българската земска войска (1890 г.), на инспектора по въоръжението (1936 г.).

Договори, протоколи, спецификации, сведения, отчети и други по доставката на артилерийско въоръжение, боеприпаси и резервни части от наши и чужди фирми (1885, 1886, 1890, 1897—1898, 1902—1911, 1913—1918, 1936—1942, 1944—1945 г.), на стрелково оръжие и боеприпаси (1887, 1891, 1895—1896, 1909—1921, 1934—1945 г.), на самолети и въоръжение и боеприпаси за тях (1936—1945 г.), на кораби, лодки, подводници и въоръжение за тях (1916—1917 г., 1936—1944 г.), на автомобили, мотоциклети и резервни части (1917, 1936—1944 г.), на обзено-вещево и интендантско имущество (1916—1918, 1934—1944 г.); на инженерни материали и съоръжения за пътното строителство (1915—1918, 1939—1944 г.), на машини, апарати и съоръжения за оборудване на военни фабрики и заводи (1940—1944 г.).

ОТДЕЛ „МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА“ (1940—1945 г.)

(Автомобилно отделение при Оръжейната инспекция — 1940—1944 г.,
Инспекция „Моторни превозни средства“ към ЩВ — 1944 г.)
Ф. 30, 18 а. е., 1941—1945 г.

До май 1944 г. службата „Моторни превозни средства“ във войската се ръководи от Инженерната инспекция при ЩВ.

Инспекция „Моторни превозни средства“ се формира през юни 1944 г. в Самоков със задача да снабдява войската с моторни превозни средства и да ги поддържа в техническа изправност.

През ноември 1944 г. службата мобилизира по военновременния си щат, а демобилизира през август 1945 г.

*

Заповеди по личния състав (1944—1945 г.), заповеди на началника на отдел III — ЩВ до частите на I българска армия за попълването им с моторни превозни средства (1944—1945 г.), преписки по формирането на части по военновременния щат (1943—1944 г.).

Сведения за наличните моторни превозни средства в дивизионните области (1941 г.).

Доклад за състоянието и възможностите за попълване на подразделенията на I българска армия с моторни превозни средства (1944 г.).

Доклад за моторизацията на войската и моторното снабдяване през Отечествената война (1945 г.), таблици и сведения за моторните превозни средства в частите на I българска армия (1944—1945 г.).

Разузнавателни известия на ЩВ (1945 г.).

Донесения на Централната младежка комисия при НС на ОФ за освобождаване на помещения, заети от наши войскове части в Ниш, за нуждите на югославски деца (1945 г.).

Доклад на началника на Инженерната инспекция за автомобилното снабдяване и реда за движение на германските превозни средства (1941 г.).

СНАБДИТЕЛНО-ПРЕВОЗЕН ОТДЕЛ

ПРИ ЩВ

(1879—1945 г.)

(Хазайствено отделение при МВ — 1879—1890 г.,

Домакинско отделение към Стопанския отдел на МВ — 1890—1891 г.,

Домакинско отделение към Административния отдел на МВ — 1891—1930 г.,

Снабдително-превозно отделение при ЩВ — 1931—1940 г.)

Ф. 9, 223. а. е., 1886—1945 г.

Снабдително-превозният отдел е формиран през 1879 г. със задача да организира снабдяването на войската с обозно-вещево, прод-фуражно и друго имущество в мирно и военно време.

*

Заповеди на Стопанския отдел при Военното министерство (1891 г.), на Административния отдел (1892, 1894—1896, 1899—1900 г.), на Главното тилово управление (1918 г.), на Техническия

отдел (1935—1942 г.), на инспектора по въоръженето (1942—1945 г.).

Сведения за личния състав на реквизиционните комисии (1945 г.).

Донесения и протоколи от реквизиционните комисии до Дирекция СГОП (1918—1919 г.), месечни донесения на Дирекция СГОП (1917—1918 г.).

Правилник за облеклото и снаряжението в армията (1934 г.) и донесения по формата на облеклото в армията (1942—1944 г.).

Донесения и сведения по снабдяването на армията и конете с продукти и фуражи (1886, 1941—1945 г.), със свързочно имущество (1941, 1944 г.), с инженерно имущество (1941, 1945 г.), с автомобилно имущество (1941 г.), със санитарно и ветеринарно имущество и медикаменти (1941 г.).

Спогодба „Нойбахер“ (1941 г.) за снабдяването на германските войски в България.

Сведения, протоколи, описи и донесения за изоставено имущество, оръжие и боеприпаси от германските войски при отстъплението им от България (1944—1945 г.).

Заповеди, разпореждания, донесения и други по устройството на тила на войската (1944—1945 г.), по формирането и снабдяването на войскове части и съединения и превозването им до фронта (1944—1945 г.), на Прикриващия фронт (1944—1945 г.), осигуряване на бойните действия (1944—1945 г.).

Донесения за предадено обозно-вещево имущество, оръжие и боеприпаси и други на партизански части, части на Народната милиция, на Македонската бригада „Г. Делчев“, на съветските войски (1944—1945 г.), както и за предадено имущество и сгради на гръцките административни власти (1944 г.).

Искания до ЗУФ и СКК за отпускане на оръжие и боеприпаси за българската армия (1944—1945 г.).

Донесения, сведения и отчети за наличността и състоянието на обозно-вещевото имущество и ГСМ (1943—1945 г.), за състоянието на ЖП линиите и отпускане на материали за поддържането им (1938—1945 г.), за строителството на военни складове (1944 г.), за полученото трофейно имущество от I българска армия (1945 г.).

Преписки по споразумението между ЩВ и югославските държавни железници за прероза на българо-съветски сшелони през Югославия (1944—1945 г.).

Преписки по военновременната организация, мобилизацията и развърщането на българската войска (1941—1945 г.).

Сведения за числения състав на БНА (1944—1945 г.) и за загубите на хора през Отечестваната война (1945 г.).

СВЪРЗОЧЕН ОТДЕЛ

ПРИ ЩВ

(1938—1945 г.)

(Инспектор на свързочните войски — 1938—1940 г.,

Инспектор на инженерно-свързочните войски — 1940—1943 г.,

Инспектор на свързочните войски — 1943—1944 г.,

Свързочен отдел при Гл. командуване на Действащите войски — 1944—1945 г.)

Ф. 27, 107 а. е., 1933—1945 г.

До 1938 г. командуването на свързочните части е осъществявано от Инспекцията на инженерните войски.

През 1938 г. е назначен инспектор на свързочните войски, в чието подчинение са били свързочният полк и ДВФ.

През 1943 г. се формират четири армейски свързочни полка. По време на Отечестваната война Свързочната инспекция при Главното командуване заедно с отделението ВПТТ се трансформира в Свързочен отдел при Главното командуване.

От 31. V. 1945 г. Свързочният отдел се преподчинява на ЩВ.

*

Заповеди по личния състав (1938—1939, 1942—1945 г.), окръжни и разпореждания по ГЩ и Свързочния отдел (1944 г.), преписки по разработването на щатове (1939—1940 г.), формиране на нови части, попълването им с личен състав и подготовката му (1943—1945 г.), заповеди по подготовката на юнкери и школници и изпращането им по частите (1938 г.), планове и програми за занятията в свързочните части (1938—1945 г.).

Преписки по изпращането на военнослужещи на под отовка в немското военно училище в НИШ (1938—1944 г.), по снабдяването със свързочно имущество и изучаването на новата материална част (1939—1944 г.), планове, програми и лекции по патриотичното възпитание (1944—1945 г.).

Преписки по дисциплината и учебната част (1943—1944 г.).

Преписки по доставката на телефонно и радионимущество и разпределението му по частите (1938—1945 г.).

Актове за изразходвано и унищожено имущество по време на военните действия (1944—1945 г.).

Разпореждания, доклади, схеми и други по мобилизацията, охраната и отбраната на София (1933—1935 г.) и на югоизточната ни граница (1943—1944 г.) и по демобилизацията (1944—1945 г.).

Изводи и поуки от свързочното снабдяване по време на Отечестваната война (1945 г.).

Преписки и ведомости за допълнителни възнаграждения и пари на ръце на мобилизирани телеграфопощенски служители (1941—1942 г.).

Ведомости за заплати на мобилизирани чиновници при дивизионните области (1942—1943 г.) и при секция ПТТ при ЩВ (1943—1944 г.), на военнослужещи и волнонаемни (1943—1945 г.).

ПВХЗ ПРИ ГАРНИЗОНИТЕ

В СТРАНАТА

(1928—1945 г.)

(Делегат от отдел I — ЩВ в Химическия комитет при Военната фабрика — 1928—1929 г.)

Химическа служба при отдел I — ЩА — 1930—1938 г.,

Противовъздушна и химическа отбрана — ЩВ — 1939—1940 г.)

Ф. 35, 64 а. е., 1928—1945 г.

През 1928 г. при Военната фабрика в Казанлък се учредява Централно управление на химическата (газовата) служба със следните секции: разузнавателна, учебна, връзки, снабдяване и химически газов комитет. Газовият комитет е бил съветателен орган на министерството при организиране на химическата защита на страната и войските.

От 1931 г. химическата отбрана на мирното население се предоставя на дружество „Червен кръст“, към което била организирана смесена народна комисия. Тя се обръщала за съдействие към МВ. През 1939 г. се разкрива Химическа и противовъздушна отбрана към Щаба на войската. От 1941 г. тя се осигурява за местното население и войсковите части от началниците на гарнизони.

Заповеди по личния състав на отделение ПВХЗ при Софийския гарнизон (1944—1945 г.), списъци на защитниците от попълващите части (1942—1945 г.).

Доклади по устройството на ПВХО и щатове на противовъздушните части (1939, 1945 г.).

Карти на районите на София с обозначение на защитните групи (1942—1944 г.).

Устави, правилници и протоколи по химическата защита (1928—1931 г.).

Описание на бойните газове (1936 г.).

Доклади за организацията на ПВХО в Италия и СССР (1938—1939 г.).

Сведения за организацията и дислокацията на скривалищата на ПВХЗ (1944—1945 г.).

Преписки по доставката на химическо имущество за армията (1936 г.) и населението (1939 г.).

Списъци и актове за нанесените щети на граждани при бомбардировките (1942—1944 г.).

Ведомости за заплати на служителите от Съюза за въздушна и химическа защита (1940—1941 г.), на офицерите и подофицерите от ПВХЗ — София (1944—1945 г.), на защитниците от първа до деветнадесета група (1944—1945 г.).

ВОЕННОСАНИТАРЕН

ОТДЕЛ

(1879—1945 г.)

(Главен лекар на българската войска — 1879—1882 г.,
Медицинско отделение при Министерството на войната 1882—1885 г.,
Главно санитарно управление — 1885—1891 г.,
Санитарно отделение към Административния отдел — 1891—1895 г.,
Инспектор по санитарната част — 1895—1896 г.,
Санитарно отделение към Административния отдел — 1897—1902 г.,
Военносанитарна част — 1903—1929 г.,
Военносанитарна служба — 1930—1945 г.)
Ф. 11, 802 а. е., 1885—1945 г.

При създаването на Българското опълчение през 1877 г. е организирана санитарна помощ в състав от един „старши врач“, 6 лекари на дружини и 36 фелдшери. Подготвени били също 250 милосърдни братя със задача да обслужват 8 санитарни влака и 10 санитарни пункта.

За старши врач на Българското опълчение е назначен д-р Константин Бонев; който през 1879 г. става главен лекар на Българската войска.

През декември 1879 г. влиза в сила „Привременно положение за Българската войска“, с което се урежда и въпросът за санитарната помощ в мирно време.

С утвърденото от 9. XI. 1882 г. „Положение за медицинската и ветеринарната част във войската“ са регламентирани организацията и дейността на санитарната служба.

По време на Сръбско-българската война Медицинското отделение се преустройва в Санитарно управление при Главната квартира с две подчинени санитарни управления (за източния и южния отряд) и 5 отрядни лекари. Устройва се Временен военен госпитал в София и се откриват военновременни болници в Пловдив, Шумен, Търново, Бургас, Казанлък, Ямбол, Сливен, Харманли, Хасково, Кюстендил, Радомир, Трън и Брезник, а в Перник — етапен пункт и в Сливница — военен лазарет с три превързочни пункта.

През 1889 г. се създават общи гарнизонни болници в Пловдив и Шумен.

През време на войните (1912—1913 и 1915—1918 г.) действуват дивизионни, полски и етапни лечебници. През Първата световна война се организират Войнишки санаториум и Инвалиден дом.

През мирновременния период действуват една общовойскава и десет дивизионни болници.

От 1930 г. Военносанитарната част към Административния отдел се преустройва във Военносанитарна служба, а от март 1945 г. — във Военносанитарен отдел при Щаба на войската.

Заповеди по личния състав (1937—1945 г.), преписки по назначаването, командироването и уволнението на лекари, зъболекари и аптекари (1922—1923 г.), по мобилизацията (1885 г.), по доставката на санитарни материали (1885, 1916—1918, 1920—1921, 1937—1938, 1940—1943 г.); по откриването и устройството на военни болници и други санитарни заведения (1885—1945 г.), по освидетелствването на военноинвалиди (1922, 1924, 1927, 1929—1930, 1933, 1935, 1944—1945 г.).

„Правилник за военносанитарната служба и снабдяването по време на война“ (1940 г.).

Разпореждания, сведения и отчети за борбата с маларията и други заразни болести, със смъртността във войската, за пострадалите от бойни химически вещества (1921, 1940—1943, 1945 г.).

Таблицы и диаграми за движението на болните и заболелите от туберкулоза и остър ставен ревматизъм (1923—1939, 1941—1944 г.), за злополуките, убитите, ранените и самоубилите се във войската (1942 г.).

Месечни санитарни отчети за движението на болните и ранените в лечебните заведения (1915—1918, 1920—1930, 1940, 1942 г.).

за общата заболяемост в частите (1934, 1937—1942, 1945 г.), списъци и медицински актове за запасни офицери (1939—1940 г.), доклад за санитарното състояние на войската (1911 г.).

Азбучници на преосвидетелствувани (1925—1927, 1930—1945 г.).

Входяща и изходяща книга по санитарните въпроси (1885 г.).

Счетоводна книга за лекарствата на Източния отряд (1885 г.).

Преписки по отпускане на помощ на военни и доброволно явили се лица за потушаване на Юнското и Септемврийското въстание 1923 г. (1923—1924 г.), сведения за убити и ранени чинове при преследване на партизаните (1942—1943 г.).

Списъци на убити и ранени чинове през войните — 1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г., преписки по награждаване на офицери лекари за бойно отличие в Сръбско-българската война (1886 г.).

Схеми за разположението на армейските санитарни поделения на II армия през време на Нишката и Косовската операция, общ санитарен отчет и статистическа таблица на армейските и етапните части през Втората фаза на Отечествената война (1945 г.), таблица за загубите на българската войска през Отечествената война (1945 г.).

Изводи и поуки от военносанитарното снабдяване и дейността на санитарната служба през двете фази на Отечествената война (1945 г.).

Донесения от 5-а дивизия за заболелите войници от болестта „Вайл“ (1944 г.).

Донесения и сведения за оказана медицинска помощ и отпуснати медикаменти на съветски и югославски войници и на македонски партизани (1944—1945 г.).

Заповеди на Военноинвалидния дом (1915—1945 г.), преписки по личния състав (1934—1938 г.) и по финансови въпроси (1936—1944 г.), болнични листове (1921 г.) и десетдневни болнични списъци (1945 г.), ведомости за военнослужещи и волнонаемни (1915—1945 г.).

Сведения за броя на военните инвалиди, сираците и пострадалите от войните (1945 г.).

Заповеди на Общовойсковия хигиенен институт (1945 г.), медицински актове на гарнизонните медицински комисии (1926—1945 г.).

Отчети и исторически бележки за развитието на военносанитарната служба от 1877 до 1945 г. (1945 г.).

Към фонда се съхраняват: преписки по артилерийското снабдяване на частите (1885 г.), изходящ журнал на Главния щаб на Източната армия (1885 г.), заповеди на 10-а дивизионна област (1941—1944 г.), преписки по снабдяването на ветеринарно-ремонтните служби (1939—1940 г.).

ВЕТЕРИНАРЕН ОТДЕЛ

(1890—1945 г.)

(Военноветеринарно отделение и ветеринарно-ремонтна част — 1890—1929 г.,

Ветеринарно-ремонтна служба — 1929—1941 г.,

Ветеринарна служба и снабдяване — 1941 г.,

Военноветеринарна служба — 1941—1944 г.,

Ветеринарна инспекция — 1944—1945 г.)

Ф. 12, 45 а. е., 1929—1945 г.

Учреден е през 1890 г. като съставна част на Стопанския отдел при Министерството на войната.

Като самостоятелен отдел на министерството е обособен през 1929 г.

През 1933—1934 г. е създадено санитарноприложно училище, в което се обучавали и ветеринарни поручици.

През 1937 г. край Самоков се открива депо за мулета.

През 1938 г. на Ветеринарно-ремонтната служба са подчинени гарнизонните ветеринарни лечебници, гарнизонните ветеринарно-ремонтни служби и депото за мулета.

През 1941 г. към 14-и и 15-и дивизионен артилерийски полк са формирани полкови ветеринарни лечебници.

От 1942 г. на Военноветеринарната служба били подчинени и депата за коне в Божурище и Гюмюрджина, а самата служба била подчинена на Щаба на войската.

*

Заповеди по личния състав (1929—1945 г.), заповедни книги на депата в Самоков и Гюмюрджина и конезавода в Божурище (1930—1931, 1933—1945 г.).

Преписки по мобилизация (1941—1942 г.), план за формиране и мобилизация на Военноветеринарната лечебница — Шумен (1941 г.), таблици за разположението на ветеринарните складове в I, II, III и IV армия по план „Бяло море“ (1940 г.).

Заповеди и отчети за ветеринарното снабдяване на войската през Отечествената война (1944—1945 г.), сведения за приходите и разходите за ветеринарни материали (1944—1945 г.).

Преписки по доставката на ветеринарно имущество и медикаменти (1929—1945 г.).

ГЛАВНО ИНТЕНДАНТСТВО (1885—1945 г.)

(Хазайствен отдел — 1885—1890 г.,
Домакинско отделение — 1890—1907 г.,
Главно интендантство — 1907—1945 г.)
Ф. 10, 182 а. е., 1885—1945 г.

До 1901 г. всички снабдителни въпроси на войската били решавани от Домакинското отделение при Министерството на войната.

С Указ № 189/1901 г. към Домакинското отделение се формира Интендантско отделение.

През 1906 г. Домакинското отделение при Административния отдел на Военното министерство се преименува в Главно интендантство. През периода 1940—1944 г. към него функционират следните отделения: Хранително, Вещево, Снабдително, Техническо, Мобилизационно и Ликвидационно.

Заповеди по личния състав на Главното интендантство (1912, 1915, 1916, 1940—1945 г.), азбучни книги за военнослужещи и чиновници (1921—1945 г.).

Заповеди по снабдяването на частите с храна и облекло (1912, 1915—1918, 1940—1945 г.), преписка по отпуснати суми за снабдяването на войсковите части с храна и облекло (1885—1912 г.), по снабдителната дейност на главния интендант (1943—1945 г.).

Сведение за наличното облекло и снаряжение в частите (1937—1941 г.), за дадени автомобилни материали на Съветската армия, Американската мисия, Македонската народоосвободителна войска и Югославската народоосвободителна войска (1944—1945 г.).

Преписки по изоставено имущество от наши части в Сърбия, Македония и Гърция (1944—1945 г.).

Ведомости за заплати (1941—1944 г.).

АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ ПРИ ГЛАВНОТО ИНТЕНДАНТСТВО (1905—1945 г.)

(Административен отдел при Домакинското отделение на МВ — 1905 г.)
Ф. 36, 26 а. е., 1907—1945 г.

Задачата му е била да осигурява паричното и вещевото довольствие на офицерите и служителите от министерството и да се грижи за поддържането на вътрешния ред в него.

*

Списъци на офицери и чиновници, получавали суми и облекло (1932—1945 г.).

Преписки по изплащане на съкровищни бонове за сметка на министерството (1905 г.).

Протоколи на комисията за сключване на контракти за доставка на артилерийски материали (1907 г.).

Контракт за доставка на артилерийски материали от фабрика „Шнайдер и сие“ (1907 г.).

Ведомости за заплати на преводачи и мобилизирани чиновници (1941—1943 г.), на военнослужещи и чиновници при МВ (1942—1945 г.), на офицери, следващи в СССР (1945 г.), на надничари при МВ (1945 г.).

БЮДЖЕТНО- КОНТРОЛЕН ОТДЕЛ (1879—1945 г.)

(Счетно-контролен отдел при МВ — 1890—1900 г.,
Счетоводно отделение при Интендантския отдел — 1901—1941 г.)
Ф. 17, 26 а. е., 1936—1945 г.

Задачата му е била да разработва бюджетите на министерството, да организира финансирането на войската и да контролира разхода на бюджетните средства. След създаването на Военното министерство до 1890 г. финансовата служба се е ръководила от Хазайственото отделение, а впоследствие се обособява като самостоятелен отдел.

*

Доклад на министъра на войната до Министерския съвет по бюджета на министерството за 1936 г.

Планове по разпределение на кредитите по бюджета (1936—1940 г.).

Донесения и план на Съвръзочната инспекция за разходване на бюджетните средства за снабдяването на войската със свързочно имущество (1939—1940 г.).

Планове и сведения за задължения към Германия и Полша срещу изпълнени доставки на военно имущество и таблици за изразходвани кредити (1939 г.).

Донесения и сведения от войсковите части по уреждане на разходите, направени по време на Отечествената война (1945 г.).

Ведомости за заплати на служители от Взаимоспомагателната каса (1943—1945 г.).

Заповеди за изплатени помощи на семействата на убити през Отечествената война, азбучници и партидна книга на убитите в Отечествената война (1944—1945 г.).

ОТДЕЛ ВОЕННИ УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ (ВУЗ) (1891—1935 г.)

(Комитет по образованието и устройството на войската — 1891 г.)
Ф. 29, 7 а. е., 1915—1938 г.

През 1891 г. към Министерството на войната се създава Комитет по образованието и устройството на войската. Дейността на министерството по подготовката на офицерски кадри се ръководи до 1915 г. от Оперативния отдел при министерството, а след това от отдел „Военни учебни заведения“.

През 1918 г. в подчинение на отдела са Военното училище и Школата за подготовка на запасни подпоручици.

През 1933 г. се обособяват като самостоятелни военни учебни заведения Пехотна, Кавалерийска, Артилерийска и Инженерна школа.

Щабът на военните учебни заведения е разформиран на 26. I. 1935 г.

*

Заповеди по личния състав на ВУЗ (1915—1920 г.).

Заповеди и обявени списъци на завършили школи РБЕК (1933—1935 г.), списъци на преведени офицери за бойно отличие в генералщабното ведомство (1918 г.).

Въпросник за посредниците на дивизионните маневри (1928 г.).

„Правилник за обучение и действие на артилерийско картечно отделение на кораб“ (1932 г.).

„Решение на тактически задачи при отбранителен бой с усилен полк“ (1938 г.).

Преписки по учебно-възпитателната работа и бойната подготовка във ВУЗ (1938 г.).

Отчет за резултата от стрелбата, проведена с ученическите чети при Плевенската мъжка гимназия (1915 г.), и за бойната подготовка на Свищовската стрелкова ученическа дружина (1915 г.).

ВОЕННОСЪДЕБНА СЛУЖБА (1879—1945 г.)

(Военносъдебна част — 1879—1890 г.,
Военносъдебен отдел — 1890—1912 г.,
Военносъдебна част — 1912—1938 г.)
Ф. 16, 294 а. е., 1879—1945 г.

Към Министерството на войната през 1879 г. е създадена военносъдебна част в състав главен прокурор, двама военни прокурори и един деловодител.

Задачата на военносъдебната част е била да организира съдоустройството и съдопроизводството във войската и да следи за престъпленията по военната служба и за углавните и дисциплинарите нарушения.

По време на Първата световна война страната е обявена за един съдебен район, а всички военносъдебни органи се подчиняват направо на министъра на войната.

От 1936 до 1943 г. началник на Военносъдебната служба е генерал Никифор Никифоров.

*

Заповеди по формирането и разформирането на военни съдилища и промени в личния състав (1879—1945 г.).

Молби, ходатайства и решения по отменянето на присъди (1913—1945 г.).

Молби за издирване на лица, „безследно изчезнали“ през 1925—1926 г.

Преписки по възбуждане на углавни дела и налагане на дисциплинарни наказания (1912—1945 г.).

Присъди на военно-полеви съдилища (1912—1913, 1915—1918 г.), на Русенския военно-полев съд против участниците в бунта на крайцера „Надежда“ (1919 г.).

Донесения, доклади и справки за разкрити конспирации във войската 1925 г., за разкриване на конспиративна група в Сли-

венския гарнизон (1925 г.), за убийството на Никола Хр. Габровски (1925 г.), заповеди за наказание на офицери за бездействие с власт по време на Септемврийското въстание 1923 г.

Постановление на анкетната комисия при Министерството на войната (1918—1920 г.) за разследване на престъпления, извършени от военнослужещи по време на Първата световна война.

Към фонда се съхраняват заповеди за зачислени и отчислени затворници към Сливенския затвор и към поправителната група — Ямбол (1932—1945 г.).

ОТДЕЛЕНИЕ „СТРОЕЖИ“ ПРИ ОТДЕЛ „ДОСТАВКИ И ПОДДЪРЖАНЕ“ (1898—1945 г.)

(Строително отделение при Административния отдел на ВМ — 1898—1899 г., Военностроителни части при Административния отдел на ВМ — 1904 г., Строителна секция при Инженерната инспекция — 1931 г., Строително отделение при Инженерната инспекция — 1935—1939 г.),
Ф. 13, 9 а. е., 1925—1945 г.

Учредено е през 1898 г. със задача да организира и ръководи войсковото строителство.

*

Заповеди по личния състав (1941—1945 г.), списъци на чиновове, явили се на обучение на военните строежи на 4-и дивизионен артилерийски полк (1942 г.), списъци на личния състав на охранителния взвод на ШЗО (1943—1944 г.).

Планове, скици, проекти на строежи на казарми, лагери, складове, съоръжения (1925—1945 г.), преписки по отдаване на търг строителството на казармената сграда на 33-и пех. свищовски полк (1938 г.), нотариални актове за отчуждени места за казармени райони на 18-и пограничен участък и 6-и пограничен сектор (1931 г.).

СЕКЦИЯ „ВОЕННОПЛЕННИЦИ“ (1912—1945 г.)

(Справочно бюро за военнопленници при МВ — 1912—1915 г., Бюро за военнопленници — 1915—1922 г.)
Ф. 20, 324 а. е., 1912—1945 г.

Формирана е през 1912 г. със задача да води отчетността по приемането, репатрирането и използването на военнопленниците, както и да се грижи за издирването и връщането на българските военнопленници.

*

Заповеди на военнопленническите дела София (1917—1920 г.), Плевен (1917—1919 г.), В. Търново (1917—1921 г.), Орхане (1912, 1917—1918 г.), Сливен (1916 г.), Хасково (1916—1918 г.), Ст. Загора (1917—1919 г.), Ямбол (1917—1918 г.), Г. Панчарево (1918 г.) и на 1-ва армейска военнопленническа дружина (1945 г.).

Списъци на български военнопленници в Турция, Сърбия и Гърция (1912—1913 г.), Франция, Гърция, Сърбия, Англия, Русия и Австро-Унгария (1915—1918 г.), Германия (1944—1945 г.), на умрели български военнопленници (1922 г.).

Списъци на американски, английски, канадски и южноафрикански летци, загинали на българска територия при въздушни нападения, и на намиращите се летци в българския военнопленнически лагер (1941—1944 г.), на заловени от частите на I българска армия военнопленници (1944—1945 г.), на български военнопленници, намиращи се в Югославия, Гърция, СССР, Румъния, Белгия и Франция (1944—1945 г.).

Списъци на убити, ранени, безследно изчезнали и пленени български офицери през Отечестваната война (1944—1945 г.), на починали българи в концлагери, затвори и в плен в Германия (1944—1945 г.), на български военнопленници, освободени от съюзниците (1945 г.).

Азбучници, главни и партидни книги и книга за движението на военнопленниците в Софийското, Плевенското и Орханйското военнопленническо депо (1916—1918 г.).

Книга на пленниците (1912—1914 г.).

Картони на български и чужди военнопленници (1912—1945 г.).

Сведения за загубите на противника през първата и втората фаза на Отечествената война — заловени пленници, взети трофеи, убити, ранени и унищожена материална част (1944—1945 г.).

Доклади и донесения по пленяването на Щаба на I окупационен корпус от германците, за живота на българската пленническа група в германския лагер „Дам I“.

Преписки с БЧК по издирването на чужди военнопленници, по инспектирането на военнопленническите депа (1917—1918 г.), по издирването и състоянието на военнопленниците в България (1917—1918 г.), по репатрирането на пленници (1918 г.), по положението на българските военнопленници във Франция (1918 г.), по издирването на български военнопленници, заточени по островите на Гърция (1941 г.), и на българи, интернирани в Египет, САЩ, Индия и Уганда (1943 г.), по предаването на германски военнопленници на съветското командуване (1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и войници от Сливенското военнопленническо депо (1918 г.) и за заплатите на българските военнопленници в Германия (1944—1945 г.).

ОТДЕЛЕНИЕ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ ВОЙНИТЕ (1926—1945 г.)

Ф. 33, 8 а.е., 1935—1945 г.

Формирано е през 1926 г. От 1935 г. под негово ръководство се намира службата „Игрални автомати“, която е създадена през 1932 г. с клонове във всички гарнизони в страната.

От 1942 г. към отделението се числят 6 пансион за сираци и деца на бедни военноинвалиди в София, Княжево, Пловдив, Русе, Варна, Скопие и „лековища“ в Хисаря, Наречен, Поморие, Кюстендил, Ракиново.

Към отделението се числят и Военноинвалидният дом в София и лековището за военни инвалиди в Баня, подарено от Елена и Никола К. Иванови.

От 26. IV. 1945 г. службата „Игрални автомати“ се закрива.

На военноинвалидите е дадена привилегията „маркопродавство“, която има 97 сдружения в страната.

*
Заповеди по личния състав на служба „Игрални автомати“ (1935—1937, 1940, 1945 г.).

Ведомости за заплати на работници и служители от служба „Игрални автомати“ (1941—1945 г.).

ВОЕННОИСТОРИЧЕСКА КОМИСИЯ ПРИ ЩА (1914—1945 г.)

Ф. 42м, 277 а.е., 1706—1945 г.

Военноисторическата комисия е формирана през 1914 г. със задача да напише история на Сръбско-българската война. Тя започва събирането на документи и за близкото, и за далечното минало на България.

От 1927 г. ВИК започва да издава сп. „Военноисторически сборник“.

През 1931 г. към комисията се създава отделение за музенте, паметниците и гробовете.

*
Заповеди на Министерството на войната и ВИК (1934 г.).

Спомени на Стати Попов от Русе за живота и дейността му преди Освобождението, на командири на части, участвували в Сръбско-българската война (1885 г.), за шурма на Айвазбаба (1913 г.), спомени на о. з. ген. Маринов и о. з. ген. Попов за участието на войската в Деветосептемврийското въстание и превземането на Военното министерство (1944 г.), на Щерьо Атанасов за действията на I армия при Враня, на о. з. ген. Братанов за действията на I българска армия в Унгария, спомени на унгарски граждани за I българска армия и за героически подвизи на български войници в Отечествената война.

Сведения за действията на частите през Сръбско-българската война, за загубите на Българската войска през 1915—1918 г., за положението на германската армия към 1. II. 1945 г., за офицери и генерали, взели участие в Отечествената война.

Списъци на военни чиновници, извършили героически подвизи във войните (1912—1913, 1915—1918 г.), на офицери от частите на I, II и IV армия, участвували в първата фаза на Отечествената война,

на убитите от 5-а, 6-а и 9-а дивизия през първата фаза на Отечествената война.

Преписки по събирането на оперативни документи, спомени и снимки за живота и действията на българската армия през Балканската, Първата световна и Отечествената война.

Заповеди на 3-а армейска и 2-ра дивизионна област по организиране преследването на нелегалните партизански групи (1944 г.).

Спомени за антифашистката борба в Бургаския (1940—1944 г.) и Лозенския край (1941 г.), за работата на БКП сред частите на окупационния корпус (1941—1944 г.), за действията на партизанския отряд „Г. Генев“ (1941—1944 г.), на партизанските отряди „Ламията“ и „П. Момчилов“, за работата на БКП и РМС в армията (1942—1944 г.), за дейността на Трънския партизански отряд (1943 г.), за участието на инженерно-штурмовата дружина при превземането на София (1944 г.), за завземането на властта от Отечественния фронт на 9. IX. 1944 г. и за работата на войнишките комитети (1944 г.).

Сведения за нелегалната антифашистка група в Кадетския корпус на Военното училище (1941—1943 г.).

Упътване за борба срещу партизаните.

Писмо на Кимон Георгиев до министър-председателя по спазването на обявения от фашисткото правителство неутралитет (1944 г.).

Спомени и отчети за дейността на Военноисторическата комисия (1914—1922, 1926—1945 г.).

Сведения и бюлетини за военнополитическото и икономическото положение на европейските и балканските страни.

Преводи на турски документи, свързани с българската история, националноосвободителната борба и Руско-турската война (1727—1878 г.), на германски и австроунгарски документи за Берлинския конгрес (1878 г.), на Източнорумелийския въпрос, Сръбско-българската и Балканската война (1878—1913 г.), на гръцки документи за Съединението на България (1885 г.).

Протокол между Германия и СССР за Проливите и българо-турските отношения (1940 г.), протокол за разговорите между Хитлер и Б. Филев за присъединяването на България към Тристранния пакт (1941 г.).

Заповед № 26/10. V. 1944 г. на началника на „трета армейска област“ за борба срещу нелегалните.

Ведомости за заплати на надничари и писатели при Военноисторическата комисия (1921—1945 г.).

Части от фонда се съхраняват и във ф. 32.

ОТДЕЛЕНИЕ

„ВОЕННИ МУЗЕИ, ПАМЕТНИЦИ И ГРОБОВЕ“

(1917—1945 г.)

(Секция по издирване и украсяване на военни гробове при ЩДА — 1917—1918 г.,

Секция по издирване, украсяване и поддържане на военни гробове при Гл. интендантство — Военносанитарна част — 1925—1931 г.)
Ф. 39, 1918 а. е., 1912 — 1945 г.

Отделението е формирано със Заповед № 1190/6. XII. 1917 г. на главнокомандувачия Действащата армия със задача да издирва, украсява и поддържа военните гробове, да установява саможичността на погребаните. За тази цел към Моравската и Македонската военна инспекционна област, българските представителства в Румъния и при Германската етапна инспекция и към шабовете на отделните армии се създават бюра със съответните служби и специалисти за издирване и украсяване на военни гробове.

От 1931 г. към Щаба на армията се формира отделение „Военни музеи, паметници и гробове“.

От 1933 г. на отделението се подчиняват военноисторическите музеи в Плевен, Бяла, Горна Студена и Пордин.

От 1934 г. отделението е разделено на 3 секции:

- Музейна секция с музейен съвет,
- Секция „Паметници и гробове“ с художествен съвет,
- Бюро за възпоменателни медали.

От 1936 г. се създава фонд „Военни музеи, паметници и гробове“.

*

Заповеди по личния състав (1932—1945 г.), преписки по личния състав (1932—1939, 1941 г.).

Преписки, правилници, упътвания по изработването и награждаването с възпоменателни медали от войните (1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.), за награждаване на чужди поданици с възпоменателни медали (1912—1913, 1915—1918, 1936—1944 г.), по изработването и пласирането на юбилейни марки, картички, албуми и значки (1937—1943 г.).

Доклад на полк. Стойчев за военното и музейното дело (1935 г.).

Азбучни списъци, сведения, таблици и схеми на гробовете на загиналите във войните (1877—1878, 1885, 1912—1913, 1915—1918 г.) по населени места и военни части, скици на населените места с военни гробове, карта на Добруджа с означени места на военни гробове (б. д.), списъци на осъдени на смърт и екзекути-

рани през 1915—1918 г. (б. д.), азбучен списък на загиналите в борбата срещу фашизма (1923—1944 г.), списъци на убити, ранени и изчезнали военни чинове през Отечестваната война по части, списък на селищата в Югославия, Гърция, Унгария, Австрия, Хърватско, където има български военни гробове (б. д.).

Снимки и скици на гробни места в Унгария, Австрия и Югославия със списъци на погребаните в тях (1944—1945 г.).

Списък на съветски военнослужещи, погребани в Софийските гробища, схема на паметници на Съветската армия в София и другите населени места в България, списък на населените места в България с паметници на загиналите през войните.

Преписки на Военното министерство с общините по проектирането, финансирането и построяването на паметници на загиналите във войните (1926—1945 г.).

Списъци на починалите като военнопленници българи военнослужещи (1915—1918 г.) и на чужди военнопленници, починали и погребани в България (1912—1913, 1915—1918 г.), азбучен списък на паметниците и гробовете (по селища), на загиналите през войните (1877—1878, 1885, 1912—1913, 1915—1918 и 1940—1945 г.) чинове от чужди армии (б. д.).

Сведения и таблици за загубите на хора (българи, руси и румънци) през войните (1912—1913, 1915—1918, 1941—1944, 1938—1945 г.).

Списък на издадените свидетелства „За народна признателност на загиналите през войните“ (б. д.).

Устав на Съюза на руските ветерани (1925—1935 г.), преписки по събиране на помощи (1922—1943 г.), касова книга на съюза (1931—1937 г.), протоколна книга на управителния съвет (1923—1945 г.), албум със снимки на ветерани (1924 г.), партидна книга за даренията (1920, 1923—1928 г.), списъци на руски ветерани, погребани в България (1927—1928 г.).

Протоколи на художествения съвет при отделение „Военни музеи, паметници и гробове“ (1932—1945 г.).

Ведомости за заплати на служители при отделение „Военни музеи, паметници и гробове“ (1917—1918, 1931—1945 г.) и финансови преписки (1930—1945 г.).

ЩВ — ОТДЕЛ V „ВОЕННИ СЪОБЩЕНИЯ“ (1908—1945 г.)

(Секция „Военни съобщения“ при „Оперативното отделение 1908—1944 г., ВОЕННА „ЖП секция“ — 1940 г.,
Отделение „Военни съобщения“ — ЩВ — 1941—1944 г.)
Ф. 15, 71 а. е., 1906—1945 г.

Формиран е през 1908 г. като секция при Оперативното управление. Ръководи дейността на сухопътните, водните, гълъбните и телеграфопощенските съобщения.

*

Преписки по личния състав (1914 г.), по мобилизирането и превозването на запасни чинове, коне и материали (1914—1915 г.).

Рапорти на секретарите на българските търговски и дипломатически агентства в Цариград, Солун, Одрин, Битоля и Скопие за състоянието на съобщенията и личния им състав в Турция и Македония (1906—1908 г.).

Заповеди, отчети и журнал на Сухопътното отделение при Главното управление на военните съобщения за дейността на отделението (1912—1913 г.), заповеди на командира на ЖП дружина за заветите ЖП линии (1912—1913 г.).

Преписки по ЖП, сухопътни и водни съобщения и превозването по тях (1906—1911 г.), по дейността на ПТТ и гълъбните станции (1908—1909 г.), по доставката на апарати и съоръжения (1940—1944 г.), по строежите на съобщителни съоръжения за нуждите на германските войски в България (1944 г.).

ИНФОРМАЦИОННО-ЦЕНЗУРНА СЕКЦИЯ (1915—1941 г.)

(Цензурна секция — 1915 г.,
Информационно-цензурна секция — 1915—1918 г.,
Цензурна секция — 1941 г.)
Ф. 42н, 61 а. е., 1915—1941 г.

При обявяването на общата мобилизация на 10. IX. 1915 г. към Щаба на армията се формира Цензурна секция със задача да контролира личната кореспонденция и пресата. От 19. IX. 1915 г.

секцията се преименува в Информационно-цензурна и се преподчинява на Оперативния отдел при ЩДА.

От 5. XI. 1916 г. към секцията се формира Специална цензурна комисия за контрол на кореспонденцията на военнопленниците.

След демобилизацията през 1918 г. Информационно-цензурната секция се разформира.

*

Заповеди, разпореждания и донесения по назначаване, уволняване и преместване на членове на Цензурната секция и цензурните комисии (1916—1918 г.), по учредяването на цензурните комисии (1917—1918 г.), за изплатените суми за възнаграждения на цензори (1916—1917 г.) и за облекло на войници от комисии (1918 г.).

Бюлетени на Дирекцията по печата за положението на фронта (1915, 1916—1918 г.), на Информационно-цензурната секция за духа на армията и населението (1915—1918 г.).

Сведения за произшествията в армията (1918 г.).

Заповеди, донесения и разпореждания за спирането на прогресивни вестници (1915—1918 г.).

Извадки от Дневника на Народното събрание (21. IV. 1917 г.) по разискванията за цензурата на печата и протест от Хр. Кабакчиев против спирането на в. „Работнически вестник“.

Протест, подписан от Д. Благоев, Г. Кирков, Хр. Кабакчиев, В. Коларов и Г. Димитров, срещу спирането на в. „Работнически вестник“ (10. V. 1918 г.).

Акт за конфискуването на 1067 броя от в. „Работнически вестник“ (1917 г.).

Преписки по задържаната от цензурните комисии лична кореспонденция (1915—1918 г.).

Преписки по разрешаване издаването на вестници и списания (1916—1918 г.).

Към фонда се съхраняват сведения за тайните наименования на частите (1941 г.), искания за разрешаване отпечатването на статии и очерци и ежедневната преса (1941 г.).

ДИРЕКЦИЯ ЗА СТОПАНСКИ ГРИЖИ И ОБЩЕСТВЕНА ПРЕДВИДЛИВОСТ ДСГОП (1917—1918 г.)

Ф. 42г, 309 а. е., 1915—1919 г.

Със Заповед № 165/30. IV. 1917 г. на министъра на войната се учредява Дирекция за стопански грижи и обществена предвидливост при МВ.

В нейно подчинение влизат: Главната, Окръжната и Околийската реквизиционна комисия, Продоволствената секция при Главното интендантство, Текстилното и Кожарското бюро, резервните интендантски магазини.

*

Заповеди, наредби, окръжни и други по дейността на реквизиционните комисии (1915—1918 г.).

Правилник за дейността на Ликвидационното отделение при Действащата армия (1918 г.).

Министерски постановления по вноса, износа и продажбата на стоки на населението (1918—1919 г.).

Инструкция за експлоатация на железопътните линии (1915—1918 г.).

Рапорти, протоколи, сведения и други по доставката на облекло, храна, боеприпаси и други за българската войска от Германия (1917—1919 г.).

Ведомости за изплатени възнаграждения на български преводачи към германските военни части, циркуляри по военното ведомство за отпускане на инвалидни пенсии на семействата на починали военнослужещи (1915—1918 г.).

Договор за цените на разменените стоки между България—Германия и България—Австро-Унгария (1917 г.).

Донесения, сведения и отчети за задълженията на Германия и Австро-Унгария към България срещу предадените им храна, имущество и материали (1915—1918 г.).

Протоколи, описи, отчети и сведения за предадени храни, имущество и материали на съглашенските войски (1918—1919 г.).

Препис от военната конвенция между Германия, Австро-Ун-

гария и България за задължение на страните от Съглашението към България (1915 г.).

Сведения за предадените от българските военни части оръжие, боеприпаси и военни материали на съглашенските войски в изпълнение на Солунското примирие (1918 г.).

Сведения, протоколи, актове и други за изоставени военно имущество и материали в Македония и Моравия при отстъплението на българските войски (1918 г.).

Материали на ДСГОП се съхраняват и на ф. 9.

ДИРЕКЦИЯ ЗА ГРАЖДАНСКА МОБИЛИЗАЦИЯ ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ (1939—1945 г.)

(Отдел за гражданска мобилизация — МВ — 1939—1940 г.,
Дирекция за гражданска мобилизация — МВ — 1940—1943 г.)
Ф. 42в, 426 а. е., 1928—1945 г.

През 1939 г. съществуващата Междуминистерска комисия за гражданска мобилизация се преустройва в отдел към Министерството на войната със задача да установи и задоволи нуждите на войската, населението и народното стопанство в случай на война.

През 1940 г. отделът се преименува в Дирекция за гражданска мобилизация.

С Указ № 12/1.V. 1940 г. е утвърден Законът за гражданската мобилизация.

От 1943 г. към Дирекцията за гражданска мобилизация е учреден фонд „Нашенец“, като започва издаването на в. „Нашенец“.

От 1. II. 1943 г. е обявено, че Дирекцията за гражданска мобилизация минава под ведомството на Министерския съвет, а от 1. VII. 1945 г. се закрива.

*

Министерски постановления за организацията и действията на гражданската мобилизация (1939—1945 г.), закони за дейността на Дирекцията за гражданска мобилизация (1939—1940 г.), щатове и схеми, списъци на личния състав, заповеди по личния състав (1939—1945 г.).

Сведения и преписки по личния състав (1942—1945 г.).

Материали по изработването на държавни планове (1942—1944 г.), Общ държавен план за дейностите по гражданската мобилизация (1942—1944 г.).

Доклади за дейността на Стопанското и Юрическото отделение (1939—1941 г.), за подпомагане на планинското население (1940 г.), за състоянието на земеделското производство (1940—1944 г.), за организирането на жените в помощ на ДГМ (1940—1944 г.), за дейността на секциите при ДГМ (1940—1944 г.), за борбата със спекулата, събирането на нарядите и други (1942 г.).

Отчети за дейността на секциите при ДГМ, министерствата и стопанските организации (1940—1944 г.).

Сведения, изложения и протоколи на комисарствата за състоянието на реколтата (1944—1945 г.).

Планове, доклади и отчети на ДГМ, министерства и ведомства по определяне, възлагане и събиране на нарядите (1939—1945 г.), по организиране на селскостопанското и промишленото производство, снабдяването на промишлените предприятия със суровини, вноса на стоки и др. (1939—1945 г.).

Споразумения и договор за внос на стоки от Германия, Швейцария, Финландия, Словакия, Испания, Унгария, Турция и Румъния (1940—1943 г.), доклади за стокообмена между България и СССР (1944—1945 г.).

Протоколи на комисията по външната търговия за вноса и износа (1940—1942 г.), протоколи от проведени конференции на ДГМ (1940 г.).

Доклади за състоянието на земеделното в Западна Тракия (1934—1938 г.), за населените места в Западна Тракия (1928 г.), за Тракийския въпрос и излиза на Бяло море (1940 г.), за етнографското, държавно-административното и стопанското състояние на Западна Тракия (1936 г.), за дейността на българо-гръцката комисия за взаимно и доброволно изселване (1941 г.), за броя на населението в Беломорието (1941 г.) и др.

Доклади и сведения за стопанското, административното и културно-просветното състояние на Македония и Южна Добруджа (1936—1943 г.).

Сведения и таблици за снабдяването на германските войски в България (1941—1947 г.).

Преписки с Щаба на III украински фронт по снабдяването на Съветската армия (1944—1945 г.).

Към фонда се съхраняват Закон за изменение на Закона за националната защита (1942 г.), списък на общите търговски сдружения (1939 г.), бюлетини за стопански проучвания в чужбина (1945 г.).

ОТДЕЛ
„МЕЖДУНАРОДНИ ВРЪЗКИ
С ЧУЖБИНА“
(1879—1945 г.)

Ф. 42^о, 91 а. е., 1902—1945 г.

Отделът обединява и ръководи дейността на българските военни аташета в чужбина.

*

Списък на българските военни аташета в Румъния след Първата световна война (1943 г.).

Донесения и рапорти на военните аташета в Румъния (1914—1918, 1939—1945 г.), Австрия (1905—1907 г.), Турция (1912—1915 г.) и Швейцария (1917—1919 г.).

Дневник на военния аташе в Русия (1902—1908 г.) с данни за посещението на граф Игнатиев в България през 1903 г. и по подготовката за обявяване независимостта на България през 1908 г., дневник на военния аташе в Берлин (1915—1934 г.).

Снимки на българския военен аташе в Япония по време на пребиваването му в Токио (1941—1943 г.).

Разходно-оправдателни документи за разходваните суми от българския военен аташе в Швейцария (1917—1919 г.).

Донесения на българския военен аташе в Букурещ по водените мирни преговори с Румъния, по издирването на безследно изчезнали български военнослужещи, списъци на български военни чинове, погребани в Букурещ (1915—1918 г.).

Списъци на наградени чужди поданици с български възпоменателни медали чрез Българската легация в Букурещ (1937—1945 г.).

Копия от заповеди на главнокомандуващия група армии Макензен (1916—1918 г.) и на коменданта на Букурещ ген.-лейт. Кох (1918 г.) на немски език.

БЪЛГАРСКО
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
В СТРАНСТВО
(1916—1919 г.)

(Българско представителство в Румъния — 1916—1918 г.,
Българско представителство в Прусия — 1918—1919 г.)
Ф. 21, 9 а. е., 1916—1919 г.

През 1916 г. е назначен ген. Тантилов за български делегат при военния генерал-губернатор в Румъния със седалище на „делгатството“ в Крайова, а по-късно в Букурещ.

Задачата на представителството е да защитава българските интереси в Румъния, да издирва и покровителствува имуществото на българи в Румъния, да издирва и организира поддържането на български военни гробове.

Представителството преустановява дейността си през декември 1918 г.

Българското представителство при пруското военно министерство е учредено през м. август 1918 г. със задача да организира покупката на материали за всички министерства в България. Към него са причислени покупателните комисии на главните дирекции на пощите и железниците.

Представителството преустановява дейността си през февруари 1919 г.

*

Заповеди по личния състав на представителството в Румъния (1916—1918 г.) и на представителството в Прусия (1918—1919 г.), списъци на войници (1917—1918 г.).

Списъци на наградени с български ордени и медали чинове от германската и австроунгарската армия (1917—1918 г.).

Инструкция за магазинната служба на представителството при пруското военно министерство (1918 г.).

Положение за представителството при пруското военно министерство, Инструкция за службата на куриерите и за превозите (1918 г.).

ОТДЕЛ VI ПО ПРИМИРИЕТО (1944—1945 г.)

(Отдел за свръзка със съюзните войски)
Ф. 38, 80 а. е., 1944—1945 г.

Отделът е формиран на 18. IX. 1944 г. с три отделения за свръзка (със СССР, със САЩ и Великобритания и със съюзните войски на Балканите).

Координира взаимоотношенията между Българското главно командване с командването на съюзните войски по изпълнение на Съглашението за примирие.

*

Заповеди, разпореждания и наредби по строевата част (1944—1945 г.).

Служебни списъци на офицери от отдела и „щат-таблици“ (1944—1945 г.).

Наредби по организиране чествуванията на 3 март, 1 май, посрещането на I българска армия и др. (1945 г.).

Съглашение за примирие и протокол към него, сключено между България и СССР, САЩ и Великобритания (28. X. 1944 г.).

Заповеди, разпореждания, донесения, сведения, доклади, искания и др. по снабдяването на СКК и военните мисии на СССР, САЩ и Англия с моторни коли, хранителни припаси, топографски и други карти, облекло, квартири, обзавеждане и др. (1944—1945 г.).

Списъци на чиновите на чуждестранните военни мисии, търговски и други представители и журналисти.

Донесения, сведения и др. за участието на кап. Томпсън и други англичани в българското партизанско движение (1944 г.).

Списъци на загинали и пленени при въздушни нападения над България летци от ВВС на САЩ (1944 г.).

Сведения, заповеди и протоколи за издирването на военни чиновци и уреждане на гранични въпроси с Гърция (1944—1945 г.).

Таблицы, сведения, доклади и др. за направените разходи от българската администрация в Беломорието по издръжката на германски и италиански военнопленници, списъци на италиански и германски военнопленници у нас (1944—1945 г.).

Списъци на наградени чуждестранни военни чиновци с български ордени и на български военни чиновци със съветски и югославски ордени (1944—1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери, чиновници и надничари от отдел VI (1944—1945 г.).

БЪЛГАРСКА ВОЕННА МИСИЯ ПРИ ЩАБА НА III УКРАИНСКИ ФРОНТ (1944—1945 г.)

Ф. 42с, II. а. е., 1944—1945 г.

Формирана е през декември 1944 г. за координиране на взаимодействието между българската войска и войските на III украински фронт през втората фаза на Отечествена война.

*

Преписки по личния състав на Българската военна мисия при Щаба на III украински фронт, списъци на служителите при мисията (1944—1945 г.), преписки по снабдяването на служителите (1944—1945 г.).

Доклад на началника на Българската военна мисия ген. Кръстев до министъра на войната за формирането, дейността и разформирането на мисията (1945 г.).

Репорти и донесения на началника на мисията и Щаба на I българска армия за военните действия, взаимоотношенията със съветските войски и състоянието на I българска армия (1944—1945 г.), описание на Будапещенската операция (1945 г.).

Списъци на наградени офицери, подофицери, чиновници и войници от Българската военна мисия със съветски ордени и медали и на съветски военни чиновци с български ордени и медали (1945 г.).

Донесения, репорти, сведения и др. по издирването на български военнопленници, намиращи се в зоната на II и III украински фронт (1945 г.).

Преписки по изваждането на потъналия в р. Дунав български моторен кораб „Русе“ (1945 г.).

Доклад на ген. Кръстев за организацията на Съветската армия и поуките за нашата войска (1945 г.).

ДУНАВСКА
ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ
(1880—1883 г.)

Ф. 42д, 8 а. е., 1880—1883 г.

Създадена е през 1880 г. на основание чл. 55 на Берлинския договор от 1879 г. за регулиране и контрол на корабоплаването по р. Дунав.

В състава ѝ участвуват представители на крайбрежните страни и на великите сили.

*

Протоколи от заседанията на комисията на френски език (1880—1881 г.).

Преписки на българския делегат с Военното министерство и Министерството на външните работи във връзка с изготвяне от комисията правилници за плаването по Дунав — на френски език — (1881—1882 г.).

Шифрована преписка по работата на комисията (1881 г.).

Правилник за корабоплаването по Дунав, за речната полиция и надзора на реката в участъка „Железни врати—Галац“—на френски език (1882 г.).

Шифровани телеграми на Гр. Начевич — дипломатически агент в Букурещ, до лейтенант Васил Шишмарев — български представител в Дунавската комисия, на френски език (1882 г.).

Писмо на Русенското комендантско управление до Следствената комисия по морската част с приложени документи на починалия лейт. Шишмарев — на руски език (1883 г.).

РАЗДЕЛ II

ФОНДОВЕ
НА АРМИИТЕ,
КОРПУСИТЕ,
ДИВИЗИИТЕ,
БРИГАДИТЕ И ВОЕННИТЕ
УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

ИЗТОЧЕН
ВОЕНЕН ОТДЕЛ
(1879—1883 г.)

Ф. 421, 3 а. е., 1879—1881 г.

С Указ № 19/1879 г. територията на Княжеството се разделя на Източен и Западен военен отдел. Намиращите се на тяхна територия войски се подчиняват на управленията на началниците на военните отдели съответно в градовете Плевен — за Западния и Шумен — за Източния отдел.

В състава на Източния отдел са били включени Търновската № 17, Севлиевската № 14, Габровската № 18, Еленската № 21, Русенската (Русчукската) № 23, Разградската № 22, Силистренската № 24, Шуменската № 19 и Варненската № 20 пеша дружина, Търновската и Русенската конна сотня, а от 1880 г. и Ряховската № 12 пеша дружина.

Съгласно Указ № 93/1879 г. разпределението на войските от Източния военен отдел и тяхното подчинение се предоставя на военния министър.

На началника на военния отдел се подчиняват артилерийските части, разположени на територията на отдела, както и общите лагери по време на учебни сборове.

В заповед № 145/7. V. 1883 г. е обявено, че от делът се закрива и на негово място се формира бригада.

*

Прикази и циркуляри (1880—1881 г.)
За фонда се съхраняват материали и на ф. 1 (1879 г.).

ПЪРВА АРМЕЙСКА
ИНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1907—1944 г.).

(Първа военна инспекционна област — 1909—1918 г.,
Първа военна инспекция — 1919—1938 г.)
Ф. 43, 20 а. е., 1909—1944 г.

Формирана е през януари 1907 г. със задача да се грижи за обучението, възпитанието и снабдяването на войсковите части, намиращи се на територията на областта. На нея са подчинени 1-ва, 6-а и 7-а дивизионна област и съответните дивизии.

Заповеди по личния състав и протоколи на комисията за преглед на донаборници и „запасни“ на областта (1909—1915, 1918—1919, 1938—1939, 1942 г.) и на 2-ра бригада от 6 пех. Бдинска дивизия (1909 г.).

Мобилизационни планове (1941 г.), числено-бойни разписания (1944 г.), оперативни заповеди, разпореждания, донесения и др. (1943—1944 г.) на частите от областта.

Заповеди, донесения и сведения по оръжейното снабдяване на частите (1943 г.), снабдителни заповеди и разпореждания (1942—1943 г.).

Годишни отчети на оръжейната, инженерната, интендантската и санитарната служба (1936—1937 г.).

Медицински актове (1940—1941 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по Оряховския гарнизон (1909 г.), преписки между Министерството на външните работи, Министерството на войната и 8-а дивизионна област по прилагането на условията за Примирието (1944 г.), текст на Съглашението за примирие между България и СССР, САЩ и Англия, сключено на 28. X. 1944 г. на български и руски език.

ВТОРА АРМЕЙСКА ИНСПЕКЦИОННА ОБЛАСТ (1907—1944 г.)

(Втора военна инспекционна област — 1909—1918 г.,
Втора военна инспекция — 1919—1938 г.)
Ф. 310, 46 а. е., 1907—1939 г.

Формирана е през януари 1907 г. в Ст. Загора в състав 2-ра, 3-а и 8-а дивизионна област, съответните дивизии и всички части на територията ѝ със задача да се грижи за обучението, възпитанието и снабдяването на войсковите части, намиращи се на територията на областта.

През 1909 г. областта се премества в Пловдив.

През войните тя формира II армия.

Заповеди по личния състав на областта и за освобождаване на донаборници и запасни от военна служба (1907, 1909, 1938, 1939 г.), шатове на частите (1912—1915 г.).

Заповеди по артилерията, кавалерията и инженерните части в областта (1914—1915 г.).

Заповеди, разпореждания, планове и програми по бойната подготовка на частите (1907—1911 г.).

Оперативни заповеди, разпореждания и планове по мобилизацията и съсредоточаването на частите от областта за участие във войните (1912—1915 г.), сведения за мобилизационната готовност на тиловите части (1912—1915 г.).

Донесения и сведения за числения състав, въоръжението и разузнавателната дейност на чуждите армии (1913—1915 г.).

Нареждания, рапорти, дознания и др. по дисциплината и дисциплинариятата практика в частите за извършени нарушения (1912—1915 г.).

Монография за териториалното, военноеографското и орографското положение на Втора дивизионна област (1907 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по Хасковския гарнизон (1938—1939 г.).

ТРЕТА АРМЕЙСКА ОБЛАСТ (1907—1944 г.)

(Трета военна инспекционна област — 1907—1918 г.,
Трета военна инспекция — 1919—1938 г.)
Ф. 735, 10 а. е., 1907—1941 г.

Формирана е през януари 1907 г. в Русе в състав 4-а, 5-а и 9-а дивизионна област и частите, дислоцирани на нейната територия.

Разформирана е през 1919 г. и отново формирана през 1938 г. По време на войните 1912—1913, 1915—1918 г. и през 1941 г. областта формира III армия.

Заповеди по личния състав (1907, 1918—1919, 1937—1939, 1941 г.).

Оперативни планове за съсредоточаване на частите на III армия (1915—18 г.).

Рапорти и донесения на ген. Христов за дейността на ген. Радко Димитриев с приложения релации и други бойни документи (1912—1914 г.).

ЧЕТВЪРТА АРМЕЙСКА ОБЛАСТ (1918—1943 г.)

(Четвърта военна инспекция — 1918—1928 г.,
Четвърта военнотериториална област — 1928—1938 г.
Ф. 44, 4. а. е., 1930—1943 г.)

Формирана е през октомври 1918 г. и разформирана през декември същата година.

През 1928 г. отново е формирана под името „Управление на Плевенския гарнизон“.

*

Заповеди по личния състав (1943 г.).
Наредби (1930—1939 г.).
Извадки от оперативен план (1939 г.).
Азбучен списък на офицерите от областта (1932 г.).

ПЪРВА БЪЛГАРСКА АРМИЯ (1944—1946 г.)

Ф. 49, 618 а. е., 1944—1946 г.

Формирана е на 21 ноември 1944 г. под командването на ген. Владимир Стойчев в състав 3-а, 8-а, 10-а, 11-а и 12-а пехотна и 1-ва гвардейска дивизия и армейски артилерийски полк, армейска свързочна дружина, армейски инженерен полк, 8-а трудова дружина, две броненострелни дружини и армейски служби.

Армията е поставена в оперативно подчинение на командувачия III украински фронт маршал Ф. И. Толбухин и взема участие във втората фаза на Отечествената война.

Към щаба на армията се формира гвардейска дружина.

За проявен героизъм в боевете при Драва армията получава благодарност от Г. Димитров и Сталин, а Москва салютира нейните победи.

Армията демобилизира от 23 юни до 9 юли 1945 г., а окончателно се разформира в края на 1945 г.

*

Заповеди по личния състав (1944—1946 г.).
Оперативни преписки, релации, бойни дневници, доклади и отчети за поуките от бойните действия, описания на Мурската операция (1944—1945 г.).

Списъци на ранени, убити и наградени чинове с описание на героични прояви (1944—1945 г.), списъци на наградени чинове от Съветската армия с български ордени и медали (1944—1945 г.).

Числени бойни разписания, препоръки по формирането, превоза и съсредоточаването на частите на армията, таблица с тайните наименования на частите на армията, населени места и обекти (1944—1945 г.).

Дописки, съобщения и бюлетини от военни дописници, окопни вестници (1944—1945 г.).

ПЪРВА ОТДЕЛНА АРМИЯ (1912—1944 г.)

Ф. 48, 616 а. е., 1912—1944 г.

Формирана е през септември 1912 г. и се подчинява на началника на Първа инспекционна област. В състава ѝ влизат по две бригади от 1-ва софийска и 10-а сборна дивизия и 1-ва бригада от Хасковския отряд с придадените им артилерийски и пионерни части и административни служби.

Армията взема участие в Балканската война.

През май 1913 г. от състава ѝ излизат 1-ва софийска, 6-а Бдинска и 10-а сборна дивизия. На тяхно място влизат 5-а дунавска (1-ва и 2-ра бригада) и 9-а плевенска (1-ва и 2-ра бригада) дивизия, 65-и и 66-и полк от Отделната бригада и 4-и ескадрон от 4-и конен полк.

Към септември 1915 г. в състава на армията влизат: 1-ва софийска, 9-а плевенска, 8-а тунджанска и 6-а Бдинска пехотна дивизия, 1-ва конна бригада, 2-ри конен полк, 1-ви гаубичен полк, 1-ви софийски тежък артилерийски полк и 3-и видински тежък артилерийски полк и армейски служби.

На 9 септември 1915 г. армията мобилизира за участие в Първата световна война.

През 1918 г. към армията се формира картечно училище.

На 15 октомври 1918 г. армията демобилизира в София.

От 14 септември 1944 г. тя взема участие в първата фаза на Отечествената война с командир ген. Вл. Стойчев и помощник-командир Щерьо Атанасов и демобилизира на 31 декември 1944 г. в София.

*

Заповеди по личния състав на армията и придадените ѝ части (1912—1913, 1915—1918, 1939—1944 г.) и на картечното училище (1918 г.).

Заповеди за назначаване, списъци и характеристики на помощник-командири от частите на Щаба на армията (1944 г.).

Заповеди за мобилизация и демобилизация (1912—1913 г., 1915—1918, 1944 г.).

Заповеди по дисциплината и бдителността (1944 г.).

Оперативни преписки, релации, бойни дневници, книжки за донесения и др. на армията и придадените ѝ части (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), описание на бойните действия на армията при Люлебургаз и Чорлу, Чаталджа и Одрин (1912—1913 г.), при Страцин, Куманово и Скопие (1944 г.), заповед на главнокомандувания за поуките от действията на българската войска през Отечествената война (1944 г.), благодарствени телеграми на главнокомандувания и регентите до командира на армията за овладяване на Страцинската позиция; заповед на командира на армията за назначаване на съветниците полковник Замотаев и полковник Шафровст (1944 г.).

Донесения и списъци на убити, ранени и безследно изчезнали, списъци на наградени чинове с описание на бойните им подвизи (1912—1914 г.), именни списъци на участници в Отечествената война (1944 г.).

Числени бойни разписания и сведения за понесени загуби и взети трофеи и пленници (1944 г.), протоколи за разпити на пленници и на завърнали се от плен българи (1917 г.).

Преписки по организацията на тила на армията, сведения за предадени на югославската армия хранителни припаси (1944 г.).

Месечни санитарни отчети (1916—1918 г.).

Планове и програми по бойната подготовка на частите на армията (1942—1943 г.).

Рапорти и донесения за бунтове и недоволства във 2-ри, 5-и, 61-ви и 83-и пехотен полк, анонимни писма и позиви с революционно съдържание, разпространявани в 4-и, 17-и, 34-и и 57-и полк (1918 г.).

Заповеди, разпореждания и донесения по организацията и дейността на цензурната служба (1915—1918 г.), рапорти на цензори за съдържанието на получаваните и изпращаните от войниците писма, задържани войнишки писма (1917 г.), правилник за военната цензура (1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.).

Към фонда се съхранява описание на бойните действия на 4-и корпус в Отечествената война при Долин Михоляц и форсирането на Драва (1945 г.).

ВТОРА АРМИЯ

(1912—1944 г.)

Ф. 317, 729 а. е., 1912—1944 г.

Армията е военновременно формирование от Втора армейска област.

За участие в Балканската война армията е мобилизирана на 22. IX. 1912 г. в състав 3-а балканска, 8-а тунджанска и 9-а плевенска дивизия и придадените им части. Взема участие в шурма на Одринската крепост. Разформирана е на 10. VIII. 1913 г.

На 11. IX. 1915 г. II армия се формира за участие в Първата световна война в състав от 7-а рилска, 3-а балканска и 2-ра тракийска дивизия и други усилващи части и служби. Участва в боевете при р. Черна, Криволак, Струмица и др.

На 16. X. 1918 г. Щабът на II армия демобилизира и се реорганизира във II-а военноинспекционна област, която през 1940 г. отново се реорганизира във II отделна армия и до септември 1944 г. е изнесена на Прикриващия фронт под името „Прикривающа“.

На 21. IX. 1944 г. армията мобилизира, за да участва в първата фаза на Отечествената война. В състава ѝ влизат 4-а, 6-а, 9-а и 12-а пехотна и 2-ра конна дивизия, Брониранията бригада и придадените им части. Участва в боевете за Прищина, Ниш, Косово поле, Подуево.

Демобилизира от декември 1944 г. — януари 1945 г.

*

Заповеди, сведения, списъци по личния състав, заповеди за мобилизация и демобилизация (1912—1913, 1915—1918, 1940—1945 г.), по дисциплината (1944 г.).

Заповеди и разпореждания за борба срещу нелегалните (1941—1944 г.), за създаване на изолационни станове за прогресивно настрояни войници (1941 г.).

Оперативни преписки за участието на армията във войните (1912, 1913, 1915—1918, 1944 г.), разузнавателни известия и донесения на противника (1912—1913, 1915, 1918, 1944 г.), книжки за донесения (1913 г.), дневници за военните действия на армията и придадените ѝ части (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.).

Заповеди и донесения за тиловото осигуряване на армията, сведения и донесения по въоръжението (1944 г.), месечни санитарни отчети (1943—1944 г.) и походни санитарни дневници (1916—1918 г.), нареждания, окръжни и бюлетени за борба със заразните болести (1941 г.).

Заповеди на началника на артилерията (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.) и началника на инженерните войски (1944 г.).

Заповеди и планове за партийно-политическото осигуряване на

бойните действия в Отечественната война и за провежданите културно-масови мероприятия (1944 г.).

Разпореждания, сведения и донесения за строителството, съобщителните и други съоръжения за ПВО и ПХО на армията (1915—1918, 1943—1944 г.).

Бюлетени на БТА с данни за отражението на победата на българската армия при Одрин в другите страни (1913 г.), статии и дописки на военни кореспонденти (1915—1916 г.), позив по случай освобождаването на Белград (1944 г.).

Заповеди, доклади, сведения за дезертьорството, списъци и разпитни листове на дезертьори (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.).

Списъци на убити, ранени и безследно изчезнали военни чинове, списъци на наградени с ордени и медали, описания на героични прояви по време на войските (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.).

Ведомости за заплата на офицери, подофицери и чиновници (1912—1913, 1915—1918, 1942—1944 г.), на чинове от Тилового управление на армията (1915—1918 г.), на Колоезачната рота (1915—1918 г.), на мобилизирани чинове от 2-ра армейска интендантска дружина (1944 г.).

Към фонда се съхраняват описания на бойните действия на 12-а пех. дивизия и на 31-ви, 32-ри, 46-и и 47-и пех. полк от състава на I българска армия (1945 г.).

ТРЕТА АРМИЯ (1912—1945 г.)

(Трета отделна армия — 1912—1941 г.,
Прикривающа армия — 1941—1942 г.)
Ф. 740, 525 а. е., 1885—1945.

Трета армия е формирана на 17 септември 1912 г. в Русе в състав от 4-а преславска, 5-а дунавска и 6-а Бдинска дивизия. Взела е участие в Балканската война под командването на ген. Радко Димитриев.

На 7 август 1913 г. демобилизира в Русе.

На 12 септември 1915 г. отново мобилизира и участва в Първата световна война.

Демобилизира на 6 ноември 1918 г. и окончателно ликвидира на 1 юли 1919 г.

През 1940 г. армията отново е формирана във Варна и е била на Прикриващия фронт през 1941—1944 г.

На 9 септември 1944 г. армията е във Варна, където мобилизира и изпраща части за фронта.

*

Заповеди по личния състав, списъци за мобилизация и демобилизация (1912—1913, 1915—1919, 1940—1945 г.).

Оперативни преписки, описания на бойните действия, релации, бойни дневници, бойни разписания, разузнавателни известия и донесения за противника (1912—1913, 1915—1918, 1941—1944 г.).

Снабдителни преписки (1917—1918 г.).

Годишни санитарни отчети (1915—1918 г.).

Донесения за духа и моралното състояние на войниците (1917—1918 г.), за женските бунтове в с. Муратлий и с. Балтаджий (1918 г.).

Отговори на въпроси от проведената анкета сред войниците в болниците на II армия за отношението им към войната, външната и вътрешната политика на правителството и представите им за следвоенното бъдеще на България (1918 г.).

Сведения и списъци на убити, ранени и изчезнали чинове от армията (1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1915—1919 г.), лекари и аптекари (1918 г.), офицери и чиновници от цензурната комисия (1918 г.), на надничари (1942—1944 г.).

Към фонда се съхраняват преписки по дейността на Ямболския резервен полк (1885 г.), оперативни заповеди на 2-ра бригада от 9-а пех. дивизия (1912 г.), рапорти и ведомости по въоръжението и снаряжението на артилерийските части от 5-а армия (1912—1913 г.).

ЧЕТВЪРТА АРМИЯ (1912—1944 г.)

(Четвърта отделна армия — 1912—1918 г.,
Четвърта прикривающа армия — 1940—1941 г.)
Ф. 50, 450 а. е., 1912—1944 г.

Четвърта армия е формирана на 14. XII. 1912 г. за участие в Балканската война в състав 2-ра и 7-а пехотна дивизия, Македоно-одринско опълчение и 3-о аеропланно отделение.

Частите на армията участват в боевете при Галиполи, Одрин, Чаталджа, Булаир и др.

За снабдяването на армията се формира армейско интендантство.

Разформирана е на 6. VIII. 1913 г.

За участие в Първата световна война на 25. XI. 1917 г. се формира IV отделна армия в състав от 10-а беломорска дивизия, частите на Беломорската отбрана и 2-ра конна дивизия. На 8. XII. 1917 г. се формира Управление на артилерията към армията, а към него се създава картечно училище, което през октомври 1918 г. се разформира.

През октомври 1918 г. IV армия се разформира и се реорганизира в Щаб на 4-а военна инспекция.

През юли 1940 г. се формира Щабът на IV армия със задача да смени Щаба на 5-а армия по прикриването на югоизточната ни граница. В състава на армията влизат 4-а, 6-а и 11-а дивизия. Тази задача армията изпълнява от 10. II. 1941 г. до 7. VIII. 1941 г. и от 4. V. 1943 до 19. XII. 1943 г.

През 1943—1944 г. армията мобилизира Военнополицейската рота, 8-и армейски разходен интендантски склад, 10-и армейски разходен огнестрелен склад, 4-и армейски автомобилен склад, 4-и армейски склад за оръжия, 9-и армейски бензинов склад, 9-и армейски санитарен склад, 5-и армейски ветеринарен склад, 4-а армейска походна бактериологична лаборатория, 7-а, 8-а, 19-а и 20-а армейска подкрепителна спирка, 14/12 армейско челюстно-хирургическо отделение и 23-и армейски хранителен склад.

Армията участва в боевете при Щип, Велес и Скопие през първата фаза на Отечествената война.

На 19. XII. 1944 г. е демобилизирана в Плевен.

*

Заповеди по личния състав (1912—1913, 1916—1918, 1940—1944 г.).

Оперативни преписки (1912—1913, 1917—1918, 1940—1945 г.), оперативни разпореждания за провеждане на Страцинската операция (1944 г.), релации (1913, 1917—1918 г.), бойни дневници (1912—1913, 1917—1918, 1941, 1944 г.), книжки за донесения (1912—1913 г.), бюлетин за военните действия (1918 г.), за положението в армията (1917—1918 г.), разузнавателни известия за положението на противника (1917—1918 г.), рапорти и изложения за резултатите от бойните действия (1918, 1944 г.), рапорти и сведения за понесените загуби (1918, 1944 г.), списъци на наградени чиновници (1913, 1944 г.), предложения за награждаване на полковите знамена (1913 г.).

Рапорти за недоволства в армията (1913 г.), за моралното състояние на армията (1917—1918 г.), заповеди на министъра на войската и министъра на вътрешните работи за задържане на офицери и за предаването им на следствените органи (1944 г.).

Преписки по обучението на частите (1940—1944 г.), по действията по плана „Юг“ (1940 г.), по прикриване на границите (1941 г.).

Заповеди, рапорти и донесения по снабдяването на частите на армията с хранително, прод-фуражно, медико-санитарно и инженерно-свързочно имущество (1940—1944 г.).

Донесения и сведения за взетите пленници и трофеи (1944 г.).

Разпореждания по снабдяването на съветските войски в България (1944—1945 г.).

Числени бойни разписания (1917—1918, 1940—1943 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници (1912—1913, 1917—1918, 1941 г.) и войници (1918—1944 г.).

ПЕТА (ШЕСТА) ОТДЕЛНА АРМИЯ (1913—1944 г.).

(Първа резервна армия — 1913 г.,
Пета отделна армия — 1913 г.,
Пета прикриваща армия — 1940 г.,
Пета отделна армия — 1941 г.,
Пета армия — 1943—1944 г.,
Шеста армия — 1944 г.)
Ф. 51, 126 а. е., 1913—1944 г.

През май 1913 г. се формира Първа резервна армия в състав: две пехотни дивизии (по един артилерийски и седем пехотни полка на дивизия), една конна бригада и три погранични роти.

От 17 май 1913 г. армията се преименува в Пета отделна армия и взема участие в Междусъюзническата война.

На 22 август 1913 г. се разформира.

На 27 май 1940 г. се формира в Пета прикриваща армия със задача да прикрива югоизточната ни граница. В състава ѝ влизат 9-а пехотна и 2-ра бърза дивизия, прикриващите части на 3-а, 8-а и 10-а дивизионна област, 3-и армейски орляк и съответните интендантски части и служби.

На югоизточната граница армията остава до юли 1940 г., след което е сменена от Четвърта прикриваща армия, и заминава за Македония със седалище в Скопие.

В навечерието на 9. IX. 1944 г. тя се изтегля от Македония, като влиза в сражения с германски части и понася големи загуби. От 2 октомври 1944 г. армията се преименува в Шеста армия, на 7. X. 1944 г. се разформира.

*

Заповеди по личния състав (1913 г.), заповеди по Ликвидационния щаб (1944 г.), именни списъци на действащи и запасни чинове (1944 г.), строеви разпореждания (1913 г.), числени бойни разписания (1940 г.), сведения за личния и конския състав (1913, 1940 г.).

Разпореждания по оттеглянето на армиите от Македония (1944 г.).

Доклади и донесения за бойната готовност на частите (1943 г.), разузнавателни известия (1940—1944 г.), планове и разпореждания по подготовката на частите (1940—1944 г.).

Преписки по снабдяването и медицинското осигуряване на армията (1940—1944 г.).

Релации (1913 г.), бойни дневници (1941—1944 г.), списъци на наградени с ордени и медали (1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1913, 1941, 1944 г.).

СЕДМА АРМИЯ (1944 г.)

Ф. 52, 1 а. е., 1944 г.

На 29. IX. 1944 г. Втори български корпус се преименува на Седма отделна армия със задача да охранява южната граница.

Заповеди по личния състав (1944 г.)

ЕДИНАДЕСЕТА АРМИЯ (1915—1918 г.)

Ф. 53, 17 а. е., 1915—1918 г.

Единадесета армия е формирана за участие в Първата световна война. През август 1917 г. към Щаба на армията се формират три военни инспекции и Управление на началника на артилерията, което през ноември 1918 г. се реорганизира в Управление на артилерията.

*

Заповеди по личния състав на Управлението на началника на артилерията (1917—1918 г.).

Заповеди, разпореждания и донесения по снабдяването (1917—1918 г.).

Дневник за военните действия на делегати на Тиловото управление при Щаба на Единадесета армия (1915—1917 г.).

Разпореждания по откриването на инженерното училище във Враня (1918 г.).

Искания за инженерно имущество (1917—1918 г.).

Отчети за дейността на артилерията (1917—1918 г.).

Списъци на наградени подофицери и войници (1917 г.).

ЩАБ НА СЪЕДИНЕНИТЕ АРМИИ (1913—1919 г.)

Ф. 54, 42 а. е., 1913—1919 г.

Щабът е формиран през 1913 година за обединяване командването на Четвърта и Пета армия по време на Междусъюзническата война. Със същата цел Щабът действа и през Първата световна война.

Разформирани са през 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1916—1919 г.).

Оперативни заповеди и разпореждания (1913 г.), релации (1915—1916 г.), дневници за военните действия (1913, 1915—1918 г.).

Книга за амбулаторно болни (1915—1917 г.).
Входящ дневник (1913 г.).
Ведомости за заплати на офицери, чиновници и войници (1915—1918 г.).

**ИЗТОЧНА АРМИЯ
(ЮЖЕН ОТРЯД)
(ИЗТОЧЕН КОРПУС)
(1885 г.)**

Ф. 317а, 42 а. е., 1885 г.

Формирана е на 13. IX. 1885 г. в Ямбол. От 14. IX. с. г. се установява в Търново-Сеймен (Марица).

В състава ѝ влизат Ямболски, Търновосейменски и Бургаски отряд. На командира на армията са подчинени всички редовни и партизански отряди в Южна България.

През септември 1885 г. Източната армия се преименува в Южен отряд и се установява в Пловдив, а през октомври с. г. — в Източен корпус.

Разформиран е на 8. XI. 1885 г.

*

Заповеди по личния състав, списъци на офицери и войници, четници и ратници.

Разпореждания и донесения, схеми и други по въоръжението и фортификационните съоръжения на армията.

Заповеди и рапорти по дисциплината, по организиране на борбата с дезертьорството и по преследването на разбойници.

Входящи и изходящи дневници на отряда и на отрядния лекар.

Приходно-разходни книги за вещевото довольствие на армията.

**ПЪРВИ БЪЛГАРСКИ
ОКУПАЦИОНЕН КОРПУС
(1941—1944 г.)**

Ф. 318, 81 а. е., 1941—1944 г.

Корпусът е формиран през декември 1941 г. със седалище в Нишка баня.

В състава му влизат 6-а, 17-а и 21-ва, а от 1943 г. — и 25-а пех. дивизия и придадените им части.

От 23. IX. 1944 г. корпусът се разформира, като частите му влизат в състава на II армия за участие в Отечествена война,

*

Заповеди по личния състав (1941—1942 г.), по назначаването, уволняването и повишаването на офицери (1942—1944 г.), именни списъци на офицери от корпуса, сведения и донесения за политическата благонадеждност на войниците (1942—1943 г.).

Разузнавателни известия и донесения за бойната дейност на Войнишкия партизански батальон „Г. Димитров“ под командването на о. з. подпоручик Атанас Русев (1944 г.).

Вестник „Корпусни вести“ (1944 г.).

Списъци и смъртни актове на починали и убити военни чиновници (1942—1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1944 г.), за войници (1943 г.) и за пари на ръка на щатни членове (1943 г.).

**ВТОРИ
БЪЛГАРСКИ КОРПУС
(1943—1944 г.)**

Ф. 319, 99 а. е., 1943—1944 г.

Корпусът е формиран през декември 1943 г. със седалище в Драма. В състава му влизат 7-а, 16-а и 28-а пех. дивизия и Беломорският флот с придадените им части, служби, складове и бази.

От 29. IX. 1944 г. той се преименува в VII отделна армия и получава задача да прикрива южната граница.

Разформира се през декември 1944 г.

Заповеди, разпореждания, донесения и сведения за личния състав, за мобилизация и демобилизация (1943—1944 г.), списъци на офицери, подофицери и фелдфебел-школници (1943—1944 г.), заповеди за назначения и премествания на офицери и помощник-командири (1944 г.).

Заповеди, планове, програми и отчети по обучението на личния състав (1943—1944 г.).

Заповеди и донесения по дисциплината, за бягства, злоупотреби, списъци, следствени протоколи и анкетни листове за провинили се и наказани офицери.

Оперативна преписка по бойната дейност на частите, разузнавателните известия, числените бойни разписания, схеми за групировката на частите на VII армия по прикриване на границата и по изтеглянето на частите от Беломорието, донесение за състава и дислокацията на чуждите армии (1943—1944 г.).

Заповеди по снабдяването (1943—1944 г.).

ТРЕТИ БЪЛГАРСКИ КОРПУС (1945 г.)

Ф. 55, 104 а. е., 1945 г.

Корпусът е формиран на 17. II. 1945 г. в Унгария със заповед по I българска армия в състав 3-а корпусна свързочна дружина, 8-а, 10-а и 12-а пех. дивизия със задача да отбранява фронт с граници Кадаркут — Сигетвар — Дарач — Барч.

Взема участие във втората фаза на Отечествената война и с успех провежда Мурската операция. С цената на 732 убити и 3028 ранени форсира р. Мур и канал „Принципалис“, разгромява четири противникови дивизии и освобождава Югозападна Унгария и Междумурието.

На 15. VIII. 1945 г. корпусът се разформира.

Заповеди по личния състав, наредби по дисциплината, сведения за числения и възрастовия състав на корпуса, графически и числени бойни разписания, таблица за военнопощенските номера

на частите, списъци и атестации на офицери и помощник-командири, списъци на представени за награждаване с ордени и медали, описания на бойни подвизи.

Числени сведения и именни списъци на убити, ранени и изчезнали чинове.

Оперативни преписки, релации, описание на бойните действия, бойни дневници, комюникета за бойните действия, сведения за взетите пленници и трофеи, разпитни листове на военнопленници.

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници.

ЧЕТВЪРТИ БЪЛГАРСКИ КОРПУС (1945 г.)

Ф. 56, 133 а. е., 1945 г.

Четвърти корпус е формиран през февруари 1945 г. със заповед на командира на I българска армия в състав 4-а корпусна свързочна дружина и 3-а, 11-а и 16-а пех. дивизия със задача да отбранява фронт с граници Сигетвар — Дарач — Барч — десния бряг на Дунав до Мохач.

Корпусът води тежки сражения при Драваполконя, Драваболч и Долни Михоляц. На 3. VII. 1945 г. започва извозването си за България.

Заповеди по личния състав.

Оперативни преписки, описание на бойните действия при Долни Михоляц и форсирането на Драва, поуки от водените действия, бойни дневници, доклад „Руска нападателна тактика по опита от големите сражения през 1943—1944 г.“.

Донесения за състоянието на дисциплината, за прояви на героизъм, за взаимоотношенията и взаимодействието с югославската армия.

Сведения за състоянието на въоръжението, противотанковите съоръжения и минни заграждения.

Донесения за взети пленници и трофеи.

Донесения и списъци на убити, ранени и безследно изчезнали, на наградени чинове от частите на корпуса.

Сведения за наличните количества хранителни и фуражни припаси и за получените от съветските складове.

Упътвания за службата във военнопленническите лагери, разпитни листове на военнопленници.

Преписи от задовени немски позиви и пропагандни материали.

Протоколи за охрана на стика между 3-а пех. дивизия и югославските части.

Указания за уреждане положението на помощник-командирите, атестации на офицери.

Разпореждания за формирането на курса за взводни подофицери, за назначаването, уволняването и преместването на помощник-командири.

Разписание за извозването на частите на корпуса в България.

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и войници.

ДРАГУНСКИ КОРПУС (1881—1883 г.).

(Жандармерийски корпус — 1881—1882 г.)
Ф. 465^a, 2 а. е., 1881—1883 г.

На 26 юли 1881 г. жандармерията преминава към Военното министерство, като се формира жандармерийски корпус, който през юли 1882 г. се разформира и на негово място се формира Драгунският корпус със задача да поддържа реда в източната част на Княжеството.

Разформира е през септември 1883 г.

*

Заповеди по личния състав (1881—1883 г.).

Заповеди и донесения за извънредни Происшествия и за формирането на конни сотни за преследване и унищожаване на разбойници, появили се в Източна България.

ПЪРВА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1892—1945 г.)

Ф. 45, 136 а. е., 1896—1945 г.

Съгласно Указ № 89/30. XII. 1903 г. е „преформирана“ и се състои от Софийска, Пирдопска, Царибродска, Берковска, Орханлийска, Тетевенска и Луковитска околия и полковите окръжия на 1-ви, 6-и, 16-и и 25-и пех. полк.

През 1911 г. към областта се формират Областно интендантство и интендантска рота.

През 1941 година се формират областна интендантска дружина и разходен интендантски склад, а през 1944 г. военноохранителен ескадрон, дивизионна коларообозна дружина и дивизионна гвардейска интендантска дружина.

*

Заповеди по личния състав на областта (1896, 1898—1921, 1929—1934, 1936—1945 г.), служебни списъци на срочно- и свръхсрочнослужещи (1900—1932 г.), заповеди и списъци за мобилизация (1912—1913 г.), списъци за политическата благонадеждност на войниците от набор 1922 г. (1942 г.).

Разпореждания, донесения и сведения по състоянието на пътната мрежа в областта (1939 г.), по ПВХЗ (1942 г.).

Тактически задачи и решения (1912 г.).

Месечни санитарни отчети (1916, 1918, 1944—1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1915—1921, 1941—1945 г.).

ВТОРА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1892—1944 г.)

(Втора полкова област — 1921—1936 г.)
Ф. 311, 98 а. е., 1893—1944 г.

Формирана е на 21. III. 1892 г. От 1903 г. е със седалище в Пловдив. В състава ѝ влизат Пловдивска, Пазарджишка, Пещерска, Станимашка и Карловска околия и полковите окръжия на 9-и, 27-и, 21-ви, 28-и пех. полк.

От 1921 до 1936 г. областта се нарича Полкова област.

През 1941 г. областта мобилизира запасни чинове за 2-ра дивизионна интендантска дружина, 2-ри резервен интендантски склад и други тилови части и формира щаб и интендантство на 1-ви армейски корпус.

През 1944 г. областта мобилизира попълващи части за 2-ра дивизия.

*

Заповеди по личния състав на областта (1893—1921, 1932—1944 г.), на 2-ра областна дивизионна интендантска дружина (1912, 1941 г.), на 2-ро дивизионно областно интендантство (1908, 1913, 1915, 1917—1918 г.).

Заповеди и донесения за развърщането на допълващите дружини от областта през време на войната (1912—1913 г.).

Месечни сведения за болните военнослужещи (1916 г.).

Военнографски и статистически очерк на 2-ра тракийска дивизионна област (1900 г.).

Раздавателни ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници от областта (1941—1944 г.), на 2-ра областна интендантска дружина (1917—1918, 1941, 1943 г.), за войниците от коларопревозния взвод, вещевостъкмителната, стопанската и хлебарската рота (1944 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав на 2-ра дивизия и Пловдивския гарнизон (1898 г.).

Раздавателни ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници в Областния военен съд (1941—1944 г.) и за 2-ри разходен интендантски склад (1944 г.).

ТРЕТА БАЛКАНСКА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1892—1945 г.)

(Трета балканска полкова област — 1920—1938 г.)
Ф. 736, 80 а. е., 1899—1945 г.

През 1899 г. областта включва територията на Бургаска, Айтоска, Каваклийска, Казълагачка, Котленска, Сливенска, Ямболска и Карнобатска административна околия и 11-и, 32-ри, 24-и и 29-и пехотен, 6-и артилерийски и 4-и и 7-и конен полк, 2-ра пионерна дружина и 30-о областно интендантство. По същото време щабът ѝ се намира в Сливен.

От 1920 до 1938 г. носи името Трета балканска полкова област.

За участие във войните формира интендантски и други части.

*

Заповеди по личния състав (1899—1945 г.) на областта, на дивизионното интендантство (1915—1918, 1941—1945 г.).

Числени бойни разписания за военновременните формирования (1943 г.).

Заповеди на ликвидационните щабове на областта (1919—1921 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1915—1919, 1941—1945 г.).

Ведомости за заплати на пленници, за участници в железничарската стачка (1920—1922 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на 1-ва дивизионна област (1916 г.) и 24-и пех. полк (1943 г.).

Разчетни книги на 29-и, 32-ри и 46-ри пех. полк (1920—1921 г.) и на 3-и резервен интендантски склад (1938—1945 г.).

ЧЕТВЪРТА ПРЕСЛАВСКА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1893—1945 г.)

(Четвърта преславска полкова област — 1920—1938 г.)
Ф. 737, 203 а. е., 1893—1945 г.

Формирана е през 1893 година в Шумен в състав 7-и, 8-и, 19-и, 20-и пех. полк, 5-и арт. полк, резервните полкове на 13-о, 14-о, 15-о и 16-о полково окръжие и 4-а „Сотия“ дивизионна кавалерия и други части и учреждения, обхваща територията на Еленска, Османпазарска, Силистренска, Добричка, Преславска, Поповска, Ескиджумайска, Разградска, Шуменска, Балчишка, Варненска и Провадийска административна околия.

Мобилизира интендантски части за участие във войните. Части от областта участвуват в преследването на партизаните през 1941—1944 г.

*

Заповеди по личния състав на областта (1893—1894, 1899—1945 г.), на интендантската дружина (1941, 1944—1945 г.), на санитарното ликвидационно бюро при областта (1920—1922 г.), на областното интендантство (1912—1913, 1915—1919 г.).

Заповеди и списъци за мобилизация на интендантски части (1915, 1941—1945 г.).

Дневник за бойните действия на 4-о областно интендантство (1912—1913 г.).

Разузнавателни известия, сведения и бюлетени за партизанското движение, за състоянието и организацията на чуждите армии, за бягствата и злополуките във войската (1942—1944 г.).

Месечни санитарни отчети (1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и войници от областта (1912—1913, 1915, 1917—1921 г.), на офицери и надничари (1917—1921 г.), за интендантските части, складовете и базите (1912—1944 г.).

ПЕТА ДУНАВСКА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1892—1945 г.)

(Пета дунавска полкова област — 1920—1938 г.)
Ф. 738, 162 а. е., 1893—1945 г.

През 1892 година областта е на гарнизон в Русе. В състава ѝ влизат Русенска, Тутраканска, Белейска, Горнооряховска, Търновска, Дряновска и Габровска околия и полковите окръжия на 2-ри, 5-и, 18-и и 20-и пех. полк.

През септември 1918 г. при областта се формира 5-а опълченска сборна дружина в състав от четири пехотни и една картечна рота и един конен взвод.

През 1941 г. областта формира интендантски части и складове, а през 1944 г. мобилизира за попълване на военновременните си щатове.

*

Заповеди по личния състав на областта (1893—1945 г.), на 5-о областно интендантство (1915—1918 г.), списъци на войници, протоколи на медицинската комисия за освидетелстване на запасни (1930—1935 г.), списъци на доброволци и гвардейци от Габровска, Свищовска, В. Търновска и Горнооряховска гвардейска дружина (1944—1945 г.), списъци на убити и ранени чинове от частите на областта (1944—1945 г.).

Схеми на съобщителните и транспортните линии на територията на областта (1945 г.).

Оперативно-тактически и военноеографски проучвания на областта и на Плевенска, Ловешка, Севлиевска, Троянска, Никополска, Луковитска и Тетевенска околия и на българските и румънските пристанища (1945 г.).

Месечни санитарни отчети (1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници към областта (1943—1944 г.) и на областното интендантство (1916—1918, 1943—1944 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на 3-а военноеоинспекционна област (1907 г.), на 6-а дивизия (1917—1918 г.), на 5-и резервен интендантски склад (1944 г.), за ПВХЗ — Русе (1943 г.), заповеди и списъци за демобилизация на Цензурното бюро (1944—1945 г.), на Полското ликвидационно бюро при Ликвидационния щаб (1920—1922 г.).

ШЕСТА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1892—1944 г.)

(Шеста бдинска дивизионна област — 1905—1920 г.,
Шеста бдинска полкова област — 1921—1938 г.)
Ф. 46, 141 а. е., 1905—1944 г.

Преформирана е през 1904 г. във Враца. В състава ѝ влизат Видинска, Кулска, Белоградчишка, Ломска, Фердинандска, Врачанска, Оряховска и Белослатинска административна околия и полковите окръжия при 3-и, 15-и, 35-и и 36-и полк.

През 1910 г. областта формира 6-о областно интендантство, което през 1944 г. мобилизира 6-и резервен интендантски склад.

*

Заповеди по личния състав на областта (1905—1909, 1911—1921, 1929—1944 г.), по строевата част на 6-о дивизионно интендантство (1911—1913, 1916—1919, 1933, 1942, 1944 г.), служебни списъци на войници от интендантството (1919—1932 г.).

Заповеди и разпореждания по формиране на части (1941 г.).

Сведения за дейността и развъртането на допълващите и опълченските дружини (1912—1913 г.).

План за действията на частите на 6-а пех. дивизия в случай на гражданска война (1933 г.).

Разпореждания, планове и програми по подготовката на частите (1942—1943 г.).

Схеми за военноеографското, стопанското и оперативното изследване на околните (б. д.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и надничари (1924 г.), на чиновите от 6-о интендантство (1918 г.).

СЕДМА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1903—1944 г.)

(Седма рилска дивизионна област — 1903—1920 г.,
Седма полковска област — 1920—1938 г.)
Ф. 47, 56 а. е., 1941—1944 г.

Формирана е през 1903 година в Дупница. В състава ѝ влизат Кюстендилска, Трънска, Радомирска, Дупнишка, Самоковска и Панагюрска околия с полковите окръжия на 14-и, 22-ри, 13-и и 26-и пех. полк.

През 1911 година формираща Седмо областно интендантство.
През 1943—1944 г. мобилизира тилови части за окупационните корпуси.

*

Заповеди по личния състав на областта (1911, 1913, 1916—1918, 1929—1939, 1941—1944 г.) и на областното интендантство (1911—1913, 1915—1919, 1943—1944 г.).

Заповеди по Ликвидационния щаб (1921—1923 г.).

Заповеди и разпореждания по изготвяне на мобилизационни планове, по борбата срещу партизанското движение и опазването на военната тайна (1943 г.).

Бюлетен за военните действия на 7-а Рилска дивизия (1913 г.).

Дневник за военните действия на областта при мобилизиране на запасни и попълване на частите на 7-а пех. дивизия (1915—1918 г.).

План за прикриване на границата с Гърция (1938 г.).

Списъци на убити, ранени и наградени чиновници в сражения с партизаните (1942—1943 г.).

Снабдителни планове (1943 г.).

Месечни санитарни отчети (1917 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, войници и чиновници (1912—1913, 1915—1919, 1941, 1943—1944 г.).

ОСМА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1904—1944 г.)

(Осма полкова област — 1921—1938 г.)
Ф. 313, 96 а. е., 1904—1944 г.

Формирана е през 1904 година в Ст. Загора. В състава ѝ влизат териториите на Казанлъшка, Старозагорска, Чирпанска, Борисовградска, Хасковска и Харманлийска околия и полковите окръжия на 12-и, 23-и, 10-и и 30-и пех. полк.

През време на войните Щабът на областта формираща допълващи части за действащата армия.

През 1919 г. областта се разделя на два бригадни участъка, като в състава на 1-ва бригада влизат 10-и, 30-и и 39-и пех. и 6-и и 11-и конен полк, а на 2-ра бригада — 12-и и 23-и пех. полк.

През 1941—1944 г. областта мобилизира етапни и интендантски части и служби.

*

Заповеди по личния състав на областта (1904—1913, 1915—1919, 1931—1944 г.) и на 8-а областна интендантска рота (1916—1918 г.).

Заповеди и разпореждания по мобилизацията и демобилизацията (1912 г.), по въоръжението на етапните комендантства (1912—1913 г.), по тилото осигуряване на Кърджалийски отряд (1912—1913 г.), дневник за военните действия на 8-о дивизионно интендантство (1912—1913 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници от областта (1912—1913, 1915—1919 г.), на 8-о областно интендантство (1915—1916, 1918—1919 г.), за мобилизирани чиновници и надничари (1941, 1942, 1944 г.) и за войници (1915—1918 г.), за порционни пари (1917—1918 г.).

Към фонда се съхраняват ведомости за заплати на офицери и чиновници от резервния интендантски магазин в Ст. Загора (1915—1918 г.), от СГОП (1918 г.), на комендантите на гарите Демир Хисар, Раковски, Любимец и от цензурните комисии в Габрово, Одрин, Ст. Загора, Казанлък, Борисовград, Свиленград и Харманли (1918 г.).

ДЕВЕТА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1903—1944 г.).

Ф. 313, 93 а. е., 1904—1944 г.

Формирана е през 1903 г. в Плевен в състав от полковите окръжия на 4-и, 17-и, 33-и и 34-и пех. полк и Плевенска, Никополска, Свищовска, Ловешка, Севлиево административна околия.

Разформирана е на 8. VII. 1919 г. и е формирана отново на 23. I. 1939 г., като включва частите от състава на 9-а пех. дивизия, полковите окръжия в Плевен, Ловеч и Оряхово и войсковите части и учреждения на територията на областта.

*

Заповеди по личния състав на областта (1904—1919, 1939, 1941—1944 г.), на 9-о дивизионно интендантство (1911—1913, 1915—1918 г.), на 9-а областна интендантска рота (1915—1918 г.).

Протоколна книга за класиране на персонала (1943 г.), медицински актове (1941—1944 г.).

Военногеографски изследвания на областта — изложения, карти, таблици, схеми (1926—1933 г.).

Раздавателни ведомости за мобилизирани офицери, подофицери и войници от 9-а интендантска дружина (1941 г.) и от хлебаро стопанската рота от интендантската дружина (1942—1943 г.).

ДЕСЕТА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1913—1944 г.).

Ф. 314, 48 а. е., 1913—1914 г.

Формирана е на 15. X. 1913 г. в Гюмюрджина. В състава ѝ влизат Скечевска, Даръдеренска, Гюмюрджинска, Ортакойска, Дедеагачка, Софийска и Димотишка административна околия и 37-о, 38-о, 39-о и 40-о полково военно окръжие.

На 18. X. 1920 г. областта е разформирана. През юли 1939 г. се формира отново със седалище в Кърджали.

През 1941 г. областта мобилизира чиновници за железопътното командантство, а през 1944 г. — за 10-а областна поправителна дружина и за 10-и резервен интендантски склад.

*

Заповеди по личния състав на областта (1913—1920, 1939—1944 г.), на 10-а дивизионна областна интендантска дружина (1941 г.), на 10-о областно дивизионно интендантство (1915—1919, 1943—1944 г.).

Писма, списъци и схеми за подкрепителните спирки на дружество „Червен кръст“ (1940 г.).

Раздавателни книги за офицери и чиновници (1916—1919 г.), за мобилизирани офицери, подофицери и чиновници (1943—1945 г.) за порционни пари (1944—1945 г.).

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1941—1944 г.).

Ф. 315, 6 а. е., 1942—1944 г.

Формирана е през юли 1941 г. в Скопие. Към нея се числели 51-во, 52-ро и 53-о военно окръжие.

*

Заповеди по личния състав, по дейността на наборните комисии, освидетелствуване на наборници и запасни (1942—1944 г.).

ПЕТНАДЕСЕТА ДИВИЗИОННА ОБЛАСТ (1942—1944 г.).

Ф. 316, 4 а. е., 1942—1944 г.

Формирана е в началото на 1942 година със седалище на щаба в Битоля. В състава ѝ влизат 15-а пех. дивизия и частите ѝ, 54-о и 55-о военно окръжие и граничните участъци в района на областта.

Заповеди по личния състав на областта за назначения и уволнения на офицери, подофицери и волнонаемни (1942—1944 г.), протоколи на медицинската комисия за уволнени, отложени или освидетелствувани по болест военнослужещи (1942—1944 г.), списъци за запасни подофицери, били на опреснителен курс.

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав на 16-а, 24-а и 27-а пех. дивизия (1943 г.).

ПЪРВА ГВАРДЕЙСКА НАРОДООСВОБОДИТЕЛНА ДИВИЗИЯ (1944—1945 г.)

Ф. 57, 13 а. е., 1944—1945 г.

Формирана е през септември 1944 г. в състав от три гвардейски полка като партизанска бойна единица със седалище на щаба в Брезник, а впоследствие в Радомир с командир ген.-майор Славчо Трънски и помощник-командир Здравко Георгиев.

През първата фаза на Отечествена война участва в боевете при Власотинци, Сурдулица, Куманово.

През януари 1945 г. се демобилизира.

Заповеди по личния състав (1944—1945 г.).

Оперативни заповеди, разпореждания, донесения и карти, схеми, бойни дневници, описания на бойните действия (1944 г.).

Донесения по взаимодействието със сръбски партизански чети (1944 г.).

Разузнавателни известия (1944 г.).

Числени разписания на личния състав в донесения по въоръжението на гвардейските части (1944 г.).

Списъци на убити, ранени и безследно изчезнали чинове (1944—1945 г.).

Санитарни отчети (1944—1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1944—1945 г.).

ПЪРВА ПЛАНИНСКА ДИВИЗИЯ (1916—1921 г.)

Ф. 61, 67 а. е., 1916—1921 г.

Формирана е през ноември 1916 г. в състав от 1-ви, 2-ри и 3-и планински пех. полк, артилерийски полк и инженерна рота. Подчинена е на началника на Македонската областна военна инспекция, взема участие в Първата световна война, като отбранява укрепената позиция от вр. Висока чука до северния бряг на Дойранското езеро.

През януари 1917 г. формира школа за подготовка на младши подофицери.

Заповеди по личния състав (1916—1918 г.), по Ликвидационния щаб (1919—1921 г.), именни списъци на личния състав (1918 г.).

Оперативни заповеди (1917—1918 г.), бойни дневници (1916—1918 г.), план за атака на неприятелската позиция (1917 г.), донесения и сведения за въоръжението и снабдяването с бойни припаси (1916—1918 г.), за моралното състояние на войниците (1918 г.), за дейността на лечебните заведения, за движението на болните и ранените (1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери и подофицери (1917—1919 г.) и на войници (1918—1919 г.).

ПЪРВА ПЕХОТНА СОФИЙСКА ДИВИЗИЯ (1885—1944 г.)

(Първа пехотна софийска дивизия — 1892—1921 г.,

Първи пехотен софийски полк — 1921—1938 г.)

Ф. 58, 377 а. е., 1885—1944 г.

Формирана е през 1885 г. като първа бригада в състав 1-ви софийски, 2-ри струмски, 3-и шейновски и 4-и сливенски пехотен полк, а през 1892 г. се преорганизира в 1-ва пехотна дивизия.

Участвувала е в Балканската война в боевете при Еджемия, Селиолу, Чатаджда, Черни връх.

През август 1913 г. се демобилизира.
През септември 1915 г. мобилизира за участие в Първата световна война и участва в боевете при Влашка планина, Дрянова глава, Тутракан, Влахия, Гюргево, Скопие, Серет, Битоля.

На 2. X. 1918 г. дивизията се предава в плен (временно съгласно решението на Солунската конференция).

Завърналите се от плен офицери и чиновници на 17. XI. 1918 г. образуват мирновременен щаб на дивизията. През февруари 1941 г. дивизията мобилизира и се дислоцира в Елхово, откъдето се завръща през септември 1941 г.

По време на Отечествената война участва в боевете при Страцин, Куманово, Крива паланка, Дубочица.

През ноември 1944 г. дивизията се завръща от фронта и се демобилизира.

*

Заповеди по личния състав (1885, 1894—1944 г.), заповед за обявяването на помощник-командира на дивизията полк. Халачев за „Герой на 1-ва пех. дивизия“ (1944 г.), загинал геройски в боя при Дубочица, списъци на офицери, подофицери и войници от дивизията (1938—1941 г.), списъци от ловните дружини (1944 г.).

Оперативни преписки (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), релации (1912—1913, 1915, 1916, 1918 г.), дневници за военни действия (1915—1918, 1944 г.), книжки за донесения (1912—1913 г.), описания на военните действия (1944 г.).

Донесения за понесените загуби (1916 г.), списъци на убити, ранени и безследно изчезнали (1885, 1915—1918—1944 г.), диаграми и списъци на убити, умрели и пострадали от бойни химически вещества (1944 г.).

Месечни санитарни отчети (1916—1918 г.).

Разпореждания и донесения по появата на епидемични болести (1916 г.), по откриване на болници, евакуация на ранени и др. (1915 г.).

Отчети за изразходвани санитарни материали от военно-пощенската станция при дивизията (1916—1917 г.).

Разпореждания по въвеждане на военна цензура (1944 г.).
Ключ за шифриране (1917 г.).

Донесения за моралното, организационното и стъкмителното състояние на дивизията (1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери и подофицери (1912—1920 г.), на чиновници и войници (1915—1918, 1920—1923, 1934—1936 г.), на чиновници и надничари (1930—1939 г.), на доброволци

(1931—1933 г.), за офицери, подофицери и чиновници (1934—1939, 1940—1945 г.).

Към фонда се съхраняват прикази на Западния корпус (1885 г.)

ВТОРА ПЕХОТНА ТРАКИЙСКА ДИВИЗИЯ (1886—1944 г.)

(Пета бригада — 1883—1892 г.,
Втора пехотна тракийска дивизия — 1892—1920 г.,
Втори пехотен тракийски полк — 1920—1938 г.
Ф. 320, 498 а. е., 1892—1944 г.

Формирана е през 1886 г. като 5-а бригада, а през 1892 г. се преименува във 2-ра пех. тракийска дивизия в състав 9-и, 21-ви, 27-и, 28-и, 39-и и 40-и пех. полк, 3-и арт. полк, 1-ва, 2-ра и 3-а пех. бригада и други части и учреждения.

Дивизията взема участие във войните от 1912—1913, 1915—1918 г. и в Отечествената война.

След подписването на Ньойския мирен договор тя се трансформира в пехотен полк.

От 1940—1943 г. тя е в състава на Прикриващия фронт. За проявен героизъм на личния състав в боевете за Стражин (1944 г.) дивизията е наименувана „Стражинска“.

*

Заповеди по личния състав на 5-а бригада (1886—1889 г.), на 2-ра дивизия (1892—1944 г.), щатни таблици, сведения и други за числения състав на частите на дивизията (1915—1944 г.).

Заповеди, планове и донесения по мобилизацията и демобилизацията на частите (1912—1913, 1915—1918, 1939—1944 г.).

Заповеди, планове и отчети по обучението на личния състав (1913—1914, 1939, 1944 г.).

Оперативни преписки по бойната дейност на дивизията (1913, 1915—1918, 1941—1944 г.), числени и графични бойни разписания (1917, 1941—1944 г.), дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), книжки за разпорежданията на командира на дивизията (1915, 1917—1918 г.), книжка за донесения (1944 г.), описания на бойните действия на частите, релации и отчети (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), сведения за загубите,

списъци на убити, ранени и безследно изчезнали (1912—1913, 1915—1918 г., 1944 г.), списъци на наградени чинове (1915 г.).

Заповеди, разпореждания и донесения за състоянието на духа и дисциплината в дивизията (1912—1913, 1918 г.).

Заповеди, разпореждания и донесения по устройството на тила на дивизията, по оръжейното, инженерното и прод-фуражното снабдяване (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.).

Санитарни отчети (1915—1918, 1940—1943 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1895—1897, 1907—1910, 1917—1918, 1920—1944 г.), на войници (1921—1931 г.), на надничари (1921—1937 г.), на мобилизирани чинове (1943—1944 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди, разпореждания, донесения и други на 4-а дружина от Бургаския отряд, Западния корпус (1885 г.) и входящ и изходящ журнал на Западния корпус (1885 г.).

ТРЕТА

ПЕХОТНА БАЛКАНСКА

ДИВИЗИЯ

(1886—1945 г.)

(Шеста пеша бригада — 1886—1891 г.,
Трета балканска дивизия — 1891—1920 г.,
Трети балкански полк — 1920—1938 г.)
Ф. 741, 421 а. е., 1885—1945 г.

Формирана е през април 1886 г. под името 6-а пеша бригада. През 1891 г. се преименува в 3-а пех. балканска дивизия в състав 41-ви, 42-ри, 11-и, 29-и и 32-ри пех. полк.

Взема участие в Балканската война.

В Първата световна война дивизията участва в състав 45-и, 46-и и 80-и пех. полк, 3-и артилерийски планински полк, 2/3 полска дивизионна болница и 3/3 дивизионен лазарет. От 1921 до 1938 г. се трансформира в пехотен полк.

По време на Отечествената война в състава на дивизията влизат 11-и, 24-и и 29-и пех. полк, 6-и дивизионен артилерийски полк, свързочна и инженерна дружина и други тилови части.

За проявен героизъм в боевете при Драва на дивизията е дадено името „Балкано-дравска.“

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1899—1919, 1922—1945 г.), на Ликвидационния щаб (1920—1921 г.), „алфавитни“ книги за офицери и чиновници (1920—1921, 1936 г.), списъци на запасни и ДКВ офицери (1943 г.), на мобилизирани офицери и доброволци, участвували във втората фаза на Отечествената война (1944—1945 г.), списъци на уволнени за груби фашистки прояви (1944—1945 г.), на убити и наградени чинове от частите на дивизията (1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.).

Оперативни заповеди, разпореждания, карти, схеми, бойни разписания, разузнавателни известия, донесения и др. Описания на бойните действия, релации, бойни дневници (1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.).

Заповеди, разпореждания, донесения и отчети по снабдяването и медицинското и ветеринарното осигуряване на частите (1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.).

Списъци на военнопленници от частите на дивизията и на пленени немски войници и офицери (1944—1945 г.).

Срочни донесения за Происшествия в частите на дивизията (1944—1945 г.).

Заповеди, донесения и сведения за дейността на партията във войската (1932, 1941—1942 г.).

Схеми, карти и отчети за проведени маневри (1928 г.).

Входящ и изходящ дневник, разносна книга, донесения на щаба на 3-а пех. дивизия (1885 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и надничари от щаба на частите на дивизията (1912—1913, 1915—1917, 1920—1945 г.).

ЧЕТВЪРТА

ПЕХОТНА ПРЕСЛАВСКА

ДИВИЗИЯ

(1883—1945 г.)

(Четвърта пеша бригада — 1883—1891 г.,
Четвърта пехотна дивизия — 1891—1920 г.,
Четвърти пехотен преславски полк — 1920—1938 г.)
Ф. 742, 452 а. е., 1893—1945 г.

Формирана е през 1883 г. в Шумен под името 4-а пеша бригада и преименувана през 1891 г. в 4-а пех. преславска дивизия в състав 7-и, 8-и, 20-и пехотен и 16-и резервен полк.

Участвува в Балканската война.

По време на Първата световна война в състава ѝ влизат 1-ва, 2-ра, 3-а и 4-а пех. бригада, 4-а инженерна бригада и други тилови части, с които участвува във войната. От 1921 до 1938 година се трансформира в пехотен полк.

Дивизията участвува в първата фаза на Отечествената война (1944 г.)

*

Заповеди по личния състав (1893—1896, 1900—1920, 1923—1925—1926, 1928—1944 г.), сведения за личния състав (1912—1913 г.), именни списъци за личния състав (1919 г.), списъци за мобилизация и демобилизация (1912—1913, 1915—1918, 1942—1945 г.).

Оперативни заповеди и разпореждания (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), числени бойни разписания (1941—1944 г.), релации и описание на бойните действия (1912—1913, 1916 г.), книжки за донесения (1912—1913, 1915—1918, 1941—1944 г.), походен санитарен дневник (1913—1917 г.), бойни дневници (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), сведения за движението на болните (1912—1913 г.), месечни санитарни отчети (1916—1917 г.), списъци на убити, ранени и изчезнали офицери, подофицери и войници (1916—1918, 1944 г.), списъци на наградени (1944—1945 г.).

Описание на действията на дивизията през време на маневрите (1923 г.).

Заповеди, упътвания, програми по обучението на личния състав (1941—1942 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, войници и чиновници от щаба и частите на дивизията (1909—1944 г.) и мобилизираните чиновове по време на железничарската стачка (1919—1920 г.).

Към фонда се съхраняват релации за боевете на 1-во „нескорострелно артилерийско отделение“ (1912 г.) и наредби по V армия (1913 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници от шуменската, ескиджумайската и разградската цензурна комисия (1916—1920 г.), ведомости на санитарния склад (1941—1945 г.), на 7-о военно окръжие (1942—1945 г.), на военно-полевия съд в Шумен (1941 г.), на 4-о санитарно отделение (1941—1942 г.), на 4-а дивизионна ветеринарна лечебница (1944 г.).

ПЕТА

ДУНАВСКА ДИВИЗИЯ

(1883—1945 г.)

(Трета пеша бригада — 1883—1891 г.,

Пета пехотна дунавска дивизия — 1891—1920 г.,

Пети пехотен дунавски полк — 1920—1938 г.)

Ф. 743, 558 а. е., 1891—1945 г.

През 1883 г. в Русе се формира 3-а пеша бригада, която от 1891 г. се преименува на 5-а пех. дунавска дивизия. В състава ѝ влизат 17-о, 18-о, 19-о и 20-о полково военно окръжие.

По време на Балканската война в състава ѝ влизат 2-ри, 54-и, 18-и, 20-и, 45-и и 46-и пехотен, 1-ви артилерийски и един конен полк. 5-а погранична и 2-ра пионерна дружина и други административни и тиловы части и служби.

Дивизията участвува и в Първата световна война. От 1921 до 1938 г. се трансформира в пехотен полк.

През 1941 и 1943 г. тя е в състав на прикриващия фронт, а от 9. IX. 1944 г. участвува в първата фаза на Отечествената война.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1891—1945 г.), на Ликвидационния щаб (1920—1924 г.), на Интендантството (1912—1916, 1918—1921, 1938—1945 г.), заповеди за мобилизация и демобилизация, именни списъци на мобилизирани чиновове (1912—1913, 1915—1918 г.), числени сведения за личния състав.

Оперативни заповеди, разпореждания, донесения, карти, схеми (1912—1913, 1915—1918, 1941—1944 г.), описания на бойните действия, релации (1912—1913, 1915—1918 г.), дневници за бойните действия (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), снабдителни заповеди и разпореждания (1944 г.), санитарни отчети и сведения (1912—1913, 1915, 1917 г.), сведения за състоянието на моторните превозни средства (1944 г.).

Списъци на убити, ранени и безследно изчезнали чиновове (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), на наградени (1915—1916 г.), протоколи и въпросници за разпит на германски военнопленници (1944 г.).

Разпореждания, донесения, рапорти за състоянието на духа и дисциплината в частите на дивизията, за извършени нарушения, бягства и дезертьорства, за привеждане в изпълнение на присъди над военнослужещи и др. (1915—1916 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и войници от частите на дивизията (1908—1945 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав на 5-а дивизионна област (1941 г.), ведомости за заплати на чиновове от 5-а дивизионна област (1941—1945 г.), на Русенския военно-полеви съд (1912—1915, 1942—1945 г.), на 5-а дивизионна болница (1911—1927 г.) и др.

ШЕСТА ПЕХОТНА БДИНСКА ДИВИЗИЯ (1892—1944 г.)

(Шеста пехотна бдинска дивизия — 1901—1920 г.,
Шести пехотен бдински полк — 1920—1938 г.)
Ф. 59, 418 а. е., 1901—1944 г.

Формирана е на 1. I. 1892 г. във Враца на основата на 2-ра пеша бригада в съставот 3-и, 15-и, 35-и, 36-и, 51-ви, 52-ри пех. полк, 2-ри и 19-и дивизионен артилерийски полк и 6-о дивизионно интендантство.

През септември 1912 г. дивизията мобилизира и взема участие в Балканската война. Участва в боевете при Люлебургаз, Арнауткьой, Чатаджа и Дойран. През август 1913 г. се завръща в страната и демобилизира.

За участие в Първата световна война дивизията мобилизира през септември 1915 г. Участва в боевете при Зайчар, Добруджа, Битоля.

Демобилизира през октомври 1918 г. От 1921 до 1938 г. се трансформира в пехотен полк.

От 30. VIII. 1919 г. към дивизията се формира 6-а дивизионна интендантска дружина.

На 10. IV. 1941 г. дивизията мобилизира и заминава за Македония, където остава до 5. VIII. 1941 г. От 13. I. 1942 г. до 15. VII. 1942 г. е в Кюприя, а от май 1944 г. е включена в състава на 1-ви български корпус и се дислоцира в Прокупле.

Участва в първата фаза на Отечествената война в боевете при Ниш, Косово и Бяла паланка.

Демобилизира през декември 1944 г.

*

Заповеди по личния състав (1901—1905, 1909—1944 г.) и Ликвидационния щаб (1920—1924 г.), служебни списъци на офицери (1902, 1920—1925, 1932—1940 г.).

Оперативни заповеди (1912—1913, 1915—1918, 1940—1944 г.), дневници за военните действия (1913, 1915—1918 г.), релации

(1915—1918 г.), оперативни донесения (1916 г.), разузнавателни известия (1944 г.), описание на бойните действия (1912 г.).

Разпореждания по снабдяването (1944 г.).

Отчети за дейността на пощенските станции (1916 г.).

Отчети за работата на санитарните служби (1944 г.).

Сведения за числения състав, убити, ранени, безследно изчезнали (1912—1913 г.), за пленени, изчезнали и избягали чиновове и взети трофеи (1944 г.).

Протоколи за разпит на военнопленници (1944 г.), противникови позиви (1944 г.).

Списъци на завърнали се пленници и заложници (1915—1918 г.).

Доклади и донесения за моралното състояние на частите (1936 г.), за разузнавателната дейност (1914 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1895—1896 г.), на офицери, подофицери и чиновници (1908—1917, 1921—1944 г.), за пленници (1918—1920 г.), за надничари (1919—1924, 1931—1944 г.), за доброволци (1923—1929 г.).

СЕДМА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1904—1944 г.)

(Седма пехотна рилска дивизия — 1904—1920 г.,
Седми пехотен рилски полк — 1921—1938 г.)
Ф. 60, 400 а. е., 1904—1944 г.

Формирана е през 1904 г. в Дупница. Към 1906 г. е в състав 13-и, 14-и, 22-и и 26-и пех. полк, 7-и артилерийски полк, 7-а пионерна дружина, 1-ви кавалерийски дивизион, 1-ви конен полк и 7-о дивизионно интендантство.

През септември 1912 г. дивизията мобилизира за участие в Балканската война. Участва в боевете при Булаир, Златовска река и др. През август 1913 г. се завръща в страната и демобилизира.

За участие в Първата световна война дивизията мобилизира през септември 1915 г. и води боеве при Щип, Черната скала, Струмица, Кривопак, Горно и Долно Караджово, Еникьой. През октомври 1918 г. се завръща в страната и демобилизира.

През март 1919 г. дивизията формира 7-а дивизионна интендантска дружина. През февруари 1941 г. се изнася на северния склон на Сингел планина и прикрива настъплението на герман-

ските части в долината на р. Струма.

През октомври 1942 г. в дивизията се разкрива комунистическа група и един войник е осъден на смърт.

След 9. IX. 1944 г. дивизията участва в Отечествена война в Струмишката операция. През ноември 1944 г. демобилизира.

*

Заповеди по личния състав (1906, 1912—1944 г.) и по Ликвидационния щаб (1920—1921, 1924—1927 г.).

Оперативни заповеди, бойни дневници и релации (1912—1913, 1915—1918 г.), книжки за донесения (1913 г.), оперативни и разузнавателни бюлетени (1917—1918 г.).

Сведения за личния състав, движението на бойните и ранените (1915—1918 г.), за моралното състояние на дивизията (1917—1918 г.).

Планове, карти и схеми на групировката на частите на дивизията, на свръзките, артилерията, укрепяването и маскировката (1944 г.).

Изложение за санитарното състояние на дивизията (1916—1917 г.), сведения за заразните болести (1944 г.), медицински актове (1943 г.), месечни санитарни сведения (1943—1944 г.).

Инструкция за реда в дивизията и частите и схеми за проведени маневри (1930 г.), разпореждане на обучението на личния състав за борба с бойни химически вещества (1944 г.).

Доклад за впечатлението на български офицери от посещението на Атлантическия вал (1944 г.).

Списъци на наградени чинове (1913 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1904—1927, 1932—1944 г.), на войници (1918—1920—1922, 1935—1938, 1941—1943 г.), доброволци (1923—1935 г.) и надничари (1943—1944 г.).

ОСМА

ПЕХОТНА ТУНДЖАНСКА

ДИВИЗИЯ

(1904—1945 г.)

(Осми пехотен беломорски полк — 1921—1928 г.,

Осми пехотен тунджански полк — 1929—1938 г.)

Ф. 321, 482 а. е., 1904—1945 г.

Формирана е през декември 1904 г. със седалище в Ст. Загора в състав от 2 бригади: първа — с 10-и и 30-и пех. полк и втора — с 12-и и 23-и пех. полк.

Взема участие в Балканската (1912—1913 г.), Първата световна (1915—1918 г.) и Отечествена война (1944—1945 г.).

От 1921 до 1938 година се трансформира в пехотен полк.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1904—1945 г.), на интендантството (1912, 1914—1919 г.), на 3-а крепостна дружина (1944—1945 г.).

Алфавитни книги за войници (1922—1945 г.) и подофицери (1922—1923 г.), списъци и атестации за офицери, списъци и автобиографии на помощник-командири (1944—1945 г.).

Заповеди, планове, донесения по мобилизацията и демобилизацията на частите на дивизията (1912—1913, 1915—1918, 1941—1945 г.), преписки по формирането на гвардейски роти (1944 г.), таблици за условните и тайните наименования на частите (1944—1945 г.).

Заповеди, разпореждания, тактически задания по учебни занятия, маневри и военни игри (1942, 1944—1945 г.).

Оперативни заповеди, разпореждания и донесения, разузнавателни известия, карти, схеми и други за бойните действия на дивизията (1912—1913, 1915—1918, 1939, 1942, 1944—1945 г.).

Графични бойни разписания (1944—1945 г.).

Дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918, 1941—1942, 1944—1945 г.).

Релации (1912—1913, 1915—1917 г.) и приложения към тях (1915—1917 г.), описание на бойните действия (1945 г.).

Книжки за донесения (1915—1916 г.).

„Войната срещу Сърбия през 1915 г.“ — изследване от о. з. генерал М. Андреев (б. д.).

Списъци на ранени, убити и безследно изчезнали чинове, списъци и азбучна книга на наградените (1944—1945 г.).

Фронтни вестници „Пионер“, „Шипченец“, „Балканец“, „Вперёд“ и други (1944—1945 г.).

Писма от организации, ученици и граждани за събрани и изпратени подаръци за фронтовците (1944—1945 г.).

Заповеди, разпореждания и донесения за духа и дисциплината в частите, за извънредни Происшествия и саботажни (1939, 1944—1945 г.).

Заповеди, разпореждания, сведения и доклади за устройството на тила на дивизията (1915—1917, 1944—1945 г.).

Санитарни отчети (1916—1918, 1934—1945 г.), книга за лежачо болните (1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1904—1912, 1917—1945 г.), на подофицери (1912—1913, 1917—1945 г.), надничари (1913, 1918—1920, 1922—1945 г.) и доброволци (1922—1932 г.).

ДЕВЕТА ПЕХОТНА ПЛЕВЕНСКА ДИВИЗИЯ (1904—1944 г.)

Ф. 322, 452 а. е., 1904—1944 г.

Формирана е през 1904 г. в Плевен в състав от две бригади, които включват 4-и, 17-и, 33-и и 34-и пехотен и 9-и дивизионен артилерийски полк.

Участва в Балканската, Първата световна и Отечествена война. По време на Балканската война към дивизията е придадено „балонно отделение“.

Разформирана е през 1919 г., като до 1927 г. функционира Ликвидационният щаб.

Ново е формирана през 1939 г., като през 1940—1941 г. е била на Прикриващия фронт, а през 1943 г. — в състава на Окупационния корпус.

Заповеди по личния състав на дивизията (1904—1919 г., 1939—1944 г.), на интендантството (1912—1924, 1941—1944 г.), на 9-а интендантска дружина (1942—1944 г.), на интендантската рота (1912—1919 г.), на Ликвидационния щаб (1921—1924 г.), преписи по движението на личния състав (1912—1944 г.), алфа-

витни книги за офицери (1939—1942 г.), именни списъци на войници (1915—1918 г.).

Заповеди, разпореждания, донесения и други по мобилизацията и демобилизацията на дивизията (1912—1913, 1915—1918, 1941, 1944 г.).

Оперативна преписка (1912—1913, 1915—1918, 1941—1944 г.), разузнавателни известия (1940, 1944 г.), разузнавателен дневник (1941 г.), книжки за донесения (1915—1918 г.), дневници за бойните действия (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), описание на бойните действия (1912—1913 г., 1944 г.), релации (1912—1913, 1915, 1918 г.), и приложенията към тях (1915 г.).

Списъци на убити, ранени и безследно изчезнали (1913 г.), на завърнали се от плен (1921—1927 г.), на наградени (1915—1918, 1944 г.), скици и списък на гробове в Пирот (1944 г.).

Заповеди и донесения за войнишкия бунт в 33-и пех. полк (1918 г.), списъци и донесения за прогресивно настроени войници от частите на дивизията (1941 г.).

Заповеди, донесения, отчети и сведения по устройството на тила и снабдяването на частите на дивизията (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.).

Заповеди по санитарната част (1906—1915—1918, 1944 г.), походен санитарен дневник, сведения и донесения (1944 г.), санитарни отчети (1912—1913, 1915—1918 г.).

Ведомости за заплати на щатни чинове (1904—1944 г.), на мобилизирани (1941 г.) и надничари (1942—1943 г.), на чинове от Плевенския военно-полеви съд, Щаба на IV армия, областната и местната ветеринарна лечебница (1943—1944 г.).

ДЕСЕТА ПЕХОТНА БЕЛОМОРСКА ДИВИЗИЯ (1912—1945 г.)

(Десета сборна дивизия — 1912—1913 г.,
Десета беломорска дивизия — 1915—1920 г.,
Десета родопска дивизия — 1939—1945 г.)
Ф. 323, 449 а. е., 1912—1945 г.

Формирана е на 20. IX. 1912 г. за участие в Балканската война в състав от 2 бригади, които включват 16-и, 25-и, 47-и и 48-и пехотен полк, 10-и артилерийски полк и 10-а пионерна дружина. След свършване на войната дивизията демобилизира и се разформира.

На 10. VIII. 1915 г. дивизията се формира под името 10-а беломорска дивизия в състав 37-и, 38-и, 39-и и 40-и пехотен полк, 10-и артилерийски полк и 10-а пионерна дружина. В този състав взема участие в Първата световна война.

Разформира се през 1920 г.

На 30 юни 1939 г. се формира 10-а родоцка дивизия в състав 10-и, 44-и и 47-и пехотен полк, 10-и дивизионен артилерийски полк и 10-а интендантска дружина.

През 1941—1942 г. дивизията мобилизира и се изнася на Прикриващия фронт.

Участва във втората фаза на Отечествена война.

Заповеди по личния състав на дивизията (1919—1920, 1939—1945 г.), на 10-о дивизионно интендантство (1914—1922, 1940—1942 г.), на 10-а интендантска дружина (1911—1920, 1939—1945 г.), на 10-а дивизионна интендантска рота (1912—1913 г.), именни списъци на офицери и войници (1915—1918 г.), на лекари и зъболекари (1945 г.).

Заповеди, разпореждания, отчети по обучението на войниците (1915—1916, 1944—1945 г.).

Преписки по мобилизацията и демобилизацията (1912—1913, 1915—1918, 1941—1942, 1944—1945 г.).

Оперативни преписки, карти и схеми за бойните действия на частите на дивизията (1912—1913, 1915—1918, 1939—1945 г.), разузнавателни известия (1915—1918, 1944—1945 г.), описание на бойните действия (1945 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.), дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.), книжки за донесения (1916 г.).

Списъци на убити и наградени чинове (1944—1945 г.).

Списъци на загинали на българска територия чинове от ВВС на САЩ и Англия (1941—1944 г.).

Преписки във връзка с мерките против пропагандата на лозунгите на Великата октомврийска социалистическа революция (1917 г.).

Доклади за разкрити конспирации във войската (1941 г.).

Брошури, тезиси за доклади и други пропагандни материали (1944—1945 г.).

Преписки по снабдяването на дивизията (1941—1945 г.), санитарни отчети (1944—1945 г.).

Ведомости за заплати на щатни чинове от дивизията (1912—1945 г.), на надничари (1940—1945 г.) и мобилизирани чинове (1944—1945 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по беломорската отбрана и 5-и тежък артилерийски полк (1917—1918 г.).

ЕДИНАДЕСЕТА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1912—1945 г.)

(Единадесета пехотна сборна дивизия — 1912—1913 г.,
Единадесета пехотна македонска дивизия — 1915—1918 г.,
Единадесета пехотна дивизия — 1939—1945 г.)
Ф. 744, 320 а. е., 1912—1945 г.

Формирана е с предписание на Щаба на Действащата армия на 10. X. 1912 г. и е разформирана на 25. VIII. 1913 г.

През август 1915 г. се формира кадрова дивизия, която от 10. IX. 1915 г. се преименува на 11-а пех. македонска дивизия. На 15. X. 1918 г. същата е разформирана, като до 1923 г. действа Ликвидационен щаб.

От 1939 г. до 1945 г. дивизията неколкратно е формирана и разформирана.

Участва в Балканската, Първата световна и Отечествена война.

Заповеди по личния състав на дивизията (1915—1918, 1939—1941, 1943—1945 г.), на Ликвидационния щаб (1918—1923 г.), на интендантството (1915—1919, 1939—1941, 1944—1945 г.), на сборната дружина (1915—1916 г.).

Списъци на офицери, подофицери, лекари и чиновници (1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.), атестации на офицери (1945 г.), заповеди за мобилизация и демобилизация на дивизията (1944—1945 г.), оперативни заповеди, разпореждания, донесения и др. (1912—1913, 1915—1918, 1944—1945 г.), снабдителни заповеди (1944—1945 г.).

Дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1927 г.), книжки за донесения (1912—1913, 1915 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.).

Сведения за числения състав на дивизията (1913 г.), за снаряжението и бойните припаси (1912—1913, 1945 г.), за убити, ранени и починали от рани и болести чинове (1915 г.).

Разузнавателни известия, сведения, донесения и отчети (1915—1918, 1944—1945 г.).

Планове за действията на дивизията в Македония от 9. IX. до 25. XI. 1944 г.

Бюлетени за военните действия (1917—1918 г.).

Доклади, упътвания и планове по укрепяване на позиции.

те, по устройството на връзките и газовата служба (1916—1918, 1944—1945 г.).

Санитарни и ветеринарни отчети (1915—1918, 1944—1945 г.).

Изводи и поуки от действията на дивизията (1944—1945 г.).

Списъци на наградени военни чинове (1945 г.).

Преписки по дейността на помощник-командирите (1944—1945 г.).

Заповеди по бюджетно-контролната служба при 11-а пех. дивизия (1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и войници (1915—1918, 1943—1945 г.), на офицери, подофицери, войници, чиновници, надничари и пленници от интендантската рота и Ликвидационния щаб (1918—1920 г.).

ДВАНАДЕСЕТА

ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ

(1913—1945 г.)

(Първа резервна дивизия — 1913 г.,

Дванадесета пехотна дивизия — 1913 г.,

Дванадесета сборна дивизия — 1915—1916 г.,

Дванадесета пехотна дивизия — 1916—1918, 1941, 1944—1945 г.,

Тридесет и първа пехотна дивизия — 1945 г.)

Ф. 745, 289 а. е., 1913—1945 г.

Съгласно заповед № 1/13. V. 1913 г. на командира на I резервна армия в София се формира 1-ва резервна дивизия за участие в Междусъюзническата война.

Със заповед № 2/17. V. 1913 г. на командира на I-ва резервна дивизия същата се преименува в 12-а пехотна дивизия, като през август с. г. се разформира.

Със заповед на Щаба на Действащата армия дивизията се формира отново на 15. X. 1915 г. за участие в Първата световна война в състав 6-и, 8-и и 9-и маршеви полк, 5-о нескорострелно артилерийско отделение и 7-и конен полк.

Разформира се на 20. XI. 1918 г.

Съгласно служебно писмо 429/1941 г. на ЩВ във Варна на 19. II. 1941 г. се формира 12-а пехотна дивизия и се разформира на 12. X. 1941 г. в Шумен.

През май 1944 г. се формира отново и през 1945 г. се преименува в 31-ва пех. дивизия. Взема участие в Отечествената война. На 10. VIII. 1945 г. дивизията демобилизира и се разформира.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1913, 1915—1918, 1941, 1944—1945 г.), на Ликвидационния щаб (1921—1925 г.), на интендантството (1915—1919, 1941, 1944—1945 г.) и на военнополицейския ескадрон (1941 г.), списъци на чинове, избягали или неявили се в частите на дивизията, с данни за причините (1944—1945 г.), именни списъци на действащи и запасни офицери и подофицери (1941, 1944—1945 г.).

Заповеди по организиране и провеждане на занятия с личния състав (1945 г.).

Наредби на командира на дивизията по санитарната и инженерната част и по цензурата (1917 г.).

Оперативни преписки, описания на бойните действия, релации, бойни дневници (1913, 1915—1918, 1944—1945 г.), разузнавателни известия (1915—1918, 1944—1945 г.).

Числено бойно разписани е (1944—1945 г.).

Списъци на ранени, убити, безследно изчезнали чинове (1944—1945 г.), на наградени с български (1918, 1944—1945 г.), съветски и югославски ордени и медали (1944—1945 г.).

Месечни и годишни санитарни отчети (1916—1917, 1945 г.).

Донесения за духа и дисциплината в частите (1913, 1944—1945 г.), заповеди за обявяване на присъди срещу военни чинове за неподчинение (1941, 1944 г.).

Донесение за убийството на командира на дивизията генерал Каров на 9. IX. 1944 г. и за противонародна дейност в частите на дивизията.

Спомени на о. з. кап. Василев за Отечествената война с данни за формирането и дейността на войнишки комитети и др. (б. д.).

Преписки по учредяването на фонд „Написване бойна история на 12-а дивизия“ (1945 г.) и правилник на фонда.

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1913—1945 г.).

ТРИНАДЕСЕТА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1913 г.)

(Втора пехотна резервна дивизия — 12—17. V. 1913 г.)
Ф. 324, 21 а. е., 1913 г.

Формирана е на 12. V. 1913 г. в София в състав 62-ри, 63-и и 64-и пех. полк, 13-и артилерийски полк и 13-а пионерна рота. Взема участие в Междусъюзническата война.

Разформирана е през юли 1913 г., като влиза в състава на 10-а беломорска дивизия.

*

Заповеди по личния състав на 13-о дивизионно интендантство (1913 г.).

Оперативни заповеди, карти, схеми, бойни дневници и релации (1913 г.).

Снабдителни преписки (1913 г.).

Ведомости за заплати (1913 г.).

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1941—1944 г.)

Ф. 325, 14 а. е., 1941—1944 г.

Формирана е през 1941 година в Скопие в състав Скопския и Вранския пехотен полк, 14-и дивизионен артилерийски полк, 14-а дивизионна инженерна дружина и придадените им тилови части и служби.

През 1943 г. към дивизията се формира 53-и осоговски полк. Разформира се на 22. IX. 1944 г.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1941—1944 г.), на интендантската дружина и Ликвидационното бюро (1944 г.).

Списъци на убити, пленени и безследно изчезнали (1944 г.).

Ведомости за заплати на щатни и мобилизирани чинове от дивизията, на интендантството на V армия и на Скопския военнополови съд (1941—1944 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на 14-а дивизионна област (1943—1944 г.).

ПЕТНАДЕСЕТА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1942—1944 г.)

Ф. 326, 10 а. е., 1942—1944 г.

Формирана е през 1942 г. със седалище в Битоля в състав 45-и, 54-и и 55-и пехотен полк, 15-и дивизионен артилерийски полк, 15-а инженерна дружина, 15-а бронезатребителна дружина, 10-и, 11-и 13-и, 14-и и Охридския граничен участък, 15-о военно окръжие и 15-а дивизионна болница.

Демобилизира и се разформира на 5. X. 1944 г.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1942 г.), на интендантската дружина и Ликвидационния щаб (1944 г.).

Оперативни заповеди и разпореждания, дневник за военните действия на инженерната рота, изложение за пленяването на дивизията (1944 г.).

Съдебна преписка (1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници от дивизията, интендантската дружина и четиринадесети граничен участък (1944 г.).

ШЕСТНАДЕСЕТА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1941—1945 г.)

(Щаб на Беломорския отряд — 1941 г.)
Ф. 327, 104 а. е., 1941—1945 г.)

Формирана е на 24. V. 1941 г. като Щаб на Беломорския отряд към 2-ра дивизионна област, преименувана на 12. IX. 1941 г. в 16-а пех. дивизия със седалище в Ксанти в състав Драмски и Гюмюрджински пех. полк, 18-и, 19-и и 21-ви граничен участък, 6-и конен полк и придадените им тилови части и служби. От март 1943 г. е формиран и придаден към дивизията 59-и пехотен полк.

През декември 1944 г. дивизията мобилизира и взема участие във втората фаза на Отечествена война в дравските боеве.

Демобилизира и се разформира през юли 1945 г.

Заповеди по личния състав на дивизията (1941—1945 г.), на интендантската дружина (1942—1945 г.) и на Ликвидационния щаб на дивизията (1945 г.), списъци на доброволки (1944—1945 г.), списъци на помощник-командири в частите на дивизията, сведения и биографии на командири и помощник-командири (1944—1945 г.).

Списъци на чинове от 4-и армейски попълващ полк, преведени в 57-и пех. полк (1945 г.).

Заповеди, планове и програми по провеждане на учебни занятия в частите на дивизията (1944—1945 г.).

Донесения и доклади на помощник-командирите за проведена политическа и културно-просветна работа (1944—1945 г.).

Окопни вестници (1945 г.).

Заповеди, планове и сведения за мобилизацията (1944—1945 г.).

Оперативни заповеди, планове, донесения, схеми (1944—1945 г.), бойни дневници и доклади за действията на дивизията (1944—1945 г.), разузнавателни известия, донесения и др. за противника (1945 г.), сведения за загубите на противника — пленени и убити (1945 г.).

Списъци на убити, ранени и наградени чинове от дивизията (1945 г.).

Заповеди, сведения, схеми и таблици по организацията на тила и снабдяването на дивизията (1943—1945 г.).

Санитарни отчети (1945 г.), болнични (1944—1945 г.) и амбулаторни книги (1942—1943, 1945 г.).

Ведомости за заплати на щатни чинове (1941—1945 г.), за войници (1942—1945 г.) и надничари (1942—1943 г.).

СЕДЕМНАДЕСЕТА ПЕХОТНА ЩИПСКА ДИВИЗИЯ (1941—1944 г.)

Ф. 328, 49 а. е., 1941—1944 г.

Формирана е през 1941 г. в състав 13-и пех. полк, 1/3 пех. дружина, 6-а дивизионна картечна дружина, 4/7 товарно арт. отделение и 1-ва сборна свързочна рота. Дивизията влиза в състава на Окупационния корпус.

Разформира се през юли 1942 г.

През септември 1943 г. е формирана отново в Щип в състав 48-и, 49-и, 56-и пехотен полк, 17-и артилерийски полк и 17-и дивизионен камионен взвод.

Разформира се на 28. X. 1944 г.

Заповеди по личния състав на дивизията (1942—1944 г.), на 17-а интендантска дружина и на Шуменския гарнизон (1943 г.).

План за занятията със санитарните носачи (1941—1942 г.).

Снабдителни преписки (1942—1944 г.).

Ведомости за заплати на щатни чинове (1942—1944 г.), на мобилизирани (1944 г.) и на войници (1942 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав на 17-а дивизионна област.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1941—1943 г.)

Ф. 329, 11 а. е., 1941—1943 г.

Формирана е през ноември 1941 г. в Пирот. От 1. I. 1942 г. в Ниш, в състава на 1-ви български окупационен корпус.

Разформира се на 30. III. 1943 г.

Заповеди по личния състав на 21-ва дивизионна интендантска дружина (1942—1943 г.).

Ведомости за заплати на щатни чинове (1941—1943 г.).

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА
ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ
(1944—1945 г.)

Ф. 330, 20 а. е., 1943—1945 г.

Формирана е на 30. III. 1943 г. от личния състав на разформираната 21-ва пех. дивизия за попълване на 1-ви български окупационен корпус. В състава ѝ влизат 63-и и 66-и пех. полк, 3-и етапен и 1-ви корпусен артилерийски полк и 22-ра смесена дивизионна интендантска рота.

Разформирана е през декември 1944 г., а Ликвидационният ѝ щаб функционира до април 1945 г.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1943 г.), на дивизионното интендантство и интендантската рота (1943—1944 г.) и на Ликвидационния щаб (1945 г.).

Списък на български курсисти в германското бойно училище (1943—1944 г.).

Ведомости за заплати на щатни чинове и войници (1943—1944 г.).

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА
ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ
(1943—1944 г.)

Ф. 331, 7 а. е., 1943—1944 г.

Формирана е на 11. III. 1943 г. Влиза в състава на 1-ви български окупационен корпус.

Разформирана е през октомври 1944 г.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1943—1944 г.) и на 24-о дивизионно интендантство (1944 г.).

Ведомости за заплати на щатни чинове (1944 г.).

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА
ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ
(1942—1944 г.)

Ф. 332, 46 а. е., 1942—1944 г.

Формирана е през септември 1942 г. в Русе в състав 71-ви, 72-ри, 75-и и 76-и пех. полк.

През октомври с. г. Щабът на дивизията се преименува в Щаб на Прикриващия фронт в Сърбия.

Разформирана е през май 1943 г. и наново е формирана в Пожаревац на 1. VII. 1943 г.

В първите дни на септември 1944 г. води сражения срещу германците при оттеглянето си към България.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1942—1944 г.), на дивизионното интендантство (1943—1944 г.), на Ликвидационния щаб на дивизията (1944—1945 г.) и на 25-а дивизионна ловна рота (1944 г.).

Заповеди, планове, донесения и др. по обучението на войниците (1943—1944 г.).

Оперативни преписки (1942—1944 г.).

Преписки по интендантското (1942—1944 г.), санитарното (1942 г.) и ветеринарното (1942—1943 г.) снабдяване.

Ведомости за заплати на щатни чинове (1942—1944 г.).

ДВАДЕСЕТ И СЕДМА
ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ
(1943—1944 г.)

Ф. 333, 47 а. е., 1943—1944 г.

Формирана е на 11. III. 1943 г. в Прокупле за нуждите на 1-ви окупационен корпус. В състава ѝ влизат 65-и, 67-и пех. полк и дивизионните поделения — 27-а интендантска дружина, 27-а ловна рота и 27-а дивизионна лечебница.

Разформирана е на 27. IX. 1944 г.

*

Заповеди и рапорти по личния състав на дивизията и дивизионното интендантство (1943—1944 г.).

Заповеди, планове, доклади и отчети по обучението на личния състав (1943—1944 г.).

Преписки по мобилизацията на частите (1943 г.).

Оперативни преписки (1943—1944 г.), списъци на представени за награждаване чинове.

Заповеди по снабдяването (1943 г.) и по санитарната част, месечни санитарни отчети (1943—1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и войници (1943—1944 г.).

ДВАДЕСЕТ И ОСМА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1943—1944 г.)

Ф. 333а, 13 а. е., 1943—1945 г.

Формирана е на 22. XI. 1943 г. в Гюмюрджина в състав 10-и и 58-и пехотен и 10-и артилерийски полк.

Разформирана е на 7. X. 1944 г.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1943—1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и войници (1943—1945 г.).

СБОРНА ПЕХОТНА ДИВИЗИЯ (1916—1918 г.)

Ф. 747, 63 а. е., 1916—1918, 1939 г.

През 1916 г. в състава ѝ влизат 35-и, 36-и, 53-и, 6-и и 82-ри пехотен, 11-и и 6-и маршеви, 3-и и 4-и конен, сборен артилерийски, тежък артилерийски и 2-ри артилерийски полк и пионерна дружина. *Участвува в Първата световна война на Добруджанския фронт. Към 1939 г. дивизията е в състав 26-и пех. резервен и 37-и пех. полк, 4-о товарно артилерийско отделение и други интендантски и обслужващи части.

*

Заповеди по личния състав (1916—1918 г.).

Оперативни заповеди (1916—1917, 1939 г.), дневник за военните действия на дивизията (1917 г.), на дивизионното интендантство и на дивизионния инженер (1916—1917 г.), релации (1916—1917 г.), книжки за донесения на 1-ва пех. бригада (1918 г.), числени бойни радиосхеми на свръзките и др. (1939 г.).

Месечни санитарни отчети (1916—1918, 1939 г.).

Ведомости за заплати (1916—1919 г.).

ПЪРВА КОННА ДИВИЗИЯ (1916—1941 г.)

(Първа конна бърза дивизия — 1936—1941 г.)
Ф. 466, 172 а. е., 1885—1944 г.

Формирана е през 1916 г. от частите на разформиранията конна дивизия. В състава ѝ влизат 1-ва, 4-а и 5-а конна бригада. Участвува в Първата световна война. Разформира се през 1919 г.

През 1936 г. се формира 1-ва конна дивизия и се преименува в 1-ва конна бърза дивизия.

Разформира се през април 1941 г.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1916—1919 г.), на интендантството (1916—1918, 1941 г.), на продоволствения транспорт и огнестрелния парков ескадрон (1916—1918 г.), преписки по личния състав, списъци на офицери и войници (1916—1917 г.).

Оперативни преписки, бойни дневници, релации (1916—1918 г.). Разузнавателни известия и бюлетени (1918 г.), списъци на убити и ранени и на наградени чинове (1916—1918 г.).

Преписка по снабдяването на дивизията с хранителни, фуражни и други припаси (1916—1918 г.).

Годишни санитарни отчети (1916—1917 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и войници (1916—1919 г.).

Заповеди по личния състав на дивизията за 1938 и 1941 г. се съхраняват на Ф. 468, оп. I, а. е. 1—4.

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав на кавалерийската дивизия (1892 г.), релации за бойните действия (1885 г.), заповеди по личния състав на конната дивизия (1915 г.).

Именни списъци и ведомости за заплати (1915—1916 г.), оперативна преписка, бойни дневници, релации, книжки за донесения (1912—1913 г.), бюлетени за военните действия (1915—1916 г.).

Донесения, сведения и отчети за наличните храни и разпореждания на Ветеринарното управление по 2-ра конна дивизия (1943—1944 г.).

ВТОРА КОННА ДИВИЗИЯ (1916—1944 г.)

(Втора конна бърза дивизия — 1936—1944 г.)
Ф. 467, 121 а. е., 1916—1944 г.

Формирана е на 5. V. 1916 г. в състав 2-ра и 3-а конна бригада. Участва в Първата световна война и на 31. VII. 1919 г. се разформира.

През март 1936 г. се формира отново и се преименува във Втора конна бърза дивизия. През 1941, 1943—1944 г. мобилизира и влиза в състава на Прикриващия фронт. Участва в първата фаза на Отечествената война.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1916—1919, 1937—1944 г.) и на дивизионното интендантство (1917—1919 г.), преписки по личния състав (1917—1918, 1937—1944 г.), списъци на офицери от дивизията (1944 г.).

Тактически задания за обучението на дивизията (1937 г.).

Оперативни преписки (1916—1918, 1940—1944 г.), книжки за донесения (1918 г.), дневник за военните действия на дивизията (1917, 1944 г.), описания на бойните действия на дивизията и на санитарната и ветеринарната служба (1944 г.).

Преписки по награждаването и списъци на наградени, ранени, убити и изчезнали чиновове (1916—1917, 1944 г.).

Преписки по снабдяването на дивизията с хранителни и фуражни припаси, санитарни и ветеринарни материали и боеприпаси (1939—1944 г.).

Сведения за заболяемост и загуби на коне (1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1917—1919, 1941—1947 г.) и на чиновове от интендантския ескадрон (1943—1944 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав на инспектора на конницата (1938—1944 г.), на 4-а конна бригада (1942—1944 г.), ведомости за заплати на чиновове от 1-ва бърза дивизия, Военнополевия съд, 1-ви армейски разходен интендантски склад (1941 г.), дневник и релации на завеждащия конно-ветеринарното дело и съобщенията (1915—1916 г.).

КАВАЛЕРИЙСКА ДИВИЗИЯ (1891—1916 г.)

Ф. 465, 8 а. е., 1894—1916 г.

Формирана е през 1891 г. в състав от четири конни полка. Управлението на инспектора на кавалерията при Министерството на войната се преименува в Управление на кавалерийската дивизия.

През септември 1912 г. се формира кавалерийска дивизия в състав 1-ви, 2-ри, 4-и, 7-и, 8-и и 10-и конен полк, която след демобилизацията през 1913 г. формира конна дивизия в състав от две бригади (3-и, 4-и, 5-и и 6-и конен полк), конно-артилерийско отделение, конна колоездачна рота, радиотелеграфно отделение и военнополицейски полусескадрон.

Дивизията участва в Първата световна война.

През май 1916 г. конната дивизия се разформира, като от бригадите ѝ и новоформираната 5-а бригада се формират 1-ва и 2-ра конна дивизия.

*

Заповеди по личния състав на дивизията (1894—1895 г.), 1915—1916 г.) и на дивизионното интендантство (1915—1916 г.).

Дневник за военните действия на интендантството и транспорта при дивизията (1912—1913 г.) и на колоездачната рота (1915 г.).

Ведомости за заплати (1912—1913 г.).

**ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЪРВА СОФИЙСКА
ДИВИЗИЯ**

(1899—1920 г.)

Ф. 62, 56 а. е., 1905—1920 г.

Бригадната организация на армията за мирно и военно време се въвежда с Указ № 2/1. 1. 1899 г. Бригадите започват да функционират самостоятелно (да отдават заповеди) от 1904 г.

Първа бригада от I-ва софийска дивизия се формира през 1899 г. в състав 6-и пех. търновски и I-ви пех. софийски полк.

Бригадата взема участие в Балканската война от 5. X. 1912 до 28. VII. 1913 г. Води боеве при Люлебургаз, Чаталджа, Албасан.

През Първата световна война бригадата води боеве за овладяването на Сръбска Планиница, Лазаров камък, Бублян и Градоман.

На 5 и 6. IX. 1916 г. бригадата е в състава на 4-а пех. преславска дивизия и усилена с 4-и артилерийски и I-ви гаубичен полк, води боеве за овладяване на Тутраканската крепост.

През 1917 г. бригадата е на Южния фронт.

*

Заповеди по личния състав (1905—1920 г.).

Дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1912—1913, 1915 г.).

Оперативни заповеди, карти, донесения (1912—1913, 1916—1917 г.).

Към фонда се съхраняват прикази по I-ва пеша бригада (1889—1891 г.).

**ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЪРВА СОФИЙСКА
ДИВИЗИЯ**

(1899—1918 г.)

Ф. 62, 71 а. е., 1899—1918 г.

Формирана е през 1899 г. Самостоятелни заповеди започва да отдава от 1904 г.

В състава ѝ влизат 16-и пех. ловчански и 25-и пех. драгомански полк.

Бригадата взема участие в Балканската война от 5. X. 1912 до 28. VII. 1913 г. и в Първата световна война от 1. X. 1915 до 29. IX. 1918 г.

Участва в боевете в Сърбия, Добруджа и на Южния фронт.

*

Заповеди по личния състав (1904—1918 г.).

Оперативни заповеди (1912—1913, 1916 г.), рапорти, доклади и донесения по военните действия (1912—1913, 1916 г.) и по домакинската част (1899, 1901—1902 г.), релации (1912—1913, 1915—1916 г.), книжка за донесения (1912—1913 г.), тетрадка за предадените по телефона заповеди (1912—1913 г.).

Списък на наградените офицери за бойно отличие и заслуги през Първата световна война (1916 г.).

Спомени на о. з. полк. Хр. Гаунов за боя на 2/1 пех. бригада западно от Бяла Паланка и Врагодинци на 19. X. 1915 г. с приложени български и сръбски документи (1915 г.).

Ведомости за заплати на офицери и войници (1900 г.).

**ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЪРВА СОФИЙСКА
ДИВИЗИЯ**

(1915—1918 г.)

Ф. 62, 63 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е на 10. IX. 1915 г. за участие в Първата световна война в състав 41-ви и 42-ри пех. полк.

Бригадата е в оперативна зона от 1. X. 1915 до 29. IX. 1918 г. През август 1916 г. към нея е придадено 3-о отделение от 14-и артилерийски полк.

*

Оперативни заповеди (1916—1918 г.), дневници за военните действия, релации, донесения и нареждания (1915—1918 г.), описания на бойните действия на бригадата (1915 г.).

Сведения за числения състав на частите на 41-ви и 42-ри пех. полк (1918 г.).

Преписки по продоволствието на армията, по службата на военносъдебните полицейски взводове и по бягствата от фронта (1918 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ВТОРА ДИВИЗИЯ
(1899—1920 г.)

Ф. 335, 81 а. е., 1904—1920 г.

Формирана е през 1899 г. в Пловдив в състав 9-и пловдивски, 22-ри тракийски и 3-и резервен полк.
Взема участие в Балканската и Първата световна война.
Разформирана е през 1920 г.

*

Заповеди по личния състав (1904—1920 г.), списък на войниците (1915—1918 г.).

Преписки по мобилизацията (1912 г.).

Оперативни заповеди, тетрадка за оперативни заповеди (1912—1913 г.), дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1913—1915, 1916 г.), книжки за донесения (1915—1918 г.).

Преписки по снабдяването (1912 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ВТОРА ДИВИЗИЯ
(1899—1920 г.)

Ф. 355, 72 а. е., 1907—1918 г.

Формирана е през 1899 г. при въвеждане на бригадната организация в армията със седалище в Хасково в състав 10-и пех. родопски, 21-ви средногорски и 4-и пех. резервен полк.

По време на Балканската война бригадата носи наименованието Хасковски отряд.

Участвува в Балканската и Първата световна война.

Разформирана е през 1920 г.

*

Заповеди по личния състав (1907—1918 г.), служебни списъци на офицери (1909, 1910 г.).

Оперативни заповеди, дневник за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1912—1913, 1915—1917 г.), книжки за донесения (1912—1913, 1915—1917 г.).

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ВТОРА ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 335, 152 а. е., 1912—1918 г.

Бригадата е военновременно формирование на 2-ра пех. дивизия по време на мобилизацията през Балканската и Първата световна война.

*

Оперативни заповеди, бойни дневници и релации за действията на бригадата (1912—1913, 1915—1918 г.), книжки за донесения (1912—1913, 1915—1916 г.).

Паметна книга за разпорежданията по укрепяване на позициите (1915—1918 г.).

Преписки по бунтовете на войниците от 27-и и 9-и пехотен полк (1918 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ТРЕТА ДИВИЗИЯ
(1904—1920 г.)

Ф. 748, 40 а. е., 1904—1920 г.

Формирана е през 1904 г. в Сливен. Към 1912 г. в състава ѝ влизат 11-и и 24-и пех. полк, пионерна дружина, 1-во отделение от 5-и артилерийски полк и други части. Участвува в Балканската и Първата световна война.

*

Заповеди по личния състав (1904, 1906—1920 г.).

Оперативни заповеди (1913, 1915 г.), дневник за военните действия (1912—1913, 1918 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.), книжки за донесения (1912—1913, 1915 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ТРЕТА ДИВИЗИЯ
(1912—1919 г.)

Ф. 748, 79 а. е., 1912—1919 г.

Бригадата е формирана за участие в Балканската и Първата световна война.

*

Заповеди по личния състав (1915—1919 г.).
Оперативни заповеди (1912—1913 г.), дневник за военните действия, релации (1912—1913, 1915—1918 г.), книжки за донесения (1918 г.), карти и схеми (1918 г.).
Сведения за числения състав, за разхода на боеприпаси, убити, ранени и др. (1916—1917 г.).
Армейски известия (1916—1917 г.).

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ТРЕТА ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 748, 128 а. е., 1912—1918 г.

Бригадата е формирана за участие в Балканската и Първата световна война.
В състава ѝ влизат 45-и и 46-и пехотен полк и други части.

*

Заповеди по личния състав (1915—1918 г.), оперативни заповеди и донесения (1916 г.); дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1917 г.), дневник за донесения на офицера наблюдател (1917 г.).

Бюлетин от Щаба на армията за хода на военните действия (1915—1916 г.).

Релации (1912—1913, 1915—1918 г.).

Карти и схеми за разположението на бригадата и на противниковите части (1916—1918 г.).

Книжка за донесения (1915—1917 г.).

Донесения за духа на войниците и за дейността на тесните социалисти, за участието на войниците в събирането на суми за фонд „Борба за мир“ (1917—1918 г.).

Тетрадка с шифровани телеграми (1915—1918 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ЧЕТВЪРТА ДИВИЗИЯ
(1908—1920 г.)

Ф. 749, 76 а. е., 1908—1918 г.

През 1908 г. бригадата е със седалище в Шумен. Влиза в състава на 4-а пех. дивизия. Участва в Балканската и Първата световна война.

*

Заповеди по личния състав (1908—1911, 1913—1920 г.), служебен списък на офицери от частите на бригадата (7-и и 31-и полк), (1899—1914 г.), списък на войници (1917—1918 г.).

Заповеди и списъци за мобилизация и демобилизация (1918 г.), сведения за числения състав на хората и конете (1912, 1913 г.), за въоръжението (1918 г.).

Оперативни заповеди (1912—1913, 1915—1918 г.), дневник на военните действия (1912—1913, 1916—1918 г.), книжки за донесения (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1912—1913, 1916 г.).

Бюлетини за военните действия на дивизията (1916—1917 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ЧЕТВЪРТА ДИВИЗИЯ
(1911—1920 г.)

Ф. 749, 72 а. е., 1911—1918 г.

През 1911 г. бригадата е със седалище във Варна в състава на 4-а пехотна дивизия. Към нея се числи 8-и приморски полк. Участвува в Балканската и Първата световна война.

*

Заповеди по личния състав (1911—1912 г.), сведения за числения състав (1916—1917 г.).

Оперативни заповеди (1916—1917 г.), дневник за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), книжка за донесения (1912—1913, 1916—1918 г.), числени бойни разписания (1915—1916, 1918 г.), релации (1912—1913 г., 1916, 1917 г.).

Преписки по снабдяването на бригадата (1918 г.).

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ЧЕТВЪРТА ДИВИЗИЯ
(1912—1920 г.)

Ф. 749, 51 а. е., 1915 г.

Формирана е през 1912 г. като военновременно формирование на 4-а пех. дивизия със седалище в Шумен. Участвува във войните 1912—1913 и 1915—1918 г. В състава ѝ влизат 47-и и 48-и пех. полк.

*

Заповеди по личния състав (1915—1917 г.).

Сведения за числения състав (1912—1913 г.).

Оперативни заповеди и разпореждания (1912—1913, 1916—1917 г.).

Дневник за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.).

Релации (1912—1913, 1917 г.).

Книжки за донесения (1912—1913, 1915—1916, 1918 г.).

Списъци на наградени офицери и на убити, ранени и изчезнали чиновове (1913 г.).

Въпросни листове за разпит на военнопленници и дезертьори (1918 г.).

Ведомости за заплати на подофицери и войници (1915—1918 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЕТА ДИВИЗИЯ
(1904—1918 г.)

Ф. 750, 30 а. е., 1904—1918 г.

Бригадата участвува в Балканската и Първата световна война в състав от 2-ри пех. искърски и 5-и дунавски полк.

*

Заповеди по личния състав (1904—1907, 1912—1913 г.).

Оперативни заповеди (1915—1918 г.), дневник за военните действия (1912—1913 г.), релации (1913, 1915—1918 г.), списъци на убити офицери (1912—1913 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЕТА ДИВИЗИЯ
(1905—1918 г.)

Ф. 750, 71 а. е., 1905—1918 г.

Бригадата участвува в Балканската и Първата световна война, в състав 18-и пех. етърски и 20-и пех. добруджански полк.

*

Заповеди по личния състав (1905, 1906, 1914 г.), списъци и сведения за числения и личния състав на бригадата, заповеди и списъци за мобилизация и демобилизация (1915, 1918 г.).

Оперативни заповеди (1915—1918 г.), дневник за военните действия на бригадата (1912—1913 г.), книжки за донесения (1912—1913 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.).

**ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЕТА ДИВИЗИЯ
(1905—1918 г.)**

Ф. 750, 75 а. е., 1905—1918 г.

Бригадата участва в Балканската и Първата световна война като военновременно формирование на 5-а пех. дивизия.

*

Сведения за личния състав на бригадата (1915—1918 г.).
Оперативни заповеди (1912—1913, 1916—1918 г.) и преписки (1916—1918 г.), дневник за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.).
Към фонда се съхраняват прикази на 3-а пеша бригада (1885—1888, 1890—1891, 1894 г.).

**ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ШЕСТА БДИНСКА
ДИВИЗИЯ
(1899—1918 г.)**

Ф. 63, 44 а. е., 1904—1918 г.

Бригадата е формирана през 1899 г. с щаба във Видин в състав от 3-и бдински и 15-и ломски полк.

Взема участие в Балканската война в боевете при Люлебургаз и Езетин и подпомага атаката на 2-ра бригада от 6-а пех. дивизия срещу турския кораб „Хамидие“.

През Първата световна война бригадата е усилена с новоформираня 51-ви пех. полк, 11-и пех. полк, 20-а погранична рота и пет скорострелни батареи от 12-и скорострелен артилерийски полк.

През септември 1916 г. към бригадата се придават 33-и пех. свичовски, 2/12 скорострелно артилерийско отделение, 3/12 скорострелна полска батарея; 1-ва и 2-ра позиционна нескорострелна батарея, 1-ва скорострелна и 10,5-см батарея от 8-и резервен тежък артилерийски германски полк, 219-а германска 15-см нескорострелна гаубична батарея.

Бригадата води ожесточени боеве на 14. X. 1916 г. От 11. XI. 1916 г. от състава ѝ излизат 33-и и 15-и пех. полк.

*

Заповеди по личния състав (1904—1907, 1909—1912, 1916—1917 г.), списъци на наградени чинове (1916—1917 г.).

Оперативни заповеди (1916 г.), дневници за бойните действия (1912—1913, 1915—1917 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.), донесения и разпореждания по действията на бригадата (1913 г.), книжки за донесения (1917 г.).

**ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ШЕСТА БДИНСКА
ДИВИЗИЯ
(1899—1925 г.)**

(Втора бригада от сборната дивизия — 1916 г.)
Ф. 63, 52 а. е., 1904—1925 г.

Формирана е през 1899 г. в състав от 35-и пех. врачански и 36-и пех. козлодуйски полк.

По време на Балканската война води боеве при Люлебургаз, Лозенград и Чаталджа. На 5. XI. 1912 г. атакува турския кораб „Хамидие“.

През Първата световна война бригадата участва в боевете срещу Сърбия, Румъния и на Южния фронт.

От октомври 1916 г. тя влиза в състава на Сборната дивизия.

*

Заповеди по личния състав (1904—1918, 1920 г.).

Оперативни заповеди (1915—1916 г.), дневници за военните действия (1912—1913, 1915 г.), релации (1912—1913, 1915—1916, 1918 г.), оперативни разузнавателни донесения и разпореждания (1913 г.), книжки за донесения (1913, 1916 г.).

Шифровани наредби и донесения (1912 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1921—1925 г.).

ТРЕТА
ОТДЕЛНА БРИГАДА
ОТ ШЕСТА БДИНСКА
ДИВИЗИЯ
(1913—1918 г.)

Ф. 63, 41 а. е., 1913—1918 г.

Бригадата е военновременно формирование на 6-а пех. дивизия. Взема участие в Балканската и Първата световна война.

*

Дневници за военните действия (1913, 1915 г.), релации (1915—1916 г.).

Шифровани донесения и рапорти за бунта на частите от бригадата в Белоградчик (30. V. — 2. VI. 1913 г.).

Донесения и сведения за военнопленниците и трофеите — предадено оръжие за въоръжаване на полицаи.

Разпореждания и донесения по разрешаване на износа на мед и стари гуми от германските власти (1916 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ СЕДМА РИЛСКА
ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 64, 32 а. е., 1912—1918 г.

Формирана е през 1912 г. във връзка с общата мобилизация в Кюстендил в състав 26-и пех. пернишки и 13-и пех. рилски полк.

Бригадата взема участие в Балканската война и води ожесточени боеве при Кочани (1912 г.) и Булаир (1913 г.).

Демобилизира на 3. VIII. 1913 г.

За Първата световна война в състава на бригадата влизат същите полкове. Мобилизира на 11. IX. 1915 г. и демобилизира на 10. X. 1918 г.

*

Оперативни заповеди (1913, 1916—1917 г.), дневници и релации (1912—1913, 1915—1918 г.), книжки за донесения (1913 г.).
Донесения, рапорти и др. по бойните действия на бригадата (1915—1918 г.).

Сведения за личния състав на бригадата от мобилизацията през 1915 г. до 20. V. 1918 г.

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ СЕДМА РИЛСКА
ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 64, 61 а. е., 1912—1918 г.

Формирана е през 1912 г. в състав от 22-ри пех. тракийски и 14-и пех. македонски полк за участие в Балканската война.

За участие в Първата световна война мобилизира на 9. IX. 1915 г. 22-ри и 14-и пех. полк, 22-ро и 14-о полково военно оръжие и 4-а и 5-а погранична рота.

Демобилизира на 10. X. 1918 г.

*

Оперативни и строеви заповеди (1912—1913 г.).

Оперативни заповеди по организацията на свързките и укрепването на частите (1918 г.).

Заповеди по съсредоточаване на частите на бригадата (1915 г.).

Дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), книжки за донесения (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1915—1918 г.).

Схеми за разположението на частите на бригадата (1917 г.).

Разузнавателни известия и донесения за разположението на противника (1916—1917 г.).

Сведения за личния състав от мобилизацията до 29. V. 1918 г.

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ СЕДМА РИЛСКА
ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 64, 46 а. е., 1912—1917 г.

Формирана е през 1912 г. в Дупница за участие в Балканската война в състав 49-и и 50-и пех. полк.

Участва в боевете при Булаир и в превземането на Одрин.

За участие в Първата световна война бригадата се формира през 1915 г. в състав 53-и и 54-и пех. полк. Същата година 53-и полк излиза от състава на бригадата, вместо него влиза 14-и пех. македонски полк.

*

Заповеди по личния състав (1912—1916 г.).

Оперативни заповеди (1912—1913, 1915—1917 г.).

Дневници, релации и книжки за донесения (1912—1913, 1915—1917 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ОСМА ДИВИЗИЯ
(1904—1919 г.)

Ф. 336, 48. а. е., 1904—1918 г.

Формирана е на 1. VI. 1904 г. в Хасково в състав 10-и и 30-и пех. полк, 7-а погранична рота и 10-о и 30-о полково военно окръжие.

Участва в Балканската и Първата световна война.

Разформирана е на 22. VI. 1919 г.

*

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници, релации (1912—1913, 1915—1918 г.) и приложения към тях (1915—1917 г.).

Доклад за военните действия през 1917 г.

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ОСМА ДИВИЗИЯ
(1904—1920 г.)

Ф. 336, 98 а. е., 1904—1920 г.

Формирана е на 25. V. 1904 г. в Ст. Загора в състав 12-и и 23-и пех. полк, 12-о и 23-о полково военно окръжие и 8-а погранична рота.

Участва в Балканската и Първата световна война.

При разформирането на 8-а пех. дивизия през 1919 г. 2-ра бригада се преформира във 2-ра бригада от 3-а пех. дивизия.

*

Заповеди по личния състав (1904—1920 г.).

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници и релации, книжки за донесения (1912—1913, 1915—1918 г.).

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ОСМА ТУНДЖАНСКА
ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 336, 38 а. е., 1912—1918 г.

Военновременно формирование на 8-а пех. дивизия за участие в Балканската и Първата световна война.

*

Преписки по личния състав (1912—1913 г.), списъци на офицери, подофицери и войници (1912—1913, 1915—1918 г.).

Оперативни заповеди, преписки и релации (1912—1913, 1915—1918 г.), дневник за военните действия (1915 г.), книжки за донесения (1915—1917 г.), списъци на ранени и убити чинове от бригадата (1912—1913 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ДЕВЕТА ПЛЕВЕНСКА
ДИВИЗИЯ
(1904—1918 г.)

Ф. 337, 56 а. е., 1905—1918 г.

Бригадата е формирана през 1904 г. в Плевен в състав 4-и и 17-и пех. полк и 4-о и 17-о полково военно окръжие.
Взема участие в Балканската и Първата световна война.
През 1919 г. Щабът на бригадата се преформира в Щаб на 2/6 бригада.

*

Заповеди по личния състав (1905—1918 г.).
Мобилизационна преписка (1912 г.).
Оперативни заповеди и преписки (1915—1918 г.).
Бойни дневници (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ДЕВЕТА ПЛЕВЕНСКА
ДИВИЗИЯ
(1904—1919 г.)

Ф. 337, 95 а. е., 1904—1919 г.

Бригадата е формирана през 1904 г. в Ловеч в състав 33-и и 34-и пех. полк и съответните полкови военни окръжия.
Участва в Балканската и Първата световна война.
Разформирана е през 1919 г. при разформирането на 9-а пех. дивизия.

*

Заповеди по личния състав (1904—1919 г.), донесения и отчети за духа и дисциплината на войниците (1912—1913 г.), мобилизационна преписка (1912 г.).

Оперативни заповеди и разпореждания (1915—1918 г.), оперативни преписки (1917—1918 г.), релации и бойни дневници, книжки за донесения (1912—1913, 1915—1918 г.) и приложения към релациите (1913 г.), описание на бойните действия (1912—1913 г.).

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ДЕВЕТА ПЛЕВЕНСКА
ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 337, 90 а. е., 1912—1918 г.

Военновременно формирование на 9-а пех. дивизия за участие в Балканската и Първата световна война.

В състава ѝ влизат 53-и и 54-и пех. полк, 9-и нескорострелен артилерийски полк. По време на Първата световна война в състава ѝ влизат 57-и и 58-и пех. полк.

Демобилизира и се разформира окончателно през 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1912—1913, 1915—1918 г.) и преписка по личния състав (1912—1913 г.).

Преписки по мобилизацията (1912 г.) и демобилизацията (1913 г.).

Оперативни заповеди (1913, 1915—1918 г.) и преписки (1915—1918 г.), бойни дневници и релации (1912—1913, 1915—1918 г.) и приложения към тях (1918 г.), книжки за донесения (1915—1918 г.), описание на бойните действия (1918 г.), сведения за убити и ранени чиновци (1913 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ДЕСЕТА РОДОПСКА
ДИВИЗИЯ
(1912—1918 г.)

Ф. 338, 31 а. е., 1912—1918 г.

Формирана е по време на мобилизацията за участие в Балканската и Първата световна война в състав 16-и и 25-и пех. полк.

*

Списък на офицерите от Щаба на бригадата (1916—1917 г.).
Преписки по мобилизацията (1914—1915 г.).
Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници, релации (1912—1913, 1915—1928 г.), книжки за донесения (1912—1913 г.), описание на военните действия (1915—1918 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ДЕСЕТА РОДОПСКА
ДИВИЗИЯ
(1912—1919 г.) → *Беломорска*

Ф. 338, 29 а. е., 1912—1919 г.

Формирана е през септември 1912 г. в състав 47-и и 48-и пех. полк.
Участвува в Балканската и Първата световна война.

*

Заповеди по личния състав (1913—1919 г.).
Оперативни заповеди и преписки (1912—1913, 1915—1918 г.), бойни дневници (1912—1913 г.), релации (1912—1913, 1915—1918 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ЕДИНАДЕСЕТА
ДИВИЗИЯ
(1912—1919 г.)

Ф. 751, 243 а. е., 1912—1918 г.

Бригадата е формирана през 1912 г. в състав 55-и и 56-и пехотен и 11-и артилерийски нескорострелен полк.

На 1 септември 1915 г. се формира 1-ва кадрова бригада от кадровата дивизия в състав два кадрови полка.

На 3 септември 1915 г. кадровата бригада се преименува в 1-ва бригада от 11-а пех. македонска дивизия, която взема участие в Първата световна война.

Демобилизира на 4. X. 1918 г. и окончателно се разформира на 25. V. 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1918 г.), оперативни заповеди и наредби (1915—1918 г.), преписки (1912—1913, 1915—1918 г.), бойни дневници (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1915—1917 г.), донесения (1915—1918 г.).

Бюлетени и бойни разписания за положението на противника (1912—1917 г.).

Скици и схеми за разположението на бригадата (1915 г.).
Описание на действията на артилерията (1918 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ЕДИНАДЕСЕТА
ДИВИЗИЯ
(1912—1919 г.)

Ф. 751, 31 а. е., 1912—1919 г.

Бригадата е формирана на 20. X. 1912 г. в Пловдив в състав 57-и и 58-и пехотен и 9-и артилерийски нескорострелен полк.

*
Заповеди по личния състав (1915—1919 г.) и сведения (1912 г.).
Оперативни заповеди и разпореждания (1915—1918 г.), дневници за бойните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1912, 1915—1918 г.), донесения (1912—1913, 1918 г.).

Сведения за бойните припаси (1912 г.), наредби по хранителното и оръжейното снабдяване (1913, 1917—1918 г.).

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ЕДИНАДЕСЕТА
ДИВИЗИЯ
(1915—1918 г.)

Ф. 751, 44 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е на 22. VIII. 1915 г. за участие в Първата световна война в състав 5-и и 6-и кадрови полк от състава на кадровата дивизия. На 14. IX. 1915 г. бригадата се преименува в 3-а македонска бригада.

*
Заповеди по личния състав (1915—1918 г.).
Оперативни заповеди и преписки (1915—1918 г.), дневници за военните действия (1915—1917 г.), релации (1915 г.), книжки за донесения (1915—1916 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по личния състав на партизанския отряд (1915—1918 г.), именни списъци на партизанските отряди и вестници за заплати (1915—1918 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ДВНАДЕСЕТА ДИВИЗИЯ
(1917—1918 г.)

Ф. 752, 27 а. е., 1917—1918 г.

Формирана е през февруари 1917 г. в състав 69-и пехотен и 2-ри опълченски полк. Участвува във войната на Румъния фронт. Разформирана е през октомври 1918 г.

*
Оперативни заповеди (1917 г.) и преписки (1917—1918 г.).
Вестници за заплати на подофицери и войници (1918 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ДВНАДЕСЕТА ДИВИЗИЯ
(1917—1918 г.)

Ф. 752, 4 а. е., 1917—1918 г.

Формирана е на 7. II. 1917 г. в състав от 82-ри пехотен и 2-ри и 9-и опълченски полк.
Взема участие в Първата световна война на Румъния фронт.
Разформирана е на 10. X. 1918 г.

*
Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).
Оперативни заповеди и бойни дневници (1917—1918 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ СБОРНАТА ДИВИЗИЯ
(1916—1918 г.)

Ф. 753, 11 а. е., 1916—1918 г.

Формирана е на 1. X. 1916 г. в състав 11-и и 6-и пех. маршеви полк. По-късно към бригадата са придадени 8-и, 53-и и 83-и пех. полк.

До 22. XII. 1917 г. бригадата е на Румъния фронт, след което се прехвърля на Западния фронт и се преименува във 2-ра сборна бригада. Влиза в оперативно подчинение на 302-ра германска дивизия.

От 1. II. 1918 г. бригадата е преименувана в Отделна сборна пехотна бригада.

На 17. X. 1918 г. демобилизира и се разформира.

*

Заповеди по личния състав (1916—1918 г.).
Оперативни заповеди, бойни дневници, релации (1916—1917 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЛАНИНСКАТА ДИВИЗИЯ
(1918—1919 г.)

Ф. 66, 15 а. е., 1918—1919 г.

Бригадата е формирана на 13. I. 1918 г. в състав 66-и и 67-и пех. полк, а от 20. IV. 1918 г. тя е в състав от 65-и и 66-и пех. полк. Участвува в Първата световна война.

Демобилизира на 10. X. 1918 г. Окончателно се разформира на 17. V. 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1918—1919 г.), сведения (1918 г.).
Оперативни заповеди, преписки и бойни дневници (1918 г.).
Сведения за заловени пленници, разузнавателни известия (1918 г.).
Предписания, дознания и рапорти по състоянието на духа и дисциплината на войниците, сведения за прояви на войници социалисти (1918 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ ПЛАНИНСКАТА ДИВИЗИЯ
(1918—1919 г.)

Ф. 66, 12 а. е., 1918 г.

Формирана е на 15. VI. 1918 г. в състав 67-и и 68-и пехотен полк.

Участвува в Първата световна война и се демобилизира на 12. X. 1918 г.

Окончателно е разформирана на 15. V. 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1918 г.), сведения по личния състав и списъци на чинове от бригадата (1918 г.).

Оперативни заповеди, бойни дневници, релации (1918 г.).

Оперативна преписка по действията на съседните на бригадата части на 4-и пех. полк, 18-и арт. полк, 3/9 пех., 1/9 и 1/3 пех. бригада (1918 г.).

ПАРТИЗАНСКИ ОТРЯД
ОТ ПЛАНИНСКАТА ДИВИЗИЯ
(1915—1918 г.)

Ф. 751, 9 а. е., 1915—1918 г.

Формиран е на 12. IX. 1915 г. в София с предназначение да води разузнавателни действия и да изпълнява „милиционерски“ задачи към околийските управления в Македония.

Разформиран е на 10. XII. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав и списъци на чинове от отряда (1915—1918 г.).

ЩАБ НА ОТДЕЛНА БРИГАДА
(1913 г.)

Ф. 65а, 8 а. е., 1913 г.

Бригадата е формирана на 19. V. 1913 г. във Фердинанд в състав 65-и и 66-и пех. полк, едно 7,5-см нескорострелно полско артилерийско отделение и един ескадрон от 4-и конен полк.

Взема участие в Балканската война и се разформира на 9. VIII. 1913 г. в Брезник.

*

Заповеди и сведения по личния състав и дисциплината.
Оперативни заповеди и преписки и описания на бойните действия на бригадата.

Разпореждания, предписания, рапорти и донесения по облеклото и снаряжението на бригадата.

ОТДЕЛНА
СБОРНА БРИГАДА
(1918 г.)

(Отделна сборна пехотна бригада)
Ф. 65, 15 а. е., 1918 г.

Формирана е за участие в Първата световна война и е разформирана на 17. X. 1918 г. в Орхане.

*

Заповеди по личния състав.
Донесения и бойни дневници за действията на бригадата.
Тетрадка за отчитане състоянието на фортификационните работи.
Ведомости за заплати на офицери и чиновници от интендантството на бригадата.

ПЪРВА
ОТДЕЛНА ОПЪЛЧЕНСКА
БРИГАДА
(1916—1918 г.)

(Първа пехотна бригада от Беломорската отбрана — 1918 г.)
Ф. 338^б, 2 а. е., 1917 г.

Формирана е със заповед по Действащата армия през 1916 г. в състав 1-ви, 10-и и 4-и опълченски полк и 3-о артилерийско 10,5-см гаубично скорострелно отделение със задача да смени 55-и пех. полк от охраната на беломорския бряг.

От 14. III. 1918 г. бригадата се преименува в 1-ва бригада от Беломорската отбрана. Взема участие в Първата световна война. Демобилизира през септември 1918 г.

*

Оперативни заповеди (1917 г.).
Във фонда се съхраняват материали на Ф. 338^а.

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ БЕЛОМОРСКАТА ОТБРАНА
(1918 г.)

Ф. 338^а, 5 а. е., 1917—1918 г.

Съгласно заповед № 1339/13. III. 1918 г. по Щаба на Действащата армия 1-ва отделна опълченска бригада се преименува в 1-ва пехотна бригада от Беломорската отбрана. Участва в Първата световна война и демобилизира през септември 1918 г.

*

Дневници, релации и описания на бойните действия (1917—1918 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ БЕЛОМОРСКАТА ОТБРАНА
(1918 г.)

Ф. 338^а, 5 а. е., 1918 г.

Формирана е на 2. II. 1918 г. със заповед по Щаба на Действащата армия в състав 87-и пехотен и 8-и опълченски полк.

Участва в Първата световна война и през септември 1918 г. е демобилизирана.

*

Именен списък на войници от Щаба на бригадата, сведения по личния състав, дневник за военните действия.

ДРАМСКА
ПЕХОТНА БРИГАДА
(1913 г.)

Ф. 338^в, 17 а. е., 1912—1913 г.

Формирана е на 18. IV. 1913 г. в Драма в състав 69-и и 70-и пех. полк. Участва в Балканската война. След приключване на военните действия се разформира, а личният ѝ състав формира 10-а беломорска дивизия.

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници, релации и книжки за донесения.

Към фонда се съхраняват книжка за донесения на дивизионния лекар при 3-а дивизия (1912 г.) и дневник за военните действия на Драмския отряд (1913 г.).

ОДРИНСКА ПЕХОТНА БРИГАДА (1913 г.)

Ф. 338г, 6 а. е., 1913 г.

Формирана е на 16. IV. 1913 г. в Одрин в състав 71-ви и 72-ри пех. полк. Участвува във войната от април до юни 1913 г. Демобилизирана е на 10. VIII. 1913 г.; като личният ѝ състав се превежда за формиране на 10-а беломорска дивизия.

Заповеди по личния състав и преписки по мобилизацията. Оперативни заповеди и преписки и бойни дневници, книжки за донесения (1913 г.).

СЕРСКА ПЕХОТНА БРИГАДА (1913 г.)

Ф. 338д, 12 а. е., 1913 г.

Формирана е през април 1913 г. в Сер в състав 67-и и 68-и пех. полк. 3-и пехотен дивизион, 3-и конен дивизион, едно отделение от 7-и нескорострелен артилерийски полк и други части със задача да охранява участъка от Сер до Кавала.

Демобилизира през април 1913 г. в Пазарджик, като съставът ѝ се превежда за формиране на 10-а беломорска дивизия.

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници и релации.

ТЕЛЕГРАФНА БРИГАДА (1918—1919 г.)

Ф. 1493, 3 а. е., 1918—1919 г.

Формирана е в София на 6. XII. 1918 г. в състав една телеграфна и една радио-телеграфна дружина със задача да осигурява връзките на министерството с частите. Разформирана е на 4. XII. 1919 г.

Заповеди по личния състав (1918—1919 г.).

ТЕЖКА ПОЛСКА АРТИЛЕРИЙСКА БРИГАДА (1915—1918 г.)

(Първа тежка артилерийска бригада — 1915 г.,
Тежка артилерийска бригада — 1916—1917 г.,
Тежка полска артилерийска бригада — 1917—1918 г.,
Тежка полска крепостно-обсадна артилерия — 1918 г.)
Ф. 139а, 19 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е на 24. IX. 1915 г. в състав 1-ви софийски тежък артилерийски и 1-ви гаубичен полк. Взема участие в Първата световна война.

Заповеди по личния състав (1918 г.).
Оперативни заповеди и преписки (1917—1918 г.).
Релации и бойни дневници (1915 г.).
Рапорти за моралното състояние на войниците (1917 г.).
Разпореждания във връзка с дезертиралите към руската армия войници (1918 г.).

**ПЛАНИНСКА
Артилерийска бригада**
(1903—1907 г.)

Ф. 1396, 3 а. е., 1905—1907 г.

С Указ № 85, 1903 г. планинският артилерийски полк се преименува в Планинска артилерийска бригада със седалище на щаба в София. В състава на бригадата влизат планинските артилерийски отделения в Берковица, Враца и Станимака.

Задачата на бригадата е да обедини теоретическата и практическата подготовка на отделенията по действията на артилерията в планинска местност.

*

Заповеди по личния състав (1905—1907 г.).

**ПЪРВА
Артилерийска бригада**
(1878—1918 г.)

Ф. 137^а, 11 а. е., 1878—1881; 1915—1918 г.

Със заповед № 16/10. IX. 1879 г. по Българската земска войска от съществуващите 1-ва, 5-а и 6-а артилерийска рота (батарея) се формира 1-ва артилерийска бригада.

През войната 1915—1918 г. 1-ва артилерийска бригада взема участие в състава на 1-ва пехотна дивизия.

Към август 1916 г. в състава на бригадата влизат 4-и и 14-и артилерийски полк, 1/1 гаубично отделение, 1-ви дивизионен огнестрелен парк и 1-ва армейска паркова колона.

Липсват данни за разформиране на бригадата.

*

Прикази по личния състав на 5-а батарея (1879 г.).

Книга за регистрирани изходящи писма на 5-а батарея (1879 г.).

Дневник за военните действия (1915—1917 г.).

Релации за боевете (1915—1917 г.).

Ведомост за изплатени порционни пари на 5-а батарея (1879 г.).

Към фонда се съхраняват прикази по личния състав на 2-ра артилерийска бригада (1878—1879 г.).

Книга нареждания за ежедневния наряд на 4-а батарея (1879—1880 г.).

**ВТОРА
Артилерийска бригада**
(1915—1919 г.)

Ф. 507, 25 а. е., 1915—1919 г.

Формирана е през 1915 г. в Пловдив в състав 3-и и 13-и артилерийски полк.

Участва във войната (1915—1918 г.).

Демобилизира през октомври 1918 г. и окончателно се разформира на 31. VII. 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1919 г.).

Оперативни заповеди и преписки, дневници за военните действия (1915—1918 г.), релации (1917—1918 г.).

**ТРЕТА
Артилерийска бригада**
(1915—1918 г.)

Ф. 807^а, 28 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е на 10. IX. 1915 г. като съставна на 3-а пех. балканска дивизия.

В състава ѝ влизат 6-и и 16-и арт. полк, 3-о нескорострелно отделение, 3-и ескадрон и 3-а инженерна дружина.

Участва в Първата световна война.

Разформирана е през декември 1918 г.

*

Оперативни преписки, бойни дневници (1915—1918 г.), релации (1915—1917 г.), описания на бойните действия (1916 г.), отчети за дейността на нашата и противниковата артилерия (1917 г.).

ЧЕТВЪРТА
Артилерийска бригада
(1915—1918 г.)

Ф. 137, 13 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е на 11. IX. 1915 г. от 4-а дивизия в състав 5-и и 15-и арт. полк, 4-о нескорострелно отделение и други части. Участва в Първата световна война и демобилизира на 14. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1918 г.).
Разпореждане по оперативната дейност (1915—1918 г.).
План за провеждане на бойна операция (1918 г.), релации (1916 г.), боен дневник (1915—1918 г.), книжки за донесения (1916—1918 г.).
Отчети за дейността на нашата и противниковата артилерия (1918 г.).
Рекогносцировка на пътищата (1916 г.), карти и скици (1918 г.).
Разпитни листове на пленници (1918 г.).

ПЕТА
Артилерийска бригада
(1915—1919 г.).

Ф. 807, 28 а. е., 1915—1919 г.

Формирана е на 13. IX. 1915 г. в Разград в състав I-ви и II-и арт. полк и 5-о полско нескорострелно отделение. Участва в Първата световна война. Демобилизира и се разформира на 1. VIII. 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1919 г.), именни списъци на мобилизирани чинове и сведения за личния състав (1915—1918 г.).
Оперативни заповеди и преписки (1916—1917 г.), рапорти, сведения и доклади за военните действия (1917—1918 г.), бойни дневници и релации (1915—1918 г.).

ШЕСТА
Артилерийска бригада
(1916—1919 г.)

Ф. 138, 3 а. е., 1916—1919 г.

Формирана е за участие в Първата световна война. Разформирана е на 25. VII. 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1916—1919 г.).
Ведомости за заплати на войници (1916—1918 г.).

СЕДМА
Артилерийска бригада
(1915—1918 г.)

Ф. 139, 36 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е за участие в Първата световна война.

*

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници (1915—1918 г.), книжка за донесения (1915 г.), донесения за действията на нашата и неприятелската артилерия (1916—1918 г.), таблици за разположението на неприятелските батареи (1917—1918 г.).
Рапорти за моралното състояние на войниците (1917—1918 г.).
Разпитни листове с показания на пленниците (1918 г.).

ОСМА
Артилерийска бригада
(1915—1918 г.)

Ф. 508, 49 а. е., 1915—1919 г.

Формирана е на 14. IX. 1915 г. в Стара Загора в състав 8-и и 18-и артилерийски полк от състава на 8-а пех. дивизия. Участва в Първата световна война и се разформира на 20. VII. 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1919 г.).

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници, релации и сведения за бойната дейност на нашата и противниковата артилерия (1917—1918 г.).

ДЕВЕТА Артилерийска бригада (1915—1919 г.)

Ф. 508а, 51 а. е., 1915—1919 г.

Формирана е при мобилизацията на войската за участие в Първата световна война през септември 1915 г. в състав 9-и и 19-и артилерийски полк със седалище в Севлиево.
Разформирана е през юни 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1919 г.).

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници, релации и книжки за донесения (1915—1918 г.).

ДЕСЕТА Артилерийска бригада (1915—1919 г.)

Ф. 509, 22 а. е., 1915—1919 г.

Формирана е на 11. IX. 1915 г. в Гюмюрджина в състав 10-и и 20-и артилерийски полк. Участва в Първата световна война и се разформира на 25. VII. 1919 г.

Заповеди по личния състав (1915—1918 г.), сведения за личния състав и списък на чиновите от бригадата (1915—1918 г.).

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници, релации (1915—1918 г.).

ЕДИНАДЕСЕТА Артилерийска бригада (1916—1919 г.)

Ф. 807а, 13 а. е., 1916—1919 г.

Формирана е на 10. II. 1916 г. в състав 21-ви и 22-ри артилерийски полк. Взема участие в Първата световна война и се разформира през 1919 г.

*

Бойни дневници (1916—1918 г.), карти, схеми, скици, таблици, релации (1916—1919 г.).

ТРИНАДЕСЕТА Артилерийска бригада (1917—1918 г.)

Ф. 509а, 4 а. е., 1917—1918 г.

Формирана е на 12. XII. 1917 г. със заповед по артилерията на Беломорската отбрана в Гюмюрджина в състав един сборен (преименуван по-късно в 25-и) артилерийски и 26-и артилерийски полк.

Участва в Първата световна война и се разформира през октомври 1918 г.

*

Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници и релации (1917—1918 г.).

УПРАВЛЕНИЕ НА НАЧАЛНИКА НА ОБСАДНАТА АРТИЛЕРИЯ ПРИ ОДРИН (1912—1913 г.)

Ф. 509а, 20 а. е., 1912—1913 г.

Управлението е формирано за осигуряване ръководството на артилерийските части при обсадата на Одрин.

*

Оперативни преписки, бойни дневници, релации (1912—1913 г.), релации за действията на сръбската обсадна артилерия и на артилерията на южния и източния сектор за атаката на Одринската крепост (1913 г.), описание на действията на 15-см Д-12 групи от 1-ви бригаден участък на източния сектор при атаката на Одринската крепост (1913 г.).

КРЕПОСТНО-ОБСАДНА АРТИЛЕРИЯ (1913—1918 г.)

Ф. 140^а, 2 а. е., 1913—1918 г.

Военновременно формирование. Участва в Първата световна война.

От 20. X. 1917 г. влиза в Щаба на Беломорската отбрана и функционира като Щаб на началника на артилерията в отбраната. Разформира се на 1. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1918 г.).

Разпореждания, донесения, рапорти и сведения за състоянието на бойните припаси (1913—1914 г.).

АРТИЛЕРИЙСКА ГРУПА ПРИ НИКОПОЛСКИЯ ГАРНИЗОН (1916 г.)

Ф. 297, 4 а. е., 1916 г.

Формирана е на 15. X. 1916 г. от 1-ва 8-см банжова и 2-ра 24-фунтова къса батарея.

Престава да съществува от 14. XII. 1916 г.

*

Заповеди по личния състав (1916 г.)

Ведомости за заплати на войници (1916 г.).

Заповеди по личния състав на Никополския гарнизон (1915 г.).

БРОНИРАНА БРИГАДА (1936—1945 г.)

(Брониран полк — 1941—1943 г.)
Ф. 184, 136 а. е., 1936—1945 г.

Бригадата е формирана на базата на съществуващите от 1936 г. моторизирани артилерийски поделения. На 9. IX. 1944 г. частта взема участие при установяване на народната власт в София и участва в Отечествена война.

*

История на моторизирания полк (б. д.).

Заповеди по личния състав на дружината бойни коли (1940 г.), на Бронирания полк (1941—1943 г.) и на Бронирания бригада (1943—1945 г.), наредба по вътрешната и гарнизонната караулна служба и други на Бронирания бригада (1944—1945 г.).

Азбучници и списъци на офицери (1941—1945 г.), подофицери, чиновници (1940—1945 г.) и войници (1939—1944 г.).

Заповеди, планове и програми по обучението на частите, по дисциплината и други (1941—1945 г.), списъци и оценки на завършилите школи и курсове (1941—1945 г.).

Албум със снимки от участието на Бронирания полк в маневрите, проведени от 7 до 21 септември 1941 г.

Заповеди за мобилизацията и демобилизацията (1944—1945 г.).

Оперативни заповеди на Бронирания бригада (1944 г.), снабдителни заповеди и преписки по устройството на тила (1944 г.).

Дневници за военните действия на частите от бригадата през първата фаза на Отечествена война и изложения за действията на частта при разгромяване на главните сили на германската дивизия „Принц Ойген“ и при овладяването на Ниш, Власотинци, Куршумлий, Косово, Подуево (1944 г.).

Представления, атестации и списъци на наградени чиновници от бригадата за участието им в Отечествена война (1944—1945 г.).

Списъци на убити, ранени и безследно изчезнали (1944 г.).

Болнични книги и книга за извършени хирургически операции (1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1941—1945 г.).

ПЪРВА
КОННА БРИГАДА
(1883—1944 г.)

Ф. 470, 48 а. е., 1885—1944 г.

Формирана е през 1883 г. в София в състав 1-ви и 2-ри конен полк. Участвува в Балканската и Първата световна война.

През 1941 и 1944 г. влиза в състава на Първи окупационен корпус.

*

Заповеди по личния състав (1885—1886, 1944 г.).

Оперативни преписки (1912—1913, 1915—1918, 1941, 1944 г.), дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918, 1941 г.); релации (1913, 1916 г.).

Рапорти и донесения по изтеглянето на бригадата от Македония (1944 г.).

Към фонда се съхраняват протокол на комисията по определяне линията на близка отбрана на София (1891 г.), домакинска книга на 6-а пловдивска сапърна рота от Пловдивската пионерна дружина (1886 г.), оперативни преписки на 5-а конна бригада (1915—1917 г.).

ВТОРА
КОННА БРИГАДА
(1904—1944 г.)

Ф. 471, 40 а. е., 1904—1944 г.

Формирана е през 1904 г. в Пловдив в състав 3-и и 4-и конен полк.

Участвува в Балканската и Първата световна война.

През 1943 г. се намира в Кавала. През август 1943 г. в щаба на бригадата е разкрита войнишка конспиративна група, участниците на която са дадени под съд.

Бригадата участвува в първата фаза на Отечествената война

*

Заповеди по личния състав (1904—1919, 1943—1944 г.), оперативни преписки (1912, 1944 г.), релации (1912, 1916—1917 г.), дневници за военните действия (1915—1918, 1944 г.), книжки за донесения (1912—1913 г.).

ТРЕТА
КОННА БРИГАДА
(1907—1944 г.)

Ф. 472, 96 а. е., 1907—1944 г.

Формирана е през декември 1906 г. в Шумен в състав 9-и и 10-и конен полк.

Участвува в Балканската и Първата световна война.

През 1941, 1943 и 1944 г. е в състава на Прикриващия фронт. След 9. IX. 1944 г. взема участие в първата фаза на Отечествената война.

*

Заповеди по личния състав 1907—1920, (1927—1944 г.).

Оперативни преписки (1912—1913, 1915—1918, 1944 г.), дневници за военните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), релации (1916 г.), книжка за донесения (1915—1917 г.).

Полицейски разузнавателни известия, заповеди и разпореждания за борбата срещу комунистическите прояви в частите на бригадата и в Елховска и Малкотърновска околия (1943—1944 г.).

Ведомости за заплати на мобилизирани чинове (1944 г.).

Към фонда се съхраняват оперативни преписки на Скечанския отряд (1913 г.).

ЧЕТВЪРТА
КОННА БРИГАДА
(1915—1945 г.)

Ф. 473, 37 а. е., 1915—1945 г.

Формирана е през 1915 г. съгласно Указ № 96/31. XII. 1914 г. със седалище в Дедеагач в състав 6-и и 8-и конен полк. Участвува в Първата световна война.

През периода 1919—1936 г. в състава на бригадата влизат 1-ви и 2-ри конен полк. През същия период на бригадата е била подчинена и кавалерийската школа.

През 1941 г. в състава на бригадата влизат 2-ри и 3-и конен полк. Дислоцира се в Скопие.

Бригадата участвува в първата фаза на Отечествената война и през май 1945 г. се разформира.

*
Заповеди по личния състав (1915—1919, 1935—1939, 1941—1945 г.).

Оперативни преписки (1915—1918, 1941—1944 г.), релации (1915 г.), дневници за военните действия (1915—1918, 1944 г.), книжки за донесения (1916 г.).

Монография за оперативното положение на Добруджа (1916 г.) от майор Марков.

ПЕТА
КОННА БРИГАДА
(1916—1919 г.)

Ф. 474, 36 а. е., 1916—1919 г.

Формирана е през май 1916 г. в състав 2-ри, 6-и и 9-и конен полк.

Участвува в Първата световна война. През септември 1918 г. демобилизира и се разформира през 1919 г.

*

Заповеди по личния състав (1916—1919 г.).

Оперативна преписка, дневник за военните действия (1916—1918 г.), релации (1916 г.), книжка за донесения (1916—1917 г.).

ШЕСТА
КОННА БРИГАДА
(1918 г.)

Ф. 474а, 2 а. е., 1918 г.

Формирана е за участие в Първата световна война в състав 8-и и 11-и конен полк.

*

Оперативна преписка (1918 г.).

СБОРНА
КОННА БРИГАДА
(1912—1913 г.)

Ф. 474б, 28 а. е., 1912—1913 г.

Формирана е на 18. IX. 1912 г. в състав 6-и конен полк за участие в Балканската война.

На 7. VIII. 1913 г. демобилизира и се разформира.

*

Преписки по мобилизацията (1912 г.).

Оперативна преписка, дневници за военните действия, книжка за донесения, релации (1912—1913 г.).

Списъци на офицери и войници от 3-и и 6-и конен полк (1912—1913 г.).

КОНЕН ОТРЯД
(1912—1913 г.)

Ф. 474в, 7 а. е., 1912—1913 г.

Формиран е със заповед № 18 и 61/1912 г. на командира на 11-а дивизия. В състава му са влизали Лейбгвардейският конен полк, три ескадрона и четири картечни от Тимошкия сръбски конен полк и 2-ра дружина от 54-и пех. полк.

Участвува в Балканската война до 15. III. 1913 г. и се разформира.

*

Оперативна преписка, дневници и релации за военните действия (1912—1913 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА ГРАНИЧНА БРИГАДА
(1940—1941 г.)

Ф. 971а, 14 а. е., 1940—1941 г.

Формирана е през декември 1940 г. в Пловдив в състав щабна рота, бригаден свързочен взвод, бригадно интенданство, интен-

дантска рота, санитарна лечебница, 1-ви, 2-ри, 7-и, 5-и, 9-и, 10-и и 12-и конен дивизион, 1/2 и 2/2 гранично артилерийско отделение.

На 28. XII. 1940 г. щабот на бригадата се дислоцира в Любимец.

Разформира се през юни 1941 г.

*

Числени бойни разписания (1941 г.).

Донесения, отчети и изложения за действията на бригадата (1940—1941 г.);

Сведения за заболели чиновове (1941 г.).

ТРЕТА ПЕХОТНА ГРАНИЧНА БРИГАДА (1940—1944 г.)

Ф. 971, 5 а. е., 1940—1944 г.

Формирана е през декември 1940 г. във Варна в състав 3-и, 8-и, 11-и, 6-и и 4-и конен дивизион, 2/3 товарно артилерийско отделение, бригадна лечебница и интендантска рота.

През февруари 1941 г. бригадата се разформира.

През август 1941 г. тя отново се формира, като се дислоцира в Тополовград. Със заповед по Прикриващия фронт през май 1942 г. бригадата отново се разформира.

На 14 май 1944 г. бригадата отново се формира и се разформира в края на 1944 г.

*

Заповеди по личния състав, списъци за мобилизация и демобилизация (1940—1942, 1944 г.).

Оперативни заповеди на 2/3 гранично товарно артилерийско отделение.

Ведомости за заплати на войници от 3/2 граничен камнонен взвод (1944 г.).

ЧЕТВЪРТА ПЕХОТНА ГРАНИЧНА БРИГАДА (1940—1944 г.)

Ф. 972, 37 а. е., 1940—1944 г.

Формирана е през 1940 г. в състав 4-и и 5-и пехотен граничен полк, 4-а артилерийска група и други части и служби.

От 10. I. 1941 г. бригадата се установява на Прикриващия фронт в с. Гранитово, Елховско.

На 28. II. 1941 г. бригадата се разформира и на 14. IV. 1941 г. отново се формира в състав 4-и и 5-и граничен полк, 4-а бригадна артилерийска група и 1/4 и 2/4 бригадно возимо артилерийско отделение.

На 18 май 1941 г. бригадата се установява в с. Болярово със задача да отбранява участък с граница р. Тунджа—нос Емине.

На 8. XII. 1941 г. тя отново се разформира.

За трети път се формира на 20. V. 1944 г. в състав 5-и и 6-и граничен полк и 1/3 и 1/4 возимо артилерийско отделение. В този състав бригадата получава задача да отбранява черноморската граница от нос Емине до румънската граница.

На 7 юни 1944 г. бригадата е дислоцирана на добруджанската граница, а от 25. IX. с. г. — на западната.

Взема участие в първата фаза на Отечествената война и се разформира на 8. XII. 1944 г.

*

Заповеди по личния състав (1941, 1944 г.), списъци за мобилизация и демобилизация (1944 г.).

Оперативни заповеди и разпореждания, дневници за военните действия, разузнавателни известия (1941, 1944 г.).

Снабдителни разпореждания (1941, 1944 г.), месечни сведения и санитарни отчети (1944 г.).

Ведомости за заплати (1944 г.).

ТРЕТА ГРАНИЧНА АРТИЛЕРИЙСКА ГРУПА (1941—1945 г.)

Ф. 973, 4 а. е., 1941—1945 г.

Формирана е през август 1941 г. и влиза в състава на 3-а гранична бригада.

През ноември 1941 г. групата демобилизира в Сливен и отново се формира на 5 май 1944 г. в състав 1/3 и 2/3 арт. отделение.

От 1 октомври 1944 г. групата влиза в състава на 1-ва софийска народоосвободителна гвардейска дивизия.

От 10. X. 1944 г. към нея е придадено и 6/1 армейско товарно арт. отделение.

Демобилизира през май 1945 г.

*

Заповеди по личния състав (1941, 1944—1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1944—1945 г.).

ЧЕТВЪРТА ГРАНИЧНА Артилерийска група (1941—1944 г.)

Ф. 974, 10 а. е., 1941—1944 г.

Формирана е през април 1941 г. в Русе в състав 1/4 бригад, но смесено возимо арт. отделение, 13-а и 14-а 7,5-см возима полска батарея и 16-а 10,5-см гаубична батарея.

От април 1941 г. в състава на групата влизат 2/4 товарно арт. отделение и 4-а гранична лека противовъздушна батарея. През ноември 1941 г. групата е разформирана и отново се формира на 6 юни 1944 г. в състав 1/4 и 2/4 арт. отделение.

Участвува в първата фаза на Отечествената война. Разформирана е през декември 1944 г.

*

Заповеди по личния състав (1941—1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници (1941, 1944 г.) и войници (1944 г.).

ЩАБ МАКЕДОНО-ОДРИНСКО ОПЪЛЧЕНИЕ (1912—1913 г.)

Ф. 422, 53 а. е., 1912—1913 г.

Формиран е на 26. IX. 1912 г. със заповед № 104 и 105 по Щаба на Действащата армия със задача да организира участието на доброволци от Македония и Тракия във войната. В състава му влизат три бригади: 1-ва — от 1-ва дебърска, 2-ра скопска, 3-а солунска и 4-а битолска дружина; 2-ра — от 5-а одринска, 6-а охридска, 7-а кумановска и 8-а костурска дружина и 3-а — от 9-а велешка, 10-а прилепска, 11-а сερска и 12-а лозенградска дружина с командир ген. Никола Генев.

Щабът на опълчението формира и изпраща на турската територия една партизанска дружина, три отделни партизански роти, 60 отделни партизански взвода и 10 пункта за свръзка, които разформира през ноември и декември 1912 г.

През април 1913 г. се формират още 3 дружини — 13-а кукушка, 14-а воденска и 15-а щипска — съответно към 1-ва, 2-ра и 3-а бригада.

Участвува в Балканската война и се разформира на 1. X. 1913 г.

*

Заповеди по личния състав, именни списъци на чиновове от щаба на частите на опълчението (1912—1913 г.).

Оперативни преписки, бойни дневници, релации (1912—1913 г.), книжка за донесения (1912 г.), описание на действията на четата на Чернопеев (1912 г.), списъци на загинали и наградени чиновове (1912—1913 г.).

Описание на живота на опълчението до Междусъюзническата война (1913 г.).

Репорт на началника на доброволческите отряди в Лозенградска област (1913 г.).

Преписки по снабдяването на частите на опълчението (1912—1913 г.).

Разпореждания и донесения по санитарната част (1912—1913 г.).

Ведомости за заплати на офицери и подофицери (1912—1913 г.).

ПЪРВА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ МАКЕДОНО-ОДРИНСКОТО
ОПЪЛЧЕНИЕ
(1912—1913 г.)

Ф. 423, 17 а. е., 1912—1913 г.

Формирана е на 26. IX. 1912 г. в София в състав 1-ва делска, 2-ра скопска, 3-а солунска и 4-а битолска дружина. През април 1913 г. в състава ѝ влиза и 13-а кукушка дружина. Участва в Балканската война и се разформира на 22. IX. 1913 г.

*

Заповеди и преписки по личния състав (1912—1913 г.).
Оперативни заповеди и преписки, бойни дневници, книжки за донесения, релации (1912—1915 г.).
Ведомости за заплати на офицери (1915 г.).

ВТОРА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ МАКЕДОНО-ОДРИНСКОТО
ОПЪЛЧЕНИЕ
(1912—1913 г.)

Ф. 423а, 1 а. е., 1912—1913 г.

Формирана е на 26. IX. 1912 г. в София в състав 5-а одринска, 6-а охридска, 7-а кумановска, 8-а костурска и от април 1913 г. 14-а воденска дружина. Участва в Балканската война. Разформира се на 1. X. 1913 г.

*

Оперативни преписки, релации (1912—1913 г.), дневник за военните действия, книжки за донесения.

ТРЕТА
ПЕХОТНА БРИГАДА
ОТ МАКЕДОНО-ОДРИНСКОТО
ОПЪЛЧЕНИЕ
(1912—1913 г.)

Ф. 425, 14 а. е., 1912—1913 г.

Формирана е на 26. IX. 1912 г. в София в състав 9-а велешка, 10-а прилепска, 11-а серска и 12-а лозенградска дружина. От април 1913 г. към бригадата се формира и 15-а щипска дружина. Участва в Балканската война и се разформира на 1. X. 1913 г.

*

Заповеди по личния състав, списъци на четници (1912—1913 г.).

Оперативни заповеди, донесения, бойни дневници и релации (1912—1913 г.).

ЩАБ
НА ИЗТОЧНИЯ СЕКТОР
(ПО ОБСАДАТА НА ОДРИН)
(1912—1913 г.)

Ф. 316а, 80 а. е., 1912—1913 г.

Формиран на 25. X. 1912 г. за обединяване на командването на войските в Източния сектор, където са действували 56-и, 10-и, 23-и, 53-и и 54-и пех. полк, 1-ва бригада от 11-а пех. дивизия и 2-ра бригада от 8-а дивизия и някои артилерийски, инженерни, конни и интендантски части.

Щабът на сектора е разформиран на 17. III. 1913 г.

*

Заповеди по личния състав на частите от сектора (1912—1913 г.).
Оперативни заповеди, разпореждания, донесения, карти, схеми, разузнавателни известия (1912—1913 г.).
Дневник за военните действия, релации, описания на действията (1912—1913 г.).

Книжки за донесения (1912—1913 г.).
Входящи и изходящи дневници (1912—1913 г.).
Към фонда се съхраняват заповеди и разпореждания на 2-ра армия (1912—1913 г.).

СЕВЕРЕН ОТРЯД (1885—1886 г.)

Ф. 111б, 73 а. е., 1885—1886 г.

На основание приказ № 171/1. XI. 1885 г. по Военното ведомство войските, действащи във Видински и Ломски окръг, се именуват „Северен отряд“ и са подчинени на Главната квартира на армията.

През ноември 1885 г. от 5-а запасна дружина на 3-и бдински полк, Ломското, Берковското, Белоградчишкото, Кулското и Кутловското опълчение се формира Главен резерв на Северния отряд.

Северният отряд взема участие в Сръбско-българската война. С Указ № 40/11. III. 1886 г. Щабът на Северния отряд се разформира.

*

Прикази (1885—1886 г.).

Преписки по награждаването на офицери (1885 г.), по лекуването на болели чиновници (1885 г.), списъци за ранени, пленени и избягали чиновници (1885 г.), на офицери, опълченски чети, убити, ранени и наградени долни чиновници (1885 г.).

Разпореждания по отбраната (1885 г.).

Преписки по крепостната охрана, въоръжението и местонахождението на частите (1885 г.).

Донесения по действията на частите от отряда (1885 г.).

Входящи и изходящи журнали (1885 г.).

УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАПАДНИЯ ОТРЯД (1885 г.)

Ф. 111, 1 а. е., 1885 г.

Отрядът е формиран на 11. IX. 1885 г. През октомври 1885 г. към него се присъединява опълчението от Кюстендилския край.

*

Прикази (1885 г.).

СОФИЙСКИ ОТРЯД (1878—1879 г.)

Ф. 111е, 1 а. е., 1878—1879 г.

Липсват данни за формирането и разформирането на отряда. С „приказание“ № 9/1. XII. 1878 г. е обявено териториалното подразделение на отряда и влизащите в софийското, самоковското, кюстендилското, джумайското и дупнишкото подразделения на руски части, действащи в Софийския отряд.

*

„Приказания“ по личния състав и снабдяването на Софийския отряд (1878—1879 г.).

Към фонда се съхраняват „приказания“ по войските на Филипополския гарнизон (1878—1879 г.), „приказания“ по частите на Земската войска — Филипополски санджак (1878 г.), „приказания“ по управлението на рускушкия губернски военен началник (1878—1879 г.), „приказания“ по управлението на свищовския околийски военен началник (1878—1879 г.).

Прикази по Плевенската дружина № 16 от Българската земска войска (1879 г.).

РАДОМИРСКИ ОТРЯД (1885 г.)

Ф. 111д, 1 а. е., 1885 г.

Формиран е в Радомир на 4. XI. 1885 г. от 1-ва и 2-ра дружина на 2-ри струмски полк, 11-а, 13-а, 14-а, 15-а и 16-а рота на 3-и бдински полк, Радомирската опълченска дружина и една доброволческа чета всичко в състав 1949 души.

Задачата на отряда е да отбранява пътя София—Радомир, като задържа Моравската дивизия. Взема участие в боевете при Брезник.

*

Описание на бойните действия на отряда (1885 г.).

**БОСИЛЕГРАДСКИ
ОТРЯД
(1913 г.)**

Ф. 111в, 1 а. е., 1913 г.

Формиран е през 1913 г. в състав седем пехотни дружини, една нескорострелна батарея, два ескадрона и едно скорострелно турско отделение.

Задачата на отряда е била да се съсредоточи към с. Извор за обезпечаване десния фланг и тила на V армия, като прегради направлението към Кюстендил и Радомир от евентуални действия на противника.

Липсват данни за разформирането.

*

Заповеди по личния състав (1913 г.).
Материали за фонда се съхраняват и на фонд 474^б.

**БРЕЗНИШКО-ТРЪНСКИ
ОТРЯД
(1885 г.)**

Ф. 111г, 2 а. е., 1885 г.

През октомври 1885 г. от Западния корпус се формира Трънският (Брезнишко-трънският) отряд със задача да прегражда направленията Власина—Трън—Брезник и Пирот—Врабча—Трън, които водят за Радомир или София.

В състава му били включени 7 1/2 дружини (от които 1 1/2 опълченски), 2 батареи и 1 ескадрон. Отрядът взема участие в боевете срещу Моравската дивизия.

*

Списък на отличили се в сраженията долни чиновци от 1-ви пех. полк, представени за награждаване (1885 г.).

Описание на действията на отряда през ноември 1885 г.

Към фонда се съхраняват материали за 1-ва пещерска дружина.

**КЮСТЕНДИЛСКИ
ОТРЯД
(1885 г.)**

(Кюстендилски отбранителен район — 1885 г.,
Западен отряд — 1885 г.,
Западен корпус — 1885 г.)
Ф. 111а, 66 а. е., 1885 г.

С приказ № 58/21. IX. 1885 г. се формира Кюстендилският отряд за охрана на участък от западната граница. В състава му влизат частите от Кюстендилския, Дупнишкия и Радомирския гарнизон.

В изпълнение на приказ № 129/1885 г. по Военното ведомство Кюстендилският отряд се преименува в Кюстендилски отбранителен район с граници от р. Елешница до сръбската граница и служи за ядро при формирането на Западния отряд.

От 29. X. 1885 г. Западният отряд се преименува в Западен корпус. За командир на корпуса е назначен подполковник Данаил Николаев.

Към 9. XI. 1885 г. съставът на корпуса е дванадесет пехотни полка.

От 28. XII. 1885 г. корпусната организация на армията се отменя.

*

Разпореждания, преписки и списъци по личния състав (1885 г.), донесения и преписки за недостигащо въоръжение (1885 г.), но развитието на бойните действия (1885 г.), доклади по нарушения на дисциплината (1885 г.).

**ХАСКОВСКИ
ПАРТИЗАНСКИ ОТРЯД
(1885—1886 г.)**

Ф. 334е, 69 а. е., 1885 г.

Формиран е на 9. IX. 1885 г. Участва в Сръбско-българската война.

Разформиран е през януари 1886 г.

*

Заповеди по личния състав, списъци на опълченци и четници, оперативни преписки, преписки по снабдяването, входящи и изходящи дневници, дневници за движението на личния състав, ведомости за изплатени командировъчни и други пари.

Към фонда се съхраняват заповеди по Българската армия, по войските от Източния корпус, Търновосейменския отряд, Ямболския отряд (1885 г.) и релации за действията на 2-ра бригада от 2-ра дивизия (Хасковски отряд) (1912 г.).

ТЪРНОВОСЕЙМЕНСКИ ОТРЯД (1885—1886 г.)

Ф. 334д, 98 а. е., 1885—1886 г.

Формиран е на 9. IX. 1885 г. в състав Харманлийска, Хасковска, 1-ва, 2-ра 3-а и Пловдивска дружина, Румелийски учебен ескадрон и Румелийска полубатарея за участие в Сръбско-българската война (1885 г.).

Разформиран е през януари 1886 г.

*

Прикази и преписи по личния състав (1885—1886 г.).

Оперативни преписки (1885 г.).

Преписки по снабдяването, съдебна преписка (1885 г.).

Входящи и изходящи дневници (1885 г.).

Ведомости за заплати на офицери и войници (1885 г.).

Към фонда се съхраняват входящи и изходящи журнали на Пещерския отряд, преписка по личния състав, оперативни преписки, имуществена книга, книга за вписване на паролите и входящите и изходящите дневници на 2-ри резервен сливенски полк (1885 г.).

ПЕЩЕРСКИ ОТРЯД (1885—1886 г.)

Ф. 334а, 7 а. е., 1885—1886 г.

Формиран е на 17. IX. 1885 г. в състав две дружини за участие в Сръбско-българската война.

Разформиран е през януари 1886 г.

*

Заповеди по личния състав (1885—1886 г.), входящ журнал за телеграмите, релации и описания на бойните действия на 4-а пещерска дружина (1885 г.).

АЙТОСКИ ПАРТИЗАНСКИ ОТРЯД (1885—1886 г.)

Ф. 739а, 1 а. е., 1885—1886 г.

Формиран е по време на Сръбско-българската война със задача да участва в охраната на границата с Турция в района на Анхило.

Разформиран е през януари 1886 г.

*

Преписки по устройството на санитарната част за снабдяване с медикаменти, правилник за устройството и управлението на болницата.

БУРГАСКИ ОТРЯД НА ЮЖНОБЪЛГАРСКАТА ВОЙСКА (1885—1886 г.)

Ф. 739б, 10 а. е., 1885—1886 г.

Формиран е на 11. IX. 1885 г. със задача да охранява южната граница.

Разформиран е през януари 1886 г.

*

Заповеди по личния състав (1885—1886 г.), списъци на войници (1885 г.).

Донесения и сведения за положението на границата (1885 г.).
Ведомости за заплати на офицери (1885 г.).

ЯМБОЛСКИ ОТРЯД (1885 г.)

Ф. 739а, 11 а. е., 1885 г.

Формиран е на 7. IX. 1885 г. със задача да охранява границата с Турция в района на Казълагач.

*

Заповеди по личния състав на отряда, на 6-а запасна старозагорска дружина, Сливенския резервен полк и Сливенската дружина.

Преписки по формирането на отряда и по снабдяването му с оръжие и боеприпаси, по охраната на границата.

Заповед на началника на отряда от 7. IX. 1885 г. за формирането на ескадрон под командването на войводата Панайот Хитов.

Преписки по требване на заплатите на офицерите от отряда.

КЪРДЖАЛИЙСКИ ОТРЯД (1912 г.)

Ф. 441, 11 а. е., 1912 г.

Формиран е през октомври 1912 г. в състав 3-а и 4-а дружина, 1/2 нестроева рота, картечна рота, телефонна команда и парков взвод от 40-и пех. полк и 4-о планинско нескорострелно отделение.

От 16 октомври към него се присъединяват 4-а погранична рота, 7-а погранична дружина, 10-а и 16-а опълченска и 10-а допълваща дружина.

Участвува в Балканската война.

На 31. XII. 1912 г. щабът на отряда се преименува в Щаб на Македоно-Одринското опълчение.

*

Заповеди по личния състав.

Оперативни заповеди, преписки, бойни дневници и релации.
Дневник и релации на 1-ви и 2-ри сборен полк.

АЙРОБОЛСКИ ОТРЯД (1912 г.)

Ф. 441а, 1 а. е., 1912 г.

Формиран е на 26. X. 1912 г. в състав 1/2 дружина и две картечници от 28-и пех. полк, четири дружини от Македоно-Одринското опълчение и други части.

От 25. XI. 1912 г. Айроболският отряд влиза в състава на Кърджалийския отряд.

*

Оперативни заповеди и преписки (1912 г.).

ЮЖЕН ОТРЯД (1913 г.)

Ф. 334а, 34 а. е., 1913 г.

Формиран е на 14 юли 1913 г. в Любимец от частите на Одринския гарнизон и от частите, пристигнали от вътрешността на страната.

Разформиран е на 31. VIII. 1913 г.

*

Заповеди по личния състав, оперативни заповеди и книжки за донесения, заповеди по Сборния полк на отряда, списъци, сведения и отчети за болните.

РОДОПСКИ ОТРЯД
(1912—1913 г.)

Ф. 334г, 4 а. е., 1912—1913 г.

Формиран е за участие в Балканската война от 2-ра тракийска дивизия в състав 9-и, 21-ви, 27-и и 39-и пехотен полк.
Разформиран е на 28. VIII. 1913 г.

*

Заповеди по личния състав (1912—1913 г.).

Оперативни заповеди и релации за действията на отряда и 3-а бригада (1912 г.).

Дневник за военните действия на телеграфния взвод на отряда (1912—1913 г.).

ГЮМЮРДЖИНСКИ
ОТРЯД
(1913 г.).

Ф. 334б, 7 а. е., 1913 г.

Формиран е на 12. VII. 1913 г. от частите, намиращи се в Дедеагач, Гюмюрджина, Софлу, Кошукавак и Кърджали в състав два полка и смесена крепостно-обсадна група.
Участва в отбраната на Дедеагач.
Разформиран е през октомври 1913 г.

*

Заповеди по личния състав, списъци на офицери от 2-ри полк при отряда, оперативна преписка, списъци на ранени и убити и представени за награда чиновове.

БЕЛОМОРСКА
ОТБРАНА
(1915—1918 г.)

Ф. 334, 13 а. е., 1915—1918 г.

Щабът на Беломорската отбрана се формира през октомври 1916 г. със задача да отбранява беломорския бряг между устието на реките Места и Марица. В състава ѝ влизат артилерийски и противовъздушни батареи, шурмови групи, крепостнообсадна артилерия и обозни части.

Със Заповед № 1075/2. V. 1917 г. по Щаба на ДА Щабът на Беломорската отбрана се преустройва в щаб на пехотна дивизия в състав 1-ва опълченска бригада, полицейски ескадрон, 87-и пехотен, 25-и и 26-и артилерийски и 1-ви, 8-и и 10-и опълченски полк, пионерна дружина и прожекторно отделение.

През октомври 1918 г. Щабът и частите на Беломорската отбрана се демобилизират.

*

Заповеди по личния състав на Беломорската отбрана (1916—1918 г.), на дивизионното интендантство (1917—1918 г.).

Оперативни заповеди, релации (1916—1918 г.), наредби по инженерната част (1917—1918 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на 2-ра бригада от 10-а пех. родопска дивизия (1915—1917 г.), дневник за военните действия на 2-ра пех. бригада от Беломорската отбрана (1918 г.).

СОФИЙСКА
КРЕПОСТ
(1918 г.)

Ф. 1463а, 5 а. е., 1918 г.

Създадена е на 29. IX. 1918 г. във връзка с обявяване на София в обсадно положение по време на Войнишкото въстание за борба срещу въстаниците.

Разформирана е с вдигане на обсадното положение на 4. XI. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав, оперативни заповеди, телефонограми, писма и донесения за бойните действия, списъци на представени за награждаване военни чинове (IX—X. 1918 г.).

ЧЕРНОМОРСКИ УКРЕПЕН ФРОНТ

Ф. 988а, 6 а. е., 1944 г.

Черноморският укрепен фронт е формиран на 23. IV. 1944 г. с щаб във Варна със задачата да укрепи черноморското крайбрежие срещу евентуален десант.

На 29. IX. 1944 г. фронтът демобилизира.

*

Заповеди по личния състав (1944 г.).

Разчетна книга за офицери, чиновници и войници (1944 г.).

БЕЛОМОРСКИ УКРЕПЕН ФРОНТ (1944 г.)

Ф. 723, 8 а. е., 1944 г.

Беломорският укрепен фронт е формиран на 12. II. 1944 г. с щаб в Ксанти в състав три укрепителни района с щабове в градовете Сер, Кавала и Гюмюрджина.

Задачата му е била да осъществява техническото ръководство на всички постройки и да подвозва инструменти и материали за укрепване на беломорския бряг.

На 30. IX. 1944 г. Беломорският укрепен фронт демобилизира и се разформира поради прекратяване укрепяването на беломорския бряг.

*

Заповеди по личния състав (1944 г.).

Раздавателни книги за офицери, подофицери и войници (1944 г.).

ВАРНЕНСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1912—1918 г.)

Ф. 988, 180 а. е., 1912—1918 г.

Военновременно формирование със задача да организира Варна като укрепен пункт за продължителна отбрана.

В състава на пункта през 1915—1918 г. влизат 8-и и 48-и пехотен полк, полско с. с. отделение, пет брегови батареи от флота, една портова дружина от две роты и един пионерен взвод. Пунктът е в състава на 3-а отделна армия.

*

Заповеди по личния състав на пункта (1915—1918 г.).

Числени сведения по личния състав (1917 г.).

Списъци на преведени в пункта чинове (1915—1918 г.), заповеди оперативни, наредби и донесения по военните действия (1915 г.), дневници за военните действия (1912—1913 г.), релации за бойните действия (1912—1913, 1915—1918 г.), описание и резултати от артилерийския бой на 24-см брегова батарея и крайцера „Меджидие“ на 10. X. 1912 г.

Скици и планове на артилерийското управление на пункта (1916—1918 г.).

Кроки и планове на построените фортификационни и съобщителни работи (1915—1918 г.).

Раздавателни списъци за офицери, подофицери и чиновници (1915—1918 г.). Във фонда се съхраняват заповеди на легиона на Народната гвардия при Варненския укрепен пункт (1916—1917 г.).

ВИДИНСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1913—1918 г.)

Ф. 294, 64 а. е., 1913—1918 г.

Формиран е на 1. IV. 1913 г. Взема участие в Междусъюзническата война. Разформиран е на 28. VIII. 1913 г.

От 11. IX. 1915 г. укрепеният пункт отново се формира и участва в Първата световна война.

*

Заповеди по личния състав (1915—1917 г.).

Оперативни заповеди (1916—1917 г.), релации (1913 г.), бойни дневници (1913, 1915 г.), донесения (1916, 1917 г.), бюлетини (1916 г.).

Списъци на убити, ранени и наградени чинове (1913 г.).

Отчети за инженерните работи (1913 г.), планове, карти и скици по фортификационните постройки (1916 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и войници (1915—1918 г.).

ЛОМСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1915—1917 г.)

Ф. 295, 21 а. е., 1915—1917 г.

Формиран е на 5. IX. 1915 г. в състав едно артилерийско отделение от Видинския артилерийски полк.
Взема участие в Първата световна война.

*

Заповеди по личния състав (1915—1917 г.).

Дневници за военните действия (1915—1917 г.), рапорти и сведения по въоръжението (1916 г.).

СОФИЙСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1913—1917 г.)

Ф. 296, 5 а. е., 1913—1917 г.

Формиран е през юни 1913 г. със задача да осигури отбраната на София.

На 31. VII. 1913 г. пунктът се демобилизира.

По време на Първата световна война той се намира в Ниш.

*

Разпореждания по бойната готовност (1913 г.), донесения и рапорти по снабдяването (1913 г.).

Донесения по здравословното състояние на войниците (1917 г.)

БЕЛОГРАДЧИШКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1913 г.)

Ф. 296^a, 1 а. е., 1913 г.

Започва да функционира като самостоятелна част от 3. VII 1913 г.
Участва в Балканската война.

*

Оперативни заповеди, бойни дневници, релации и описания на бойните действия (1913 г.).

НИКОПОЛСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1915—1917 г.)

Ф. 296^b, 5 а. е., 1915—1917 г.

Формиран е за участие в Първата световна война.

*

Дневници за военните действия на 2/25 фунтова батарея (1915—1917 г.), на 3/9-фунтова батарея (1916 г.) и на 5/9-фунтова батарея (1916—1917 г.).

Кроки на укрепените позиции на Никопол (1915—1916 г.).

ОРЯХОВСКИ
УКРЕПЕН ПУНКТ
(1915—1916 г.)

Ф. 296а, 2 а. е., 1915—1916 г.

Формиран е за участие в Първата световна война.

*

Списъци на мобилизирани, записки, доклади, рапорти, удостоверения и др. по личния състав (1915 г.).

Кроки на укрепените позиции при Оряхово (1916 г.).

СОМОВИТСКИ
УКРЕПЕН ПУНКТ
(1915—1916 г.)

Ф. 296г, 1 а. е., 1915—1916 г.

Формиран е за участие в Първата световна война.

*

Кроки на укрепените позиции при Оряхово (1915—1916 г.).

СВИЩОВСКИ
УКРЕПЕН ПУНКТ

Ф. 723а, 3 а. е., 1915—1917 г.

Липсват данни за формирането, разформирането и целите на пункта.

*

Планове и скици по укрепяването на Свищов.

Дневник за военните действия на 4/9-фунтова батарея.

РУСЕНСКИ
УКРЕПЕН ПУНКТ
(1915—1917 г.)

Ф. 989, 52 а. е., 1915—1918 г.

Формиран е за осигуряване отбраната на Русе по време на Първата световна война в състав 5-и опълченски полк, 9-и допълващ ескадрон, 3-а 8,7-см скорострелна батарея, Дунавска част и 17-а погранична дружина. Пунктът е подчинен на III отделна армия.

Разформира се на 23. X. 1917 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1917 г.).

Оперативни заповеди и преписки (1915—1916 г.), сведения за бойния състав и бойната готовност на частите (1916 г.), разузнавателни известия за Румъния (1916 г.), отчети за дейността на нашата и неприятелската артилерия (1916 г.), дневници за военните действия (1915—1917 г.), релации (1916 г.), кроки и планове за укрепването на пункта (1915—1916 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1916—1917 г.), на подофицери и войници (1915—1917 г.).

БУРГАСКИ
УКРЕПЕН ПУНКТ
(1915—1918 г.)

Ф. 987, 101 а. е., 1915—1918 г.

Формиран е на 18. IX. 1915 г. в Бургас в състав 2-ри и 3-и опълченски полк и едно нескорострелно артилерийско отделение от 16-и артилерийски полк със задача да отбранява града. Пунктът е в оперативна зона от 1. X. 1915 до 29. IX. 1918 г.

Разформира се от 21. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав, именни списъци (1915—1918 г.), донесения за числения състав на частите (1915 г.).

Оперативни заповеди, бойни дневници, релации, планове, карти и схеми по отбраната на пункта (1915—1918 г.).

Рапорти, донесения и предписания по дисциплината и мерките против бягствата от фронта (1915, 1917 г.).

Ведомости за заплати на офицери и подофицери (1917—1918 г.).

ШУМЕНСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1915—1917 г.)

Ф. 990, 44 а. е., 1915—1917 г.

Формиран е в Шумен през септември 1915 г. в състав 4-и опълченски полк, допълващата батарея от 5-и арт. полк, допълващата батарея от Шуменския крепостен арт. полк, допълващия ескадрон от 10-и конен полк и допълващата полурота от 4-а пионерна дружина и тилови учреждения.

Влиза в състава на III отделна армия.

В оперативна зона е от 1. X. 1915 до 1. IX. 1916 г.

*

Заповеди по личния състав (1915—1917 г.).

Заповеди и наредби по интендантството (1915—1917 г.).

Бойни дневници (1916—1917 г.), разузнавателни известия и донесения (1915 г.), преписки и скици по укрепяването на пункта (1915—1916 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери, чиновници и войници (1915—1917 г.).

ТУТРАКАНСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ (1916—1917 г.)

Ф. 987а, 2 а. е., 1916—1917 г.

Военновременно формиране.

*

Дневник за военните действия на куполната 15-см Д/35-а батарея (1916—1917 г.).

ДЕДЕАГАЧКИ УКРЕПЕН ПУНКТ

Ф. 723б, 1 а. е., 1915 г.

Дедеагачкият укрепен пункт е формиран през септември 1915 г. със задача да укрепи беломорския бряг от Дедеагач и Макри до остров Буюкада срещу евентуален десант.

Окопаването на позициите се възлага на 40-и пехотен полк, 39-а и 40-а опълченска дружина и работници от града и околностите.

Подчинен е на 10-а пехотна дивизия.

Липсват данни за разформирването.

*

Оперативни преписки на артилерийското управление на Дедеагачкия укрепен пункт (1915 г.).

АРТИЛЕРИЯ НА ДЕДЕАГАЧКИЯ УКРЕПЕН ПУНКТ (1915—1917 г.)

(Артилерия от Дедеагачки гарнизон — 1915—1917 г.,

Артилерия в девия Беломорски участък — 1917 г.)

Ф. 1928, 4 а. е., 1915—1917 г.

Формирана е на 21. IX. 1915 г. в Дедеагач за отбрана на беломорския бряг от Макри до западния край на остров Буюкада.

На артилерията се придават 22 оръдия от Софийския крепостен артилерийски полк.

Частта се разделя на четири укрепени групи: Макренска, Икикурбаларска, Дедеагачка и Мухаджиркьойска. Всяка от тях има две отбранителни окопни линии — едната на самия бряг, а другата по южните склонове на хребетите.

Артилерията е била подчинена на началника на 10-а беломорска дивизия.

От 8. XII. 1915 г. към артилерията се формира Временен артилерийски парков взвод за тежките оръдия.

*

Заповеди по личния състав (1915—1917 г.)

МАКЕДОНСКА
ВОЕННОИНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1915—1918 г.)

Ф. 1546, 90 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е на 8. XII. 1915 г. със седалище в Скопие.
Намира се в оперативната зона от 8. XII. 1915 и до 29. IX. 1918 г.

От 1915 г. при управлението на областта са формирани отделения „Полска тайна полиция“ и „Цензурни комисии в околийските центрове“.

Към щаба на областта са формирани една планинска дивизия (1916 г.), военно-полеви съдилища в Скопие и Прилеп (1916 г.), местни военни болници, санитарен склад, разходни и базисни магазини (1916 г.).

От 6. VI. 1918 г. областта е разделена на окупационни райони, а от 11. VIII. 1918 г. — на Скопска и Щипска дивизионна област с по пет полкови военни окръжия.

От 7. X. 1918 г. седалището на щаба се установява в София.
От 16. XII. 1918 г. областта е разформирана.

*

Заповеди по личния състав (1915—1918 г.), по интендантството (1916—1917 г.), по охраната на железопътните линии (1917—1918 г.).

Заповеди и списъци на наградени военни чинове и граждански лица за участие в Първата световна война.

Донесения, рапорти и отчети за действията на частите (1915—1918 г.).

Донесения за отстъплението на войските от фронта (1918 г.).

Донесения за създаването на социалистически кръжоци (1917 г.).

Преписки по дейността на цензурните комисии (1916—1918 г.) и по разузнаването (1916—1917 г.).

Релации и дневници за военните действия (1916—1918 г.).

Разчетни книги (1915—1918 г.).

МОРАВСКА
ВОЕННОИНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1915—1918 г.)

Ф. 1548, 202 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е на 6. XII. 1915 г. със седалище в Ниш със задача да обедини военното и гражданското управление на Моравска административна област.

Към Моравската инспекционна област се разкриват интендантски складове и магазини (1916 г.), Разузнавателно бюро (1917 г.) и Бюро за издирване и поддържане на военни гробове (1917 г.). Към нея са формирани две позиционни картечни роти, инспекционна интендантска рота, огнестрелен парк, инженерен парк, продоволствен транспорт, планинска дружина и щаб за непосредствена охрана на железопътните съобщения на областта.

От 28. X. 1917 г. към щаба на областта се разкрива секция по статистика.

Областта се намира в оперативна зона от 17. XI. 1915 до 29. IX. 1918 г.

От 9. VII. 1918 г. седалището ѝ е в София.

Разформира се на 31. XII. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав на областта (1915—1918 г.) и на инспекционната интендантска рота (1917—1919 г.).

Заповеди и списъци на наградени чинове с български, германски и австроунгарски ордени и медали (1917—1918 г.).

Оперативни заповеди, инструкции, окръжни, планове, отчети и скици (1917—1918 г.).

Дневник за военните действия на Разузнавателното бюро (1918 г.).

Санитарни отчети (1916—1918 г.).

Преписки по издирване и залавяне на военнопленници и бегълци (1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1916—1918 г.).

ПЛАНИНСКА ДРУЖИНА
ПРИ МОРАВСКАТА
ВОЕННОИНСПЕКЦИОННА ОБЛАСТ
(1917—1918 г.)

Ф. 1547, 22 а. е., 1917—1918 г.

Формирана е на 1. X. 1917 г. в Ниш в състав 4-а и 5-а не-
скорострелна планинска батарея, партизанска рота и партизански
взводове.

Разформирана е на 21. XII. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав и списъци на чинове (1917—1918 г.).
Дневници за военните действия на 29-и и 23-и планински взвод
(1917—1918 г.).

Раздавателни ведомости на 2-ра планинска батарея (1917—
1918 г.).

ДРАМСКА
ОБЛАСТНА ВОЕННА
ИНСПЕКЦИЯ
(1916—1918 г.)

Ф. 1545, 4 а. е., 1916—1918 г.

Формирана е на 5. X. 1916 г. със седалище в Драма, под-
чинена на Щаба на Действащата армия.
В оперативна зона е от 5. X. 1916 до 29. XI. 1918 г.
Няма данни за разформиране на инспекцията.

*

Заповеди по личния състав (1916—1918 г.).
Сведения за подготовка на революция в България, за изда-
ванена брошурата „Червена седмица“ и др. (1916—1918 г.).

ТРАКИЙСКО
ВОЕННО ГУБЕРНАТОРСТВО
(1912—1913 г.)

Ф. 1647^a, 2 а. е., 1912—1913 г.

Формирано е през 1912 г. със задача да организира адми-
нистративно-управленческата дейност и да поддържа реда и си-
гурността в освободените земи.

Разформирано е през 1913 г.

*

Молби на граждани за назначаване на служба (1912—1913 г.).
Списъци на наградени с ордени „За храброст“ за отличие през
войната с Турция (1913 г.).

МАКЕДОНСКО
ВОЕННО ГУБЕРНАТОРСТВО
(1912—1913 г.)

Ф. 1647, 44 а. е., 1912—1913 г.

Формирано е на 7. XII. 1912 г. в Сер със задача да поддър-
жа реда и безопасността в освободените македонски земи.

За целта са формиран две пехотни бригади: Македонска
полева подвижна конница и Народна милиция.

Организира се и курс за подготовка на секретар бирници в
общините.

През 1913 г. седалището на губернаторството се премества
последователно в Демир Хисар, Горна Джумая и София. На
25. VII. 1913 г. се разформира.

*

Заповеди (1912—1913 г.) и сведения (1913 г.) по личния състав,
заповеди и преписки по управлението на българските войски в
Солунската област (1912—1913 г.).

Заповеди, разпореждания и донесения по административното
отделение и уреждане на общините (1913 г.), по санитарното съ-
стояние — уреждане на болници, назначаване на лекари, про-
тивоепидемични мерки (1913 г.), по уреждане на финансите
(1913 г.).

ВТОРА
ОКУПАЦИОННА БРИГАДА
(1917—1918 г.)

Ф. 1546, 1 а. е., 1917—1918 г.

Формирана на 16. V. 1917 г. в Скопие от Допълващия македонски и 13-и опълченски полк. Бригадата е подчинена на Македонската военноевнспекционна област.

От 28. III. 1918 г. към бригадата е формиран конен товарен транспорт в състав 4 ешелона.

Разформирана е на 13. X. 1918 г. в София.

*

Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).

Заповеди и списъци на наградени чиновци с австроунгарски и германски ордени и медали (1917 г.).

ПЪРВИ
БРИГАДЕН ОКУПАЦИОНЕН
РАЙОН
(1917—1918 г.)

(Окупационна бригада при Моравската военноевнспекционна област — 1917 г.
Първа окупационна бригада при Моравската военноевнспекционна област — 1917 г.,

Първи бригаден окупационен район — 1917—1918 г.)

Ф. 1552, 6 а. е., 1917—1918 г.

Районът е формиран на 10. IV. 1917 г. в Ниш в състав 9-и маршеви и 11-и и 12-и опълченски полк.

От 10. V. 1917 до 29. IX. 1918 г. е в оперативна зона.

Разформиран е на 31. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).

Оперативни заповеди, разпореждания и донесения (1917—1918 г.).

ВТОРИ
БРИГАДЕН ОКУПАЦИОНЕН
РАЙОН ПРИ МОРАВСКАТА
ВОЕННОЕВНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1917—1918 г.)

Ф. 1549, 3 а. е., 1917—1918 г.

Формиран е на 26. VI. 1917 г. със заповед по Моравската военноевнспекционна област със седалище в Ниш.

Разформиран е през октомври 1918 г.

*

Заповеди по личния състав, оперативна заповед (1917—1918 г.).

ТРЕТИ
БРИГАДЕН ОКУПАЦИОНЕН
РАЙОН ПРИ МОРАВСКАТА
ВОЕННОЕВНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1917—1918 г.)

Ф. 1550, 6 а. е., 1917—1918 г.

Формиран е със заповед по Моравската военноевнспекционна област от 1. VIII. 1917 г. в Лесковац на Морава.

Разформиран е на 19. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).

Оперативни заповеди (1918 г.).

Списъци на наградени чиновци (1918 г.).

Нареждания, заповеди, рапорти и донесения по разузнаването за излизане от печат на брошурата „Червена седмица“ с революционно съдържание и преписки по шифъра (1918 г.).

ПЪРВИ
ПОЛКОВИ ОКУПАЦИОНЕН
РАЙОН
(1917—1918 г.)

Ф. 1552, 9 а. е., 1917—1918 г.

Формиран е на 1. VIII. 1917 г. от 17-а и 35-а допълваща дру-
жина със седалище във Врая.
Разформиран е на 16. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).
Материали на фондообразователя се съхраняват и на ф. 102.

ВТОРИ
ПОЛКОВИ ОКУПАЦИОНЕН
РАЙОН ПРИ МОРАВСКАТА
ВОЕННОИНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1917—1918 г.)

Ф. 1549, 9 а. е., 1917—1918 г.

Формиран е на 28. VII. 1917 г. със заповед по Моравската
военноинспекционна област със седалище в Лесковац на Морава.
Влиза в състава на 3-и бригаден окупационен район.
Разформиран е на 20. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав, статистически сведения (1917—
1918 г.), заповеди и списъци на наградени офицери с чужди ор-
дени и на войници с български ордени и повишени в звание
1918 г.).

ТРЕТИ
ПОЛКОВИ ОКУПАЦИОНЕН
РАЙОН ПРИ МОРАВСКАТА
ВОЕННОИНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1917—1918 г.)

Ф. 1550, 4 а. е., 1917—1918 г.

Формиран е на 31. VII. 1917 г. със заповед по Моравската
военноинспекционна област. Влиза в състава на Втори бригаден
окупационен район.
Разформиран е на 31. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).

ЧЕТВЪРТИ
ПОЛКОВИ ОКУПАЦИОНЕН
РАЙОН ПРИ МОРАВСКАТА
ВОЕННОИНСПЕКЦИОННА
ОБЛАСТ
(1917—1918 г.)

Ф. 1551, 2 а. е., 1917 — 1918 г.

Формиран е със заповед по Моравската военноинспекционна
област от 8. VIII. 1917 г. със седалище в Ниш.
Влиза в състава на Втори бригаден окупационен район.
Разформиран е през 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).
Донесения и отчети по разузнаването на 2-ра допълваща дру-
жина (1917 г.).

ВОЕННА АКАДЕМИЯ (1914—1944 г.)

(Военна академия — 1914—1931 г.,
Преподавателски курс — 1931—1938 г.)
Ф. 1517, 16 а. е., 1914—1944 г.

Със заповед по Военното ведомство от 9. V. 1912 г. е обявено, че на 1. X. с. г. ще се открие Военната академия. Поради започване на Балканската война тя е открита през 1914 г.

Към академията има два отдела: Общ и Интендантски.
През 1932 г. се формира тримесечен курс за офицери, завършили висши технически училища в чужбина.

От 1. II до 18. IX. 1944 г. академията е евакуирана в Ловеч.

*

Заповеди по личния състав (1914, 1927—1944 г.).

Протоколни книги на академичния съвет, изпитни листове (1926—1944 г.).

Алфавитни книги за офицери (1938—1944 г.).

Ведомости за заплати (1915—1919 г.)

НАРОДНО ВОЕННО УЧИЛИЩЕ (НВУ) (1878—1945 г.)

(Софийско военно училище — 1878—1881 г.,
Военно училище — 1881—1945 г.)
Ф. 1521, 604 а. е., 1878—1945 г.

Открито е на 1. IX. 1878 г. във Филипопол по заповед на княз Дондуков-Корсаков. Същата година на 20. II се премества в София. На 15. I. 1879 г. е зачислен първият випуск юнкери. Първият началник на училището е капитан Флейшер.

На 30. VIII. 1881 г. на училището е връчено знаме. На 24. VIII. 1886 г. училището се разформира във връзка с детронирването на Батенберг и знамето е унищожено.

За участие в Балканската война в частите на Действащата армия са изпратени портупей юнкери и офицерски кандидати.

През Първата световна война Военното училище се слива със Школата за запасни подпоручици и остава да функционира до демобилизацията — октомври 1918 г.

Училището взема участие в потушаването на Владайското (1918 г.) и Септемврийското (1923 г.) въстание.

От 1931 до 1941 г. към него са формирани школи и курсове за подготовка на офицери и подофицери.

От 1937 г. към училището се открива Военна гимназия с тригодишен срок на обучение, която се закрива на 6. X. 1944 г.

По време на Отечествената война в училището се формират курсове за обучението на доброволки в санитарно и свързочно дело. От 15. X. 1944 до 18. I. 1945 г. функционира курс за подготовка и подготовка на офицери от партизанските отряди.

От 16. II. 1945 г. училището се преименува в Народно военно училище „В. Левски“.

*

Заповеди по личния състав (1878—1945 г.).

Заповеди по мобилизацията и демобилизацията (1915—1918 г.), списъци на наградени с ордени юнкери (1885 г.) и офицери (1912—1913 г.).

Азбучни книги (служебни списъци) за офицери, подофицери, чиновници, юнкери, кадети и войници (1878—1945 г.) с данни за службата на Георги Кирков (1890 г.), Гоце Делчев (Георги Делчев) 1894 г.), Владимир Заимов (1900—1907 г.), Христо Смирненски (Христо Димитров Димитров) (1917—1918 г.), Владо Тричков (Владимир Йосифов Тричков) (1917—1919 г.).

Оценителни листове и дипломи за кадети и юнкери (1878—1945 г.), атестати за юнкери (1878—1945 г.).

Донесения, рапорти, сведения и др. за разпространението на социалистическите идеи във Военното училище и борбата против техните носители (1894—1914 г.).

Спомени за историята на Военното училище в първите години от създаването му (1878—1885 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1906—1945 г.).

АРТИЛЕРИЙСКА ШКОЛА (1917—1944 г.)

(Офицерска артилерийска стрелкова школа — 1917—1920 г.)
Ф. 1529, 60 а. е., 1917—1944 г.

Формирана е на 1. XII. 1917 г. в Сливница като самостоятелна част към ЩДА.

От 1. I. 1918 г. към школата се формира курс за артилерийски измервателни команди и за батерейни командири.

От 30. XI. 1918 г. школата се разформира.

На 25. III. 1919 г. тя отново се формира като поделение на Артилерийската инспекция, а от 1. IV с. г. се разгръща като самостоятелна част.

От 29. VII. 1919 г. школата се премества в София.

Съгласно постановлението на Ньойския договор тя е разформирана от 1. XII. 1920 г. и наново е формирана от 15. VIII. 1934 г.

През периода 1934—1944 г. в школата се формират курсове за подготовка на офицери и подофицери от различни специалности.

Части на школата вземат участие в първата фаза на Отечествената война.

*

Заповеди по личния състав (1917—1920, 1934—1944 г.), служебни списъци и азбучни книги за офицери, подофицери и войници (1934—1944 г.).

Списък на наградени офицери и подофицери с ордени и медали (1939 г.).

Ведомости за заплати (1917—1920, 1935—1944 г.).

ВОЕННОМОРСКО УЧИЛИЩЕ (1881—1944 г.).

(Машинна школа — 1881—1900 г.,
Машинно училище — 1900—1929 г.,
Морско училище — 1929—1942 г.)
Ф. 1041, 235 а. е., 1889—1944 г.

През януари 1881 г. към Дунавската флотилия в Русе се открива Машинна школа с началник капитан-лейтенант Конкеевич. В школата се приемат деца от 14- до 18-годишна възраст с цел „да ги подготвят за машинисти и други мастерства“.

През 1889 г. към школата се открива „кочегарен“ клас (огняри).

През 1892 г. е обявено „Положение на Унтерофицерската морска школа при флотилията и морската част“.

През 1900 г. Унтерофицерската школа се закрива и се създават две нови училища — машинно и минно — със срок на обучение съответно 5 и 4 години за попълване на флота с технически кадри.

Същата година Машинното училище се предислоцира във Варна и се придава към Морската част.

През 1912 г. се формират 5 специални школи — минна, артилерийска, рулева, огнярска и водолазна — с 2-годишен курс на обучение. Същата година е обявен „Временен правилник за специалните школи от учебната част на флота“.

През 1917 г. Машинното училище се разделя на две отделения — машинно и електротехническо.

През 1921 г. се формират „Морско механико-техническо училище и морски специални технически школи към Търговско-морската учебна част“.

През 1922 г. училището и школата минават в подчинение на Министерството на железниците, пощите и телеграфите.

От 1926 г. Машинното училище се преподчинява на Морската учебна част, а от 1929 г. се преименува в Морско училище. От 1934 г. към него функционира Школа за кандидат подофицери.

От 1935 г. училището е предислоцирано в Созопол.

Със Заповед № 90а/19. XII. 1937 г. на командира на Морската дивизия на училището е връчено бойно знаме.

От 1940 г. Морското училище е преместено отново във Варна.

С Указ № 17/26. III. 1942 г. Морското училище се преименува във Военноморско училище с три отдела — за строеви морски офицери, за навигационен команден личен състав и за машинни морски офицери — със срок на обучение три години. От 1942 г. към него се открива гимназиален отдел, а през 1943 г. се открива морски отдел на ШЗО при училището.

Възпитаници на училището са Никола Й. Вапцаров и Антон Иванов.

*

Заповеди по личния състав (1917—1944 г.), азбучни списъци на офицери и чиновници (1889—1936 г.) и войници (1900—1944 г.).

Главни класни книги на учениците (1911—1944 г.), зрелостни свидетелства (1911—1944 г.), диплома (1936—1944 г.).

Приложения книги на училищния съвет (1937—1943 г.).

Преписки по доставката и закупуването на плавателни съдове и съоръжения (1920—1926, 1940—1944 г.).

Преписки по изработването на правилник на Морското училище (1936—1940 г.).

Ведомости за заплати (1916—1944 г.).

ВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ
ОТ ВЪЗДУШНИЯ УЧЕБЕН
ПОЛК
(1924—1944 г.)

(Авиационно училище — 1924—1930 г.,
Учебен орляк — 1930—1938 г.,
Въздухоплавателни школи от въздушните войски — 1938 г.,
Въздушни школи — 1939 г.,
Въздушен учебен полк — 1940—1942 г.)
Ф. 1535, 205 а. е., 1924—1944 г.

Авиационното училище започва да функционира като самостоятелна част от I. X. 1924 г. на „аеропристанище“ Божурище. Дотогава то е било под ведомството на Дирекцията на въздухоплаването.

От 30. XI. 1926 г. училището се предислоцира в „аеропристанище“ Казанлък.

*

Заповеди по личния състав (1921—1944 г.), по въоръжението (1937—1944 г.), по дисциплината, против действията на комунистите, по ПВХЗ на летище Казанлък (1939—1944 г.).

Азбучна книга за ученици (1924—1929 г.).

Служебни списъци на офицери, подофицери, чиновници и войници (1926—1944 г.).

Заповеди, таблици и планове за условните наименования на частите и сигналите при ПВО (1940—1944 г.).

Таблици за попълване на въздушните части със самолетни и автомобилни материали (1942—1943 г.).

Планове за занятията с летците и техниците свързочници (1912—1944 г.).

Ведомости за заплати (1924—1944 г.).

Към фонда се съхраняват архивни материали на Техническата подофицерска школа от Въздушния учебен полк — Карлово (1943—1944 г.) и Второстепенното летищно комендантство — Казанлък (1944 г.).

АЕРОПЛАННО
УЧИЛИЩЕ
ПРИ ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНАТА
ДРУЖИНА
(1915—1919 г.)

Ф. 1533а, 8 а. е., 1916—1919 г.

Училището е формирано на 26. XI. 1915 г. със задача да подготви пилоти, техници, навигатори и други специалисти за нуждите на българската авиация по време на Първата световна война.

*

Годишни отчети за дейността на училището (1916 г.). Донесения и релации (1917—1919 г.).

КАВАЛЕРИЙСКА
ШКОЛА
(1899—1944 г.)

(Кавалерийски курс — 1899—1905 г.,
Кавалерийска школа — 1906—1920 г.,
Кавалерийски курс при военното училище — 1921—1929 г.,
Кавалерийски отдел от школата за РБЕК — 1930—1933 г.)
Ф. 1530, 92 а. е., 1899—1944 г.

През 1899 г. Кавалерийският курс е със седалище в София. През 1912 г. школата се разформира и отново е формирана в Горна баня от 7. VIII. 1913 г.

По време на мобилизацията 1915 г. школата се разформира, като се формира комендантска секция при ЩДА.

На 1. XI. 1918 г. школата отново се формира от личния състав на комендантската секция и ординарския ескадрон при ЩДА.

От 1936 г. седалището на школата е в Сливен.

През периода 1939—1944 г. в школата се формират курсове за усъвършенстване на ескадронни взводни командири и фелдфебели.

*

Заповеди по личния състав (1899—1944 г.), обявени присъди срещу участници в комунистически конспирации (1942 г.), азбучна книга за войници (1902 г.), служебни списъци на добро-

волци, войници (1923—1944 г.) и офицери (1926—1944 г.) и подофицери (1924—1944 г.).

Медицински актове (1942 г.).

Ведомости за заплати (1904—1919, 1938—1944 г.).

ТЕЛЕГРАФОПОЩЕНСКО УЧИЛИЩЕ (1922—1944 г.)

(Механико-телеграфопощенско училище — 1922 г.)
Ф. 1490, 110 а. е., 1922—1944 г.

Училището е формирано през 1922 г. в София към Министерството на железниците в два отдела: среден и професионален.

От 1939 г. то се реорганизира в Школа към ОВ свързочен полк — София.

*

Заповеди по личния състав (1922—1938 г.), алфавитни книги за ученици и войници (1922—1944 г.), дипломи и зрелостни свидетелства (1922—1944 г.), правилник и програми за учебния материал (1923 г.), ведомости за заплати (1922—1940 г.).

КАРТЕЧНО УЧИЛИЩЕ ПРИ ПЪРВА АРМИЯ (1918 г.)

Ф. 239, 2 а. е., 1918 г.

Съгласно Заповед № 1192/6. ХІІ. 1917 г. на Действащата армия от 15. І. 1918 се формира Картечно училище към Управлението на началника на артилерията при І армия със седалище в с. Пирава.

Предназначението му е да се затвърдят и усъвършенствуват познанията по картечно дело на офицерите, подофицерите и войниците от картечните части чрез свикване на периодични курсове.

Училището е било в състав 3 офицери, 1 чиновник и 36 низши чиновници.

Липсват данни за разформирването му.

*

Заповеди по личния състав (1918 г.) (съхранявани на ф. 48, а. е. 31).

Раздавателни списъци за подофицери и войници.

ИНЖЕНЕРНА ШКОЛА (1933—1944 г.)

(Инженерен отдел от ШРБЕК — 1930—1933 г.,
Инженерна школа — 1933—1939 г.,
Инженерно-свързочна школа — 1939—1942 г.)
Ф. 1525, 11 а. е., 1930—1944 г.

До 1933 г. военнотехническите кадри се обучават в инженерния отдел на Школата за ротни, батальонни и ескадронни командири. През 1933 г. се реорганизира в Инженерна школа и работи до 1944 г.

*

Заповеди по личния състав на Инженерния отдел на ШРБЕК (1900—1933 г.) и на Инженерната школа (1933—1944 г.).

Ведомости за заплати (1944 г.).

Към фонда се съхраняват списъци за мобилизация и демобилизация на Общовойсковата инженерна щурмова дружина (1944 г.).

СОФИЙСКО ВОЕННОФЕЛДШЕРСКО МЕДИЦИНСКО УЧИЛИЩЕ (1879—1889 г.)

Ф. 1528, 1 а. е., 1883—1884 г.

Непосредствено след Освобождението в София и Варна се откриват военни фелдшерски училища за попълване на войската с медицински кадри. През 1883 г. училищата се разформират.

С Указ № 16/4. II. 1888 г. се открива фелдшерско училище с две отделения — медицинско и ветеринарно — с двегодишен курс на обучение.

С Указ № 2/3. I. 1889 г. фелдшерското училище се закрива и се разкрива фелдшерско отделение към Военното училище.

*

Заповеди по личния състав (1883—1884 г.).

ОБЩОВОЙСКОВА ВЕТЕРИНАРНА ЛЕЧЕБНИЦА (1881—1904 г.)

(Ветеринарно подофицерско училище — 1907—1908 г.,
Общ ветеринарен лазарет — 1908 г.,
Ветеринарно подофицерско училище — 1908—1920 г.,
Гарнизонна ветеринарна лечебница — 1921—1938 г.)
Ф. 1516, 57 а. е., 1900—1944 г.

Лечебницата е формирана през 1881 г., непосредствено подчинена на инспектора на кавалерията.

*

Заповеди по личния състав (1900—1944 г.), списъци с оценки на завършилите курсовете (1900—1944 г.).
Ведомости за заплати (1914—1944 г.).

ШКОЛА ЗА ЗАПАСНИ ОФИЦЕРИ — ШЗО (1901—1944 г.)

(Школа за запасни офицери (ШЗО) — 1901—1920 г.,
Втора софийска жандармерийска дружина — 1921—1928 г.,
Софийска окръжна жандармерия (ШЗО) — 1928—1934 г.)
Ф. 1520, 334 а. е., 1901—1944 г.

Формирана е през февруари 1901 г. в Княжево с курс на обучение II месеца.

От 1903 г. в строево и учебно отношение школата е подчинена на Военното училище, а в домакинско — на Военното министерство.

През учебната 1906—1907 г. към школата е открит временен клон от Военното училище.

От 19. IX. 1912 до 15. VIII. 1913 г. тя се закрива и всички школници са изпратени по частите.

По време на Първата световна война школата се слива с Военното училище. От 20. X. 1918 г. тя се отделя от него и започва да функционира самостоятелно.

По време на Ньойския договор школата се преименува във Втора софийска дружина, която участва в потушаването на Септемврийското въстание 1923 г. на гара Костенец бая и Враца.

След 1934 г. тя приема явното си наименование ШЗО.

През периода 1941—1944 г. много школници вземат активно участие в антифашистката борба.

*

Заповеди по личния състав (1911—1944 г.), служебни списъци на офицери и подофицери и азбучни книги за войници (1901—1942 г.) с данни за службата на Васил Коларов и Антон Попов (1902 г.), Йордан Йовков (1902—1903 г.), Димчо Дебелянов (1913 г.), Георги Дамянов (1915 г.), Христо Кърпачев (1932—1933 г.), Дичо Петров (1940—1941 г.).

Албум на личния състав на картечната рота при ШЗО (1928—1930 г.).

Годишни отчети на школата (1927—1944 г.), оценителни листове на школниците (1927—1944 г.), сведения за школниците по роти (1941—1944 г.).

План за подготовка на школниците (1930—1931 г.).

Записки по Военна дидактика (1930—1931 г.) на майор Попдимитров.

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1904—1944 г.), на войници (1922—1938 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на Школата за запасни подпоручици — Скопие (1916 г.) с началник полк. Дрангов.

ПЕХОТНА ШКОЛА (1915—1944 г.)

(Пехотна стрелкова школа — 1915—1918—1919 г.,

Офицерска стрелкова школа — 1915 г.,

Пехотна офицерска школа — 1919—1920 г.,

Първа софийска жандармерийска дружина — 1921—1926 г.,

Софийска окръжна пеша жандармерия — 1926—1927 г.,

Школа за ротни, батерейни и ескадронни командири — 1928—1929 г.,
Търновска окръжна жандармерия — 1929—1934 г.)
Ф. 1518; 167 а. е., 1915—1944 г.

Школата е формирана на 1. I. 1915 г. в София. Във връзка с общата мобилизация на 11. IX. 1915 г. тя е разформирана и от ново е формирана на 23. X. 1918 г.

От 16. IX. 1927 г. школата се премества в Княжево, а от 8. VI. 1929 г. — във В. Търново.

Школата организира курсове за подготовка и преподготовка на офицери, подофицери, оръжейници, химици, минохвъргачи, свързочници и др.

През 1943—1944 г. към нея се открива клон на ШЗО.

През 1944 г. чиновете от школата вземат участие в преследването на партизани от Горнооряховския и Габровско-Севлиево-ския отряд.

*

Заповеди по личния състав (1915, 1918—1944 г.), азбучни книги за офицери (1921—1944 г.), подофицери (1915—1919, 1921—1944 г.), доброволци войници (1921—1939 г.), списъци за наградени офицери и подофицери (1923 г.), обявени присъди срещу военнослужещи, участници в антифашистката борба (1933, 1942, 1944 г.).
Ведомости за заплати (1915, 1919, 1921—1944 г.).

ШКОЛА ЗА ПЕХОТНИ ПОДОФИЦЕРИ — ОДРИН (1916—1917 г.)

Ф. 1531, 5 а. е., 1916—1917 г.

Школата е формирана през 1916 г. със задача да подготви кандидат-подофицерски кадър от младите войници — набор 41.

Разформирана е на 27. III. 1917 г.

Школата е била в оперативна зона от 20. XI. 1916 г. до 27. III. 1917 г.

*

Заповеди по личния състав (1916—1917 г.).
Оценителни листове и учебни програми (1916—1917 г.).
Ведомости за заплати (1916—1917 г.).

ШКОЛА ЗА ПЕХОТНИ ПОДОФИЦЕРИ — НИШ (1917—1918 г.)

Ф. 1532, 10 а. е., 1917—1918 г.

Школата е формирана през октомври 1917 г. със заповед по Действащата армия със задача да подготви млади войници от набор 42 за подофицери в пехотата.

Разформирана е на 11. X. 1918 г.

*

Заповеди по личния състав и списъци на войници (1917—1918 г.).

Ведомости за заплати (1917—1918 г.).

ШКОЛА ЗА ТРУДОВИ ОФИЦЕРИ (1938—1945 г.)

(Школа за подготовка на трудови офицери — 1938—1941 г.,

Школа за трудови офицери — 1941—1945 г.)

Ф. 2001, 23 а. е., 1938—1945 г.

Школата е формирана на 3. XI. 1938 г. в София със задача да подготвя офицери за трудовите войски.

Курс на обучение — 1 година.

*

Заповеди по личния състав (1938—1945 г.).
Раздавателни ведомости (1940—1945 г.).
Снимки из живота на школата (1939 г.).

РАЗДЕЛ III

ФОНДОВЕ
НА ВОЕННОМОРСКИЯ ФЛОТ,
ВЪЗДУШНИТЕ
И ТРУДОВИТЕ ВОЙСКИ

ЧЕРНОМОРСКИ

ФЛОТ

(1897—1945 г.)

Ф. 1027, 821 а. е., 1878—1945 г.

Формираната през 1879 г. Флотилия и морска част през 1897 г. се разделя на две части: Дунавска флотилия с щаб в Русе и Морска част с щаб във Варна.

През 1898 г. двете части отново се обединяват във флот с щаб във Варна. Тази организация се запазва до 1920 г., когато по силата на Ньойския договор флотът престава да съществува и се създава Морска полицейска служба и Дунавска речна полицейска служба. Те се намират под ведомството на отделение „Морска и речна полицейска служба и морски училища“ при Главната дирекция на железниците и пристанищата.

През 1928 г. отново се формира Щаб на флота в София, а от 1933 г. — във Варна. В подчинение на началника на флота се намират и формираната през 1933 г. Черноморска флотилия в състав: торпеден и минен дивизион, крайбрежна дружина и домакински взвод.

До 1945 г. структурата на флота остава без промени.

*

Заповеди по личния състав на флота (1897—1944 г.), на Черноморската флотилия (1933—1944 г.), на завеждащия Морската част (1879—1880 г.), на началника на Флотилията и морската част (1880—1897 г.), на крайбрежната жандармерийска дружина (1921—1925 г.), на работилницата при Морската полицейска служба (1922—1926 г.) и на Морската полицейска служба (1921—1938 г.).

Служебни списъци на офицери (1878—1944 г.) и войници (1896—1944 г.).

Оперативни заповеди и бойни дневници (1912—1913, 1915—1918), релации за минните заграждения в Беломорието (1912—1913 г.), донесения за торпилирането на крайцера „Хамидие“ (1912 г.), рапорти и дознания за бунта на крайцера „Надежда“ (1918 г.).

Преписки и програми за занятия с моряците (1915—1918 г.), за приемането и обучението на моряци в ШЗО и на Морското училище (1942—1944 г.).

Заповеди за наказания на моряци за проявено недоволство от началниците (1907 г.), за четене на комунистическа литература (1908 г.), за обявени присъди срещу моряци, провеждали комунистическа дейност (1934, 1942—1944 г.).

Заповеди, списъци и преписки със сведения за Иван Загубански (1892 г.), Антон Иванов (1902—1907 г.) и др.

Списъци на моряци, доброволци в Отечествена война (1944 г.).

Преписки по доставката и приемането на кораби (1906, 1912—1913, 1920—1921, 1938 г.).

Стражеви дневници на корабите „Храбри“, „Строги“, „Смели“ и „Дръзки“ (1923—1937 г.).

Ведомости за заплати (1913—1944 г.).

Към фонда се съхраняват резолюции на отечественофронтovski събрания в Дунавския флот (1944 г.).

БЕЛОМОРСКА

ФЛОТИЛИЯ

(1915—1944 г.)

(Беломорска част — 1915—1918 г.,

Беломорски окупационен отряд — 1941 г.)

Ф. 1043, 106 а. е., 1915—1944 г.

Формирана е през 1915 г. в Дедеагач в състав: управление минна отбрана, семафорна служба и работилница.

През 1918 г. Беломорската част е демобилизирана. Съгласно постановленията на Ньойския договор тя напуска Беломорието и се установява във Варна.

През 1941 г. се формира Беломорският окупационен отряд с щаб в Кавала и се преименува в Беломорска флотилия, която след 9. IX. 1944 г. напуска Беломорието и се разформира.

*

Заповеди по личния състав (1915—1918, 1941—1944 г.), именни и служебни списъци на войници (1915—1918 г.), преписки по зачисляване и уволняване на набори, мобилизиране на запасни (1915—1918, 1941—1944 г.).

Оперативни заповеди, бойни дневници и релации на Беломорската отбрана (1915—1918 г.).

Заповеди и донесения с данни за разпространяване на комунистически идеи във войската (1918 г.) и за разкрита войнишка конспирация в Беломорската флотилия (1943 г.).

Доклад за подготовката и извършването на акцията по при-

съединяването на Дедеагачкия гарнизон към властта на Отечественния фронт (1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и войници (1915—1918, 1941—1945 г.).

ДУНАВСКА

ФЛОТИЛИЯ

(1879—1944 г.)

(Флотилия и морска част — 1879—1897 г.,

Дунавска флотилия — 1897—1920 г.,

Дунавска речна полицейска служба — 1920—1933 г.)

Ф. 1042, 211 а. е., 1885—1944 г.

Дунавската флотилия е формирана на 12. VIII. 1879 г. под ръководството на руски офицери. Първ командир на Флотилията и морската част е кап. лейтенант Александър Конкеевич.

През 1897 г. Флотилията и морската част се разделя и се формира Дунавска флотилия с щаб в Русе и Морска част с щаб във Варна.

През 1898 г. отново се обединяват със седалище на щаба във Варна.

През 1920 г. Дунавската флотилия се преименува в Дунавска речна полицейска служба.

Дунавската флотилия взема участие в Балканската, Първата световна и Отечественната война.

*

Заповеди по личния състав (1885—1944 г.), алфавитни книги за войници (1894—1944 г.), служебни списъци за офицери (1908—1944 г.) и подофицери (1938—1944 г.).

Списъци на офицери, подофицери и моряци, загинали във войните от 1912—1913 и 1915—1918 г.

Бойни дневници (1912—1913 г.).

Релации (1916 г.).

Преписки по минирането на пристанищата на Мраморно и Бяло море (1912—1913 г.).

Доклад за действията на Дунавския флот през Отечественната война (1944—1945 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и чиновници (1902—1944 г.).

**МОРСКА
ДИВИЗИЯ**
(1937—1938 г.)

Ф. 1044, 5 а. е., 1937—1938 г.

През 1937 г. флотът се развърща в Морска дивизия в състав: Щаб на дивизията, Черноморски флот, Крайбрежна наблюдателна и свързочна дружина, Дунавска флотилия, Морско училище, Варненска и Бургаска брегова артилерия.

Дивизията е подчинена на началника на Трета военна инспекционна област.

От 1. I. 1938 г. Щабът на Морската дивизия се преименува в Щаб на флота.

*

Заповеди по личния състав за учебните занимания с войнишкия състав в школите и курсовете и за връчване на бойни знамена на части на дивизията.

Упътвания за подбора на юнкерите в Морското училище.

Наредби по вътрешния ред в частите, провеждане на тържества и др.

**ЩАБ НА
ВЪЗДУШНИТЕ ВОЙСКИ**
(1906—1944 г.)

(Въздухоплавателно отделение при ЖП дружина — 1906—1912 г.,
Аеропланна рота — 1912—1915 г.,
Аеропланно отделение при ЩДА — 1915—1916 г.,
Аеропланна дружина при ЩДА — 1916—1920 г.,
Въздухоплавателно отделение — 1920—1938 г.)
Ф. 1049, 219 а. е., 1922—1944 г.

На 23. II. 1906 г. се формира първата въздушна част към ЖП дружина в София, която прераства през 1912 г. в Аеропланна рота с три отделения и взема участие в Балканската война.

По време на Първата световна война към Щаба на Действащата армия се формира Въздухоплавателна дружина.

По силата на Ньойския договор през 1920 г. е унищожена цялата въздухоплавателна техника, като се формира едно Въздухоплавателно отделение с митническо-полицейско предназначение.

През 1921 г. се формира Гражданско въздухоплавателно отделение при Главната дирекция на пощите, телеграфите, телефоните и въздухоплаването.

През 1938 г. се формират Въздушни войски в състав: Щаб на ВВ, четири армейски, един бомбардировъчен и един учебен орляк и въздушни школи.

През 1939 г. се формира самолетна работилница в Пловдив.

През 1944 г. се формира Безмоторно училище към Въздушното училище в Казанлък.

Щабът не взема участие в Отечествената война, но е формирал и изпращал части на фронта.

*

Заповеди по личния състав (1924—1944 г.), на началника на авиацията (1927—1928 г.), на началника на Летателния отдел (1929—1936 г.), на инспектора на Въздухоплаването (1930 г.), по Въздушния полк (1931—1935 г.).

Заповеди, протоколи и други по приемане на самолети (1936 г.), протоколи и дознания по самолетни катастрофи (1938—1944 г.), наредби по въздухоплаването (1928—1938 г.).

Регистър за издадените свидетелства за летателна правоспособност, позволителни на пилоти, аеромонтьори и навигатори (1925—1938 г.).

Присъди срещу чиновове от Въздушните войски за комунистическа дейност (1942 г.).

Заповеди за назначени помощник-командири (1944 г.).

Заповеди и списъци за награждаване на взелите участие в Отечествената война чиновове от Въздушните войски.

Ведомости за заплати (1924—1930 г.).

**ВЪЗДУШНА
ОТБРАНА**
(1915—1919 г.)

(Противоаеропланна група — 1918 г.)
Ф. 1001, 72 а. е., 1915—1918 г.

Формирана е със заповед на началника на артилерията при Щаба на Действащата армия през 1915 г. в състав една сборна балонна батарея и една картечна полурота.

Въздушната отбрана е била подчинена на началника на Софийския укрепен пункт. Взема участие в Първата световна война от 12. XI. 1916 до 29. IX. 1918 г.

През 1917 г. се открива Противоаеропланно училище за подготовка на офицери за Въздушната отбрана.

След демобилизация на частите на Въздушната отбрана от I. XII. 1918 г. се формира Противоаеропланна група в състав две конни батареи с личен състав от шестима офицери и 270 войници.

*

Заповеди по личния състав (1915—1918 г.).

Дневници за военните действия (1915—1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и войници (1915—1918 г.).

ЩАБ НА ПРОТИВОВЪЗДУШНАТА Артилерия (1937—1944 г.)

(Щаб на противовъздушната отбрана — 1943—1944 г.)
Ф. 1000, 57 а. е., 1936—1944 г.

В началото на 1937 г. се формират три противовъздушни роти и две противовъздушни артилерийски отделения, подчинени на началника на ПВО към Артилерийската инспекция.

През 1941 г. е формиран Щаб на противовъздушната артилерия.

Отделни части от противовъздушната артилерия вземат участие в Отечествена война в състава на дивизиите.

*

Заповеди по личния състав (1940—1944 г.), по формирането на противовъздушни артилерийски части, по организиране отбраната на страната, по снабдяването на частите с оръжие и боеприпаси (1940—1944 г.).

Заповеди за обявяване на присъди на войници за комунистическа дейност (1942—1943 г.).

Заповеди, планове и програми по организиране на занятията с личния състав (1940—1944 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди по Химическата служба при Щаба на войската (1936—1938 г.) и по Противовъздушната химическа отбрана (1938—1940 г.).

ПОГРАНИЧНА СЕКЦИЯ ПРИ ЩВ (1879—1945 г.)

(Погранична стража — 1879—1918 г.,
Управление погранична стража — 1918—1919 г.,
Погранична инспекция — 1919—1935 г.)
Ф. 1391, 205 а. е., 1918—1944 г.

През 1879 г. към Българската земска войска е формиран пограничен батальон, подчинен на Софийския военен отдел.

През 1895 г. е утвърден Закон за пограничната стража, който регламентира устройството и задачите на граничните части. Съгласно закона се формират 6 погранични роти, подчинени на дивизионните области. По-късно ротите прерастват в батальони и се преподчиняват на Пехотната инспекция при Щаба на войската.

На 12. X. 1918 г. се формира Управление на пограничната стража, преименувано през 1919 г. в Погранична инспекция.

През 1935 г. Пограничната инспекция се разформира, а службата ѝ се поема от пограничната секция при ЩВ. Граничните сектори и участъци преминават в подчинение на дивизионните области, а граничните части са придадени към полковете.

*

Заповеди по личния състав (1918—1935 г.).

Преписки по определяне границите на България със Сърбия, Гърция, Турция и Румъния (1913 г.), между България и Сърбия (1942—1943 г.), описание на границата между България и Румъния (1913 г.), сведение за географското, тактическото и статистическото състояние на ротните участъци на 10-а погранична дружина (1941 г.).

Мобилизационни планове на пограничните роти (1912 г.).

Донесения, рапорти, въпросни листове за разпит на дезертьори от Турция, Румъния, Сърбия (1929—1933 г.), за гранични инциденти по границата с Румъния (1929—1933 г.), по разузнаването (1930—1932 г.).

Рапорти, донесения и сведения за дейността на комунистическата партия във войската и страната (1930—1933 г.), донесения за прелитания на чужди самолети, носещи оръжие за

снабдяване на партизаните (1942—1943 г.), сведение за въоръжението и облеклото на гръцките партизани (1943 г.).

Сведения за дейността на „Културния комитет“ в Кула (1930—1931 г.).

ЖЕЛЕЗОПЪТНИ ВОЙСКИ ПРИ БДЖ (1941—1944 г.)

Ф. 1654, 138 а. е., 1941—1944 г.

Железопътните войски са формирани на 13. II. 1941 г. в София в състав 3 дружини с предназначение да обслужват военните железопътни композиции и да поддържат железопътните линии.

През юни 1941 г. 2-ра дружина се разформира, а съставните ѝ роти се преподчиняват пряко на командира на ЖП войски. Същия месец тя се формира отново. През юли се разформира щабът на 3-а дружина, а подчинените му роти се преподчиняват на командира на ЖП войски.

Съгласно военновременния щат през 1942 г. ЖП войски имат следната структура:

1. Управление,
2. Интендантство.
3. Три ЖП дружини, дислоцирани първата в София, втората в Пловдив и третата в Г. Оряховица.
4. Три ЖП роти, дислоцирани съответно в София, Пловдив и Г. Оряховица.
5. Шест роти с по един взвод в Ямбол, Каспичан, Враца, Дупница, Ст. Загора и Плевен.

От 1. IX. 1942 г. се формира 14-а ЖП рота в Скопие, а от 25. VI. 1944 г. — и 15-а рота.

През април 1944 г. в Драма се формира 16-а ЖП рота.

През 1944 г. към всяка дружина се формира по една строителна рота.

*

Заповеди по личния състав на ЖП войски (1941—1944 г.), на 3-а дружина и 2-ра експлоатационна ЖП дружина (1941 г.), именни списъци, азбучна книга на пострадали и починали чиновници при злополука (1941—1944 г.).

Ведомости за заплати (1941—1944 г.).

ТРУДОВИ ВОЙСКИ (1920—1944 г.)

(Трудова повинност — 1920—1938 г.)
Ф. 2000, 90 а. е., 1920—1944 г.

Трудовата повинност е формирана с Указ № 60/23. V. 1920 г. със задача „да организира и използва обществените работни сили в страната, за да повдигне производството и благосъстоянието ѝ, да развие у гражданите, независимо от общественото им положение и имотното им състояние любов към обществените работи и труд“.

Трудовата повинност се използва във всички отрасли на народното стопанство, което е разстроено от продължителната война и от клаузите на Ньойския договор.

На задължителна трудова повинност подлежат всички български граждани от двата пола, навършили 20 г. за мъжете и 16 г. за жените.

Трудовата повинност е подчинена на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

През 1921 г. страната е разделена на 11 окръжни трудови бюра и 15 задруги.

От 1. VII. 1921 г. започват да излизат в „Трудови известия“ и сп. „Трудовак“.

От 1935 г. Трудова повинност формира безработни трудови групи към службата „Военна трудова повинност“ за построяване на пътища, за корекция на реки и др.

От 1936 г. Трудова повинност преминава в подчинение на Министерството на войната.

През 1943 г. съгласно мобилизационния план се формират трудови дружини.

Към 5-а трудова дружина се формира Беленски работен отряд, а към 6-а — Гигенски работен отряд, в които са служили предимно младежи, обявени от фашистката власт за политически неблагонадеждни.

През декември 1943 г. се формират Струмски (към 11-а трудова дружина) и Светиврачки (към 7-а трудова дружина) работни отряди, а през май 1944 г. се формират и областни поправителни дружини със същата цел.

*

Заповеди по личния състав (1920—1944 г.), заповеди на Доманския отдел при Главната дирекция на Трудова повинност (1921—1924 г.), заповеди по Техническия отдел (1921—1923 г.).

Списъци на офицери от Трудова повинност (1937—1942 г.).

Годишен отчет за дейността на Главната дирекция на Трудови войски (1937—1940 г.).

Списъци на представени за награждаване трудови офицери (1944 г.).

Албум със снимки от посещението на български висши офицери в Германия (1938—1940 г.).

Доклад за моралното, строевото, учебно-методическото и домакинското състояние на 1-ва, 2-ра, 7а и 8-а трудова дружина (1939 г.).

Списъци на редовни и мобилизирани войници в Белевския и Гигенския работен отряд, 23-а трудова дружина и в 5-а, 6-а, 8-а и 10-а областна поправителна дружина (б. д.).

РАЗДЕЛ IV

ФОНДОВЕ
НА ВОЕННИТЕ СЪДИЛИЩА,
ИНСПЕКЦИИТЕ,
ГАРНИЗОНИТЕ,
КОМЕНДАНТСТВОТА
И ВОЕННИТЕ ОКРЪЖИЯ

ВОЕННИ СЪДИЛИЩА

Формират се за водене на съдопроизводството на престъпленията по военната служба, углавните и дисциплинарни нарушения. По време на войните за ускоряване на съдопроизводството във войсковите части действуват военно-полеви съдилища.

СОФИЙСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1879—1944 г.)

(Софийски областен военен съд — 1925—1927 г.,
Софийски военно-полеви съд — 1927—1933 г.,
Софийски областен военен съд — 1933—1944 г.,
Софийски военно-полеви съд — 1944 г.)
Ф. 298, 192 а. е., 1907—1944 г.

Софийският военно-полеви съд е формиран през 1879 г. През 1894 г. се преименува във Военно съдилище при 1-ва пех. софийска дивизия.

През 1900 г. страната се разделя на три военносъдебни окръжия с по един военен съд. При Първо военносъдебно окръжие действа Софийският военен съд.

*

Заповеди по личния състав на съда (1925—1944 г.) и прокуратурата (1927—1944 г.).

Следствени дела (1913—1915 г.).

Наказателни дела (1913, 1917—1927, 1941—1944 г.), препис-извлечения от наказателни дела (1907, 1909, 1913, 1915—1916, 1918, 1922 г.).

Присъди, произнесени от Софийския военен съд (1931—1944 г.), присъда срещу членовете на ЦК на БКП Цола Драгойчева, Антон Иванов, Христо Михайлов, Аврам Стоянов, Никола Вапцаров и др. (1942 г.).

Настолни книги на съда (1940—1944 г.) с данни по наказателни дела срещу Вл. Заимов, Никола Парапунов и други дейци на БКП и РМС, на прокуратурата (1941—1944 г.), на следователя при I отделна армия (1916—1918 г.), на първи военен следовател (1939—1944 г.), на втори военен следовател (1941—1944 г.).

Протоколи за разпит на свидетели (1915 г.).

Протоколи за разпит, огледни протоколи, дознания и др. със сведения за дейността на нелегални ремсови и комунистически групи и партизански части (1944 г.).

Списък на осъдените от Софийския военно-полеви съд за нелегална дейност, за издаване на държавна тайна, за обида на царя, за членуване в БКП и РМС, осъдени по 33Д (1941—1944 г.).

Определения и постановления на съда, изпращани до полицейски началници в Плевен, Враца, Лом, Белоградчик и др., за задържане на лица, обвинени в комунистическа дейност (1943 г.).

Азбучни указатели на следствените (1934—1944 г.) и съдените от Софийския областен военен съд (1937—1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1923—1926, 1944 г.), за изплатени възнаграждения на свидетели и вещи лица (1938—1944 г.).

Към фонда се съхраняват служебни списъци на офицери от Военносъдебната част. Главния военнокасационен съд и представители на военните съдилища (1878—1914 г.).

Рапорти, протоколи и др. на следствената комисия по делото срещу участниците в детронацията на Ал. Батенберг (1886 г.).

ПЛОВДИВСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1885—1944 г.)

(Пловдивско военно съдилище — 1885—1894 г.,
Военно съдилище при Втора тракийска дивизия — 1894—1900 г.,
Пловдивско военно съдилище — 1900—1908 г.,
Пловдивски военен съд — 1908—1912 г.,
Пловдивски военно-полеви съд — 1912—1913, 1912—1922 г.,
Пловдивски военен съд — 1913—1916, 1922—1924 г.,
Пловдивски военен съд — 1913—1916, 1922—1924 г.,

Пловдивски областен военен съд — 1924—1941 г.,
Пловдивски военно-полеви съд — 1941—1944 г.)
Ф. 724, 656 а. е., 1881—1944 г.

Пловдивският военно-полеви съд е формиран с Указ № 58/1885 г.

На 10. II. 1920 г. се формира втори пловдивски военно-полеви съд, а на 15. XI същата година се разформира.

*

Заповеди по личния състав на съда (1908—1941 г.) и на Пловдивската военна прокуратура (1919—1944 г.).

Азбучни указатели на съдените от Пловдивския военен съд (1905—1944 г.), от Старозагорското отделение на съда (1918—1920 г.), на подсъдните при Пловдивската военна прокуратура (1886—1944 г.), на Старозагорското отделение при Пловдивската военна прокуратура (1919—1920 г.) и на Бургаското отделение (1918—1919 г.).

Настолни книги на съда (1885—1944 г.) и съставите му в Ст. Загора (1918—1920 г.) и Бургас (1918—1920 г.) с данни по наказателни дела по 33Д № 801/1942 г. срещу Петър Ченгелов, № 268/1942 г., 521/1942, 580/1942 г., срещу комунистически групи в Пловдивската, Панагюрската, Пазарджишката и Ямболската гимназия, № 568/1944 г. срещу ремсови групи и др.

Настолни книги на Пловдивската военна прокуратура (1885—1944 г.) и на отделенията ѝ в Ст. Загора (1918—1920 г.), на военните следователи в Пловдив и на I, II, III, IV и IX район на Пловдивската селска административна община (1910—1944 г.) и други следствени органи (1895—1909, 1912—1913, 1915—1944 г.).

Присъди по криминални, наказателни дела (1886—1944 г.), по наказателни дела за участие в нелегални чети (1924—1925 г.), за участие в нелегална анархистична организация (1925—1926 г.), за проявена комунистическа дейност (1930, 1932—1935, 1941—1944 г.), присъди по наказателно дело № 457/1944 г. против партизани от отряд „Антон Иванов“.

Присъди, издавани от отделенията на Пловдивския военен съд в 12-и пех. полк (1892 г.), 21-ви пех. полк (1894—1898 г.), 9-и пех. полк (1894 г.), 2-ра пех. дивизия (1894, 1896, 1898 г.), 3-а пехотна дивизия (1894—1896 г.), 24-и пех. полк (1896—1898 г.), от временните военни съдилища в Бургас (1903 г.), Ст. Загора (1906 г.), Ямбол (1906 г.), Сливен (1897, 1907, 1910, 1912—1913, 1921 г.), I отделна армия (1912—1913 г.), II армия (1913 г.), от военно-полевите съдилища в Бургас (1899, 1918, 1920, 1921 г.),

Ст. Загора (1910, 1918—1920 г.), Ямбол (1921—1922 г.), Преславски (1919 г.), 10-а пех. дивизия (1914 г.), Кърджали (1914, 1925 г.), Хасково (1920 г.).

Наказателни дела (1887—1888, 1910, 1913—1919, 1922, 1925, 1931, 1936, 1938—1944 г.).

Преписки от присъди по унищожени дела (1939—1944 г.).

Преписки по подвеждане и осъждане на комунисти по нак. дело № 85/1935 г., преписки по задържане под стража за проявена конспиративна дейност (1944 г.).

Дознание на задържани девойки от с. Лъджене за поддържане на връзки с нелегални (1944 г.).

Преписки по районирането на военните съдилища (1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери, чиновници и други (1921, 1922—1925, 1931—1935 г.), на свидетели и вещи лица (1941, 1943 г.).

Към фонда се съхраняват присъди на военния съд в Източна Румелия (1881—1885 г.).

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ТРЕТА БАЛКАНСКА ДИВИЗИЯ (1886—1945 г.)

(Сливенски военно-полеви съд — 1886 г.)
Ф. 991в, 40 а. е. 1886—1945 г.

Военновременно формирование. Действува по време на войните-
както и през 1894—1897 г.

Разформира се окончателно на 18. VI. 1945 г.

*

Заповеди по личния състав (1941, 1944—1945 г.).

Настолни книги на съда (1894—1897, 1917 г.), на прокурату-
рата (1897—1899, 1941—1945 г.), на следователя (1917—1918,
1941, 1944—1945 г.).

Наказателни дела (1945 г.).

Присъди по наказателни дела от общ характер (1895, 1916—
1918, 1945 г.).

Наказателно дело срещу калитан Белов, подпоручик Демер-
джиев и други за организиран антиправителствен бунт в Сливен
(1886 г.).

Азбучни указатели за заведените дела от съда (1915, 1941,
1945 г.), по прокуратурата (1941—1945 г.) и от следователите
при съда (1941 г.).

РУСЕНСКИ ОБЛАСТЕН ВОЕНЕН СЪД (1879—1938 г.)

(Дружинен съд при 23-а пехотна дружина — 1879—1887 г.,
Русенски военен съд — 1887—1894 г.,
Военно съдилище при 5-а пех. дивизия — 1894—1900 г.,
Русенски военен съд — 1904—1926 г.)
Ф. 991, 321 а. е., 1887—1938 г.

Русенският областен военен съд е формиран на 22. XII. 1879 г.
в Русе. От 1890 до 1892 г. съдът е функционирал в Шумен. От 1894 г.
той се преименува във Военно съдилище при 5-а пех. дивизия.
През 1900 г. се разформира и се слива със съда при 4-а дивизионна
област. През 1904 г. съществуващият в Шумен военен съд се пре-
мества в Русе под името Русенски военен съд. От 1. IV. 1938 г.
Русенският областен военен съд се установява в Шумен.

*

Заповеди по личния състав на съда (1891—1938 г.).

Азбучни книги за съдените (1890—1938 г.).

Настолни книги на Русенския военно-полеви съд (1889—1938 г.),
на Търновското отделение при съда (1918—1922 г.), на следо-
вателите от Поповска, Плевенска, Варненска, Луковитска, Те-
тевенска, Ескиджумайска, Османпазарска, Провадийска, Сви-
щовска, Никополска, Горнооряховска, Добричка, Силистренска
и Балчишка административна околия, подчинени в съдебно от-
ношение на Русенския военно-полеви съд (1915—1920 г.).

Наказателни дела срещу участниците в бунта на русофилите
през 1887 г.

Препис-извлечение от наказателни дела срещу участници в
бунтовете в 4-и, 17-и, 33-и и 34-и пех. полк (1913 г.).

Присъда № 2190/1917 г. срещу Георги Димитров.

ШУМЕНСКИ
ОБЛАСТЕН
ВОЕНЕН СЪД
(1894—1945 г.)

(Военно съдилище при 4-а пех. дивизия — 1894—1900 г.,
Шуменско военно съдилище — 1900—1904 г.)
Ф. 991, 178 а. е., 1894—1945 г.

Шуменският областен военен съд е формиран през 1894 г. През 1904 г. съдът се премества в Русе под името Русенски военен съд. От 1938 г. Русенският областен военен съд се премества в Шумен и получава името Шуменски областен военен съд.

*

Заповеди по личния състав на съда (1894—1904, 1930—1945 г.)
Азбучни книги за съдените (1894—1904, 1938—1945 г.).
Настолни книги на съда (1894—1904, 1938—1945 г.).

ПЛЕВЕНСКИ
ВОЕННО-ПОЛЕВИ
СЪД
(1915—1944 г.)

(Временен военно-полев съд — Плевен — 1915 г.,
Плевенски областен военен съд — 1938—1942 г.)
Ф. 298е, 342 а. е., 1918—1944 г.

Формиран е на 15. VII. 1915 г.

*

Заповеди по личния състав на съда (1938—1944 г.) и прокуратурата (1938—1942 г.).
Следствени и „паркетни“ дела (1943—1944 г.).
Наказателни дела (1936—1944 г.).
Присъди (1938—1944 г.).
Настолни книги на съда и прокуратурата (1938—1944 г.), на съдебните следователи при съда (1918, 1938—1944 г.).
Сведения по движението на заведените дела (1938—1944 г.).
Азбучен указател на прокурорските дела (1938—1943 г.) и на втори военен следовател (1941—1944 г.).

ВОЕННО-ПОЛЕВИ
СЪД ПРИ
ТРУДОВИ ВОЙСКИ
(1942—1944 г.)

Ф. 1930в, 45 а. е., 1942—1944 г.

Формиран е на 8. V. 1942 г. в София.
Разформиран е на 10. XI. 1944 г.

*

Заповеди по личния състав (1942—1944 г.), преписки по личния състав — извикани на обучение, освободени от обучение, — както и документи по настаняването на съда в казармените постройки на I-ва трудова дружина (1942 г.).
Азбучни указатели за съдени през 1942—1944 г.
Настолни книги, наказателни дела и присъди (1942 — 1944 г.).

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД
ПРИ ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЯ
НА ЖЕЛЕЗНИЦИТЕ

Ф. 1930с, 60 а. е., 1941—1945 г.

Съдът е формиран с ранг на дивизия от 13. III. 1941 г. поради милитаризирането на дирекцията.
Разформиран е през 1945 г.

*

Заповеди по личния състав (1941—1945 г.).
Азбучни указатели на съдените през 1941—1945 г., настолни книги (1941—1945 г.), наказателни дела и присъди (1941—1945 г.).
Ведомости за заплати на офицери и войници (1943—1944 г.).

ВОЕННО-КАСАЦИОНЕН

СЪД

(1883—1944 г.)

Ф. 1930, 61 а. е., 1883—1944 г.

Разглежда касационни жалби по присъди, издадени от военните съдилища.

*

Атестационни дела (1915—1944 г.), служебни списъци на запасни офицери (1918—1929, 1941—1943 г.), списъци на офицери от частите на Софийския гарнизон (1926—1930, 1933—1935, 1937—1938, 1942—1943 г.).

Разпитни протоколи на участниците в детронацията на Ал. Батенберг, списъци на обвиняемите, рапорти до главния военен прокурор (1886 г.), рапорти и донесения по Русенския бунт (1887 г.).

Преписки по делото срещу участниците в сливения бунт (1886—1887 г.), преписки по делото срещу майор Коста Паница (1886—1890 г.), сведения за борбата срещу комунистическата дейност в армията (1936, 1943, 1944 г.), таблица с условните наименования на частите от Прикриващия фронт (1940 г.).

Постановления, заповеди и донесения по реквизицията, дисциплината в армията, саботажните действия, военната цензура и гражданската мобилизация (1942, 1944 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1944 г.).

В долужброените военно-полеви съдилища се съхраняват следните документи: заповеди по личния състав, настолни книги, наказателни дела, съдебни преписки, присъди, азбучници и други против участниците в Силистрения бунт, наказателно дело на Пловдивския военно-полеви съд по убийството на Михаил Такев, по делото срещу участниците в бунта в 27-и пех. чепински полк — 1918 г.

Изложения за военносъдебната дейност на съдилищата през време на войните.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ I АРМИЯ (1912—1913 г.)

Ф. 293 г, 1 а. е., 1912—1913 г.

ВОЕНЕН СЪД ПРИ I БЪЛГАРСКА АРМИЯ (1944—1945 г.)

Ф. 298 ф, 3 а. е., 1944—1945 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ III АРМИЯ (1912—1913 г.)

Ф. 991, 1 а. е., 1912—1913 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ I БЪЛГАРСКИ ОКУПАЦИОНЕН КОРПУС

(1943—1944 г.)

Ф. 298и, 5 а. е., 1943—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ПЪРВА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1944 г.)

Ф. 298м, 18 а. е., 1915—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ВТОРА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1944 г.)

Ф. 724и, 71 а. е., 1915—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ЧЕТВЪРТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1944 г.)

Ф. 991, 18 а. е., 1915—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ПЕТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1944 г.)

Ф. 991, 17 а. е., 1915—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ШЕСТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1916—1944 г.)

Ф. 298н, 33 а. е., 1916—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ СЕДМА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1944 г.)

Ф. 298о, 41 а. е., 1915—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ОСМА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1944 г.)

Ф. 724к, 56 а. е., 1912—1914 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ДЕВЕТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1912—1944 г.)

Ф. 298п, 28 а. е., 1912—1914 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ДЕСЕТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1944 г.)

Ф. 724л, 43 а. е., 1915—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ЕДИНАДЕСЕТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1915—1945 г.)

Ф. 298р, 28 а. е., 1915—1945 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ДВАНДЕСЕТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1917—1945 г.)

Ф. 991д, 25 а. е., 1917—1945 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ШЕСТНАДЕСЕТА ПЕХ. ДИВИЗИЯ

(1944 г.)

Ф. 724м, 10 а. е., 1944—1945 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ СБОРНАТА ДИВИЗИЯ

(1915—1918 г.)

Ф. 991а, 1 а. е., 1915—1918 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ПЛАНИНСКАТА ДИВИЗИЯ
(1917—1918 г.)

Ф. 298д, 1 а. е., 1917—1918 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ПЪРВА БЪРЗА ДИВИЗИЯ
(1941—1944 г.)

Ф. 298с, 1 а. е., 1941—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ВТОРА БЪРЗА ДИВИЗИЯ
(1941—1944 г.)

Ф. 724н, 11 а. е., 1941—1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ БРОНИРАНАТА БРИГАДА
(1944 г.)

Ф. 298к, 4 а. е., 1944 г.

ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД ПРИ ПЪРВА ЕТАПНА ИНСПЕКЦИЯ
(1940—1943 г.)

Ф. 298т, 1 а. е., 1940—1943 г.

СИЛИСТРЕНСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1887 г.)

Ф. 991з, 2 а. е., 1887 г.

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1915—1920 г.)

Ф. 991е, 3 а. е., 1883—1920 г.

ПАЗАРДЖИШКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1879 г.)

Ф. 724 А, 2 а. е., 1879 г.

ТРАКИЙСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1913—1919 г.)

Ф. 724ж, 22 а. е., 1913—1919 г.

МАКЕДОНСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1912—1919 г.)

Ф. 298б, 2 а. е., 1912—1919 г.

МОРАВСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1915—1918 г.)

Ф. 298в, 3 а. е., 1915—1918 г.

ОДРИНСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1912—1917 г.)

Ф. 724в, 4 а. е., 1912—1917 г.

ДРАМСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1913—1918 г.)

Ф. 724з, 12 а. е., 1913—1918 г.

ВАРДАРСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1915—1918 г.)

Ф. 724б, 47 а. е., 1915—1918 г.

КСАНТИЙСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1941—1944 г.)

Ф. 724д, 102 а. е., 1941—1944 г.

ПРЕСПАНСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1916—1918 г.)

Ф. 991г, 28 а. е., 1916—1918 г.

СКОПСКИ ВОЕННО-ПОЛЕВИ СЪД (1941—1944 г.)

Ф. 298ж, 5 а. е., 1941—1944 г.

ВОЕНЕН СЛЕДОВАТЕЛ — ВАРНА И ВАРНЕНСКИ ПУНКТ
(1915—1943 г.)

Ф. 991, 3 а. е., 1915—1943 г.

ВОЕНЕН СЛЕДОВАТЕЛ ПРИ ЕДИНАДЕСЕТИ ПЕХ. ПОЛК
(1917—1918 г.)

Ф. 991, 2 а. е., 1917—1918 г.

ВОЕНЕН КНИГОИЗДАТЕЛСКИ ФОНД

(1894—1944 г.)

(Армейски военноиздателски фонд — 1931—1938 г.,

Военноиздателски фонд — 1939—1943 г.)

Ф. 1999, 7 а. е., 1916—1944 г.

Военноиздателската дейност е ръководена от Учебното бюро при Министерството на войната.

През 1888 г. се утвърждава Положение за Редакционния комитет при ГЩ и Правила за издаване на сп. „Военен журнал“ и в. „Военни известия“, а през 1893 г. — правилници за издаването на периодичните списания „Войнишка сбирка“ и „Офицерска библиотека“.

Със заповед № 244/1900 г. се обявява Положение за Редакционния комитет при Генералния щаб, чиято задача е да преглежда всички книги, за които се иска разрешение от ВМ да бъдат отпечатани, да преглежда статиите, предлагани за отпечатване във военните списания, и да се произнася за качеството им.

Със заповед № 74/28. I. 1915 г. се обявява Положение за Редакционния комитет при Щаба на армията, като се отменя положението от 1900 г.

От 1926 г. функционира Армейски военноиздателски фонд. Ведомости за служители и работници (1881—1944 г.).

Ведомости за заплати на служители и работници от редакцията на сп. „Военен журнал“ (1916—1921 г.).

СОФИЙСКО ГАРНИЗОННО ОФИЦЕРСКО СЪБРАНИЕ (1923—1944 г.)

Ф. 1651, 6 а. е., 1923—1944 г.

Предшественик на ЦДНА са офицерските събрания, формирани през 1883 г.

Съгласно устава на събранието, приет през 1890 г., целта на офицерските събрания е „да съдействуват за развитието сред офицерството на военните знания и военната доблест за взаимното сближение между офицерите, за организиране на приятно и полезно прекарване на свободното време и съдействие за евтино и удобно столуване“.

Офицерски събрания се изграждат: отделни — във всеки полк и общи — във всеки гарнизон.

Ръководят се от избран Управителен съвет.

*

Ведомости за заплати (1923—1925, 1928—1944 г.).

ОФИЦЕРСКО СЪБРАНИЕ — СТ. ЗАГОРА (1938—1940 г.)

Ф. 1652, 3 а. е., 1938 — 1940 г.

Липсват данни за формирането, целта и личния състав на офицерското събрание.

*

Писма от благотворителни дружества в Стара Загора до управителя на Офицерското събрание за отпускане на салона за вечеринки и други забави — 1938 г.

Писма и протоколи до Старозагорския гарнизон за проведени събрания от инвалидни дружества в Чирпан и Стара Загора. Списък на инвалиди, получили помощ — 1939 г.

Именен списък на членовете на дружество „Инвалид“ в Стара Загора, получили помощ от Министерството на войната през пролетта на 1940 г.

ПОПРАВИТЕЛНА ДРУЖИНА ПРИ ДЕЙСТВУВАЩАТА АРМИЯ (1917—1919 г.)

(Поправителен полк при Действуващата армия — 1918—1919 г.)
Ф. 1931, 12 а. е., 1917—1919 г.

Поправителната дружина е формирана на 4. VII. 1917 г. в Скопие в състав щаб, строева рота, работна рота, нестроеви взвод, телеграфна команда и военнополойски взвод с предназначение да приема осъдените чиновници за изтърпяване на наказания.

От 1. III. 1918 г. дружината се преформира в полк в състав щаб, три строеви и една работна дружина и обслужващи подразделения.

Полкът е демобилизиран през юли 1918 г.

*

Заповеди по личния състав (1917—1918 г.).

Дневници за военните действия (1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери и чиновници (1917—1919 г.).

ПОПРАВИТЕЛНА ДРУЖИНА В ЦАРСТВОТО (1917—1918 г.)

Ф. 1931 а, 7 а. е., 1917—1918 г.

Дружината е формирана към Военното министерство на 26. VI. 1917 г. в Пещера с цел да приема всички осъдени военнослужещи, изпратени да изтърпят наказанията си в окръжните затвори.

Съставът ѝ е бил десет поправителни роти, една нестроева команда и една наказателна команда, караулна рота, нестроева рота и приеман покой.

*

Заповеди по личния състав и служебни списъци на офицери (1917—1918 г.).

Ведомости за заплати на офицери и подофицери (1918 г.).

ДИСЦИПЛИНАРНА
РОТА
(1887 г.)

Ф. 1931а, 11 а. е., 1899—1921 г.

Ротата е формирана в София на 15. III. 1887 г. като изправителна команда за провинените в тежки престъпления войници.
По време на войните (1912—1913 и 1915—1918 г.) тя не е съществувала.

*

Заповеди по личния състав (1899, 1901—1902, 1906—1909, 1911, 1914, 1920—1921 г.).

Ведомости за заплати на офицери (1907—1912, 1913—1915, 1918—1921 г.).

ДВОРЦОВА
РОТА
(1915—1918 г.)

(Охранителна рота — 1911—1915 г.)
Ф. 19, 55 а. е., 1911—1945 г.

За охрана на царските дворци се формира дворцова рота в София (1915—1918 г.) и Охранителна рота в Чамкория (1911—1945 г.).
От 1918 г. дворцовата рота е преподчинена на командира на 1-ви пех. полк.

*

Заповеди по личния състав на дворцовата рота (1915—1918 г.), списъци на военнослужещи, зачислени и уволнени (1918 г.), именен списък на войници от Охранителната рота в Чамкория (1943 г.).

Ведомости за заплати на войници, офицери, подофицери и чиновници (1911—1945 г.).

Указания за попълване състава на Охранителната рота в Чамкория.

ОХРАНИТЕЛНА ОБЛАСТ —
ЗЕМНИ СПЕЦИАЛНИ
СКЛАДОВЕ — СТ. ЗАГОРА
(1943—1945 г.)

Ф. 662, 6 а. е., 1943—1945 г.

Съгласно лично поверителни служебни писма № IV-303/19. V. 1943 г. и III-570/2. IV. 1943 г. на Министерството на войната и Щаба на войската се формират земни специални складове.

За охраната им се формира Охранителна област ЗСС (земни специални складове) в Стара Загора, разделена на три охранителни района: Старозагорски, Новозагорски и Хасковски.

Разформират се на 1. III. 1945 г. със заповед № 14/28. II. 1945 г.

*

Заповеди по личния състав на Охранителната област (1944—1945 г.).

Сведения, донесения, преписи и протоколи за наличността на складовете и ликвидацията им (1944—1945 г.).

Преписки, актове, протоколи, описи по наличността на имуществото в складовете на Старозагорския охранителен район (1943—1944 г.).

Заповеди, планове и таблици по охраната на складовете в Новозагорския охранителен район (1943—1944 г.), преписки, таблици, планове и скици по охраната на складовете в Хасковския охранителен район (1943—1945 г.).

РЕКВИЗИЦИОННИ
КОМИСИИ

Формирани са по време на Първата световна война със задача да организират снабдяването на армията и населението по време на войната.

*

Във фондовете се съхраняват заповеди по личния състав, наредби, окръжни и упътвания по реквизицията, сведения за производството на земеделски култури, отчети за иззети храни по околии (1918 г.), ведомости за заплати.

ГЛАВНА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ
Ф. 1901, 7 а. е., 1918—1944 г.

БЮРО ЗА РЕКВИЗИЦИЯТА ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА
ФИНАНСИТЕ
Ф. 1924, 5 а. е., 1918—1922 г.

ОБЛАСТНА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ВРАЦА
Ф. 1927, 10 а. е., 1939—1944 г.

ОБЛАСТНА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — РУСЕ
Ф. 1919 б, 2 а. е., 1941—1944 г.

ОКРЪЖНА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ТЕТОВО
Ф. 1908, 3 а. е., 1916—1918 г.

ОКРЪЖНА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — КУМАНОВО
Ф. 1916, 1 а. е., 1917—1918 г.

ОКРЪЖНА И ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ —
ОДРИН
Ф. 1918, 2 а. е., 1919—1920 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ГАЛИЧНИК
Ф. 1909, 1 а. е., 1918 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ВАСИЛИКО
Ф. 1911, 1 а. е., 1919 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ГЮМЮР-
ДЖИНА
Ф. 1912, 5 а. е., 1915—1920 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ТУТРАКАН
Ф. 1913, 4 а. е., 1918—1921 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ДИМОТИКА
Ф. 1914, 1 а. е., 1919—1920 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ЕЛХОВО
Ф. 1915, 34 а. е., 1917—1918 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ПЪРЧИЛОВО
Ф. 1919, 1 а. е., 1917—1918 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — РУСЕ
Ф. 1919, 2 а. е., 1939—1944 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — СКОПИЕ
Ф. 1920, 1 а. е. 1918 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — с. СРЕДЕЦ
Ф. 1921, 29 а. е., 1941—1945 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — Г. ДЖУМАЯ
1925, 5 а. е., 1941—1944 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ВРАЦА
Ф. 1927, 12 а. е., 1940—1947 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ФЕРДИНАНД
Ф. 1927, 4 а. е., 1941—1944 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — БЕРКОВИЦА
Ф. 1027, 1 а. е., 1943—1944 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ВИДИН
Ф. 1027, 1 а. е., 1943—1944 г.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ОРЯХОВО
Ф. 1027, 1 а. е., 1943—1944 г.

ЛИКВИДАЦИОННО- РЕКВИЗИЦИОННИ КОМИСИИ

Формирани са съгласно царски указ № 3/22. I. 1919 г. за ликвидиране делата на реквизиционните комисии, функционирали в окупираните земи през Първата световна война (ф. 1, I, 135, л. 32, § 2,5). Формирани са окръжни и околийски ликвидационно-реквизиционни комисии за Моравско, Македония, Драмско и Добруджа. Те са се подчинявали и са предавали архивите си на Главната реквизиционна комисия.

Реквизиционните комисии във вътрешността на страната продължават да действуват на мирновременна основа.

През 1920 г. се формира Бюро за ликвидиране на реквизициите в Тракия, Моравско, Македония и Добруджа, което поема функциите на окръжните и околийските реквизиционно-ликвидационни комисии (Ф. 1927а).

ГЛАВНА ЛИКВИДАЦИОННА КОМИСИЯ ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВОЙНАТА (1913—1925 г.)

Ф. 1902, 20 а. е., 1913—1925 г.

Комисията е формирана на 15. X. 1913 г. в София съгласно IX постановление на Министерския съвет за ликвидация на сметките по паричната и вещевата отчетност на тиловите части. Намира се в подчинение на Главното интендантство при Министерството на войната.

Преустановява дейността си по време на Първата световна война.

На 10. I. 1920 г. се формира отново. В нейно подчинение са формираните към дивизиите ликвидационни щабове. От 1. V. 1920 г. се формира и Ликвидационният щаб на флота, разформирана през 1921 г.

*

Заповеди по личния състав (1913—1915, 1920—1923, 1925 г.).
Ведомости за заплати (1920—1924 г.).

БЮРО ЗА ЛИКВИДАЦИЯ НА РЕЗЕРВНИТЕ ИНТЕНДАНТСКИ МАГАЗИНИ (1921—1925 г.)

Ф. 1904, 11 а. е., 1921—1925 г.

Бюрото е формирано на 4. IV. 1921 г. в Радомир. През септември 1924 г. се преименува в Отделение от Ликвидационния отдел при Министерството на финансите. От 25. XI. 1925 г. престава да съществува, като се слива с Главната ликвидационна комисия.

*

Заповеди по личния състав (1921—1925 г.).
Ведомости за заплати (1921—1924 г.).

ОКРЪЖНА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ — ДРАМА
Ф. 1903, 1 а. е., 1919 г.

МОРАВСКО-МАКЕДОНСКА ОКРЪЖНА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ
Ф. 1905, 2 а. е., 1921—1922 г.

МОРАВСКО-МАКЕДОНСКА ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ
Ф. 1905, 2 а. е., 1921—1922 г.

МАКЕДОНСКА ОКРЪЖНА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ
Ф. 1905, 2 а. е., 1919—1920 г.

МАКЕДОНСКА ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ
Ф. 1905, 2 а. е., 1920—1921 г.

МОРАВСКА ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ

Ф. 1905, 4 а. е., 1920—1921 г.

МОРАВСКА ОКРЪЖНА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ

Ф. 1905, 14 а. е., 1919—1922 г.

ПЪРВА МОРАВСКА ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ

Ф. 1905, 14 а. е., 1919—1920 г.

ВТОРА МОРАВСКА ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ

Ф. 1905, 4 а. е., 1919—1920 г.

ПЪРВА МАКЕДОНСКА ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ

Ф. 1905, 4 а. е., 1919—1920 г.

ВТОРА МАКЕДОНСКА ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ

Ф. 1905, 3 а. е., 1919—1920 г.

ТРАКИЙСКА ОКРЪЖНА И ОКОЛИЙСКА ЛИКВИДАЦИОННО-РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ

Ф. 1922, 5 а. е., 1920—1922 г.

БЮРО ЗА ЛИКВИДИРАНЕ НА РЕКВИЗИЦИЯТА В МОРАВСКО, МАКЕДОНИЯ И ДОБРУДЖА

Ф. 1927а, 1 а. е., 1922—1923 г.

ГАРНИЗОНИ И КОМЕНДАНТСТВА

Първите гарнизони и комендантски управления се формират веднага след създаването и дислоцирането на частите от Българската войска (Указ № 19/1879 г.).

С Указ № 29/1879 г. се утвърждава Положение за военните коменданти. За комендант се назначава командирът на съответната част, намираща се в дадения гарнизон. При наличието на няколко части се назначава най-старшият командир.

На комендантските управления се възлага да проверяват караулите, да наблюдават формата на облеклото на военните чинове и спазването на дисциплината.

С Указ № 37/23. IV. 1921 г. се регламентира формирането на комендантски управления „по число, според нуждата“.

СОФИЙСКИ ГАРНИЗОН (1879—1944 г.)

Ф. 1638, 50 а. е., 1900—1944 г.

Заповеди по личния състав (1900—1902, 1904, 1906—1924, 1931—1933, 1936—1944 г.), заповеди по разпределяне на караулите, по назначаването на гарнизонна медицинска комисия по униформата на офицерите, по провеждането на тържества с участието на войски и др. (1939, 1944 г.).

Доклади, донесения и сведения по разузнаването с приложени комунистически позиви (1924, 1944 г.).

План-схеми за противовъздушните скривалища в столицата (1943 г.), доклади за противовъздушната защита в Германия (1944 г.).

Медицински актове (1927 г.).

Наредби по гарнизона (1939—1944 г.).

Ведомости за заплати (1918—1919, 1944 г.).

ПЛОВДИВСКИ ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО (1880—1944 г.)

Ф. 1630, 36 а. е., 1880—1944 г.

Заповеди по личния състав (1886, 1888, 1893—1894, 1897—1908, 1915—1918, 1921—1937, 1940—1944 г.), заповеди по назначаване на гарнизонния караул (1880—1885 г.).

Наставления за началника на Пловдивската главна стража (1883—1884 г.).

Преписки между комендантството и Главната квартира по поддържане на реда в гарнизона.

Книги за временно задържаните в гарнизонния арест (1944 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на Търновосейменското комендантско управление (1886 г.), на Търновосейменския отряд (1886 г.), на втора военна област (1920—1921 г.) и ПВХЗ при гарнизона (1944 г.).

РУСЕНСКИ ГАРНИЗОН (1879—1944 г.)

Ф. 1633, 92 а. е., 1879—1942 г.

Заповеди по личния състав (1879—1890, 1893—1894, 1899—1914, 1916—1919, 1921—1923, 1926—1937, 1941—1942 г.), наредби по гарнизона (1908—1914, 1916—1918, 1926—1928, 1930—1931, 1933 г.).

Протоколна книга на офицерското дружество (офицерска кооперация) „Улеснение“ в Русе (1919—1921 г.).

БЕЛОГРАДЧИШКИ
ГАРНИЗОН
(1885—1944 г.)

Ф. 1602, 12 а. е., 1885 — 1940 г.

Заповеди по личния състав (1910—1911, 1913—1923, 1926—1929, 1933—1940 г.), преписки по личния състав (1885—1886 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на Кулския гарнизон, Кулския отряд и 1-ва ломска опълченска дружина (юни 1913 г.).

ГАРНИЗОН
И КОМЕНДАНТСТВО —
ОДРИН
(1913 г.)

Ф. 1648, 36 а. е., 1912—1913 г.

Карти на Одринската крепост, кроки за разположението на обсадната батарея около крепостта (1912 г.).

Заповеди по личния състав, по реда и безопасността в града и околностите, по разквартируване на войските, за вземане мерки против холерната епидемия.

Преписка с Главното командване по превземането на одринските укрепления, по ранените и убитите, за назначаване на длъжностни лица в гарнизона, за холерната епидемия и др. (1913 г.).

ВИДИНСКИ
ГАРНИЗОН
(1885—1944 г.)

Ф. 1605а, 18 а. е., 1885—1927 г.

Прикази по войските на Видинския гарнизон (1886 г.), заповеди по личния състав (1908, 1910—1912, 1920—1925 г.).

Преписки по потушаването на Септемврийското въстание, план за противодействие на комунистическата организация във Видин, списък на най-дейните комунисти (1923 г.) от Видин и околността му.

Входящи и изходящи дневници на Видинското комендантско управление (1885 г.).

Ведомости за заплати на войници от риболовната команда и Военнополицейската стража (1918 г.).

ЛОЗЕНГРАДСКИ
ГАРНИЗОН
(1912—1913 г.)

Ф. 1621, 5 а. е., 1912—1913 г.

Заповеди по личния състав (1912—1913 г.).

Към фонда има заповеди на 1-ва и 2-ра сборна дружина (1912 г.), на лозенградския и тракийския военен губернатор (1912—1913 г.), на Сборната допълваща дружина (1913 г.).

Заповеди по лозенградския военен отдел (1912—1913 г.).

За фондообразувателя се съхраняват документи и във ф. 1646 г.

ЛОМСКИ
ГАРНИЗОН
(1915—1944 г.)

Ф. 1622, 6 а. е., 1915—1923 г.

Заповеди по личния състав (1915—1916 г.).

Оперативна преписка за действия на войската против въстаниците (1923 г.), списък на селата и броя на жителите в Ломска околия, списък на комунистите от Лом, позив на Врачанския окръжен революционен комитет, схеми, скици, кроки (1923 г.).

Ведомости за заплати (1917 г.).

Към фонда се съхраняват заповеди на началника на Видинския гарнизон (1923 г.).

В долуизброените гарнизони и комендантства се съхраняват следните документи: заповеди по личния състав (1885—1944 г.), донесения, рапорти и обяснения за разкрити конспирации в Шуменския гарнизон (1938 г.), релации на комендантството в Бабаески (1912 г.), дневник за военните действия на коменданта на гара Димотика (1912—1913 г.).

- ГАРНИЗОН — СИЛИСТРА
Ф. 1634, 3 а. е., 1916—1944 г.
- ГАРНИЗОН — СВИЩОВ
Ф. 1635, 1 а. е., 1932 г.
- ГАРНИЗОН — СЛИВЕН
Ф. 1636, 14 а. е., 1899—1926 г.
- ГАРНИЗОН — СОМОВИТ
Ф. 1637, 1 а. е., 1916—1917 г.
- ГАРНИЗОН — В. ТЪРНОВО
Ф. 1641, 23 а. е., 1892—1928 г.
- ГАРНИЗОН — ХАСКОВО
Ф. 1642, 10 а. е., 1916—1944 г.
- ГАРНИЗОН — БУРГАС
Ф. 1600, 6 а. е., 1885—1918 г.
- ГАРНИЗОН — БРЕЗНИК
Ф. 1601, 2 а. е., 1933—1944 г.
- ГАРНИЗОН — ВАРНА
Ф. 1604, 25 а. е., 1924—1940 г.
- ГАРНИЗОН — ВРАЦА
Ф. 1606, 5 а. е., 1939—1942 г.
- ГАРНИЗОН — ГИГЕН
Ф. 1609, 3 а. е., 1915—1918 г.
- ГАРНИЗОН — ДОБРИЧ
Ф. 1612, 2 а. е., 1917—1918 г.
- ГАРНИЗОН — КЮСТЕНДИЛ
Ф. 1616, 7 а. е., 1900—1940 г.
- ГАРНИЗОН — ЛОВЕЧ
Ф. 1623, 3 а. е., 1927 — 1943 г.
- ГАРНИЗОН — ОРЯХОВО
Ф. 1627, 9 а. е., 1929—1943 г.
- ГАРНИЗОН — ПАЗАРДЖИК
Ф. 1628, 9 а. е., 1925—1943 г.
- ГАРНИЗОН — ПЛЕВЕН
Ф. 1629, 16 а. е., 1902—1928 г.
- ГАРНИЗОН — ПРИЩИНА
Ф. 1631, 1 а. е., 1918 г.

ГАРНИЗОН — БАБАЕСКИ
Ф. 1603, 2 а. е., 1912—1913 г.

ГАРНИЗОН — ДРАМА
Ф. 1613, 1 а. е., 1941—1943 г.

ГАРНИЗОН — КРУШЕВАЦ
Ф. 1614, 1 а. е., 1942 г.

ГАРНИЗОН — КСАНТИ
Ф. 1615, 1 а. е., 1916 г.

ГАРНИЗОН — ЛЕСКОВАЦ НА МОРАВА
Ф. 1624, 1 а. е., 1917—1918 г.

ГАРНИЗОН — МОКРЕН
Ф. 1625, 1 а. е., 1912—1913 г.

ГАРНИЗОН — НИШ
Ф. 1626, 13 а. е., 1915—1944 г.

ГАРНИЗОН — ПОЖАРЕВО
Ф. 1628⁶, 1 а. е., 1916 г.

ВОЕНЕН ОТДЕЛ И ГАРНИЗОН — ГЮМЮРДЖИНА
Ф. 1610, 4 а. е., 1912—1919 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — ШУМЕН
Ф. 1644, 5 а. е., 1912—1933 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — ОРХАНЕ
Ф. 1598, 6 а. е., 1925—1942 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — ПИРОТ
Ф. 1632, 2 а. е., 1885—1917 г.
1628, 1 а. е., 1885 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — СТРУМИЦА
Ф. 1638^a, 2 а. е., 1913 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — СКОПИЕ
Ф. 1639, 5 а. е., 1915—1918 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — СЕР
Ф. 1640, 2 а. е., 1916—1943 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — ЧОРЛЕН
Ф. 1643, 1 а. е., 1912—1913 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — ДЕДЕАГАЧ
Ф. 1645, 2 а. е., 1912—1915 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — ВЕЛЕС
Ф. 1607, 1 а. е., 1916—1918 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — ВРАНЯ
Ф. 1608, 3 а. е., 1915—1918 г.

ГАРНИЗОН И КОМЕНДАНТСТВО — НЕГОТИН
Ф. 1626^a, 4 а. е., 1916—1918 г.

ВОЕННО КОМЕНДАНТСТВО — ТРЪН
Ф. 1647⁶, 11 а. е., 1885—1886 г.

КОМЕНДАНТСТВО — ЯМБОЛ
Ф. 1647^г, 1 а. е., 1885 г.

КОМЕНДАНТСТВО — БАЛЧИК
Ф. 1599, 1 а. е., 1918 г.

КОМЕНДАНТСТВО — Г. ДЖУМАЯ
Ф. 1611, 1 а. е., 1912—1913 г.

КОМЕНДАНТСТВО — ЦАРИБРОД
Ф. 1647^в, 12 а. е., 1885—1886 г.

КОМЕНДАНТСКО УПРАВЛЕНИЕ — ПЕЩЕРА
Ф. 1625^б, 1 а. е., 1885 г.

КОМЕНДАНТСКО УПРАВЛЕНИЕ — ВИЗА
Ф. 1605, 1 а. е., 1913 г.

КОМЕНДАНТСКО УПРАВЛЕНИЕ — ГАРА ДИМОТИКА
Ф. 161^а, 11 а. е., 1912—1913 г.

КОМЕНДАНТСТВО — КЛАДОВО
Ф. 1618, 1 а. е., 1916 г.

КОМЕНДАНТСТВО — КЮПРИЯ
Ф. 1619, 1 а. е., 1916—1917 г.

КОМЕНДАНТСТВО — КОЧАНИ
Ф. 1620^а, 3 а. е., 1912—1913 г.

КОМЕНДАНТСТВО — МЕДЖИДИЕ
Ф. 1625^а, 1 а. е., 1918 г.

ЖЕЛЕЗОПЪТНИ КОМЕНДАНТСТВА

Ведомости за заплати на офицери, подофицери и войници
(1941—1945 г.).

ВОЕННО ЖЕЛЕЗОПЪТНО КОМЕНДАНТСТВО — ГАРА
МЕЗДРА
Ф. 1594, 1 а. е., 1941—1944 г.

ВОЕННО ЖЕЛЕЗОПЪТНО КОМЕНДАНТСТВО — ГАРА РУСЕ
Ф. 1594^а, 3 а. е., 1942—1944 г.

ВОЕННО ЖЕЛЕЗОПЪТНО КОМЕНДАНТСТВО — ГАРА ПЛЕ-
ВЕН
Ф. 1595, 1 а. е., 1942—1945 г.

ВОЕННО ЖЕЛЕЗОПЪТНО КОМЕНДАНТСТВО — ГАРА ПИРОТ
Ф. 1596, 1 а. е., 1943—1945 г.

ВОЕННО ЖЕЛЕЗОПЪТНО КОМЕНДАНТСТВО — ГАРА РА-
КОВСКИ И МОМЧИЛГРАД
Ф. 1597, 2 а. е., 1943—1945 г.

ПЪРВОСТЕПЕННО ЛЕТИЩНО КОМЕНДАНТСТВО — КАРЛОВО (1942—1944 г.)

Ф. 1066, 16 а. е., 1934—1944 г.

Формирано е на 20. III. 1942 г. на летище Карлово съгласно
Заповед № 46/12. III. 1942 г. на командира на Въздушните войски*
в състав канцелария, ръководство на летищата, служба за вре-
мето, техническа служба, контролно-изпитателна група и др. За-
дачата му е да обслужва и снабдява квартируващите в летището
летатели и други части.

*

Заповеди по личния състав (1942—1944 г.).
Към фонда се съхраняват заповеди на 2-ри армейски орляк
(1934—1939 г.).

ЕТАПНИ ИНСПЕКЦИИ

Формирани са по време на войните със задача да поддържат
пътищата в тила на Действащата армия.

*

Заповеди по личния състав.

Оперативни и снабдителни заповеди и разпореждания, числен-
ни бойни разписания, планове за мобилизация (1944—1945 г.),
ф. 243.

Ведомости за заплати (1944—1945 г.) ф. 243.

ГЛАВЕН ЕТАП — ПЛОВДИВ
Ф. 1555, 1 а. е., 1912 г.

ЕТАПНА ИНСПЕКЦИЯ ПРИ ГЛАВНОТО ТИЛОВО УПРАВ-
ЛЕНИЕ
Ф. 1556, 1 а. е., 1916—1917 г.

ЕТАПНА ИНСПЕКЦИЯ — ПЕТРИЧ
Ф. 1553, 2 а. е., 1915—1918 г.

ЕТАПНА ИНСПЕКЦИЯ — ЩИП
Ф. 1554, 1 а. е., 1918 г.

ЕТАПНА ИНСПЕКЦИЯ — СТРАЛДЖА, ЕСКИДЖУМАЯ, ТИЧА
Ф. 1858, 1 а. е., 1916—1917 г.

ЧЕТВЪРТА (ПЪРВА) ЕТАПНА ИНСПЕКЦИЯ
Ф. 1557^a, 22 а. е., 1944—1945 г.

ЧЕТВЪРТА ВОЕННА ИНСПЕКЦИЯ — КСАНТИ
Ф. 1557, 2 а. е., 1918 г.

ЕТАПНИ КОМЕНДАНТСТВА

Военновременни формирования на Главното тилово управление
при Щаба на Действащата армия.

Тяхното предназначение е било да осигуряват и организират
продоволствието, транспорта, свързочната служба и медицинското
обслужване на частите.

Формират се през 1912 и 1915 г. и се закриват през 1918 г.

*

Заповеди по личния състав, преписки по снабдяването, днев-
ници за дейността на комендантствата (1912—1913, 1916—1918 г.).

БАТАШКО ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО
Ф. 1558, 1 а. е., 1917—1918 г.

ВЪРБИШКО ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО
Ф. 1558^a, 1 а. е., 1912—1913 г.

ГОРНОДЖУМАЙСКО ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО
Ф. 1559, 2 а. е., 1917—1918 г.

ГАБРОВСКО ЕТАПНО КОМЕНДАНТСКО УПРАВЛЕНИЕ
Ф. 1560, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — с. ГЪОШЕВО
Ф. 1561, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — с. ДОСПАТ
Ф. 1562, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ДОБРИЧ
Ф. 1563, 1 а. е., 1916—1917 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КУМАНОВО
Ф. 1564, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КЮСТЕНДИЛ
Ф. 1565, 4 а. е., 1915—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — МОКРЕН
Ф. 1565^a, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КОТЕЛ
Ф. 1566, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КАРАОМЕР
Ф. 1568, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КАЗЪЛАГАЧ
Ф. 1569, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КАДИН МОСТ
Ф. 1570, 3 а. е., 1913—1917 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КРУШЕВО
Ф. 1571, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — КОЧАНИ
Ф. 1572, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ГАРА КРУПНИК
Ф. 1573, 1 а. е., 1916—1917 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — МУСТАФА ПАША
Ф. 1575, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — НИШ
Ф. 1576, 1 а. е., 1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — НЕВРОКОП
Ф. 1577, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ПЕЩЕРА
Ф. 1579, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ПИРОТ
Ф. 1580, 1 а. е., 1916—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — РАДОМИР
Ф. 1581, 4 а. е., 1916—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — САЛИ АГА
Ф. 1581^a, 2 а. е., 1915—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — СОФИЯ
Ф. 1582, 1 а. е., 1918—1919 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — СТРАЦИН
Ф. 1583, 1 а. е., 1916—1917 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — СТРУМИЦА
Ф. 1584, 2 а. е., 1913—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ЕТАПКЪОЙ
Ф. 1584^a, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — гр. СКЕЧА
Ф. 1585, 2 а. е., 1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — СКОПИЕ
Ф. 1586, 5 а. е., 1916—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ТЕТОВО
Ф. 1587, 1 а. е., 1916 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ТЪРНОВО-СЕЙМЕН
Ф. 1587а, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ТВЪРДИЦА
Ф. 1588, 1 а. е., 1912 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ФЕРЕ
Ф. 1589, 1 а. е., 1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ФЕРДИНАНД
Ф. 1590, 1 а. е., 1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ЦАРЕВО СЕЛО
Ф. 1591, 3 а. е., 1916—1918 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ЧЕРКЕЗОВО
Ф. 1591а, 1 а. е., 1912—1913 г.

ЕТАПНО КОМЕНДАНТСТВО — ДУПНИЦА
Ф. 1592, 3 а. е., 1915—1918 г.

ЦЕНЗУРНИ КОМИСИИ

Създадени са за контрол по печата и кореспонденцията по време на Първата световна война. Подчинени са на Щаба на Действащата армия и на военноминистерионните и дивизионните области.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — БИТОЛЯ
Ф. 1878, 2 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ВЕЛЕС
Ф. 1879, 4 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ВАРНА
Ф. 1880, 7 а. е., 1915—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ ПРИ ТП СТАНЦИЯ — ДРЯНОВО
Ф. 1881, 2 а. е., 1915—1916 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ЕЛЕНА
Ф. 1881а, 2 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — КАРНОБАТ
Ф. 1881б, 1 а. е., 1915—1917 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — КИЧЕВО
Ф. 1882, 2 а. е., 1917—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — КНЯЖЕВАЦ
Ф. 1883, 1 а. е., 1916 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — КЮПРИЯ
Ф. 1884, 1 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — КАВАДАРЦИ
Ф. 1885, 1 а. е., 1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — КОЧАНИ
Ф. 1886, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ЛЕСКОВАЦ (на р. МОРАВА)
Ф. 1887, 1 а. е., 1917 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — НЕГОТИН
Ф. 1888, 7 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ОСМАНПАЗАР
Ф. 1888, 7 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ОХРИД
Ф. 1890, 2 а. е., 1916—1917 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ОДРИН
Ф. 1891, 1 а. е., 1915—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ПАВЛИКЕНИ
Ф. 1891а, 1 а. е., 1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ПРИЩИНА
Ф. 1892, 1 а. е., 1915—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ПРОКУПЛЕ
Ф. 1892а, 1 а. е., 1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ПИРОТ
Ф. 1893, 1 а. е., 1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ПОПОВО
Ф. 1894, 2 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ПРЕСЛАВ
Ф. 1895, 1 а. е., 1917 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — РАЗГРАД
Ф. 1896, 3 а. е., 1916—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — СЕВЛИЕВО
Ф. 1897, 1 а. е., 1915—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — СКОПИЕ
Ф. 1898, 5 а. е., 1917—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ТУТРАКАН
Ф. 1899, 1 а. е., 1917—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ТЕТОВО
Ф. 1900, 5 а. е., 1915—1918 г.

ЦЕНЗУРНА КОМИСИЯ — ЦАРЕВО СЕЛО

Ф. 1900а, 1 а. е., 1917—1918 г.

Заповеди по личния състав на Цензурната комисия в Скопие и преписки по личния състав на цензурните комисии в Неготин, Пирот, Попово, Тетово.

Заповеди и наредби по Моравската военноевизионна област (Цензурна комисия — Прокупле).

Преписки по дейността на цензурните комисии в Неготин, Пирот, Попово, Преслав, Скопие.

Репорт на председателя на Цензурната комисия — Попово против пощенския раздавач в ТП станция — Попово за това, че абонира войници за в. „Работнически вестник“ и изпратил открита картичка до Г. Димитров, списъци на лица, заподозрени в шпионаж в полза на Русия, рапорти за духа на населението и войниците, писма за фронта и от фронта, заловени от комисията.

Ведомости за заплати на служителите от цензурните комисии.

ВОЕННИ ОКРЪЖИЯ

Съгласно Приказ № 1/8.VII. 1878 г. за попълването на Земската войска с новобранци се въвежда длъжността „окръжен воински началник“, който е и командир на пешата дружина, разположена в окръга. От 1. I. 1892 г. военните окръжия се преименуват в „полкови военни окръжия“ с основна задача да водят отчет за донаторните, за запасните чиновници, материалните и транспортните средства.

От 1899 г. полковите военни окръжия се закриват, като се обединяват по две и формират бригадни военни окръжия.

С Указ № 1/1901 г. е наредено да се учредят към всеки пехотен полк длъжностите „помощник на полковия командир“, на когото се възлага делопроизводството по наборите и мобилизацията с личен и конски състав.

От 1903 г. помощниците на полковите командири се преименуват в „началници на полковите военни окръжия“, а полковите райони при пехотните полкове — в полкови военни окръжия.

Броят на полковите военни окръжия се е менял съобразно с промените в организацията на войската и административно-териториалното деление на страната.

С Указ № 6/3. III. 1943 г. са разкрити полкови военни окръжия в Скопие — 51, Куманово — 53, Прилеп — 54, Битоля — 55, които съществуват до 1944 г.

Във фондовете се съхраняват заповеди по личния състав (1885, 1891—1897, 1900—1945 г.), наборни списъци (1921—1945 г.), ведомости за заплати (1916—1918 г.).

ПЪРВО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — СОФИЯ
Ф. 1965, 97 а. е., 1921—1945 г.

За фондообразувателя се съхраняват материали и във ф. 1971.

ТРЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ВИДИН
Ф. 1980, 31 а. е., 1892—1945 г.

ЧЕТВЪРТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПЛЕВЕН
Ф. 1977, 56 а. е. 1916—1945 г.

ПЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — РУСЕ
Ф. 1979, 37 а. е., 1921—1945 г.

СЕДМО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ШУМЕН
Ф. 1958, 29 а. е., 1916—1945 г.

ОСМО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ВАРНА
Ф. 1973, 27 а. е., 1921—1945 г.

За фондообразувателя се съхраняват материали и на ф. 1978.

ДЕВЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПЛОВДИВ
Ф. 1953, 49 а. е., 1919—1945 г.

ДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ХАСКОВО
Ф. 1959, 50 а. е., 1895—1945 г.

Във ф. 1959 се съхраняват наборни списъци на Гюмюрджинска, Кавалска, Драмска, Правищенска, Саръшабанска и Островтасоска околия (1941—1944 г.).

ЕДИНАДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — СЛИВЕН
Ф. 1969, 40 а. е., 1885—1945 г.

ДВАНАДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — СТАРА ЗАГОРА
Ф. 1967, 56 а. е., 1885—1945 г.

ТРИНАДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — КЮСТЕНДИЛ
Ф. 1964, 51 а. е., 1924—1945 г.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ГОРНА ДЖУМАЯ
Ф. 1970, 36 а. е., 1912—1945 г.

Във ф. 1970 се съхраняват наборни списъци на Серска, Демирхисарска и Зиляховска околия (1941—1944 г.).

ШЕСТНАДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — БОТЕВ-ГРАД

Ф. 1966, 47 а. е., 1913—1945 г.

ОСЕМНАДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — В. ТЪР-НОВО

Ф. 1955, 57 а. е., 1922—1945 г.

За фондообразувателя се съхраняват материали и във ф. 1952.

ДЕВЕТНАДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — РАЗ-ГРАД

Ф. 1973, 16 а. е., 1921—1945 г.

За фондообразувателя се съхраняват материали и във ф. 1956.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПЛОВДИВ

Ф. 1953, 17 а. е., 1901—1945 г.

За фондообразувателя се съхраняват материали и във ф. 1968.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — САМОКОВ

Ф. 1966, 16 а. е., 1927—1945 г.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — КАЗАНЛЪК

Ф. 1967, 21 а. е. 1924—1945 г.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — БУРГАС

Ф. 1974, 51 а. е., 1921—1945 г.

ДВАДЕСЕТ И СЕДМО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПАЗАРДЖИК

Ф. 1963, 38 а. е. 1921—1945 г.

ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ЯМБОЛ

Ф. 1975, 75 а. е., 1885—1945 г.

ТРИДЕСЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — СИМЕО-НОВГРАД

Ф. 1959, 2. а. е., 1942—1945 г.

ТРИДЕСЕТ И ПЪРВО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — СИЛИСТРА

Ф. 1951, 12 а. е., 1940—1945 г.

ТРИДЕСЕТ И ТРЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — СВИЩОВ

Ф. 1955, 14 а. е., 1912—1945 г.

ТРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ЛОВЕЧ

Ф. 1972, 47 а. е., 1901—1945 г.

ТРИДЕСЕТ И ПЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ВРАЦА

Ф. 1960, 49 а. е., 1921—1945 г.

За фондообразувателя се съхраняват материали и във ф. 1961.

ТРИДЕСЕТ И ШЕСТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ОРЯХОВО

Ф. 1960, 40 а. е., 1921—1945 г.

ТРИДЕСЕТ И СЕДМО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — КСАНТИ

Ф. 1959, 6 а. е., 1915—1920 г.

ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — НЕВРОКОП

Ф. 1970, 34 а. е., 1921—1945 г.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — КЪРДЖАЛИ

Ф. 1962, 16 а. е., 1931—1945 г.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ШЕСТО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ДОБРИЧ

Ф. 1957, 17 а. е., 1940—1945 г.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМО ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — БОРИСОВГРАД

Ф. 1954, 27 а. е., 1916—1945 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — БИТОЛЯ

Ф. 1982, 1 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ВРАНЯ

Ф. 1983, 6 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ЗАЙЧАР

Ф. 1984, 5 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — КАВАДАРЦИ

Ф. 1986, 5 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — КУМАНОВО

Ф. 1987, 6 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — КЮПРИЯ

Ф. 1985, 5 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — НЕГОТИН

Ф. 1988, 7 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — НИШ

Ф. 1989, 8 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПИРОТ
Ф. 1991, 6 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПОЖАРЕВО
Ф. 1990, 5 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПРИЩИНА
Ф. 1993, 3 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПРИЗРЕН
Ф. 1992, 2 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ПРОКУПЛЕ
Ф. 1994, 2 а. е., 1917—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — СКОПИЕ
Ф. 1995, 1 а. е., 1916—1918 г.

ПОЛКОВО ВОЕННО ОКРЪЖИЕ — ЩИП
Ф. 1996, 1 а. е., 1918 г.

ДРУЖЕСТВО
НА ВОЕННИТЕ
ПИСАТЕЛИ
И ПУБЛИЦИСТИ
В БЪЛГАРИЯ
(1942—1945) г.

Ф. 42 А¹, 10 а. е., 1942—1945 г.

Учредено на 16. IX. 1942 г.

*

Учредителен протокол (1942 г.), устав на дружеството (1942, 1945 г.), протоколна книга (1942—1945 г.).

Списъци на членовете на дружеството (1942—1945 г.).

Сведения за книжовната дейност на членовете на дружеството (1942—1945 г.).

Отчет на управителното тяло за дейността на дружеството (1942—1944 г.).

Печат на дружеството.

Приходно-разходна книга и разходно-оправдателен документ на дружеството (1942—1945 г.).

ОПЪЛЧЕНСКО
ПОБОРНИЧЕСКО
ДРУЖЕСТВО
„ШИПКА“
(1897—1945 г.)

Ф. 19756, 11 а. е., 1897—1945 г.

Благотворителна организация на поборниците и опълченците, формирана през 1897 г.
Изграждани са централно дружество със седалище в София и клонови дружества в някои градове на страната.

*

Протоколни книги от заседанията и събранията на Централното поборническо опълченско дружество (1944—1945 г.) и на шуменското дружество (1898—1902 г.).

Азбучна книга за абонатите на в. „Юнак“, орган на Централното поборническо опълченско дружество (1897 г.).

Приходно-разходна книга на в. „Юнак“ (1898 г.) и на габровското дружество (1911—1932 г.).

Входящи и изходящи дневници на Централното поборническо опълченско дружество „Шипка“ (1945 г.) и на дружеството в Шумен (1945 г.).

ДОБРОВОЛЧЕСКА
ОРГАНИЗАЦИЯ
„СЛИВНИЦА“
(1908—1945 г.)

Ф. 1975а, 83 а. е., 1908—1945 г.

Формирана е като благотворително дружество на доброволци от Сръбско-българската война 1885 г. с централно управление в София и клонове в някои градове на страната.

*

Учредителни протоколи и списъци (1908—1910 г.).

Устав на организацията (1908 г.).

Протоколни книги от заседанията и събранията на Върховното управление на организацията (1929—1945 г.) и на клоновете

във В. Търново (1925—1944 г.), Видин (1908—1909 г.), Плевен (1925—1945 г.), Пловдив (1910—1936 г.), (1943—1945 г.), Разград (1910—1945 г.), Русе (1910—1945 г.), София (1908—1912, 1924—1945 г.), Ст. Загора (1910—1945 г.), Хасково (1924—1937 г.), Чирпан (1925—1937 г.) и Шумен (1922—1940 г.).

Протоколни книги на контролните комисии на Върховното управление (1925—1943 г.) и на клона в Ст. Загора (1926—1945 г.).

Протоколи от заседанията на V, VI и VII редовен и II извънреден конгрес на организацията (1924—1942 г.), отчети, резолюции и други материали от XIII, XIV, XV и XVIII конгрес (1935—1937, 1943 г.).

Годишни отчети и доклади на русенския клон (1909—1930 г.).

Списъци на членовете (1908—1945 г.) и на наградени с ордени и медали (1908—1912 г.).

Преписки по постройката на почивен дом „Сливница“ (1942—1943 г.).

Преписки по пенсионирането на доброволците от Сръбско-българската война 1885 г. (1940—1945 г.).

Приходно-разходни, партиди и други книги на Върховния комитет и клоновете на организацията (1910—1945 г.).

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

а. е. — архивна единица	ЖП — железопътен (на, но, ни)
арт. — артилерийска (о, и)	ЗЗД — Закон за защита на държавата
б. д. — без дата	интенд. — интендантски (а, о)
БДЖ — Български държавни железници	кап. — капитан
Б КП — Българска комунистическа партия	лейт. — лейтенант
БТА — Българска телеграфна агенция	МВ — Министерство на войната
БЧК — Български червен кръст	м. — месец
в. — вестник	нак. — наказателно
ВВ — Въздушни войски	НБАУ — Народно военно артилерийско училище
ВВС — Военновъздушни сили	НВУ — Народно военно училище
ВИК — Военноисторическа комисия	НОВА — Народоосвободителна въстаническа армия
ВМ — Военно министерство	НС на ОФ — Национален съвет на Отечествения фронт
ВПТТ — Военни пощи, телеграфи и телефони	НШЗО — Народна школа за запасни офицери
ВУЗ — Военно учебно заведение	ОВ — общовойсков
г. — година	о.з. — офицер от запаса
ген. — генерал	п. в. — противовъздушна
ген. лейт. — генерал-лейтенант	ПВО — Противовъздушна отбрана
гл. — главен (а, о, и)	ПВХЗ — противовъздушна и химическа защита
гр. — град	ПВХО — противовъздушна и химическа отбрана
ГСМ — гориво-смазочни материали	пех. — пехотен (на, но, ни)
ГЩ — Генерален щаб	подпор. — подпоручик
ДА — Действуваща армия	полк. — полковник
ДВФ — Държавна военна фабрика	пом. — помощник
ДГМ — Дирекция гражданска мобилизация	ПТТ — пощи, телеграфи и телефони
ДКВ — до края на войната	ПХО — противохимическа отбрана
др. — други	р. — река
ДСГОП — Дирекция стопански грижи и обществена предвидливост	

РБЕК — ротни, батерейни и ескадронни командири
 РМС — Работнически млад. съюз
 РО — Разузнавателен отдел (разузнавателно отделение)
 с. — село
 с. г. — същата година
 СКК — Съюзна контролна комитсия
 см. — сантиметрова
 сп. — списание
 ТП — телеграфопощенски
 III УФ — Трети украински фронт
 ф. — фонд

ЦВА — Централен военен архив
 ЦДНА — Централен дом на народната армия
 ЦК — Централен комитет
 чл. — член
 ШЗО — Школа за запасни офицери
 ШРБЕК — Школа за ротни, батерейни и ескадронни командири
 ЩА — Щаб на армията
 ЩВ — Щаб на войската
 ЩДА — Щаб на Действащата армия

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод 5

РАЗДЕЛ I

ФОНДОВЕ НА БЪЛГАРСКОТО ОПЪЛЧЕНИЕ, БЪЛГАРСКАТА ЗЕМСКА ВОЙСКА, ИЗТОЧНОРУМЕЛИЙСКАТА МИЛИЦИЯ И МИНИСТЕРСТВОТО НА ВОЙНАТА

Щаб Българско опълчение	11
Българска земска войска	13
Щаб Източнорумелийска милиция	14
Министерство на войната	15
Канцелария на Министерството на войната	16
Политическо управление при Министерството на войната	20
Щаб на войската	20
Щаб на Действащата армия	25
Оперативен отдел при ЩВ	28
Разузнавателно отделение при ЩВ	29
Мобилизационна инспекция	32
Пехотна инспекция	34
Управление на артилерията	34
Бронирани войски	36
Инженерни войски	36
Инспекция на конницата	38
Отдел „Доставки и поддържане“	38
Отдел „Моторни превозни средства“	39
Снабдително-превозен отдел при ЩВ	40
Свързочен отдел при ЩВ	42
ПВХЗ при гарнизоните в страната	43
Военносанитарен отдел	44
Ветеринарен отдел	47
Главно интендантство	48
Административен отдел при Главно интендантство	48
Бюджетно-контролен отдел	49
Отдел Военни учебни заведения (ВУЗ)	50
Военносъдебна служба	51
Отделение „Строежи“ при отдел „Доставки и поддържане“	52

Секция „Военнопленници“	53
Отделение за подпомагане пострадалите от войните	54
Военноисторическа комисия при ЩА	55
Отделение „Военни музеи, паметници и гробове“	57
ЩВ — Отдел V „Военни съобщения“	59
Информационно-цензурна секция	59
Дирекция за стопански грижи и обществена предвидливост ДСГОП	61
Дирекция за гражданска мобилизация при Министерския съвет	62
Отдел „Международни връзки с чужбина“	64
Българско представителство в странство	65
Отдел VI по примирието	66
Българска военна мисия при ЩАба на III украински фронт	67
Дунавска европейска комисия	68

РАЗДЕЛ II

ФОНДОВЕ НА АРМИИТЕ, КОРПУСИТЕ, ДИВИЗИИТЕ, БРИГАДИТЕ И ВОЕННОУЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

Източен военен отдел	71
Първа армейска инспекционна област	71
Втора армейска инспекционна област	72
Трета армейска област	73
Четвърта армейска област	74
Първа българска армия	74
Първа отделна армия	75
Втора армия	77
Трета армия	78
Четвърта армия	79
Пета (шеста) отделна армия	81
Седма армия	82
Единадесета армия	83
Щаб на съединените армии	83
Източна армия (Южен отряд), (Източен корпус)	84
Първи български окупационен корпус	85
Втори български корпус	85
Трети български корпус	86
Четвърти български корпус	87
Драгунски корпус	88
Първа дивизионна област	89
Втора дивизионна област	89
Трета балканска дивизионна област	90
Четвърта преславска дивизионна област	91
Пета дунавска дивизионна област	92
Шеста дивизионна област	93
Седма дивизионна област	94
Осма дивизионна област	95
Девета дивизионна област	96
Десета дивизионна област	96
Четиринадесета дивизионна област	97
Петнадесета дивизионна област	97
Първа гвардейска народоосвободителна дивизия	98
Първа планинска дивизия	99

Първа пехотна софийска дивизия	99
Втора пехотна тракийска дивизия	101
Трета пехотна балканска дивизия	102
Четвърта пехотна преславска дивизия	103
Пета дунавска дивизия	105
Шеста пехотна бдинска дивизия	106
Седма пехотна дивизия	107
Осма пехотна тунджанска дивизия	109
Девета пехотна плевенска дивизия	110
Десета пехотна беломорска дивизия	111
Единадесета пехотна дивизия	113
Дванадесета пехотна дивизия	114
Тринадесета пехотна дивизия	116
Четиринадесета пехотна дивизия	116
Петнадесета пехотна дивизия	117
Шестнадесета пехотна дивизия	117
Седемнадесета пехотна щипска дивизия	118
Двадесет и първа пехотна дивизия	119
Двадесет и втора пехотна дивизия	120
Двадесет и четвърта пехотна дивизия	120
Двадесет и пета пехотна дивизия	121
Двадесет и седма пехотна дивизия	121
Двадесет и осма пехотна дивизия	122
Сборна пехотна дивизия	122
Първа конна дивизия	123
Втора конна дивизия	124
Кавалерийска дивизия	125
Първа пех. бригада от Първа софийска дивизия	126
Втора пех. бригада от Първа софийска дивизия	126
Трета пех. бригада от Първа софийска дивизия	127
Първа пех. бригада от Втора дивизия	128
Втора пех. бригада от Втора дивизия	128
Трета пех. бригада от Втора дивизия	129
Първа пех. бригада от Трета дивизия	129
Втора пех. бригада от Трета дивизия	130
Трета пех. бригада от Трета дивизия	130
Първа пех. бригада от Четвърта дивизия	131
Втора пех. бригада от Четвърта дивизия	132
Трета пех. бригада от Четвърта дивизия	132
Първа пех. бригада от Пета дивизия	133
Втора пех. бригада от Пета дивизия	133
Трета пех. бригада от Пета дивизия	134
Първа пех. бригада от Шеста бдинска дивизия	134
Втора пех. бригада от Шеста бдинска дивизия	135
Трета отделна бригада от Шеста бдинска дивизия	136
Първа пех. бригада от Седма рилска дивизия	136
Втора пех. бригада от Седма рилска дивизия	136
Трета пех. бригада от Седма рилска дивизия	138
Първа пех. бригада от Осма тунджанска дивизия	138
Втора пех. бригада от Осма тунджанска дивизия	139
Трета пех. бригада от Осма тунджанска дивизия	139
Първа пех. бригада от Девета плевенска дивизия	140
Втора пех. бригада от Девета плевенска дивизия	140

Трета пех. бригада от Девета плевенска дивизия	141
Първа пех. бригада от Десета родопска дивизия	142
Втора пех. бригада от Десета родопска дивизия	142
Първа пех. бригада от Единадесета дивизия	143
Втора пех. бригада от Единадесета дивизия	143
Трета пех. бригада от Единадесета дивизия	144
Първа пех. бригада от Дванадесета дивизия	144
Втора пех. бригада от Дванадесета дивизия	145
Първа пех. бригада от Сборната дивизия	145
Първа пех. бригада от Планинската дивизия	146
Втора пех. бригада от Планинската дивизия	146
Партизански отряди от Планинската дивизия	147
Щаб на отделна бригада	147
Отделна сборна бригада	148
Първа отделна опълченска бригада	148
Първа пех. бригада от Беломорската отбрана	149
Втора пех. бригада от Беломорската отбрана	149
Драмска пехотна бригада	149
Одринска пехотна бригада	150
Серска пехотна бригада	150
Телеграфна бригада	151
Тежка полска артилерийска бригада	151
Планинска артилерийска бригада	152
Първа артилерийска бригада	152
Втора артилерийска бригада	153
Трета артилерийска бригада	153
Четвърта артилерийска бригада	154
Пета артилерийска бригада	154
Шеста артилерийска бригада	155
Седма артилерийска бригада	155
Осма артилерийска бригада	155
Девета артилерийска бригада	156
Десета артилерийска бригада	156
Единадесета артилерийска бригада	157
Тринадесета артилерийска бригада	157
Управление на началника на обсадната артилерия при Одрин	157
Крепостнообсадна артилерия	158
Артилерийска група при Никополския гарнизон	158
Бронирана бригада	159
Първа конна бригада	160
Втора конна бригада	160
Трета конна бригада	161
Четвърта конна бригада	161
Пета конна бригада	162
Шеста конна бригада	162
Сборна конна бригада	163
Конен отряд	163
Втора пех. гранична бригада	163
Трета пех. гранична бригада	164
Четвърта пех. гранична бригада	165
Трета гранична артилерийска група	165
Четвърта гранична артилерийска група	166
Щаб Македоно-Одринско опълчение	167

Първа пех. бригада от Македоно-Одринското опълчение	168
Втора пех. бригада от Македоно-Одринското опълчение	168
Трета пех. бригада от Македоно-Одринското опълчение	169
Щаб на Източния сектор (по обсадата на Одрин)	169
Северен отряд	170
Управление на Западния отряд	170
Софийски отряд	171
Радомирски отряд	171
Босилеградски отряд	172
Брезнишко-Трънски отряд	172
Кюстендилски отряд	173
Хасковски партизански отряд	173
Търновосейменски отряд	174
Пешерски отряд	175
Айтоски партизански отряд	175
Бургаски отряд на Южнобългарската войска	175
Ямболски отряд	176
Кърджалийски отряд	176
Айрболски отряд	177
Южен отряд	177
Родопски отряд	178
Гюмюрджински отряд	178
Беломорска отбрана	179
Софийска крепост	179
Черноморски укрепен фронт	180
Беломорски укрепен фронт	180
Варненски укрепен пункт	181
Видински укрепен пункт	181
Ломски укрепен пункт	182
Софийски укрепен пункт	182
Белоградчишки укрепен пункт	183
Никополски укрепен пункт	183
Оряховски укрепен пункт	184
Сомовитски укрепен пункт	184
Свищовски укрепен пункт	184
Русенски укрепен пункт	185
Бургаски укрепен пункт	185
Шуменски укрепен пункт	186
Тутракански укрепен пункт	186
Дедеагачки укрепен пункт	187
Артилерия на Дедеагачкия укрепен пункт	187
Македонска военноеинспекционна област	188
Моравска военноеинспекционна област	189
Планинска дружина при моравската военноеинспекционна област	190
Драмска областна военна инспекция	190
Тракийско военно губернаторство	191
Македонско военно губернаторство	191
Втора окупационна бригада	192
Първи бригаден окупационен район	192
Втори бригаден окупационен район при моравската военноеинспекционна област	193
Трети бригаден окупационен район при моравската военноеинспекционна област	193

Първи полски окупационен район	194
Втори полкови окупационен район при моравската военноминспекционна област	194
Трети полкови окупационен район при моравската военноминспекционна област	195
Четвърти полкови окупационен район при моравската военноминспекционна област	195
Военна академия	196
Народно военно училище	196
Артилерийска школа	198
Военноморско училище	198
Въздушно училище от Въздушния учебен полк	200
Аеропланно училище при въздухоплавателната дружина	201
Кавалерийска школа	201
Телеграфопошенско училище	202
Картечно училище при Първа армия	202
Инженерна школа	203
Софийско военно фелдшерско медицинско училище	203
Общовойска ветеринарна лечебница	204
Школа за запасни офицери — ШЗО	204
Пехотна школа	205
Школа за пехотни подофицери — Одрин	206
Школа за пехотни подофицери — Ниш	207
Школа за трудови офицери	207

РАЗДЕЛ III

ФОНДОВЕ НА ВОЕННОМОРСКИЯ ФЛОТ, ВЪЗДУШНИТЕ И ТРУДОВИТЕ ВОЙСКИ

Черноморски флот	211
Беломорска флотилия	212
Дунавска флотилия	213
Морска дивизия	214
Щаб Въздушни войски	214
Въздушна отбрана	215
Щаб противовъздушна артилерия	216
Погранична секция при ЦВ	217
Железопътни войски при БДЖ	218
Трудови войски	219

РАЗДЕЛ IV

ФОНДОВЕ НА ВОЕННИТЕ СЪДИЛИЩА, ИНСПЕКЦИИТЕ, ГАРНИЗОНИТЕ, КОМЕНДАНТСТВАТА И ВОЕННИТЕ ОКРЪЖИЯ

Военни съдилища	223
Софийски военно-полеви съд	223
Пловдивски военно-полеви съд	224
Военно-полеви съд при Трета балканска дивизия	226
Русенски областен военен съд	227
Шуменски областен военен съд	228
Плевенски военно-полеви съд	228

Военно-полеви съд при Трудови войски	229
Военно-полеви съд при Главната дирекция на железниците	229
Военно-касационен съд	230
Военноинженерски фонд	233
Софийско гарнизонно офицерско събрание	233
Офицерско събрание — Ст. Загора	234
Поправителна дружина при Действащата армия	235
Поправителна дружина в Царството	235
Дисциплинарна рота	236
Дворцова рота	236
Охранителна област — земни специални складове — Ст. Загора	237
Реквизиционни комисии	237
Ликвидационно-реквизиционни комисии	239
Главна ликвидационна комисия при МВ	239
Бюро за ликвидация на резервните интендантски магазини	240
Бюро за ликвидиране на реквизицията в Моравско, Македония и Добруджа	241
Гарнизони и комендантства	241
Софийски гарнизон	242
Пловдивски гарнизон и комендантство	243
Русенски гарнизон	243
Белградски гарнизон	244
Гарнизон и комендантство — Одрин	244
Видински гарнизон	244
Лозенградски гарнизон	245
Ломски гарнизон	245
Железопътни комендантства	248
Първостепенно летищно комендантство — Карлово	249
Етапни инспекции	250
Етапни комендантства	252
Цензурни комисии	254
Военни окръжия	254
Дружество на военните писатели и публицисти в България	258
Опълченско поборническо дружество „Шипка“	259
Доброволческа организация „Сливница“	259
Списък на съкращенията	261

Списък на запасните офицери — № 2654 (I пр.)
Списък на зап. подполковници — № 2655 (I пр.)
Списък на офицерите от работата — № 378 с улава

Редактор Б. Братанов

Художник Р. Бояджиев
Художествен редактор М. Майдачевска
Технически редактор С. Миленова
Коректорски колектив

Формат 60×84/16. ЛГ—II/12. Дадена за печат на 29. IV. 1976 г.
Подписана за печат на 27. VII. 1976 г. Печатни коли 17. Издател-
ски коли 15,861. Издателска поръчка № 237. Техническа поръчка
№ 6240. Тематичен № 70

Печатница на Военното издателство

М. Карцев

№ 1-ХА-381 - Подготовка на космонавти (1974)

№ 24-III - 87, л. 262 - Руски в архиви и зградата
(вн. л. 29) Беловарь.

л. 192 - Арх. на рускиот добротвор. комитет
е в 8 н.п., Варна, III. 1920

№ 22-III - 244, л. 223

№ 22-III - 348, л. 85-99, 93, 94

ВНОС - Забел. на Българите, околностите и
сръзка